

WOENSDAG 20 JANUARI 2010

VOORZITTER: JERZY BUZEK

Voorzitter

1. Opening van de vergadering

(De vergadering wordt om 9.35 uur geopend)

2. Mededeling van de Voorzitter

De Voorzitter. – Ik wil het Parlement mededelen dat ik een brief heb ontvangen van de voorzitter van de Europese Raad, de heer Van Rompuy, waarin hij mij op de hoogte stelt van het besluit van de Europese Raad om het Europees Parlement te raadplegen over het voorstel van de Spaanse regering betreffende de samenstelling van het Europees Parlement en het Parlement om instemming te vragen om hierover geen Conventie bijeen te roepen. Het gaat over de achttien extra leden van het Europees Parlement. Ik heb het voorstel voorgelegd aan de Commissie constitutionele zaken, die net is begonnen met haar werkzaamheden aan deze zaak en op korte termijn een rapporteur zal aanwijzen. Deze werkzaamheden zullen worden voortgezet.

Ik wil u verder mededelen dat de Bulgaarse regering na besloten te hebben om haar kandidaat-commissaris terug te trekken, een nieuwe kandidaat heeft voorgedragen. De Conferentie van voorzitters zal morgen een besluit nemen over het definitieve tijdschema, maar de meest waarschijnlijke datum voor de hoorzitting met de nieuwe kandidaat-commissaris is 3 februari, en dan zal de stemming op 9 februari plaatsvinden. Een en ander hangt natuurlijk ook af van het besluit van de heer Barroso en van zijn gesprekken met de nieuwe kandidaat van de Bulgaarse regering. Er staat nog niets vast, maar ik wilde het Parlement alvast deze algemene informatie geven over wat de volgende stappen zullen zijn. In elk geval heeft het Europees Parlement volledige controle over de situatie. Er is geen sprake van uitzonderlijke situaties en we handelen in overeenstemming met de democratische procedures. Deze procedures zijn van fundamenteel belang voor ons en zo zal het Europees Parlement altijd werken onder mijn voorzitterschap.

Ik wil u ook vertellen hoe het Europees Parlement de samenwerking met het tweeënhalfjarige permanente voorzitterschap van de Europese Unie en de Europese Raad ziet en hoe het zal samenwerken met het roulerende voorzitterschap. Het roulerende voorzitterschap, in dit geval het Spaanse voorzitterschap, zal zijn programma voor zes maanden altijd presenteren aan het begin van de desbetreffende periode en aan het eind van die periode verslag uitbrengen over zijn werk. Het permanente voorzitterschap van de Europese Raad presenteert de resultaten van zijn werk tijdens Europese topbijeenkomsten. Zoals u weet zijn er in elke periode van zes maanden twee topbijeenkomsten en zal de voorzitter van de Europese Raad de resultaten van de topbijeenkomst tweemaal per periode presenteren, dus vier keer per jaar.

3. Presentatie van het programma van het Spaanse voorzitterschap (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is de verklaring van de Raad over de presentatie van het programma van het Spaanse voorzitterschap.

José Luis Rodríguez Zapatero, fungerend voorzitter van de Raad. – (ES) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de voorzitter van de Commissie, dames en heren, ik wil mijn eerste woorden graag richten tot een land dat is getroffen door leed en tragedie: Haïti.

Ik weet dat wij allemaal ontsteltenis en solidariteit voelen en dat alle instellingen van de Europese Unie, in de eerste plaats het roulerend voorzitterschap, maar ook de Commissie, de Raad en dit Parlement, zich betrokken voelen bij een land dat lijdt en een volk dat wordt verscheurd door dood, verwoesting en geweld, na een verleden van armoede en conflicten.

Er zijn weinig momenten waarop wij kunnen laten zien dat wij Europeanen zijn. Nu, na de tragedie van Haïti, zullen we laten zien dat wij betrokken zijn bij wat er in de wereld gebeurt en bij de landen die het meest te lijden hebben.

Vanaf het eerste moment hebben wij, als roulerend voorzitterschap en in samenwerking met de Commissie en de hoge vertegenwoordiger, geprobeerd een respons te bieden op de tragedie in Haïti. Afgelopen maandag kwam de Raad Ontwikkelingssamenwerking bijeen en komende maandag zal de Raad Europese Zaken vergaderen om een snelle respons op te zetten met hulpverlening en humanitaire samenwerking op alle fronten, voor de toekomst van Haïti. Ik ben er van overtuigd dat de internationale gemeenschap zich sterk en solidair zal tonen en dat de Europese Unie tegen de situatie opgewassen zal zijn. Deze tragedie kent slechts één hoofdrolspeler: het lijdende volk van Haïti. Ik hoop en vertrouw erop dat wij er alles aan zullen doen om een volledig herstel te bewerkstelligen. Zowel de Europese samenleving als onze diepe overtuigingen eisen dat van ons.

Mijnheer de Voorzitter, het is voor mij een eer u allen uitleg te mogen geven over de belangrijkste prioriteiten van het Spaanse voorzitterschap gedurende deze zes maanden. Sterker nog, het is meer dan een eer: het is een grote eer, omdat ik spreek uit naam van een land dat dit semester precies vijftientig jaar lid is van wat destijds de Europese Gemeenschappen werd genoemd.

Ik spreek u toe uit naam van een Europees en Europees gezind land, een land dat in de afgelopen vijftientig jaar een enorme verandering heeft ondergaan, dat vooruit is gegaan en welzijn heeft verworven, met name dankzij de toetreding tot de Europese Unie. Europa was de droom van vele generaties Spanjaarden: een droom van democratie, van open deuren naar de rest van de wereld, van vooruitgang, welzijn, verzorgingsstaat en vrijheid. Dit hebben wij gezien in Europa, dit heeft Europa ons gebracht en dit hebben wij Europa gebracht.

Vijftientig jaar later voelen wij ons loyaal met Europa. Wij voelen ons betrokken bij de Unie en er bestaat geen betere manier om loyaal met en betrokken bij Europa te zijn dan onze verantwoordelijkheid te nemen als het gaat om verbintenissen, initiatieven en voorstellen. En dat is precies wat we in de komende zes maanden willen doen.

Dit zullen zes maanden van veranderingen zijn, want ons voorzitterschap valt in een tijd van veranderingen op economisch gebied, als gevolg van de ernstigste financiële crisis sinds tachtig jaar, maar ook van veranderingen op politiek gebied, vanwege het Verdrag van Lissabon, waarmee de manier waarop de Europese Unie wordt bestuurd wordt veranderd. Verder veranderen onze buitenlandse betrekkingen omdat de globalisering steeds verder voortschrijdt en er nieuwe landen opkomen. Tenslotte is dit een tijd waarin de relatie van de Unie met de Europese burger moet veranderen om alles wat in het Verdrag van Lissabon staat goed uit te kunnen voeren. Het is dus een tijd van veranderingen wegens met name twee omstandigheden: de zware economische crisis en het Verdrag van Lissabon en de nieuwe institutionele betrekkingen die daarmee gepaard gaan.

Over de economische crisis wil ik het volgende zeggen. We weten dat het de zwaarste crisis is sinds tachtig jaar; we weten dat de wereldwijde productie en de internationale handel nog nooit zo sterk zijn gedaald; we weten welke enorme gevolgen de crisis in de hele wereld en ook in de Europese Unie heeft gehad: acht miljoen meer werklozen, waarvan een groot deel in mijn eigen land. De crisis heeft gevolgen gehad voor de overheidsfinanciën en daarmee ook voor de vooruitzichten op het gebied van financiële stabiliteit. Daardoor waren wij – en zijn wij nog steeds – gedwongen dringende maatregelen voor samenwerking te nemen. Door de crisis zijn wij tevens gedwongen veranderingen aan te brengen in de Europese economie en in de productiecapaciteit. Bovendien moeten we de concurrentiepositie van de hele Unie verbeteren.

We moeten de fiscale stimulansen in stand houden totdat we uit de crisis zijn. We moeten ons inzetten voor de naleving van het Stabiliteitspact en het halen van de streefcijfers die de Commissie heeft vastgesteld voor 2013. Tevens moeten we een economische strategie invoeren voor 2020. De Commissie is daar op dit moment mee bezig. Deze strategie moet volgens het Spaanse voorzitterschap de kern van deze zes maanden zijn.

We weten wat de sterke en zwakke punten van de Europese Unie zijn. We weten dat we onze economische groeicapaciteit, ons vermogen voor economische groei, sinds halverwege de jaren negentig geleidelijk aan het verliezen zijn. We weten dat we sinds halverwege de jaren negentig productiviteit hebben verloren ten opzichte van de grote economieën waarmee we concurreren. We weten ook dat we op bepaalde specifieke gebieden problemen hebben, gebieden die de toekomst van onze groei, onze concurrentiepositie en onze innovatie in de geglobaliseerde wereld bepalen.

Maar we hebben ook sterke punten en het is goed daar op te wijzen. Onze sterke punten zijn duidelijk: we vertegenwoordigen bijna een derde van het wereldwijde BBP; we zijn zonder twijfel de belangrijkste exportmacht en na de Verenigde Staten zijn we het sterkst op het gebied van onderzoek, ontwikkeling en

innovatie; wij leveren bijna 60 procent van de ontwikkelingshulp ter wereld, en dat is een grote kracht van de Europese Unie.

Wat zijn volgens Spanje de belangrijkste prioriteiten om de Europese economische kracht weer op peil te krijgen en een duurzame economie te creëren op concurrentie-, maatschappelijk en milieugebied? Ik zal vier belangrijke thema's noemen die wij willen bevorderen en die een duidelijke rol moeten spelen in de 2020-strategie. In het kort komt het er op neer dat de Europese Unie op economisch gebied voor zichzelf moet opkomen. De Unie moet vorderen in de richting van een economische unie en van samenwerking. Om te beginnen moet daarbij een beroep worden gedaan op het verantwoordelijkheidsgevoel van de lidstaten maar moet er tevens voor worden gezorgd dat de communautaire instellingen, in het bijzonder de Commissie, nieuwe bevoegdheden krijgen om leiding te kunnen geven en de doelstellingen te verwezenlijken.

Dames en heren, in de afgelopen tien jaar is onze energieafhankelijkheid met negen procent toegenomen. Dit is een van de eerste gebieden waarop wij stappen moeten nemen en voor veranderingen moeten zorgen. In de hele Europese Unie is de energieafhankelijkheid gestegen van 44 naar 53 procent. Die negen procent meer komt precies overeen met de 67 miljard euro die wij ieder jaar als Europese Unie overmaken aan andere landen. Weet u hoeveel dat is? Het is bijna hetzelfde als wat alle lidstaten van de Europese Unie besteden aan overheidsinvesteringen in onderzoek, ontwikkeling en innovatie. We moeten onze energieafhankelijkheid veranderen en terugdringen, omdat wij economisch anders alleen maar zwakker zullen worden.

Wat moeten we doen? Op energiegebied is wel vooruitgang geboekt maar nog niet voldoende. We moeten absoluut een gemeenschappelijke energiemarkt creëren die zowel de hele Unie als de economie van de Unie zal versterken. Daarvoor zijn twee zaken essentieel: energie-interconnecties, aangezien nog niet aan de in 2002 uiteengezette verwachtingen is voldaan, en een gemeenschappelijk regelgevingskader voor de consolidering van een gemeenschappelijke energiemarkt.

Als we energie-interconnecties verwezenlijken in het zuiden, westen en noorden van Europa, als wij daar vaart achter zetten en de Commissie bepaalde bevoegdheden geven, zullen we zien dat onze energieafhankelijkheid afneemt en we de ontwikkeling kunnen stimuleren van hernieuwbare energiebronnen die vanwege hun aard een veelzijdige energiedistributie vereisen.

Dames en heren, Europa zal geen leidende rol kunnen spelen in de economische concurrentie zolang het geen duidelijke stappen neemt om alle belangrijke aspecten inzake energie-interconnectie en gemeenschappelijke markt te realiseren.

De tweede belangrijke doelstelling: wat zorgt in de huidige maatschappij voor meer groei en meer innovatie? Investeren in de informatiemaatschappij en in nieuwe technologieën, die bijna de hele wereld hebben veranderd. 40 procent van de productiviteitsgroei binnen de Europese economie is te danken aan informatie- en communicatietechnologie (ICT). Wij, Europeanen, zijn daarin leidinggevend, dankzij onze toonaangevende bedrijven, maar we hebben geen interne digitale markt. Wij willen stappen zetten in de richting van een digitale markt. Wat houdt zo'n digitale markt in? Het opheffen van barrières en investeren in nieuwe generatie netwerken. Bovendien moet de elektronische handel worden vergemakkelijkt. Die handel groeit in elk land met de dag maar vordert niet snel genoeg om handel tussen landen mogelijk te maken.

Als we vooruitgang boeken in de richting van een digitale markt, maken wij het ook mogelijk inhoud te creëren. Dan versterken we de intellectuele-eigendomsrechten en zorgen ervoor dat dankzij ITC-innovatie op alle gebieden van de economie de productiviteit op korte termijn sterk verbetert. Ik wijs erop dat dit de sector is die op dit moment de meeste innovatiecapaciteit heeft en de meeste mogelijkheden biedt voor productiegroei en het creëren van stabiele werkgelegenheid.

Het derde belangrijke gebied is de duurzame economie, ofwel de duurzame industrie. Ik geef u slechts een voorbeeld van wat volgens ons ontwikkeld moet worden in het kader van de strijd tegen klimaatverandering. Wij willen samen met de Commissie een plan voor de ontwikkeling van elektrische voertuigen opstellen en bevorderen. De automobiellindustrie zal ingrijpend veranderen, sterker nog, zij is al aan het veranderen. Als wij ons als Europeanen volledig inzetten voor deze industrietak en een gezamenlijke, gedeelde en gemeenschappelijke visie opstellen met betrekking tot de elektrische auto, zullen we bijdragen aan een vermindering van onze energieafhankelijkheid, aan de strijd tegen klimaatverandering en aan de technologische innovaties die de elektrische auto ongetwijfeld met zich mee zal brengen en die bovendien rechtstreeks verbonden zijn met het gebied van de informatie- en communicatietechnologie.

Het vierde centrale onderdeel van de duurzame economie en van de economische hervorming die de Europese Unie zo hard nodig heeft, is onderwijs, met name universitair onderwijs, waarbinnen onderzoek wordt gedaan.

In de afgelopen tien jaar zijn wij Europeanen met ons aantal excellente universiteiten in de top-100 niet vooruit gegaan. We moeten het Bolognaproces afronden. We moeten werken aan en ijveren voor universiteiten die steeds Europeser worden en voor onderzoek dat steeds Europeser wordt, omdat deze de belangrijkste springplank zijn voor de toekomst. We concurreren niet langer als land tegen land maar wij concurreren als Europa tegen grote landen als China, India, de Verenigde Staten en de opkomende landen.

Als we op economisch gebied niet profiteren van de synergie van onze 500 miljoen inwoners, met andere woorden van de tienduizenden bedrijven met hun enorme capaciteit en miljoenen werknemers, die steeds beter moeten worden geschoold, zullen we niet de echte leiders van de toekomst worden op het globaliserend wereldtoneel voor wat betreft de economische welvaart via innovatie en technologie. Dan zullen we slechts toeschouwers zijn, geen hoofdrolspelers. De weg vooruit is die van de Unie: meer gemeenschappelijk beleid, meer integratie, meer gedeelde visies, meer Europa. We moeten geen nieuwe barrières opwerpen maar deze juist wegnemen; niet scheiden maar samenbrengen. We moeten een visie op de Unie hebben die concurrentie, integratie en innovatie bevordert.

Wij vertrouwen op de Commissie voor deze 2020-strategie. Deze moet tevens een visie op het gemeenschappelijk landbouwbeleid bevatten, aangezien dat een belangrijk beleid is voor milieubescherming en voedselzekerheid en voor het inkomen van veel burgers van de Europese Unie. Wij zijn ervan overtuigd dat het komende debat in de Europese Raad en in de Commissie en uiteraard de dialoog met het Europees Parlement zullen zorgen voor een 2020-strategie die een serieuze vorm van bestuur bevat, die overeenstemt met de doelstellingen en gericht is op de gebieden die ik zojuist heb genoemd.

Dit zijn dus veranderingen op economisch en politiek vlak en in het bestuur van de Unie. Het Verdrag van Lissabon brengt nieuwe instellingen met zich mee: een permanente voorzitter van de Raad en een hoge vertegenwoordiger voor het buitenlands beleid. Dit versterkt het Parlement, het hart van de Europese democratie, en tevens de Commissie.

Ik beloof dit Parlement, dat alle Europese burgers vertegenwoordigt, dat het Spaanse voorzitterschap loyaal zal zijn en zal samenwerken met alle nieuwe instellingen. Wij willen dat zij de betekenis krijgen die het Verdrag hun geeft. Er is behoefte aan een Europese Unie die zodanig functioneert dat de permanente voorzitter van de Raad de Europese Unie vertegenwoordigt en al zijn functies kan uitoefenen, evenals de hoge vertegenwoordiger.

We weten dat deze zes maanden de eerste test zullen zijn van de manier waarop de nieuwe institutionele structuur zal werken. We zullen onze steun verlenen aan een sterkere Commissie en aan een Parlement dat steeds meer het politieke centrum van de Europese Unie vormt. Dat is wat we zullen doen, en ik hoop dat men aan het eind van deze periode tevreden zal zijn, want wij zetten ons hier krachtig voor in. Er zijn verschillende organen die de Europese Unie besturen en zij hebben een leidraad nodig, namelijk samenwerking en loyaliteit. Dat is hoe wij zullen werken.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in deze periode vinden ook veranderingen plaats op het gebied van buitenlandse zaken, niet alleen omdat een hoge vertegenwoordiger is benoemd en een Europese dienst voor extern optreden wordt opgericht, die een fundamentele rol zal spelen, maar ook omdat wij in deze context van globalisering en buitenlandse betrekkingen een agenda van zes maanden hebben. Ik zal u vertellen wat onze doelstellingen zijn op het vlak van buitenlandse betrekkingen op alle topbijeenkomsten die wij zullen houden.

In de eerste plaats gemeenschappelijke veiligheid, in de tweede plaats energie, in de derde plaats bevordering en uitbreiding van de openstelling van de handel en technologieoverdracht en in de vierde plaats ontwikkelingssamenwerking, waar de Europese Unie een groot moreel leider is in de wereld en ook moet blijven.

In de komende zes maanden zullen wij, om deze doelstellingen te verwezenlijken, door middel van een reeks internationale topontmoetingen een dialoog op gang brengen met Noord- en Zuid-Amerika, de landen van de Middellandse Zee, Afrika en Azië en met de Europese landen die geen deel uitmaken van de EU, met andere woorden met bijna alle continenten, waarbij we uiteraard nauw zullen samenwerken met de voorzitter van de Raad en met de Commissie – omdat we deze zes maanden belangrijke overeenkomsten zullen sluiten – en tevens met dit Parlement.

Economische en politieke veranderingen dus, evenals veranderingen in visie, in onze blik naar buiten, als gevolg van de nieuwe actoren en de globalisering. Maar net als in de economie, zoals ik zojuist zei, moet Europa ook voor zichzelf opkomen als het gaat om het buitenlands beleid. Europa moet het echt zelf doen en in zijn buitenlands beleid rekening houden met de belangen van Europa en deze verdedigen. Bij de verdediging van de Europese belangen hebben de betrekkingen met de buurlanden prioriteit. Op dat vlak moeten we volgens mij ambitieuzere doelen vaststellen en de betrekkingen intensiveren, omdat we juist daar veel kunnen bereiken.

De veranderingen die we doormaken en die we willen bevorderen door middel van hervormingen, hebben ook gevolgen voor de Europese burger. Het Verdrag van Lissabon heeft tot doel de burgers zich sterker betrokken doen voelen bij de Europese Unie; dat was althans de wens van de Europeanen. De burgers moeten de Unie als 'hun Unie' voelen en Europa als een orgaan beschouwen dat dicht bij hen staat. Daarvoor zullen we de komende zes maanden nieuwe instrumenten inzetten.

Het eerste hiervan is het burgerinitiatief, dat voor dit Parlement zo belangrijk is. In de tweede plaats geven wij, in samenwerking met de Commissie, in deze periode prioriteit aan het belangrijkste burgerrecht waar de Europese Unie naar moet streven, namelijk gelijkheid tussen mannen en vrouwen. De meest ontwikkelde en perfecte samenlevingen, de samenlevingen waarin de mensenrechten het beste worden nageleefd en de meeste welvaart heerst, zijn de samenlevingen met de meeste gelijkheid tussen mannen en vrouwen, de samenlevingen waar actief en streng wordt opgetreden tegen gendergerelateerd geweld en de mishandeling van vrouwen, iets wat niet passend en onaanvaardbaar is in een ontwikkelde maatschappij als de Europese Unie. Daarom willen wij op juridisch gebied nieuwe beschermingsregelingen invoeren, door middel van een Europees beschermingsbevel, via een maximale uitbreiding van de bescherming tegen de kwaal waar een groot deel van de Europese landen onder lijdt, namelijk gendergerelateerd geweld.

De Europese burgers dienen na onze beraadslagingen ook op de hoogte te worden gesteld van onze voorstellen en initiatieven. Zij moeten weten dat sociale cohesie en sociale insluiting ter bestrijding van armoede in Europa onmiskenbaar bij de Unie behoren en dat welzijn en sociale cohesie, samen met democratie, in Europa de belangrijkste identiteitskenmerken zijn. Daarom dient, zoals al eerder gezegd, de 2020-strategie economisch, sociaal en milieuduurzaam te zijn.

Om deze maatschappelijke duurzaamheid te bereiken stel ik u voor te zorgen voor een groot sociaal pact tussen werkgevers en werknemers in Europa, een groot sociaal pact bij de ontwikkeling van de 2020-strategie. De sociale dialoog en het sociale akkoord heeft Europa sterk gemaakt toen het tot stand kwam, toen het moeilijke momenten doormaakte en nu weer, in deze tijden van vernieuwing en verandering. Na de zware economische crisis kan het sociale akkoord, het sociale pact, een belangrijke springplank zijn om de door ons nagestreefde doelstellingen met een efficiënt bestuur te verwezenlijken.

Mijnheer de Voorzitter, ik sluit af. Dames en heren, ik wil nogmaals uit naam van Spanje mijn dank uitspreken aan alle landen van de Europese Unie, met name aan de landen die onze toetreding hebben bevorderd en die hebben bijgedragen aan onze ontwikkeling. Ik noem opnieuw onze verbondenheid met Europa, met de Europese Unie, met een bepaalde manier van leven, maar ook met een bepaalde manier van denken en voelen: namelijk vóór democratie, gelijkheid, mensenrechten, vrede en vóór de gedachte dat samenleven, het verenigen van onze volkeren, onze wensen en onze geschiedenis ervoor hebben gezorgd dat wij in vrede met elkaar kunnen leven en dat wij zowel vandaag als morgen een grote regio van voorspoed, welzijn en idealen kunnen zijn.

José Manuel Barroso, voorzitter van de Commissie. – (ES) Mijnheer de eerste minister van de Spaanse regering, de komende zes maanden zal Spanje het voorzitterschap van de Raad op zich nemen. Spanje is een land met een lange Europese traditie en betrokkenheid, zowel in zijn manier van regeren als in al zijn politieke organen en de publieke opinie. Spanje is een land met een premier, José Luis Rodríguez Zapatero, wiens Europese geloofsbrieven onbetwistbaar zijn.

De institutionele motoren van de Europese eenwording zullen op volle toeren gaan draaien zodra het Parlement zijn vertrouwen uitsprekt in de nieuwe Commissie en deze twee instellingen een sterke, solide basis zullen hebben om de ambitieuze politieke agenda verder ten uitvoer te leggen. Ik hoop dat het Parlement dit vertrouwen spoedig zal uitspreken.

Allereerst wil ik graag, op dit voor Haïti zo tragische moment, opnieuw uiting geven aan onze enorme solidariteit met en onze bereidheid tot hulp aan het volk van Haïti en aan alle slachtoffers van de aardbeving. De verwoestende aardbeving staat sinds afgelopen 12 januari op ons netvlies gegrift en vanaf het allereerste moment hebben wij ons ingespannen om zoveel mogelijk hulp te bieden. De Commissie kan op dit moment

1 30 miljoen euro vrijmaken. Het totale bedrag aan noodhulp van de hele Europese Unie, inclusief de lidstaten, bedraagt 222 miljoen euro, de bijstand op het gebied van civiele bescherming niet meegerekend. De Commissie zou nog eens 200 miljoen kunnen vrijmaken voor hulp op de langere termijn. Ik kan u verzekeren dat de Commissie en de Europese Unie hun waarden en beginselen op het gebied van solidariteit hard maken met concreet optreden.

Haïti is een Caribisch land. In dit verband wil ik graag onderstrepen dat er een zeer ambitieus programma is op het gebied van buitenlandse betrekkingen voor de zes maanden van het Spaanse voorzitterschap van de Raad. Ik wil in het bijzonder wijzen op de prioriteit die het Spaanse voorzitterschap geeft aan Latijns-Amerika en het Caribisch gebied. Ik weet zeker dat we er vanuit kunnen gaan dat Spanje zich bijzonder zal inspannen om van de top van mei in Madrid met de landen uit Latijns-Amerika en het Caribisch gebied een succes te maken voor Latijns-Amerika en voor Europa.

(EN)Nu wil ik het graag hebben over de beleidsprioriteiten voor de komende weken en maanden.

Alles wijst in de richting van vastberaden en eensgezind Europees optreden. De mislukte aanslag op het vliegtuig in Detroit heeft ons eraan herinnerd dat we onze krachten moeten bundelen, willen we de bedreigingen voor de veiligheid het hoofd kunnen bieden. Kopenhagen heeft eens te meer onderstreept dat de internationale gemeenschap de ambities van Europa niet automatisch deelt: net zoals wij hebben gedaan in het kader van het G20-overleg, moeten we een positief en toekomstgericht internationaal proces blijven aansturen. Alleen met een verenigd Europa kunnen we vorm geven aan de globalisering.

Wel moeten we kijken naar de situatie van onze economie. We weten allemaal dat de Europese economie in netelige omstandigheden verkeert. Met vastberaden optreden is weliswaar het ergste voorkomen, maar we lopen nog steeds het risico dat de werkloosheid zal blijven toenemen, en we moeten beslissen wanneer we de focus gaan verleggen naar herstel van onze overheidsfinanciën.

Tegelijkertijd moeten we leren van de crisis. We hebben ons ten volle gerealiseerd dat de globalisering een realiteit is en dat we er ons voordeel mee moeten doen. We hebben aangetoond dat onze socialebeschermingssystemen kunnen reageren op uitzonderlijke omstandigheden en nieuwe vangnetten kunnen bieden. We hebben echter ook gezien welke duidelijke limieten er waren voor alleen opererende lidstaten en dat het gecoördineerd EU-optreden niet alleen resultaten opleverde voor Europa maar ook een ongeëvenaarde globale respons van de G20 tot gevolg had.

Nu moeten we werken aan een goede toekomst voor Europa en voor zijn economie en samenleving. We staan nog voor dezelfde uitdagingen als vóór de crisis; sterker nog, ze zijn actueler dan ooit: hoe moeten wij de gevolgen van de vergrijzing en onze demografische ontwikkelingen opvangen, hoe kunnen wij concurrerend blijven in de geglobaliseerde wereld en hoe moeten wij de overgang naar een duurzamere economie bewerkstelligen – om maar een paar uitdagingen te noemen.

Ik heb echter vertrouwen in de capaciteiten van Europa. Ik denk dat een economie die haar kracht terugvindt, een reële kans heeft om een nieuwe dynamiek te ontwikkelen. Een samenleving die sterk is gebleken te midden van een economische crisis, kan met vertrouwen werken aan de toekomst. Een Europees economisch systeem waarvan de veerkracht ligt in zijn interne markt, in zijn mededingingsregels en de euro, zal deze troeven nu nodig hebben als drijvende krachten achter het herstel.

Ik beschouw de komende zes maanden als een springplank naar ambitieuze doelstellingen, doelstellingen die ik in mijn politieke richtsnoeren heb gepresenteerd en waarover wij dit najaar hier in het Europees Parlement van gedachten hebben gewisseld.

Dit zal de Europa 2020-strategie vormen. Wij moeten onze economie fundamenteel hervormen om de uitdagingen van de toekomst te kunnen aangaan, om een transformatie-agenda overeen te kunnen komen met het Europees Parlement, de lidstaten, de sociale partners en de samenlevingen in het algemeen, om een duidelijke richting aan te kunnen geven naar een concurrerende, innovatieve, duurzame en sociaal inclusieve markteconomie, die kan gedijen op de globale marktplaats.

Europa 2020 moet zowel een visie op middellange termijn als optreden op korte termijn bevatten. Hoe beter we onze onmiddellijke maatregelen kunnen afstemmen op onze doelstellingen op langere termijn, hoe beter onze uitgangspositie zal zijn voor toekomstige groei en werkgelegenheid, die voor ons de hoogste prioriteit hebben.

De vernieuwde Lissabonstrategie heeft duidelijk kunnen maken hoe structurele hervorming een directe impuls geeft aan groei en werkgelegenheid. Laten we er echter geen doekjes om winden: de crisis heeft de

bereikte resultaten grotendeels tenietgedaan en er waren ook enkele tekortkomingen. De waarheid is dat wij nog steeds ver achterblijven bij onze concurrenten voor wat betreft onze onderzoeksinspanningen, onze investeringen in onderwijs en ons aandeel in hightech.

We moeten de Europa 2020-strategie nu gebruiken om nieuwe bronnen van groei aan te boren en het potentieel van de interne markt te benutten teneinde onze economie te stuwten. Dit betekent dat kennis en creativiteit moeten worden gebruikt om echte waarde te genereren in onze economie, dat innovatie moet worden aangemoedigd en de marktintroductie ervan – van ICT tot nieuwe energie, bijvoorbeeld schone technologie – moet worden bevorderd. Het houdt in dat mensen de voor de toekomst juiste vaardigheden moeten kunnen verwerven en de arbeidsmarkt moet kunnen inspelen op de mogelijkheden op het gebied van de werkgelegenheid, en dat het optreden moet worden toegespitst op de grote problemen, zoals jeugdwerkloosheid.

Het moge duidelijk zijn dat we nu geconfronteerd worden met een noodsituatie op sociaal en werkloosheidsvlak. Dit betekent dat de Europese Unie daar sterk de aandacht op moet richten. We moeten samen op EU-niveau maatregelen vaststellen die in sociaal opzicht een aanvulling vormen op de nationale maatregelen.

Ook moet er sprake zijn van een op de toekomst toegesneden – duurzame en resource-efficiënte – economie, die ook productief en innovatief is. De grote industriële troeven van Europa moeten worden geheroriënteerd op het benutten van het first-mover-voordeel op de markten van morgen. Wel moet Europa in staat kunnen zijn een solide, moderne en concurrerende industriële basis te behouden. De crisis betekent dat we meer dan ooit iedere euro aan investering optimaal moeten gebruiken. Daarnaast moeten we natuurlijk onze hervorming van de financiële markten voltooien, zodat deze weer in dienst komen te staan van de economie en niet andersom.

Onze MKB-vriendelijke aanpak is eveneens essentieel. Het MKB kan zorgen voor een grotere werkgelegenheid in de Europese Unie en wij zullen deze sector en de werknemers erin een grote dienst bewijzen als we de administratieve lasten verlichten en zorgen voor een betere en intelligente reguleringsaanpak.

In onze met elkaar verweven economieën gaat hetgeen er gebeurt ons allemaal aan – op nationaal en EU-vlak, van de ene lidstaat tot de andere. De huidige crisis toont ons niet alleen de gevolgen van de wereldwijde onderlinge afhankelijkheid, maar ook de negatieve effecten die een specifieke situatie in één land kan hebben op de hele eurozone.

Europa 2020 moet dus staan voor sterkere coördinatiemechanismen, voor een gemeenschappelijke visie en een effectief Europees leiderschap. Ik bedank premier Zapatero voor zijn duidelijke steun voor deze Europese aanpak bij de bespreking van het economisch beleid, voor zijn inzet voor communautaire aangelegenheden en zijn ondersteuning van de rol van de Europese Commissie bij deze visie en de tenuitvoerlegging ervan. Alleen met een Europese aanpak, een Europese visie en Europese instrumenten kunnen we resultaten bereiken voor onze Europese burgers.

Dit zal één van de onderscheidende kenmerken zijn van Europa 2020: versterkte coördinatie van de economische beleidslijnen, waarbij de Commissie ten volle gebruik zal maken van de nieuwe mogelijkheden uit hoofde van het Verdrag, waaronder die betreffende de eurozone.

Over deze visie zou ik de komende weken met u van gedachten willen wisselen. Immers, als er één ding is dat wij hebben geleerd van de Lissabonstrategie, dan is het dat een Europese economische strategie de volledige inzet van de Europese politiek en sociale partners behoeft. Laat er geen misverstand over bestaan: in het verleden hebben sommige nationale politici zich verzet tegen sterkere bestuursmechanismen binnen de Lissabonstrategie. Na alle, ons door de crisis gegeven lessen inzake onderlinge afhankelijkheid op internationaal én Europees vlak, hoop ik dat alle EU-regeringen nu de noodzaak zullen inzien van een volledige aanvaarding van Europa 2020 en een echt gecoördineerd en samenhangend optreden in het kader van het economisch beleid, zoals voorzien in de artikelen 120 en 121 van het Verdrag van Lissabon.

Hieraan wil ik tot slot toevoegen dat ik Europa 2020 ook beschouw als dé manier om onze burgers vertrouwen en hoop te geven. We moeten niet verdoezelen dat Europa – net als het grootste deel van de ontwikkelde wereld – een lange periode van langzame groei zal doormaken als wij inactief blijven. De fase waarin 'het eerst erger wordt voordat het beter wordt', hebben we waarschijnlijk achter de rug, maar het herstel zal langzaam gaan. We zullen het echte probleem van de economie moeten oplossen, namelijk dat de potentiële groei van Europa wellicht wordt gereduceerd als we nu niet op een samenhangende en effectieve manier handelen. Onze burgers – huishoudens en ondernemers gelijkelijk – zouden moeten voelen dat de Europese

Unie een onderdeel is van de oplossing voor hun moeilijkheden en zorgen. Voor mij is Europa 2020 bovenal ook een reactie hierop. Het zorgt ervoor dat het Europese project aansluit op de concrete behoeften van onze burgers.

Ik verwelkom dan ook het initiatief om op 11 februari een informele Europese Raad te houden voor een eerste overleg tussen staatshoofden en regeringsleiders. Ook acht ik het van essentieel belang dat er gelegenheden zijn om zowel voor als na de presentatie door de Commissie van haar ontwerp voor Europa 2020 met dit Huis – met het Parlement – van gedachten te wisselen over deze zaken. Daarom heb ik dit besproken met de Raad en de voorzitter van de Europese Raad. In mijn ogen is er ten minste een driefasenaanpak nodig: de informele Europese Raad tijdens welke staatshoofden en regeringsleiders de kwestie bespreken, de Europese voorjaarsraad voor de eerste belangrijke voorstellen en de Europese Raad van juni waarbij de richtsnoeren worden goedgekeurd, zodat we tijd zullen hebben om dit onderwerp uitvoerig te bespreken, met een bijzonder actieve bijdrage van het Europees Parlement.

Ik heb vandaag mijn aandacht toegespitst op het economisch beleid omdat ik dit in termen van urgentie als onze topprioriteit beschouw, maar er staat natuurlijk nog meer op onze agenda. Er zijn de komende weken en maanden vele uitdagingen. Om u slechts één voorbeeld te geven: de follow-up van de Kopenhagenconferentie over klimaatverandering. Ofschoon wij enige tijd nodig hebben om gezamenlijk na te denken over de juiste strategische oriëntaties voor de toekomst van het internationale proces, moeten we onze ambities met betrekking tot eerdere toezeggingen van de Europese Unie niet bijstellen.

Wij zouden onze inspanningen ook moeten intensiveren en wel door middel van ons intern beleid voor een betere en modernere industriële basis van onze economie, innovatie en ontwikkeling van nieuwe, schone technologie en energie-efficiëntie en energiezekerheid, mede door dit punt bovenaan de hervormingsagenda voor Europa te zetten.

Zo kan de Europese Unie haar zaak op het wereldtoneel het beste bepleiten: door gereed te zijn voor optreden en te beschikken over een heldere toekomstvisie plus de vastberadenheid om deze te verwezenlijken. Hoe eensgezinder en effectiever we hier zijn, hoe meer terrein we daar - internationaal - zullen winnen.

Ik verheug mij bijzonder op de samenwerking met dit Parlement en aldus bij te dragen tot het welslagen van het Spaanse voorzitterschap van de Raad en ervoor te zorgen dat de volgende zes maanden ons op weg zullen helpen naar de verwezenlijking van onze gemeenschappelijke ambities voor Europa, naar een Europese Unie die dicht bij onze burgers staat en gericht is op duidelijke resultaten voor ons Europa.

(Applaus)

De Voorzitter. – Dank u, mijnheer Barroso. Voordat ik het woord geef aan de fractievoorzitters wil ik nogmaals het belang benadrukken van de visie die is gepresenteerd door de heer Rodríguez Zapatero. Het is een visie op de ontwikkeling van de Europese Unie die is gebaseerd op de communautaire methode. Ik dank u, mijnheer Zapatero, ook voor het feit dat u de nadruk hebt gelegd op de rol van het Europees Parlement, die aanzienlijk is gegroeid met de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon. Het is de samenwerking tussen de Europese Raad, de Raad van ministers en het Europees Parlement die de basis zal vormen voor de toekomstige interinstitutionele structuur en balans in de Europese Unie.

Vandaag kijken we vooruit naar onze rol in de vele jaren voor ons. Niet alles is te vinden in de Verdragen. Daarom is al hetgeen tijdens het Spaanse voorzitterschap zal gebeuren zo belangrijk. Daarmee zullen namelijk de politieke gewoonten ingang vinden die zullen bepalen hoe wij werken en hoe effectief de Europese Unie zal zijn. Het Spaanse voorzitterschap is hierbij zeer belangrijk, en ik ben dankbaar voor de presentatie van een visie die in hoge mate overeenkomt met die van het Europees Parlement.

Ik wil de heer Barroso bedanken voor het presenteren van het standpunt van de Europese Commissie. De Commissie werkt nog in de oude samenstelling, maar ik wil hier heel sterk benadrukken dat we wel degelijk een Europese Commissie hebben. Het is alleen nog niet de nieuwe Commissie, maar daaraan wordt continu gewerkt. Ik wil de heer Barroso in het bijzonder bedanken voor het presenteren van de 2020 strategie en de manier waarop deze zal worden gecoördineerd. Dit is een fundamentele zaak: hoe we de 2020 strategie in de toekomst gaan coördineren. Ook dat moet worden gebaseerd op de communautaire methode. Ik dank u hartelijk.

Dan wil ik nu de fractievoorzitters vragen om het woord te voeren.

Joseph Daul, namens de PPE-Fractie. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, de economie, de sociale aspecten, het klimaat en energie zijn de belangrijkste prioriteiten van het Spaanse voorzitterschap en het is

terecht dat deze onderwerpen binnen Europa in het middelpunt van de belangstelling staan. De eerste beslissing van de heer Van Rompuy, namelijk om een Europese top te wijden aan de economie en de klimaatverandering en nu natuurlijk ook aan de strategie voor Haïti – u noemde deze al; en op dit punt ben ik van mening dat de Europese Unie haar hart moet laten spreken en haar knowhow moet inzetten, en dat u moet interveniëren om ervoor te zorgen dat de Raad duidelijker aanwezig is in Haïti – is in mijn ogen dan ook een zeer positief signaal.

Daarom is ook het debat dat u hebt geopend, mijnheer Rodríguez Zapatero, over een mogelijke Europese, economische regering zeer welkom; hoewel, en misschien wel omdat, er op het ogenblik meningsverschillen over dit onderwerp bestaan. Dat is normaal, want we mogen best zeggen, dames en heren, dat het op Europees niveau gaat om politiek met een hoofdletter P, en dat houdt in dat we eerlijk tegen elkaar moeten zijn.

We moeten niet bang zijn voor grote debatten, en ik wil u, mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, bedanken voor uw bijdrage daaraan, want het economische en sociale beleid is het belangrijkste debat van dit moment. Dát is het debat waar de burgers het meest mee bezig zijn, het debat waarin wij antwoorden moeten geven op korte, middellange en lange termijn. Zoals de heer Barroso al heeft aangegeven is dit het juiste moment om de kwestie van de economische doelstellingen voor de landen van de Unie aan te snijden. Het is in feite een kwestie van overleven voor Europa en voor het sociale model van Europa.

Mijnheer Rodríguez Zapatero, u weet wat economische moeilijkheden zijn. Dat zijn een record werkloosheidscijfer van bijna 20 procent en een overheidstekort van bijna 11 procent in Spanje. Het moet gezegd worden, uw land heeft met deze problemen te kampen. Ik sta dan ook positief tegenover het speerpunt van uw voorzitterschap: uw streven om de economische groei en het creëren van werkgelegenheid weer te bevorderen. Maar om eerlijk te zijn, mijnheer Zapatero – en ik heb al gezegd dat we eerlijk tegen elkaar moeten zijn –, vraag ik me af of de oplossingen die u en de politieke familie waarvan u deel uitmaakt, de juiste zijn om de crisis te boven te komen en een sociaal Europa te verwezenlijken.

Volgens de Fractie van de Europese Volkspartij (Christen-democraten) kan het namelijk niet zo zijn dat we de overheidsuitgaven verhogen om de crisis te beëindigen en banen te creëren. Wij zijn van mening dat we daarvoor economische, fiscale en ecologische omstandigheden moeten scheppen die gunstig zijn voor het bedrijfsleven, en met name voor het midden- en kleinbedrijf. Ik denk vooral aan het midden- en kleinbedrijf als het gaat om werkgelegenheid in onze landen en regio's. De sociale cohesie – die zwaar op de proef is gesteld door de crisis en door de schandalen over bonussen en premies voor bepaalde, incompetente managers – kan niet worden gebouwd op ambachtswerk, maar moet zijn gebaseerd op een duurzame groei waar de meerderheid van de bevolking van kan profiteren.

Ik wil mij tot slot richten tot de Raad, en het maakt me niet uit of dat de roulerende voorzitter of de permanente voorzitter is, om u plechtig te zeggen dat de tijden met het Verdrag van Lissabon zijn veranderd. De Raad en het Parlement moeten nu nauw samenwerken en zij zijn daarbij elkaars gelijken. Voor die nieuwe relatie gelden uiteraard juridische bepalingen – en ik heb er alle vertrouwen in dat onze juristen er alles aan zullen doen om het nieuwe Verdrag toe te passen – maar deze relatie vereist ook wederzijds politiek vertrouwen en symbolische gestes. Daarom wil ik hier nogmaals de wens uitspreken dat de voorzitter van de Raad regelmatig aanwezig zal zijn bij het spontane vraag- en antwoordspel met de leden van het Europese Parlement, zoals de voorzitter van de Commissie, de heer Barroso, sinds enkele maanden doet en zoals u hier vanochtend aanwezig bent, mijnheer Rodríguez Zapatero. U hebt zes maanden de tijd om deze gewoonte in te voeren.

Ik wens u dus het allerbeste als fungerend voorzitter van de Raad voor de komende zes maanden en ik hoop dat we Europa in de loop van deze zes maanden samen een stap verder zullen brengen. Ik wens u veel succes.

Martin Schulz, namens de S&D-Fractie. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, het Spaanse voorzitterschap heeft een ambitieus programma. Dat programma hebt u, mijnheer Zapatero, beschreven. U hebt de vier zwaartepunten ervan genoemd: meer energiezekerheid, meer investeringen in de informatietechnologie, meer aandacht voor opleiding en beroepskwalificaties en de vorming van een Europese economische regering, die ervoor moet zorgen dat deze plannen ook uitgevoerd worden. Dat is de juiste insteek. Dat zal Europa een nieuwe fase binnenvoeren.

De uitdagingen voor dit werelddeel bestaan er immers niet in dat we Parlementsvergaderingen of de ene topconferentie na de andere houden. In het verleden hebben we heel wat topconferenties georganiseerd, maar die lossen de problemen niet op: op topconferenties worden problemen in kaart gebracht. Wat we nodig hebben, is dat er met de oplossingen voor de problemen in de lidstaten daadwerkelijk aan de slag gegaan wordt.

(Applaus)

De reacties op uw voorstel om een economische regering te vormen tonen aan dat daar precies het probleem ligt. Waardoor is de Lissabonstrategie mislukt? Niet doordat deze onuitvoerbaar zou zijn. Nee, de Lissabonstrategie was zeker uitvoerbaar, maar zij is mislukt omdat de deelnemende landen aarzelden om hun toezeggingen na te komen. Daarom is de nieuwe benadering, de frisse wind die u met dit ambitieuze programma in de Europese politiek wilt brengen, de juiste.

De oude structuren die we tot nu toe hadden, doen mij een beetje denken aan de beste Rosinante, het ros van Don Quichotte. De man dacht zelf ook dat ze een renpaard was, maar in werkelijkheid was het een oude klepper. Op Rosinante halen we de eenentwintigste eeuw niet. Daarvoor is een echt nieuwe aanpak nodig en daarom bent u op de goede weg.

Wat Europa nodig heeft, zou je de toepassing van het Spaanse model op grotere schaal kunnen noemen. Waarom wij – bij uitzondering zeg ik dat zo - als socialisten vierkant achter u staan, is omdat wij geloven dat uw regering in Spanje vooruitstrevend is. U bent erin geslaagd om uw land ondanks veel weerstand en met veel moed een moderniseringssprong te laten maken. Daarvoor zijn wij u groot respect verschuldigd.

(Applaus)

Als u met evenveel energie en dezelfde vastberadenheid op Europees vlak optreedt, zult u ook Europa deze moderniseringssprong kunnen laten maken. Ik vind het moedig als een regeringsleider zegt dat een zaak als geweld binnen het huwelijk geen probleem van de nationale overheden is, maar een zaak die de hele maatschappij aangaat, die overal voorkomt en dat we in Europa met zijn hoogontwikkelde, beschaafde maatschappij geweld tegen vrouwen niet als een pekelzonde, maar als een schending van de mensenrechten horen te beschouwen. Daar heeft u gelijk in.

(Applaus)

Deze politieke reanimatie waar Europa behoefte aan heeft, hangt ten nauwste samen met de verwachtingen die wij van uw voorzitterschap koesteren, mijnheer Zapatero. Daarom voeg ik eraan toe: waar Europa behoefte aan heeft, is ook een betere controle in de economie. Laat mij dat verduidelijken aan de hand van een voorbeeld dat aantoont hoe maatschappelijk cohesie verloren gaat door een gebrekkige controle of door een gebrek aan moed om te controleren.

Als we over regulering van de financiële markten en het bankenstelsel praten, moeten we erbij vermelden dat dezelfde banken die een jaar geleden honderden miljarden euro's aan staatssteun hebben gekregen om hun voortbestaan veilig te stellen, dit geld uit de portemonnee van de burgers nu niet besteden aan bijvoorbeeld het verstrekken van leningen, maar ermee speculeren en hun winsten opdrijven. Dat is funest voor het vertrouwen in het economisch stelsel; dat ondergraaft de sociale cohesie. En daarom is dat deel van uw programma, bedoeld om eindelijk werk te maken van het toezicht op de financiële markten, een belangrijk punt dat wij als socialisten ten volle ondersteunen.

(Applaus)

De Fractie van de Progressieve Alliantie van Socialisten en Democraten in het Europees Parlement staat achter uw voorzitterschap, mijnheer Zapatero. Ik denk dat uw toespraak werkelijk reden tot hoop geeft. Ik hoop ook dat de Commissie met dezelfde ijver en met hetzelfde politieke oogmerk als uw voorzitterschap te werk zal gaan. Alles wat nodig is om ervoor te zorgen dat de Commissie de juiste weg inslaat, zullen wij de komende zes maanden en ook in de tijd daarna doen. We hopen namelijk dat dankzij het achttien maanden durend trio van voorzitterschappen er niet telkens na elke zes maanden een heel ander programma komt, maar dat de continuïteit behouden blijft.

Gedurende de komende zes maanden en de daarop volgende twaalf maanden van dit trio van voorzitterschappen kunt u dus verzekerd zijn van de steun van de Socialisten en Democraten. Daarom wens ik u veel geluk, mijnheer Zapatero.

(Applaus)

Guy Verhofstadt, namens de ALDE-Fractie. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, wij hebben eigenlijk twee prioriteiten voor het Spaanse voorzitterschap. Ik denk dat u eigenlijk ook twee prioriteiten hebt. Natuurlijk kunnen we een groot aantal kwesties opnoemen waar in de komende zes maanden een oplossing voor moet komen, maar volgens ons zijn er twee hoofdpunten.

Allereerst is er de post-Lissabonstrategie, of de EU 2020-strategie. Ik denk dat die laatste een betere benaming is, want de bevolking ziet het verschil niet meer tussen het Verdrag van Lissabon en de Lissabonstrategieën. Dat is dus al een enorme stap vooruit. Maar laten we hier in het Parlement wel serieus blijven.

De fundamentele vraag is niet of we de werkloosheid willen terugdringen, of de uitgaven voor innovatie willen verhogen; daar is iedereen het wel over eens. Daar waren we het in 2000 al over eens, daar zijn we het in 2010 over eens, en daar zullen we het in 2020 en in 2030 nog steeds over eens zijn. Nee, de vraag is een andere, namelijk of de Raad en de lidstaten uiteindelijk bereid zullen zijn om de methode die in de Lissabonstrategie faalde te veranderen. Ik heb het hier over de open coördinatiemethode; een mooie uitdrukking die aangeeft dat het niet de Unie is die beslist, maar de lidstaten zelf, en dat wij slechts de resultaten van de verschillende lidstaten met elkaar vergelijken.

Het lijkt wel of de Unie een soort OESO is geworden. Want in werkelijkheid doen we niet meer dan documenten publiceren, documenten publiceren en nog meer documenten publiceren.

(Applaus)

Toch stemmen uw eerste verklaringen mij zeer positief, mijnheer de voorzitter, want u zei: "Ja, we gaan veranderen". We moeten veranderen; we hebben stokken nodig, we hebben wortels nodig. Misschien hebben we sancties nodig. En we mogen ons beslist niet laten ontmoedigen – ik zeg dat in alle openheid, zowel tegen u als tegen de heer Moratinos – door de woorden van de Duitse Minister van Economische Zaken, die meteen kritiek had op uw voorstellen.

We moeten echter wel het goede voorbeeld geven! We kunnen niet enerzijds zeggen dat bijvoorbeeld Griekenland onvoldoende moeite doet, dat andere landen onvoldoende moeite doen, terwijl we anderzijds de Commissie en de Europese Unie onvoldoende middelen en instrumenten bieden om in te grijpen. Het is het een of het ander! We kunnen niet tegelijkertijd twee verschillende standpunten innemen.

Ik zou u dan ook willen aanmoedigen voort te gaan op de ingeslagen weg. En ik kan u zeggen dat dit hele Parlement, samen met de Commissie, achter u staat in de strijd tegen degenen die nog steeds niets willen horen van een intensievere toepassing van deze Lissabonmethode.

Mijn tweede prioriteit betreft de uitdaging om na Kopenhagen een andere strategie te vinden voor de kwestie van de klimaatverandering. We moeten toegeven dat onze aanpak is mislukt. Dat moeten we onder ogen zien; dat moeten we erkennen. Het heeft geen enkele zin om te zeggen: "Ja, maar we hadden wel gelijk, het was de juiste aanpak, enzovoort." Nee, het was niet de juiste aanpak. De strategie was slecht want het resultaat was slecht. We moeten hier dus een andere strategie kiezen.

Persoonlijk wil ik voorstellen een strategie te kiezen die is gebaseerd op drie elementen. Het eerste element is dat we binnen de Europese Unie één persoon aanwijzen die zich met deze kwestie bezighoudt, een 'mijnheer of mevrouw klimaatverandering' die de bevoegdheid krijgt om namens de zevenentwintig lidstaten te onderhandelen. We moeten af van de situatie in Kopenhagen, waar we te maken hadden met de Deense minister-president, de Zweedse minister-president, de voorzitter van de Commissie, de heer Sarkozy, mevrouw Merkel, uzelf, de heer Brown.

Daar waren tenminste acht Europese politieke leiders die graag wilden onderhandelen. Maar er was onvoldoende ruimte aan de tafel! Zelfs de heer Obama had nauwelijks plaats. Rond die tafel zaten een Zuid-Afrikaan, een Braziliaan, een Indiër, een Chinees, en dan kwam de heer Obama en dan waren er ook nog eens acht Europeanen. Hoe denkt u dat we in dergelijke omstandigheden een standpunt kunnen bepalen en door de anderen kunnen worden gehoord?

Laten we dus een voorbeeld nemen aan de Wereldhandelsorganisatie, want die functioneert wel goed. Daar hebben ze iemand die verantwoordelijk is, die onderhandelt namens de gehele Europese Unie en die resultaten behaalt. We hebben op Europees niveau iets vergelijkbaars nodig als we willen voorkomen dat we de fouten van Kopenhagen nog eens maken.

(Applaus)

Bovendien moeten we denk ik realistisch zijn. We moeten realistisch zijn ten aanzien van deze kwestie. Wat we nodig hebben is een trilateraal akkoord tussen de Verenigde Staten, Europa en China. Daar moeten we ons op richten. Al die strategieën die weinig meer inhouden dan "ja, we zien wel", en die niet worden gesteund door de Verenigde Naties, die tellen niet in de wereld van morgen. De wereld van morgen is een wereld van grootmachten, en wij moeten ons als een grootmacht gedragen.

Dat wil zeggen dat we aan die tafel moeten zitten. Met wie? Met de Verenigde Staten en met China. Dat zijn de drie partijen die tot een akkoord moeten komen. We moeten niet dromen van een grote bijeenkomst van ik weet niet hoeveel landen met een gezamenlijk programma. Uiteindelijk moeten we eerst een verbond zien te sluiten met de Amerikanen. Met hen moeten we een gezamenlijk belang zien te vinden, en dat gezamenlijke belang is volgens mij te vinden in het mechanisme van de emissiehandel. Dat hebben wij, en zij zullen ons volgen als we hierover een akkoord weten te bereiken. En dan hebben we een gezamenlijk belang om samen om de tafel te gaan zitten met de Chinezen.

Dit zijn, Mijnheer de Voorzitter, de twee belangrijkste speerpunten die ik zie voor het Spaanse voorzitterschap, en ik ben ervan overtuigd dat de heer Rodríguez Zapatero er met zijn vasthoudendheid een uiterst belangrijk en doeltreffend voorzitterschap van zal maken.

(Applaus)

Daniel Cohn-Bendit, namens de Verts/ALE-Fractie. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de fungerend voorzitter, ik wil allereerst reageren op uw opmerking over Haïti. Ik herinner mij nog dat een Europees commissaris, Michel Barnier, in 2006 voorstelde een Europese socialebeschermingsmacht in het leven te roepen met de naam EuropeAid. Dat voorstel kwam uit de Commissie van de heer Barroso. Als EuropeAid vandaag de dag had bestaan, was Europa al veel duidelijker aanwezig geweest in Haïti. Mijnheer de Voorzitter, neemt u dat voorstel van de heer Barnier opnieuw in overweging. U ziet dat ik niet sektarisch ben.

Dan wil het nu hebben over hetgeen u over de toekomst van Europa hebt gezegd. Ik zou willen voortborduren op een punt dat de heer Verhofstadt heeft aangeroerd. U zegt groei, maar welke groei is dat? Wat voor soort groei? Want een van de oorzaken van de crises, van de milieucrisis – we hebben namelijk niet te maken met één crisis maar met meerdere –, is de groei van de productie en die groei was tegelijkertijd destructief. Als we het op Europees niveau dus niet hebben over de kwaliteit en de aard van de groei, zullen we slechts de fouten uit het verleden herhalen. Dat is mijn eerste opmerking.

Het tweede punt waarover we ons moeten buigen, betreft hetgeen u hebt gezegd over groei en over een pact, bijvoorbeeld tegen energieafhankelijkheid. Een van de pijlers in de strijd tegen energieafhankelijkheid is energiebesparing. We moeten in Europa een belangrijk pact opstellen inzake Europese investeringen in energiebesparing. Milieu betekent energiebesparing; milieu betekent miljardeninvesteringen en het creëren van werkgelegenheid. Vergeet dus niet: hernieuwbare energie, ja, maar hernieuwbare energie in combinatie met energiebesparing. Op dat vlak vraag ik de Europese Unie nu te besluiten tot een energiebesparing van niet 20 procent maar 30 procent in 2020. *We can do it, if we want to.*

Ten tweede heeft u gesproken over de elektrische auto. Prima, maar daarmee zijn we er nog niet. Mobiliteit gaat niet alleen over auto's. Er kan in Europa een groot project worden ontwikkeld. U hebt de Airbus gehad, u hebt de TGV gehad. Waarom zet u geen groot Europees project voor trams op? In heel Europa is behoefte aan renovatie en modernisering van tramlijnen. In midden-Europa, in het zuiden, in Latijns-Amerika, eigenlijk overal. Daar liggen enorme kansen voor werkgelegenheid. Een deel van de automobiellindustrie kunt u niet redden, maar op deze manier biedt u deze bedrijfstak een andere functie op het gebied van mobiliteit. Een Europees tramproject is tevens een oplossing voor de klimaatveranderingen die zijn gerelateerd aan het verkeer.

U hebt tevens, en dat is heel goed, gesproken over het onderwijs en het proces van Bologna. Prima, maar het probleem met het Bolognaproces is dat het niet meer voldoet aan de oorspronkelijke bedoeling ervan. In plaats van de vormen van hoger onderwijs in Europa op elkaar af te stemmen, is het hoger onderwijs in Europa verworden tot een schools systeem, waarin universiteiten niet langer plaatsen zijn van onderzoek en reflectie, maar leerfabrieken zijn geworden. Er zijn curricula opgesteld die de studenten vandaag de dag niet meer kunnen volgen. Als u het proces van Bologna dus wilt voorzetten, moet u eerst een stap terug doen en vraagtekens zetten bij alle curricula die in het kader van het Bolognaproces zijn ontwikkeld. Het antwoord daarop kunt u vinden in de straten van universiteitsteden in heel Europa, waar de studenten protesteren niet tegen het idee van Europees onderwijs maar tegen de afbrokkeling van het hoger onderwijs in naam van deze zogenaamde Europese gedachte.

Ik wil afsluiten met een opmerking over uw Europees sociaal pact. Een Europees sociaal pact en een sociaal en milieupact. Breng het bedrijfsleven, de vakbonden en de grote milieubewegingen rond de tafel. Sociale bescherming moet hand in hand gaan met milieubescherming. Dat is een nieuw concept, en dat is trouwens, geachte collega's van rechts, een van de uitstekende ideeën van de heer Sarkozy in Frankrijk. Het werd de *Grenelle*, of het rondetafelgesprek, voor het milieu genoemd. Ik denk dat het tijd is voor een 'Brussel voor het milieu', waarbij alle sociale partners en de belangrijkste vertegenwoordigers van de milieuorganisaties rond

de tafel worden gebracht. Als u die richting uitgaat, staan wij achter u en is Europa de oplossing waarvoor wij samen de instrumenten moeten ontwikkelen.

Timothy Kirkhope, *namens de ECR-Fractie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik ben blij dat Spanje het voorzitterschap van de Raad bekleedt op dit cruciale moment in het werk van de Europese Unie.

Samen met dat van Griekenland en Portugal was het lidmaatschap van Spanje van de Europese Gemeenschap een vroeg voorbeeld van de manier waarop Europa een bijdrage kon leveren aan de aanmoediging en ondersteuning van een nieuwe democratie – een weg die vele anderen sinds 1989 met succes hebben bewandeld.

Spaanse Parlementsleden van alle partijen hebben belangrijke bijdragen geleverd aan het werk van dit Parlement en hoge posten bekleed in zowel het Parlement als onze fracties. Zij hebben een substantiële impact gehad en in dit kader wil ik met name eer bewijzen aan onze vriend Jaime Mayor Oreja, een van de invloedrijkste persoonlijkheden van het Parlement.

Dit voorzitterschap start op een kritiek moment voor de Europese Unie en ofschoon ik het veel succes wens heb ik toch enkele twijfels. Het struikelde al in de eerste paar dagen. De suggestie dat de Europese Unie in plaats van enkel economische ontwikkelingsplannen te coördineren bindend economisch beleid moet vaststellen met inbegrip van sancties of corrigerende maatregelen voor afwijkende lidstaten, is uiterst verontrustend.

Het weerspiegelt een bijzonder ouderwetse socialistische *command-and-control*-benadering van het economische beleid, waarmee de problemen van de eenentwintigste eeuw niet kunnen worden opgelost. Er is een gezegde in het Verenigd Koninkrijk – waarbij ik geen oordeel wil geven over de politiek in Spanje – die luidt dat je eerst in je eigen huis orde op zaken moet stellen. Het socialisme doet dat niet.

Wat we wel nodig hebben is een economisch beleid dat de rechten van onze lidstaten eerbiedigt, de uitwisseling van de beste praktijken bevordert en zich toespitst op meerwaarde voor de EU, een beleid dat de voordelen van de interne markt verdedigt en verder vergroot, dat een klimaat creëert waarin ondernemers en bedrijven kunnen gedijen en aldus de werkgelegenheid kunnen vergroten, dat onze levensstandaard verhoogt en bijdraagt tot een sterkere samenleving.

Wij van de ECR-Fractie koesteren hoopvolle verwachtingen van het Europa 2020-initiatief als kader voor een duurzame en concurrerende Europese economie en hebben onze eigen aanvullende voorstellen opgesteld, die dit debat hopelijk zullen helpen vorderen.

Nu kort nog iets over het buitenlands beleid. Ik weet dat dit een redelijk prominente plaats inneemt in het programma van het voorzitterschap, maar een van de onderwerpen ervan zou volgens mij sterker moeten worden benadrukt en wel de kwestie Iran. De onwettige, hardvochtige en gevaarlijke regering van dit land moet vastberaden worden aangepakt. Als het ons ernst is met nucleaire non-proliferatie, moet de Iraanse regering begrijpen dat Iran weliswaar het recht heeft om kernenergie te ontwikkelen voor vreedzame doeleinden, maar dat het de wereld niet mag misleiden door heimelijk het bezit van kernwapens na te streven. Een regime dat zich bedient van moord en geweld om zijn eigen volk te onderdrukken – een volk dat de regering van zijn keus is ontnomen – kan eenvoudigweg niet worden vertrouwd, en wij moeten dan ook actie ondernemen.

Het Spaanse voorzitterschap gaat van start met een volle agenda. Onze fractie zal zijn voorstellen en initiatieven op hun merites beoordelen. Als het voorzitterschap progressief beleid voorstelt om de economische groei te bevorderen, klimaatverandering aan te pakken, individuele vrijheid en verantwoordelijkheid te vergroten en een impuls te geven aan de samenwerking op het wereldtoneel alwaar wij gemeenschappelijke belangen hebben, dan kan Europa op al deze gebieden meerwaarde creëren in plaats van dat het een last is.

Als het voorzitterschap dat doet, heeft het onze steun.

Willy Meyer, *namens de GUE/NGL-Fractie*. – (ES) Welkom, mijnheer Zapatero. Helaas is mijn fractie van mening dat uw programma de fundamentele problemen niet oplost. Voor ons zou de belangrijkste doelstelling van dit voorzitterschap een rectificatie van het huidige economische beleid moeten zijn geweest door overheidsinterventie in de economie en natuurlijk ook door marktregulering via een progressief fiscaal beleid.

De recessie in Spanje en Europa en de werkloosheidscijfers, die sinds de jaren dertig niet zo hoog zijn geweest, zijn het gevolg van een gebrek aan interventie in de markt en van een gebrek aan interventie in strategische productiesectoren, waaronder de financiële sector. Vanuit dat oogpunt biedt uw programma helaas dus niets

nieuws. Inkomen uit arbeid wordt bestraft en inkomen uit vermogen wordt beloond, omdat er geen harmonisatie is van fiscale beleidsmaatregelen en, wat de liberalisering van diensten betreft, het sociale Europese model ontmanteld wordt.

De artikelen 43 en 49 van het Verdrag beschermen een model dat gunstig is voor de markt en de vrije markt ten nadele van de rechten van werknemers. Bovendien zijn er arresten van het Europees Hof die, zoals u weet, sociale *dumping* legaliseren. Dat is de werkelijkheid. Dit deel van uw programma, dat voor ons cruciaal is, verandert helaas niets en voegt niets nieuws toe. Met andere woorden, het is strijdig met de slogan die u voor het Spaanse voorzitterschap heeft gebruikt: "Europa innoveren".

Op dit specifieke punt is er geen enkele innovatie. Er is continuïteit, door de verkiezing van de heer Barroso, waar wij ons tegen hebben verzet, hoewel u hem, logischerwijs, steunde. Wij zijn van mening dat deze continuïteit schadelijk is voor het Europese model.

Wat het buitenlands beleid betreft zijn wij het niet met u eens dat onze militaire capaciteit moet worden uitgebreid. De beelden van de ramp in Haïti, met gevechtshelikopters en marine-infanterie, zijn schadelijk voor ons. Ze brengen ons schade toe! Dit is niet waar behoefte aan is bij rampen als die van Haïti. We hebben burgerbescherming nodig. We hebben artsen nodig, architecten en mensen die de pijn van de tragedie verzachten.

Tenslotte iets over de top met Marokko, mijnheer Zapatero. Wij zijn het niet eens met de geavanceerde status voor Marokko, zolang het Sahariaanse volk het zelfbeschikkingsrecht niet kan uitoefenen en zolang het permanent wordt vervolgd, ik herhaal, permanent wordt vervolgd door de Marokkaanse autoriteiten. Wij zijn het niet eens met deze top. Wij zijn van mening dat een Europese top nodig is over het recht op zelfbeschikking van het Sahariaanse volk.

Wat de staat Israël betreft moeten wij veel strenger zijn in het nabuurschapsbeleid en ervoor zorgen dat artikel 2 van de associatieovereenkomst als onderdeel van dit nabuurschapsbeleid wordt nageleefd, aangezien Israël het internationale recht systematisch schendt.

Marta Andreasen, namens de EFD-Fractie. – (EN) Dank u, mijnheer de Voorzitter. Mijnheer Zapatero, ik heb aandachtig geluisterd naar uw voorstellen voor het Spaanse voorzitterschap en ik kan u slechts veel succes wensen. Nu wil ik het hebben over een realiteit.

Ik vertegenwoordig het zuidoosten van Engeland en het is reeds lange tijd zo dat een groot aantal van mijn kiezers - en andere Europese burgers - het slachtoffer wordt van misstanden op het gebied van urbanisatie aan de Middellandse Zeekust en in andere delen van Spanje. Dit Parlement heeft drie verslagen aangenomen waarin het de Spaanse autoriteiten met klem verzocht actie te ondernemen, maar de veroordeling van enkele politici en de vaststelling van een nieuw grondeigendomsrecht daargelaten, is er geen specifieke actie ondernomen om deze benadeelde mensen te verdedigen.

De problemen van mijn kiezers variëren van de dramatische situatie van Len en Helen Prior uit Berkshire, die zagen hoe hun huis gesloopt werd omdat de bouw ervan volgens de autoriteiten een inbreuk vormde op de kustwet, tot gevallen als dat van de eveneens uit Berkshire afkomstige Doreen Snook in Alicante en de heer Lohmann op Lanzarote, die de door hen gekochte huizen niet daadwerkelijk kunnen bewonen doordat het ontbreekt aan goede infrastructuur en diensten.

Als Spaans staatsburger schaam ik mij voor hetgeen er in mijn land gebeurt. Ik maak mij grote zorgen over de toekomst van het Spaanse toerisme nu de pers schrijft over het misfortuin van deze mensen.

(ES) Mijnheer Zapatero, ik richt me nu tot u in uw moedertaal, die ook mijn taal is.

De mensen om wie het gaat zijn geen rijke mensen, maar simpelweg mensen die, met het geld dat ze met hun werk hebben verdiend, een huis hebben gekocht in dit land met zijn milde klimaat en aardige mensen, een plek om te gaan leven na hun pensionering. Deze mensen moeten ten onrechte advocaten en andere deskundigen betalen om hun zaak voor de rechter te verdedigen, zonder veel kans op succes te hebben.

(EN) De Europese Unie heeft haar bevolking altijd verteld dat zij er is om de vrede in Europa te handhaven. Zal de situatie die ik beschrijf Europa vrede brengen?

U vertelt ons dat u Europa uit de crisis zult krijgen. Echter, als u het door mij aangekaarte probleem niet kunt oplossen, hoe geloofwaardig is het dan dat u een oplossing zult vinden voor de financiële crisis van Europa? Mijnheer Zapatero, wij willen nu een oplossing. Wij willen dat mensen de door hen gekochte huizen kunnen

bewonen. Als dit niet mogelijk is, moeten zij een eerlijke compensatie krijgen zodat ze een vergelijkbare woning kunnen kopen.

Dit Parlement heeft weliswaar slechts gedreigd subsidies aan Spanje te blokkeren, maar ik verzeker u dat als deze kwestie niet wordt opgelost tijdens het Spaanse voorzitterschap, ik alles in het werk zal stellen om dit dreigement te doen uitvoeren.

Francisco Sosa Wagner (NI). - (ES) Ik ben vereerd hier op dit bijzondere forum aanwezig te mogen zijn met de premier van Spanje, voor wie ik al sinds hij rechten studeerde veel waardering heb.

Ik denk dat het roulerend voorzitterschap van de Europese Unie mijn land bij toeval een uitmuntende mogelijkheid heeft geboden om opnieuw aan te tonen dat Spanje een beslissende rol wil spelen in Europa.

Voor de Spanjaarden was, zoals de premier eerder al heeft gezegd, toetreding tot Europa een droom tijdens de lange jaren van de dictatuur. Daarom zijn wij nu bijzonder blij met dit voorzitterschap en genieten wij ervan. Wij weten namelijk, dames en heren, dat deze unie van lidstaten die wij hier vertegenwoordigen de enige oplossing is voor de problemen waar de wereld mee te maken heeft. De traditionele staten zijn niet meer in staat efficiënte oplossingen voor zichzelf te vinden.

Het is belangrijk dat Europa zijn plek vindt door zichzelf te definiëren en door de waarden te verdedigen die het heeft gecreëerd in de wieg van revoluties, in de boeken van briljante geesten en in de snikken van zijn volkeren. Deze waarden zijn vrijheid, rede, laïcisme en solidariteit. Daarom weet ik, mijnheer de premier, dat u wilt profiteren van deze historische kans om het Verdrag van Lissabon ten uitvoer te leggen.

Ik ben het eens met de doelstellingen die u heeft voorgesteld, hoewel sommige daarvan nog niet geheel duidelijk zijn en bovendien geen duidelijk onderscheid maken tussen hoofd- en bijzaak. Een ervan, de doelstelling met betrekking tot klimaatverandering, geeft mij het idee dat het Europese beleid dat door de Commissie ten uitvoer is gelegd het juiste beleid is, ondanks het feit dat het in Kopenhagen mislukt is. Waar het om gaat is dat aan de verspilling van zoveel landen een einde moet komen, omdat miljarden inwoners van deze wereld geen enkele reden hebben om te lijden onder het egoïsme van rijke samenlevingen.

Anderzijds zou ik meer nadruk leggen op het beschermen van de mensenrechten in de wereld. Als men de Europese Unie ervan beschuldigt een zielloze bureaucratische organisatie te zijn, vergeet men dat die ziel ons Handvest van de grondrechten is. In die zin denk ik dat het Spaanse voorzitterschap zich op de volgende zaken zou moeten richten. Het mag geen top met Marokko beleggen zolang dat land niet belooft zich te houden aan de resoluties van de Verenigde Naties inzake de Sahara, een organisatie die u ook bij andere gelegenheden heeft ingeroepen.

In Cuba en Iran zou u gezamenlijk optreden moeten bevorderen voor de erkenning van de organisaties die tegen de regeringen zijn, in lijn met het debat dat hier gisteren plaatsvond. Als rechten onze ziel vormen, de ziel van Europa, dan durf ik u er ook aan te herinneren dat u, zoals u terecht heeft gezegd in uw toespraak, grote nadruk legt op het feit dat de ruggengraat van Europa een gemeenschappelijk energiebeleid is. Zonder dit beleid wordt alles tegengehouden en loopt zelfs het internationale beleid het risico in rook op te gaan.

Tenslotte wil ik u graag herinneren aan uw belofte om de steden Ceuta en Melilla een status toe te kennen die vergelijkbaar is met die van de ultraperifere regio's.

In de laatste plaats wens ik u, gewaardeerde premier Zapatero, goede vriend José Luis, heel veel succes voor dit sterke en federale Europa waar wij beiden in geloven.

José Luis Rodríguez Zapatero, fungerend voorzitter van de Raad. - (ES) Mijnheer de Voorzitter, allereerst wil ik graag mijn dank uitspreken voor de toon en de inhoud van de toespraken die vanochtend namens de fracties zijn gehouden.

Ik zal op de belangrijkste thema's wat dieper ingaan, en ik begin met de heer Daul. Dank u voor uw woorden over de positieve impuls aan het economische bestuur, aan het gemeenschappelijk economisch beleid. U heeft een vraag gesteld over wat het doel is van dat economische bestuur ofwel dat economische beleid en – als u me toestaat deze terminologie te gebruiken – een soort ideologische inval gedaan in de eventuele stellingen van een sociaaldemocratisch idee of project. Ik heb vooral uw ironie opgemerkt over de ongedifferentieerde verhogingen van de overheidsuitgaven en uw voorkeur voor een omgeving die gunstig is voor ondernemingen.

Ik wil graag iets ophelderen. Dit heeft weinig te maken met mijn betoog, maar heel veel met mijn politieke overtuigingen. Ik ben een groot voorstander van het Stabiliteitspact. Ik ben een groot voorstander van fiscaal evenwicht door de hele cyclus heen, zo'n groot voorstander zelfs dat de regering die ik leidde – en leid – in de eerste vier jaar, vóór de economische en financiële crisis, een begrotingsoverschot had en de staatsschuld tot 32 procent omlaag had gebracht ten opzichte van het BBP. Ik ben dan ook een bekeerling. Het tekort en het overschot zijn instrumenten die afhankelijk zijn van de economische conjunctuur. Net als de meeste Europese regeringen ben ik voorstander van een fiscale stimulans die een overheidstekort genereert. De overheidsuitgaven zijn licht gestegen omdat private investeringen zijn afgeremd. Dat is geen ideologisch probleem maar een realistisch probleem. De financiële crisis heeft voor een stilstand gezorgd op het vlak van particuliere investeringen en particulier krediet. Het lijkt me redelijk dat deze rem op de economie alleen kon worden weggenomen door middel van een overheidsstimulans. Dit moet nu worden gecorrigeerd, voor zover de omstandigheden dat toelaten, en we moeten terug naar het Stabiliteitspact.

Net zoals andere landen zal mijn land een groot overheidstekort hebben, of heeft dat eigenlijk al. Maar ik kan u tevens verzekeren dat mijn land zich zal houden aan zijn belofte aan de Commissie voor 2013 en zal terugkeren naar het tekort van 3 procent van het Stabiliteitspact. Daarvoor hebben wij, zoals de Commissie weet, een bezuinigingsplan opgesteld, een veeleisend plan voor fiscale consolidatie. Het is veeleisend plan voor wat betreft onze overheidsuitgaven en we gaan het ten uitvoer leggen.

Ik ben het ermee eens dat we voor bedrijven, economische activiteiten, initiatieven en concurrentie een gunstig klimaat moeten scheppen. Daarom heb ik in mijn toespraak gepleit voor een gemeenschappelijke energiemarkt en voor een Europese digitale markt. Dat betekent niet meer dan ruim baan geven aan economische vrijheid, initiatief en handel tussen Europeanen op het gebied van energie en concurrentie bevorderen, omdat concurrentie zorgt voor lagere prijzen en gunstig is voor technologische innovatie. Op digitaal vlak, waar ik vandaag sterk de nadruk heb gelegd, zetten wij sterk in op de toekomst. Wij promoten elektronische handel en de overdracht van producten die op dit moment op het gebied van communicatietechnologie worden ontwikkeld, aangezien zij een steeds groter percentage van het bruto binnenlands product uitmaken.

Ons voorstel, ons programma is dan ook ervoor te zorgen dat de 2020-strategie barrières binnen Europa opheft en concurrentie, innovatie en een ondernemingsklimaat bevordert. Welnu, wat de overheden tevens moeten doen, voor zover ze dat kunnen, is niet zozeer omgevingen waarbinnen zakelijke activiteiten plaatsvinden corrigeren, maar ze moeten wel maatregelen nemen om omgevingen die financiële speculatie of speculatie in de vastgoedsector hebben bevordert te corrigeren. Dat is iets anders. Soms wordt speculatie, gewild of ongewild, door bepaalde ideeën op financieel of vastgoedgebied aangewakkerd. Spanje is hier slachtoffer van geworden, evenals bepaalde burgers, en niet alleen Britse burgers. Dit is de wens van de regering, voor zover haar bevoegdheden dat toestaan. U moet weten dat er in Spanje een verdeling van bevoegdheden is. De bevoegdheden liggen niet alleen bij de rijksoverheid, maar ook bij de autonome gemeenschappen en de gemeenten. Er zijn uiteraard wetten en juridische procedures maar ik ben me zeer bewust van wat u heeft gezegd, en we zullen dan ook maatregelen nemen.

Met andere woorden: een economische omgeving die ondernemersgeest, initiatieven en innovatie bevordert, maar speculatie op financieel en vastgoedgebied ontmoedigt.

Natuurlijk ben ik voorstander van een redelijke belastingdruk en ik vertegenwoordig geen enkel model dat hier tegen is, want sinds ik in de regering zit heb ik de belastingen voor bedrijven verlaagd, evenals de belasting op inkomen uit arbeid en persoonlijke belasting. Vanuit een interventieperspectief ben ik voorstander van de belastingfilosofie en de fiscale positie van onze regering.

Tenslotte wil ik tegen mijnheer Daul zeggen dat ik nota heb genomen van het standpunt van zijn fractie, van de grootste fractie in dit Parlement, ten aanzien van de rol van de voorzitter van de Raad – de permanente voorzitter – en dit Parlement. Ik denk dat dit een belangrijk thema is. Ik ben ervoor dat alle Europese instellingen, alle grote Europese instellingen, een goede relatie hebben met het Parlement. Daarom moeten we, als we Europa groter willen maken, streven naar een Parlement met meer macht. Dat is mijn mening.

Mijnheer Schulz, dank u voor uw woorden. Ik ben ervan overtuigd dat de fundamenteën van de Europese Unie sterk overeenkomen met de fundamenteën van de sociaaldemocratie en dat de sociaaldemocratie een belangrijke springplank is geweest voor de ontwikkeling van de Europese idee en de Europese idealen. Er zijn weliswaar andere sterke ideeën, die echter moeilijk toepasbaar zijn gebleken, maar ik wil graag opnieuw onze gehechtheid uitspreken aan een visie van sociale cohesie, een visie waarin een sociaal gearde democratie van cruciaal belang is.

Mijnheer Verhofstadt, ik ben u zeer erkentelijk voor uw woorden. Ik ben het met bijna alles eens. Wat coördinatie en de mislukking van Lissabon betreft, is de open coördinatie mislukt. Hier zijn we ons van bewust. We hebben het herzien in 2004 en nu moeten we het serieus nemen, want anders zullen we in 2020 weer moeten zeggen dat het niet heeft gewerkt. Besturen vereist een communautaire methode. Ik weet niet waarom sommigen van u verbaasd zijn over de woorden 'sancties' of 'vereisten'. Er zijn veel besluiten in de Europese Unie die sancties met zich meebrengen. Als richtlijnen niet worden nageleefd, of als het Stabiliteitspact niet wordt nageleefd, zijn sancties normaal. En het werkt. Wat dit Parlement goed moet begrijpen, en wat de Europese Unie goed moet begrijpen, is dat de dingen die wij gezamenlijk hebben gedaan tot goede resultaten hebben geleid. Ik noem de euro, het Stabiliteitspact en de interne markt. Die interne markt moet verder worden ontwikkeld en verdiept, omdat het een van de belangrijkste motoren is voor groei en concurrentie.

Ik ben het volledig eens met wat u heeft voorgesteld met betrekking tot Kopenhagen en de daaropvolgende strategie, de nieuwe strategie. Ik denk dat het een interessant idee is om een hoge vertegenwoordiger te benoemen voor deze kwestie, want Kopenhagen heeft ons niet gebracht wat we ervan verwacht hadden. Europa heeft weliswaar een positief standpunt ingenomen, maar dat was niet het resultaat.

Mijnheer Meyer, met alle respect, maar er zijn enkele zaken waarover wij het niet eens zijn. Los van het feit dat de Europese Unie geen bevoegdheden heeft op het gebied van bijvoorbeeld fiscaal beleid, heb ik geen conservatief programma voorgesteld, maar een hervormingsprogramma. Het is vooral een programma om in de toekomst tijd te besparen, om op de toekomst te anticiperen. Naar mijn mening is dat de beste manier om een progressief programma ten uitvoer te leggen. Een progressief programma is een programma dat ziet welke veranderingen moeten plaatsvinden, daarop anticipeert en in staat is te innoveren. Ik hoop en vertrouw erop dat de Europese Unie daarmee gelijke tred zal houden.

Uw standpunt over Marokko deel ik niet. Noord-Afrika, met name Marokko, is van strategisch belang voor de Europese Unie. Laten we ervoor zorgen dat het moderniseringsproces in Marokko plaatsvindt vanuit een dialoog en vanuit samenwerking, en laten we de beslechting van het conflict over de Sahara overlaten aan de bevoegde instantie, namelijk de Verenigde Naties. Zij moeten stappen nemen en die stappen zal Spanje uiteraard steunen en respecteren.

Wat Haïti betreft is het een feit dat we vaak helikopters en gevechtsvliegtuigen zien die conflicten bevorderen en bepaalde delen van onze wereld bombarderen. Bovendien leveren ze ons gewetensbezwaren op. In veel gevallen zijn ze lastig te rijmen met ons geweten en met onze overtuigingen. Maar ik wil ook zeggen dat helikopters en marine-infanterie die voedsel brengen, de orde handhaven en levens redden voor mij persoonlijk applaus verdienen.

(Applaus)

Nogmaals, naar mijn mening verdienen zij applaus. En als we in Europa een snelle interventiemacht zouden hebben, waar ik voorstander van ben, zou ik absoluut het voorstel van de heer Barnier steunen. Zoals hier al is gezegd, dient het een interventiemacht te zijn met civiele en militaire componenten, om ons de mogelijkheid te bieden zo snel mogelijk op te treden met de beschikbare middelen.

Mevrouw Andreasen, ik heb nota genomen van uw suggesties. Ik wil u, als vertegenwoordigster van de Verts/ALE-Fractie, graag meegeven dat ik het eens ben met veel van de suggesties die u in uw interventie heeft gedaan. In mijn toespraak heb ik het uitgebreid gehad over duurzame groei, duurzaam op milieuvlak. Ik ben het met u eens dat de elektrische auto een andere manier van vervoer is, of moet zijn. Ik noem uw suggestie dat milieuduurzaamheid een essentiële dimensie van het sociaal pact moet zijn, en ik ben er uiteraard sterk van overtuigd dat een toekomst van innovatie, concurrentievermogen en productiviteit ligt in de zogenoemde "groene economie" en tevens in het potentieel van de communicatietechnologie, en natuurlijk ook in een gemeenschappelijke of verenigde visie op energie, zoals de heer Sosa Wagner terecht heeft gezegd, aangezien dat essentieel is voor de toekomst van het wezen van de Europese Unie.

Mijnheer Kirkhope, ik ben het eens met wat u zei over de relevantie van de persoonlijkheid van mijn landgenoot, de heer Mayor Oreja, maar ik ben het niet met u eens dat er sporen zijn van meer controle of meer centralisatie in de ideeën, initiatieven en het beleidsvoorstel dat ik aan dit Parlement heb gepresenteerd. Nee, het is een politiek initiatief om de interne markt groter te maken, uit te strekken tot meer gebieden en om te zorgen voor een groter concurrentievermogen en meer innovatie. Dit is een initiatief om onze krachten te bundelen. Krachten bundelen is niet hetzelfde als controle uitoefenen. Verenigen is niet hetzelfde als leiden. Eerder het tegendeel, bundelen is democratischer en verenigen bevordert samenwerking.

Het zou volgens mij negatiever om zevenentwintig kleine gecentraliseerde controlesystemen te behouden. Dat zou namelijk in een geglobaliseerde wereld betekenen dat onze concurrenten – die landen zijn met interne markten en een gemeenschappelijk beleid, zoals de Verenigde Staten, China en India – van ons zouden winnen. Als we deze grote verandering als Europeanen en dit nieuwe, meer op de Gemeenschap gerichte economische beleid niet doorvoeren, zullen we zien hoe snel China of India ons voorbij streven op het gebied van productie en innovatie.

Nee, staat u mij toe te zeggen dat wij absoluut geen belang hebben bij meer controle en meer interventionisme. Dat is niet waar het nu om gaat. Als we het hebben over 2020 en over bestuur, dan hebben we het over onze collectieve capaciteiten, over de som van de synergieën van de 500 miljoen burgers van dit continent, van een continent dat in staat is geweest een industriële revolutie op gang te brengen, tot het beste energiegebruik te komen en grote wetenschappelijke successen te boeken. Wanneer wij al deze krachten bundelen, zullen we een leidende rol kunnen spelen en ons economisch model, ons welvaartsmodel en ons welzijnsmodel kunnen behouden. Dat zijn onze doelstellingen.

Wat Iran betreft, ben ik het geheel met u eens en denk ik dat de Europese Unie een duidelijk standpunt heeft ingenomen. Iran dient zich te houden aan de internationale regels, en de internationale gemeenschap, en uiteraard ook de Europese Unie, dient ervoor te zorgen dat Iran de internationale regels op het gebied van proliferatie van kernwapens naleeft. Ik deel uw zorgen en uw gevoelens over dit onderwerp.

Mevrouw Sosa Wagner, ik ben blij hier vandaag aan dit debat, met u en met deze grootste instelling, deel te mogen nemen en in dit forum aanwezig te mogen zijn. Ik heb geluisterd naar uw voorstellen. Ik ben het volledig eens met uw ideeën over energie, een thema dat een centrale plaats in mijn toespraak innam. Energie is wat grotendeels zal bepalen in hoeverre de Europese Unie een groot continent kan zijn, zowel politiek als economisch gezien. Hoe meer energieverbindingen wij namelijk hebben en hoe kleiner onze energieafhankelijkheid is, des te sterker wij economisch en politiek zullen zijn.

Zoals we allemaal weten, heeft energie de loop van de geschiedenis bepaald. Het heeft ervoor gezorgd dat bepaalde machten andere landen konden domineren, door middel van de controle over en het gebruik van energie. Maar inmiddels gaat het natuurlijk ook over het besparen van energie.

De Europese Unie bevordert ook in de komende zes maanden een beleid dat gericht is op het verdedigen van grondrechten. Zij doet dat op een intelligente wijze en door ervoor te zorgen dat vooruitgang wordt geboekt daar waar dat, naar wij verwachten en hopen, mogelijk zal zijn, daar waar wij begrijpen dat de hand reiken belangrijker is dan de deur sluiten. Daarom zullen we de top met onze bureaus uit Marokko laten doorgaan, maar we zullen ook altijd het beschermen van de mensenrechten bevorderen.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben zeer dankbaar voor alles wat er is gezegd door de fractievertegenwoordigers. Ik respecteer alle standpunten. Ik heb nota genomen van de meest directe en concrete zaken die er zijn gezegd over mijn land, dat ik vol trots vertegenwoordig wegens hetgeen wij in deze vijfentwintig jaar lidmaatschap van de Europese Unie hebben weten te bereiken. Ik vertegenwoordig mijn land ook met de grootste nederigheid, omdat wij hier zijn om te delen, en ik denk dat men het beste kan delen vanuit een nederige opstelling, door te willen verenigen, door de krachten te bundelen en gezamenlijk het grote ideaal van de Europese Unie te verdedigen.

(Applaus)

José Manuel Barroso, voorzitter van de Commissie. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik denk dat er een algemene consensus bestaat over de prioriteiten van het Spaanse voorzitterschap van de Raad, al zijn er uiteraard nuanceverschillen tussen de diverse fracties. Er is echter één onderwerp dat in diverse interventies naar voren is gekomen en waar ik nader op wil ingaan. Dat is de Europese coördinatie, of de Europese coherentie, ongeacht of het gaat over onze respons op natuurrampen buiten Europa, over onze respons in het kader van externe betrekkingen, bijvoorbeeld na Kopenhagen, of over ons economisch beleid. En ik denk dat we daarvoor een oplossing hebben, namelijk het toepassen van het Verdrag van Lissabon. We hoeven niet ver te zoeken.

Voor wat betreft onze respons op humanitaire crises hebben we het bekende verslag-Barnier, waaraan vandaag werd gerefereerd. Ik heb destijds samen met de fungerend voorzitter – dat was toen het Oostenrijkse voorzitterschap – uw medeparlementslid, en mijn beste vriend, de heer Barnier, om dit verslag gevraagd. Hij was op dat moment geen commissaris en het was mijn initiatief om hem te vragen dit verslag op te stellen.

We hebben dat verslag ontvangen, en het kreeg mijn steun evenals de steun van het toenmalige voorzitterschap van de Raad. Daarna is er echter niets mee gedaan omdat de Raad er niets mee wilde doen; laten we daar

helder over zijn. Daarom moeten we zorgen voor meer coherentie in het externe, humanitaire beleid van de Europese Unie.

Ik denk dat het antwoord momenteel kan worden gevonden in het Verdrag van Lissabon. We hebben een hoge vertegenwoordiger, in dit geval een hoge vertegenwoordigster, die vicevoorzitter is van de Commissie en, tegelijkertijd, voorzitter van de Raad Buitenlandse Zaken.

Daarom heb ik in de nieuwe Commissie ook een nieuwe portefeuille voor Internationale samenwerking, humanitaire hulp en crisisbeheersing gecreëerd. Op deze post komt een commissaris – in dit geval waarschijnlijk een vrouwelijke commissaris – die dit punt als belangrijkste taak heeft en die nauw moet samenwerken met de hoge vertegenwoordiger en met de Raad, zodat we, naar ik hoop, uiteindelijk over een echte externe dienst zullen beschikken, die echter ook bevoegdheden heeft op het gebied van crisisbeheersing en civiele bescherming. Tot zover het eerste punt.

Het tweede punt betreft de internationale onderhandelingen, bijvoorbeeld na Kopenhagen. Ook voor dit punt moeten we het Verdrag van Lissabon lezen. Ik heb namelijk de indruk dat velen het niet hebben gelezen. Artikel 17: "Zij [de Commissie] zorgt voor de externe vertegenwoordiging van de Unie, behalve wat betreft het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid en de andere bij de Verdragen bepaalde gevallen".

Het is dus de Commissie die de Unie vertegenwoordigt in buitenlandse aangelegenheden, en het is niet de Europese Raad. Er zullen ongetwijfeld staatshoofden en regeringsleiders zijn die hun land vertegenwoordigen. Wie vertegenwoordigt echter de Unie voor alle buitenlandse kwesties, met uitzondering van het GBVB? Dat is de Commissie.

Dit is de reden waarom ik een portefeuille Klimaatagenda heb gecreëerd, en ik hoop dat de commissaris – een vrouwelijke commissaris in dit geval – in de toekomst alle steun krijgt die zij nodig heeft om de Unie in de onderhandelingen na Kopenhagen te vertegenwoordigen. Laten we ook op dat punt duidelijk zijn.

Het derde punt betreft het economisch beleid. Ook hier moeten we het Verdrag van Lissabon er nog eens op naslaan. Er zijn mensen die denken dat het economisch beleid uitsluitend een nationale kwestie is. Dat is beslist niet het geval! Artikel 121, lid 1: "De lidstaten beschouwen hun economisch beleid als een aangelegenheid van gemeenschappelijk belang en coördineren het in het kader van de Raad." Artikel 121, lid 2: "De Raad stelt, op aanbeveling van de Commissie, een ontwerp op voor de globale richtsnoeren voor het economisch beleid van de lidstaten en van de Unie, en legt zijn bevindingen in een verslag aan de Europese Raad voor." En vervolgens – het is belangrijk het hele artikel te lezen – "Teneinde een nauwere coördinatie van het economisch beleid en een aanhoudende convergentie van de economische prestaties van de lidstaten te verzekeren, ziet de Raad aan de hand van door de Commissie ingediende rapporten toe op de economische ontwikkelingen in elke lidstaat en in de Unie".

Er is dus sprake van een collectief toezicht. Bovendien, en dat is nieuw in het Verdrag van Lissabon, kan de Commissie nu concrete aanbevelingen doen, met name, en ik lees weer verder: "Wanneer [...] blijkt dat het economisch beleid van een lidstaat niet overeenkomt met de [...] globale richtsnoeren of de goede werking van de economische en monetaire unie in gevaar dreigt te brengen, kan de Commissie een waarschuwing tot de betrokken lidstaat richten." En voorts: "De Raad kan op aanbeveling van de Commissie de nodige aanbevelingen tot de lidstaat richten."

Maar, en dit is zeer interessant, want het Parlement heeft in dit verband ook iets te zeggen: "De voorzitter van de Raad en de Commissie brengen het Europees Parlement verslag uit over de resultaten van het multilaterale toezicht." Dat wil dus zeggen, dat de instrumenten ons door het Verdrag van Lissabon worden aangereikt – we hoeven niets nieuws uit te vinden...

(Commentaar zonder microfoon)

Nee, ja, natuurlijk, dat heb ik al gedaan. Daar heb ik uw hulp niet voor nodig...

Het Verdrag van Lissabon, als we dat werkelijk willen toepassen, reikt ons echt de benodigde instrumenten voor coördinatie en samenhang aan. Daarover hoeven geen politieke of ideologische verschillen van inzicht te bestaan. Dit is wat ik wil zeggen – en waarom ik dit hier vandaag wil benadrukken – dit is de eerste keer dat we als Europees Parlement te maken hebben met het nieuwe, roulerende voorzitterschap van de Raad.

Het Spaanse voorzitterschap draagt een grote verantwoordelijkheid. Het is het eerste, roulerende voorzitterschap sinds de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon. Ik wil mij aansluiten bij de woorden van de heer Zapatero – en ik heb het volste vertrouwen in hem vanwege zijn gehechtheid aan Europa – dat

wij de verantwoordelijkheid hebben om naar de letter en in de geest van het Verdrag te handelen. En de letter en de geest van het Verdrag van Lissabon zijn heel duidelijk.

Een sterker Europa! Een sterker Europa, niet voor de instellingen op zich, maar om ervoor te zorgen dat de instellingen de concrete belangen van onze burgers beter kunnen dienen.

(Applaus)

De Voorzitter. – Dank u, mijnheer Barroso. We hebben allemaal het Verdrag van Lissabon gelezen en we weten allemaal dat daar niet alles in staat. Daarom is het zo belangrijk dat we samen tot een interpretatie komen van wat er wel in het Verdrag van Lissabon staat, en dat we samen ons werk in de Europese Unie plannen voor de vele jaren die nog komen.

Jaime Mayor Oreja (PPE). – (ES) Mijnheer de minister-president van de Spaanse regering, ik zou u willen zeggen dat de periode waarin we nu leven niet zomaar een periode is, dat het moment waarin we nu leven niet zomaar een moment is in en voor de Europese Unie.

Het is waar wat u en ook president Daul gezegd hebben: de Europese Unie, de Europese burgers, weten dat hun eerste zorg de crisis is. Het is echter zaak er hier vandaag ook op te wijzen dat de Europeanen, vóór deze economische crisis en bij verschillende verkiezingen die een lage opkomst hadden, al hebben laten zien steeds minder belang te stellen in en steeds verder af te staan van de Europese instellingen.

De crisis van de waarden is dus al gebleken voor en tijdens het Europese integratieproject. Ik wil dit zeggen omdat, gezien de duidelijke impuls die zal uitgaan van het Lissabon-Verdrag, we voor het eerst de gelegenheid hebben om die bestaande kloof tussen de Europese bevolking en de Europese instellingen te verkleinen.

We leven - of zouden moeten leven - in een periode van overgang en verandering, die u ter sprake heeft gebracht. Ik zou echter willen zeggen dat de eerste uitdaging die voor ons ligt hierin bestaat dat we het keerpunt weten te vinden in dat proces van verwijdering tussen de Europese burgers en de Europese politiek.

Veranderingen bieden altijd kansen. Ze vormen ook een risico, maar uiteraard moedig ik u aan om met een beperkt aantal heldere ideeën te komen die steeds aan alle Europeanen kunnen worden overgebracht. Ik zou dan ook willen zeggen dat een verandering van houding bij alle Europese instellingen, bij ons allemaal en bij de nationale regeringen en de parlementen, ongetwijfeld veel belangrijker is dan het Verdrag van Lissabon. De inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon is niet genoeg om te kunnen spreken van een overgang en verandering in de Europese Unie en van een ambitieuze aanpak van het Europese integratieproject.

Ik wil dan ook zeggen dat ons eerste streven moet zijn dat we beter begrepen worden door de Europeanen, want zij begrijpen ons niet. Onze taal is onbevattelijk en soms onbegrijpelijk, en daarom moeten wij in staat zijn om te zeggen dat dit een probleem op zich is en een uitdaging op zich, die we moeten aangaan om dichterbij de Europeanen te komen. We moeten hier veel meer tijd, veel meer beleidsinspanningen en veel meer politieke energie in steken, om ervoor te zorgen dat de Europeanen ons begrijpen.

Dames en heren afgevaardigden, als gevolg van het Verdrag van Lissabon zullen alle voorzitterschappen anders zijn, verschillend en meer veeleisend, en meer dan ooit zullen zij opofferingen en grootmoedigheid van ons vergen. Daarom doet het mij hier vandaag een groot genoegen te kunnen zeggen dat de Spaanse *Partido Popular* steun geeft aan de doelstellingen van de Spaanse regering in het Europese voorzitterschap, op dit bijzonder belangrijke moment voor de Europese Unie.

Waar het nu om gaat, is dat we die op de juiste manier toepassen. Ik kan u nu al zeggen wat níet de maatstaf moet zijn om de kwaliteit van het Spaanse voorzitterschap te meten. Die zal niet kunnen worden gemeten aan de hand van het aantal gehouden bijeenkomsten. De maatstaf van een goed voorzitterschap is niet het aantal gebruikelijke toespraken, noch de mooie woorden, noch de gemeenplaatsen. De maatstaf zullen de resultaten zijn, de reële feiten, ons vermogen – dat van alle Europese instellingen – om onze houding te veranderen, om prioriteit te geven aan de concrete problemen die de Europeanen hebben. Alleen op die manier zullen we werkelijk dichterbij de Europese burgers komen te staan.

(Applaus)

Juan Fernando López Aguilar (S&D). – (ES) Namens de Spaanse delegatie in de socialistische fractie van dit Europees Parlement, dat zoals u al zei het Europees Parlement is met de meest uitgebreide vertegenwoordiging en in democratisch opzicht het sterkste Parlement in de hele geschiedenis van de Europese

Unie, onderschrijf ik de warme woorden van welkom aan het Spaanse voorzitterschap van de Europese Unie. Ik wens het van harte alle succes toe op dit cruciale moment.

Het is een cruciale periode vanwege de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon, eindelijk, een cruciale periode wegens het van start gaan van de nieuwe instellingen: de nieuwe Commissie, het permanent voorzitterschap van de Raad, en de hoge vertegenwoordiger van de Europese Unie. Bovenal echter is dit een cruciaal moment omdat het ons de gelegenheid biedt om datgene te doen wat we met het Verdrag van Lissabon en de nieuwe instellingen behoren te doen, en dat is een antwoord geven op de ernstigste en hevigste crisis die we in tachtig jaar gekend hebben, een crisis met een zware impact op economisch, financieel maar ook op sociaal gebied.

Tien jaar lang zijn de Europese burgers getuige geweest van een institutioneel debat, en op 7 juni hebben zij dit Parlement gekozen, dat vijfhonderd miljoen mensen vertegenwoordigt. Die mensen kijken naar ons, ze verwachten en eisen van ons dat wij met antwoorden komen. Ze willen coördinatie en toezicht daar waar een gebrek aan goed bestuur was, en in reactie op het gebrek aan transparantie en op de hebzucht willen zij dat de ethiek van de verantwoordelijkheid hersteld wordt. Wat zij dus van ons willen, is dat we uit de crisis komen en dat we er beter uitkomen, maar dat we wel trouw blijven aan ons model.

Daarom denk ik dat het Spaanse voorzitterschap gelijk heeft door allereerst waarden te herbevestigen: het belang van de gelijkheid. De Europese Unie is opgebouwd op basis van gelijkheid, gelijkheid voor de wet, maar gelijkheid ook als ruggengraat van het sociale model, door uitsluiting en discriminatie te bestrijden, door de meest zwakken te beschermen, de afspraak om gendergerelateerd geweld te bestrijden en te streven naar een Europees beschermingsbevel. Zij is ook opgebouwd op gelijkheid als hefboom voor het bevorderen van innovatie, onderwijs en opleiding, die altijd een weg zijn geweest om perspectieven en nieuwe kansen te bieden aan degenen die deze nu ontberen.

Daarnaast heeft het Spaanse voorzitterschap echter ook in inhoudelijk opzicht gelijk, en het heeft gewezen op het belang van de 2020-strategie, waarin erkend wordt dat de strategie van Lissabon niet gewerkt heeft en dat we daarom niet tevreden zijn, dat we moeten inzetten op meer innovatie en betere energiebronnen. Verder is er ook de Europese dienst voor extern optreden, om een verschil te maken in Haïti, en het actieplan voor de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid.

Staat u mij toe te zeggen dat het voorzitterschap ook gelijk heeft wat zijn houding betreft en zijn moed om veranderingen te bevorderen met het oog op de nationale vooroordelen en met het oog op de teruggang of de berusting...

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Izaskun Bilbao Barandica (ALDE). – (ES) Mijnheer Zapatero, in uw hoedanigheid van voorzitter van het ronderend voorzitterschap wens ik u oprecht veel geluk en succes toe, want dat zal ook goed zijn voor Europa en haar burgers.

De crisis noopt tot globaal denken en lokaal handelen, maar u moet met iedereen samenwerken. Maak gebruik van geslaagde lokale en regionale modellen, van de modellen die gebaseerd zijn op de reële economie, op de samenwerking tussen overheid en particulieren en op lage drempels. Integreer de regio's en geef samen met hen gestalte aan het besluitvormingsproces. Ook dat is uitvoering geven aan het Verdrag van Lissabon, dat de regio's voor het eerst een rol toekent.

In uw programma worden de regio's over het hoofd gezien, en daarin wordt evenmin uitgelegd hoe het subsidiariteitsprotocol zal worden toegepast. U moet risico's nemen, innoveren, maar ook geloofwaardigheid winnen, want u wordt hier niet geloofd nadat Spanje zijn budget voor innovatie gekort heeft.

Ik ben blij dat u de gelijkheid van vrouwen en mannen wilt bevorderen, maar uw programma is in de hij-vorm geschreven, het genderperspectief in de taal wordt hierin niet eens gerespecteerd. Vindt u dat niet een slecht teken?

Wat Euskadi betreft: zet u in u voor vrede, bevorder de productieve economie, zet vaart achter de Baskische hogesnelheidstrein en integreer ons belastingstelsel, onze politiek en onze taal in de Europese instellingen. Europa bouw je op door mensen, kennis, wensen en politieke realiteiten bijeen te brengen. Dat is wat dit Parlement is, en ik zou willen zeggen dat u uw programma en tijdschema te laat en in een ontoereikende staat heeft toegestuurd aan dit Parlement, dat een respect verdient dat ik zelfs bij de officiële opening van 8 januari node gemist heb.

Raül Romeva i Rueda (Verts/ALE). – (ES) Welkom, mijnheer de minister-president. Ik ben echter bang dat uw voorzitterschap het risico loopt te worden beschouwd als een politieke krokodil, dat wil zeggen met een heel grote mond die grootse ideeën verkondigt, maar die uiteindelijk geen oren heeft om te luisteren.

Ik kan u verzekeren dat ik niets liever zou willen dan u over een half jaar geluk te kunnen wensen met de invoering van maatregelen waarmee we de crisis achter ons kunnen laten – wat feitelijk neerkomt op meer en beter economisch bestuur – en met het uitzetten van een nieuwe koers voor Europa op sociaal, democratisch en milieugebied.

Ik moet u vandaag echter bekennen dat ik verontrust ben over het feit dat bijvoorbeeld de stimuleringsplannen in het programma van het voorzitterschap onzeker zijn, en de verwijzingen naar het economisch bestuur van de Unie bijzonder marginaal.

Verder, om een echte belastinghervorming door te voeren die ook Europese middelen omvat voor het voeren van een sociaal beleid en onmiskenbaar een groene milieudimensie heeft, moeten we heel duidelijk maken dat degene die vervuult ook dient te betalen, en datzelfde geldt voor wie zich op frauduleuze en onverantwoordelijke wijze gedraagt, of dat nu een bank, een multinationale onderneming of een belastingontduiker is. Niettemin zie ik ook op dit punt dat uw voorstellen te schuchter zijn en teveel concessies doen aan degenen die de sociale realiteit en het milieu nu en in de toekomst zo schaamteloos op het spel zetten.

Aan de andere kant is het een feit dat er gedurende uw voorzitterschap vele topbijeenkomsten gepland zijn, of dat nu met Latijns-Amerika of met het mediterrane gebied is. Ik wil hier echter ook aangeven dat er twee zaken zijn die mij verontrusten. Het eerste punt is uw besluit om de universele jurisdictie te herzien, omdat die ons verzwakt wanneer we in actie willen komen tegen genocide en mondiale criminelen, of die nu in Israël, China of Guatemala zitten, en het tweede punt is dat er in gevallen zoals die van de Sahara of Colombia, bijvoorbeeld, om er maar een paar te noemen, voorrang wordt gegeven aan handelsovereenkomsten boven de bescherming van de mensenrechten.

Om af te sluiten wil ik u echter gelukwensen en u verzekeren van mijn steun op een heel concreet punt, dat van de gelijkheid tussen mannen en vrouwen. Daar, op dat punt, heeft u mijn vertrouwen. Daar kunt u veel bereiken en ik geloof dat u daar fundamenteel werk kunt doen, omdat u dat vertrouwen in veel opzichten al verdiend heeft. Ik hoop en vertrouw erop – en u zult de steun van dit Parlement krijgen om hiermee door te gaan – dat u een voorbeeld zult blijven geven aan vele andere landen die op dit gebied heel erg achterlopen.

Adam Bielan (ECR). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de premier, uw land heeft het voorzitterschap overgenomen in een bijzonder moeilijke tijd, die naar ik hoop de laatste fase zal zijn van de ergste economische crisis die ons continent in tachtig jaar heeft getroffen. Het is daarom zeer begrijpelijk dat u de terugkeer naar een weg van economische ontwikkeling en de strijd tegen werkloosheid tot uw voornaamste prioriteiten voor de komende zes maanden hebt gemaakt. Maar als u het hebt over groei van het concurrentievermogen van de Europese economie, moeten we eraan denken dat die groei niet kan worden bereikt zonder hervorming van de economie en zonder voltooiing van bijvoorbeeld de gemeenschappelijke markt, of zonder te strijden tegen de heropleving, bijvoorbeeld in Frankrijk, van economisch nationalisme.

Ik ben blij dat de kwestie van energiezekerheid ook is opgenomen onder de prioriteiten van Spanje. Mijnheer Zapatero, ik kom uit Polen en dat land begrijpt beter dan de meeste landen dat het noodzakelijk is de aanvoer van grondstoffen voor energieopwekking te diversifiëren, en daarmee bedoel ik diversificatie van de aanvoerbronnen, niet alleen de distributiekkanalen, zoals de lobbyisten die voor de Russische firma Gazprom werken ons proberen wijs te maken. Ik hoop dat u ons over zes maanden ook een aantal echte successen op dat gebied kunt laten zien.

Tot slot de kwestie van uitbreiding van de EU, die de heer Moratinos onlangs terecht erkende als een zaak van fundamenteel belang. We debatteren vandaag op het moment waarop ons belangrijke buurland Oekraïne, dat ook een belangrijk buurland is als het gaat om energiezekerheid, net is geslaagd voor het volgende examen in democratie. Ik hoop dat we over zes maanden zullen kunnen zeggen dat Oekraïne dichter bij het lidmaatschap van de Europese Unie is gekomen.

Kyriacos Triantaphyllides (GUE/NGL). – (EL) Mijnheer de Voorzitter, om zijn prioriteiten voor consumentenaangelegenheden te beschrijven heeft het Spaanse voorzitterschap hieraan in het programma in totaal twee regels gewijd. Dit geeft aan wat voor belang er aan consumentenbescherming wordt gehecht. Wij vragen ons dus af wat het voorzitterschap van plan is te doen voor de rechten van de Europese burgers.

Is men bereid om die veilig te stellen, weg van de voorgestelde volledige neerwaartse harmonisatie, of zal men zich beperken tot declaratoire toezeggingen?

Het gebrek aan visie in de sociale sector beperkt zich niet alleen tot de consumenten. De werkloosheid is, als direct gevolg van de recente crisis, een diepe wond voor de burgers van de Gemeenschap, die geen woorden maar echte daden verwachten. Het zijn vooral de jongeren die zich in een impasse bevinden. Als antwoord hierop stimuleert het Spaanse voorzitterschap de inzetbaarheid van jongeren met stageprogramma's waarmee jongeren nog sterker uitgebuit kunnen worden en bedrijven hun toch al buitensporig hoge winsten kunnen opvoeren. We roepen het Spaanse voorzitterschap op het programma te herzien om vaste banen voor de Europese burgers te verzekeren.

Rolandas Paksas (EFD). – (LT) Ik hoop ook dat het Spaanse voorzitterschap een succes zal zijn en dat, naast de prioriteiten die uiteen zijn gezet, Spanje ook aandacht zal schenken aan een probleem dat deze dagen bijzonder relevant is, namelijk dat van mensenrechten en vrijheden. Door een onderzoek van het Litouwse parlement naar CIA-gevangenen kwam aan het licht dat er in een ander land, een Europees land, de infrastructuur was opgebouwd voor illegale detentie van personen. De Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika vormen twee hoekstenen voor de wereldwijde politiek en economie – bondgenoten en partners genieten gelijke rechten – maar dit betekent niet dat CIA-agenten het recht hebben om de baas te spelen in onafhankelijke landen in onze eigen achtertuin. Ik vind dat het Europees Parlement het onderzoek naar de illegale detentie van personen en hun gevangenschap in Europese landen moet hernieuwen. De conclusies van dit onderzoek moeten de kroon vormen op een document dat de lidstaten verplicht de rechten en vrijheden van iedere burger onvoorwaardelijk te beschermen.

Frank Vanhecke (NI). – De verklaringen van het Spaanse voorzitterschap over het immigratiebeleid, en over de grenscontroles in het bijzonder, getuigen van een zeer merkwaardig warm-en-koud-tegelijk-blazen. In het bijzonder de Spaanse geloofsbelijdenis dat dat soort zaken op Europees niveau moeten worden geregeld, klinken toch wel erg hol wanneer men beseft dat Spanje nog maar pas zo'n massale regularisatie van illegalen achter de rug heeft, waarvan de meer - laat ons zeggen - noordelijk gelegen Europese landen straks mede de prijs mogen betalen zonder er ooit inspraak in te krijgen. Het is mij verder opgevallen dat het Spaanse voorzitterschap blijft pleiten voor een actief immigratiebeleid op een ogenblik van zeer zware economische crisis, waarbij niemand weet hoeveel miljoenen Europeanen zonder werk zitten, hoeveel miljoenen Europeanen er werkloos zijn. Wat we echt nodig hebben, zijn gesloten grenzen, een echte immigratiestop en vanzelfsprekend economische steun aan landen die het nodig hebben. De verdere massale immigratie waarvoor u pleit, kan alleen maar tot massale problemen leiden.

Werner Langen (PPE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, u, mijnheer de minister-president, bent een uitstekend redenaar – mijn complimenten! Maar wat hebt u ons eigenlijk te zeggen? Wat was uw boodschap? Wat was de inhoud? Ik heb al heel wat toespraken gehoord – u bent mijn tweeëndertigste regeringsleider – maar zoiets vrijblijvends is mij zelden ter ore gekomen. Neem de crisis, de op handen zijnde top, de noodzakelijke strengheid in de regulering van de financiële markten, het feit dat de Raad de Commissie de afgelopen maanden in de steek gelaten heeft – wat is op al die punten uw concept?

Collega Schulz moet in een andere zaal geweest zijn, als hij het Spaanse model van uw regering hier aanbeveelt. Europa kan zich geen 20 procent werklozen permitteren – knoop dat maar in uw oren. Wat is er zo goed aan het Spaanse model? Hoe hebt u op de crisis gereageerd? Hoe kunt u hier de coördinatie op zich nemen? Wij eisen leiderschap van u. Als u dat toont, staan wij achter u. Maar met zoiets vrijblijvends! Natuurlijk zijn wij tegen geweld binnen het huwelijk – wie is dat niet? Uw enige concrete voorstel was de elektrische auto – en dat als antwoord op de crisis, de top. Nu vraag ik u, mijnheer de minister-president! En dan het feit dat de voorzitter van de Commissie u de passage over de coördinatie van het economisch beleid in het Verdrag voor moet lezen en dat u aandachtig luistert, omdat u het kennelijk voor het eerst hoort – dat is werkelijk hoogst merkwaardig.

Ik kan u slechts aanraden om de adviezen van uw partijvriend Almunia ter harte te nemen. Die heeft ondanks het verzet van de Raad aan het Pact voor Stabiliteit en Groei vastgehouden. Neemt u die als voorbeeld. Helpt u hem om dit pact veilig te stellen. Als u hem daarmee helpt, staan wij aan uw kant. Maar voor zulke wazigheid kopen we in Europa niets.

Hannes Swoboda (S&D). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, collega Langen heeft volgens mij niet goed geluisterd, anders had hij wel gehoord dat hier een duidelijke moderniseringsstrategie en een sociaal pact ter sprake zijn gekomen. Het mag niet verbazen dat u als conservatief over het sociale pact heen geluisterd hebt, want dat is een belangrijk onderdeel van genoemde

strategie. En minister-president Zapatero heeft het wel degelijk over de werkloosheid gehad, ook over de werkloosheid in zijn eigen land. De werkloosheid baart ons sowieso zorgen. Maar hij is daar niet voor verantwoordelijk. Dat zijn degenen die de deregulering de afgelopen jaren op de spits gedreven hebben. Dat is de verantwoordelijkheid van mensen uit uw eigen rijen.

Aan dit sociale pact is juist nu behoefte, want we weten – en dat is het punt waarop u gelijk hebt, zij het slechts ten dele – dat we de begrotingen op orde moeten brengen. Maar we weten evengoed dat dit niet ten koste mag gaan van de sociaal zwakken, want nu al zijn er veel mensen – leest u de kranten van vandaag er maar op na – die bijvoorbeeld buiten de werkloosheidsverzekering vallen. Dat is niet slechts een individueel drama, maar ook iets wat de economische groei beïnvloedt. Het is immers genoegzaam bekend dat de lagere sociale klassen dezelfde consumptiebehoeften hebben als de hogere en dat de economische ontwikkeling, de groei ook daarom gevaar loopt, doordat er te weinig consumptieve bestedingen gedaan worden. En als we de sociaal zwakken niet met een sociaal pact beschermen, is dat niet alleen een gebrek aan medemenselijkheid, maar ook een onvermogen om economische ontwikkeling tot stand te brengen. Daarom is een sociaal pact van het grootste belang.

Mijnheer de minister-president en Raadsvoorzitter, juist voor het sociaal pact kunt u van onze onverdeelde steun verzekerd zijn.

Ramon Tremosa i Balcells (ALDE). – (ES) Mijnheer Zapatero, commissaris Joaquín Almunia is in september jongstleden verschenen voor de Commissie economische en monetaire zaken van dit Parlement. Nadat hij ons had ingelicht over het herstel van de export in Duitsland en de toename van de consumptie in Frankrijk, zei de heer Almunia dat de crisis in Spanje veel ingrijpender zou zijn en veel langer zou duren.

Het is een feit dat de Europese Commissie voor de komende jaren voor Spanje een onverminderde toename van de werkloosheid en een ernstige verslechtering van de overheidsfinanciën voorziet, en naar alle waarschijnlijkheid zal dit jaar het bankkrediet van gezinnen en van het bedrijfsleven een daling te zien geven.

Ik heb commissaris Almunia in september gevraagd waarom Europa alweer aan de beterende hand was en waarom Spanje steeds verder in de crisis zou wegzakken, en hij zei me letterlijk: “omdat de Spaanse regering niet de hervormingen doorvoert die u en ik voorstaan”. De crisis is mondiaal, maar de oplossingen zijn lokaal. Tal van Europese landen hebben de crisis snel onderkend, ze zijn snel in actie gekomen en zijn zich nu al aan het herstellen. U heeft twee jaar verloren en u draagt nog steeds geen concrete oplossingen aan.

Mijnheer Zapatero, u heeft gebroken met de goede traditie van de PSOE in Europa. Felipe González had de hervormingsgezinde Europese sociaaldemocratieën als referentiekader, maar u staat veel dichterbij de revolutionaire Zuid-Amerikaanse populistische bewegingen. Hervormingen brengen het volk meer vooruitgang dan revoluties dat doen, en wat dat betreft is Europa een voorbeeld van goed bestuur. U dient hier met bescheidenheid aan te treden om dingen te leren, niet om lessen uit te delen.

Dan heb ik nog twee concrete vragen: wanneer zullen we hier in dit Parlement Catalaans kunnen spreken? En tenslotte: wanneer zal de Spaanse staat de internationale overeenkomsten ongedaan maken op grond waarvan het verboden is om vanuit drieëntwintig landen op de luchthaven van Barcelona te vliegen?

VOORZITTER: MIGUEL ANGEL MARTÍNEZ MARTÍNEZ

Ondervoorzitter

Oriol Junqueras Vies (Verts/ALE). – (ES) Dag mijnheer Rodríguez Zapatero. Een paar jaar geleden zei u met stelligheid dat Spanje de productie per hoofd van de bevolking van Italië overtroffen had, en dat die van Frankrijk al gauw zou worden overtroffen. Toch staat Spanje volgens internationale ratingbureaus thans bovenaan de zogeheten armoede-index van de Europese Unie, met een werkloosheid van 20 procent en een tekort van 78 miljard euro.

Wat is er gebeurd, mijnheer Zapatero? Zullen uw economische recepten voor Europa dezelfde zijn als die welke u op Spanje heeft toegepast?

Bovendien gebruikt u dat tekort niet voor het aanleggen van grote communicatie-infrastructuren. Wanneer zullen wij als Europese burgers eindelijk ons voordeel kunnen doen met een spoorlijn voor goederentransport die het noorden met zuiden van het continent verbindt en die langs de Middellandse Zee kust loopt?

Dat tekort is evenmin gebruikt om een impuls te geven aan veranderingen in het productiemodel. Hoe kunnen wij als Europeanen vertrouwen hebben in uw bereidheid om de Europese digitale agenda te verwezenlijken als u zojuist de begroting voor onderzoek met de helft gekort heeft?

Ten slotte blijft Spanje, in tegenstelling tot uw Europese kameraden hier, vasthouden aan zijn weigering om Kosovo te erkennen. Hoe lang nog zult u misbruik blijven maken van het geduld van de internationale gemeenschap, door te weigeren referenda voor zelfbeschikking te erkennen als democratische uiting van de wil van het volk?

Lajos Bokros (ECR). – (ES) Het is bijzonder veelzeggend en tegelijkertijd symbolisch dat de minister-president van het land dat op het ogenblik de hoogste werkloosheidscijfers heeft van de Europese Unie hier ingaat op het belang van het creëren van werkgelegenheid. Daarom zou ik de minister-president van Spanje willen vragen wat nu heel concreet de belangrijkste maatregelen zijn om de doelstelling van minder werkloosheid te verwezenlijken, niet alleen in Spanje, maar ook in Europa.

Het programma van de Spaanse regering is buitengewoon ambitieus. Daarmee wil men een nieuwe groei- en werkgelegenheidsstrategie gaan invoeren. Tegelijkertijd wordt echter het programma van Lissabon vergeten, dat volgens de verwachtingen Europa tot de meest concurrerende regio ter wereld moest maken. Hoe kun je nu een nieuwe strategie bedenken en in één maand voorbereiden als je niet eerst onderzocht hebt om welke redenen het vorige programma mislukt is?

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Mijnheer de Voorzitter, de huidige situatie vraagt om een fundamentele wijziging in het beleid en de prioriteiten van de Europese Unie.

Met een werkloosheid die een alarmerende omvang begint aan te nemen – 24 miljoen werklozen, een groei van ruim 5 miljoen in het afgelopen jaar – en die tevens leidt tot een toename van de armoede – die momenteel meer dan 80 miljoen mensen treft – hebben we een pact nodig voor sociale ontwikkeling en vooruitgang dat gericht is op productie, vooral in de landbouw en de industrie, op banen met rechten en op sociale inclusie. Wij moeten niet als maar blijven vasthouden aan het Stabiliteitspact, zoals de voorzitter van de Raad doet, en aan de liberalisering en neoliberale recepten.

Zoals we al gezien hebben, hebben juist deze bijgedragen aan de verscherping van de ongelijkheid en de verdiensten en winsten van de economische en financiële groepen versterkt. Daar komt bij dat gemiddeld meer dan 21 procent van de jongeren in de Europese Unie geen baan kan vinden, één op de vijf kinderen in armoede leeft en de discriminatie van vrouwen weer toeneemt. Daarom staan we voor de uitdaging om met het huidige beleid te breken...

(Spreekster wordt door de Voorzitter onderbroken)

Mario Borghezio (EFD). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, volgens de indicatoren van de Eurobarometer heeft Spanje met 21 procent het op drie na hoogste aantal inwoners dat op de armoederempel leeft, na Letland, Roemenië en Bulgarije.

Wat voor soort immigratiebeleid stelt het Spaanse voorzitterschap voor, gelet op deze omstandigheden en gelet op de cijfers, ook voor werkloosheid, die al diverse keren naar voren zijn gebracht? Het Spaanse voorzitterschap zegt de immigratie te willen verhogen.

Volgens mij is dit alles duidelijk tegenstrijdig. Waarom zou Spanje, vanuit het oogpunt van Madrid, en waarom zouden andere Europese landen waar de werkloosheid groot is – want dat probleem beperkt zich niet tot Spanje – arbeiders moeten importeren? Willen wij nog meer immigranten zonder huis en zonder baan? Willen we nu werkelijk dat het nu al zorgwekkende aantal personen dat op de armoederempel nog hoger wordt?

Ik denk dat we ons op het vlak van immigratie juist zouden moeten richten op een fundamentele doelstelling, namelijk op het integreren van de immigranten die we al in huis hebben en stoppen met...

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken).

Mario Mauro (PPE). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, mijnheer de voorzitter, welkom. Ik moet u bekennen dat ik mij, als verstokte conservatief, op dit debat had voorbereid als ware het een stierengevecht. U heeft echter op zo'n manier over gelijkheid en over mensenrechten gesproken dat ik nu kan herkennen wat ons verenigt, niet wat ons scheidt. U heeft zich een voorzichtige stierenvechter getoond en ik zal me een voorzichtige stier tonen en in mijn stal blijven.

Staat u mij echter toe terug te komen op twee zeer saaie vragen over de bijdrage die u kunt leveren aan de interpretatie van de tenuitvoerlegging van het Verdrag van Lissabon. U heeft in uw land verschillende beleidsmaatregelen ten uitvoer gelegd op basis van het subsidiariteitsbeginsel en daarmee steunt u de op identiteit gebaseerde eisen van vele gemeenschappen, van de Catalaanse tot de Baskische en van de Valenciaanse tot de Galicische gemeenschap, hetgeen niet zonder slag of stoot gaat.

Hoe bent u nu van plan het subsidiariteitsbeginsel te verdedigen in de betrekkingen tussen de lidstaten en de Europese Unie, met andere woorden het verzoek van de lidstaten om hun eigen tradities, hun eigen identiteit en hun eigen waarden erkend te krijgen, zodat het grondbeginsel van de Europese Unie, “in verscheidenheid verenigd”, wordt bevestigd?

De tweede vraag heeft betrekking op de rol van de hoge vertegenwoordiger voor het buitenlands beleid: wiens verantwoordelijkheid is het om barones Ashton uit te leggen dat het na 12 dagen wellicht tijd is om in een vliegtuig te stappen en naar Haïti te vliegen? U, voorzitter Van Rompuy of voorzitter Barroso? Wie moet haar uitleggen dat het hoog tijd is dat het buitenlands beleid van de Europese Unie niet alleen een begroting krijgt, maar ook een gezicht en een menselijke capaciteit tot steunverlening, net als de andere leiders van internationale organisaties hebben gedaan? Tenzij we Haïti natuurlijk verwarren met Tahiti.

Adrian Severin (S&D). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, het Spaanse voorzitterschap is het eerste onder het nieuwe Verdrag van Lissabon.

Ziehier de eerste uitdaging. We hebben het Verdrag, maar het moet terdege worden versterkt en er is misschien zelfs nog meer nodig. Een Europees sociaal pact en een Europees economisch bestuur maken misschien deel uit van dit “meer”. Daarvoor is echter behoefte aan meer Europese financiële middelen en een harmonisatie van het belastingbeleid van de lidstaten. Dergelijke pogingen worden helaas altijd ondermijnd door de nationale regeringen.

Ik hoop dat het Spaanse voorzitterschap erin zal slagen hen meer te verenigen dan in het verleden het geval was.

Het Spaanse voorzitterschap zou het hoofd moeten bieden aan de twee belangrijkste tegenstellingen van de Europese Unie: die tussen pan-Europese behoeften en Europese nationale egoïsten en die tussen de mate van ontwikkeling in het westelijke deel van de Unie en die in het oostelijke deel, met de eruit voortvloeiende gevolgen in termen van politieke gevoeligheid. De politieke gevoeligheid is verschillend in deze twee delen. Het besef dat er meer Europa nodig is verschilt enigszins, als gevolg van sociale en economische kloven. Ik hoop dat het Spaanse voorzitterschap hiertegen opgewassen zal zijn.

Deze uitdagingen vereisen, nogmaals, meer gemeenschappelijke middelen en een grotere politieke samenhang. Ik ben dan ook van mening dat we het Verdrag - dat uitstekend is en ons mogelijkheden biedt voor een grotere samenhang - niet alleen moeten lezen, maar dat we ook moeten voorzien in...

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Silvana Koch-Mehrin (ALDE). - (DE) Geachte voorzitters, voor de vierde keer neemt Spanje nu het voorzitterschap in de Europese Unie op zich en u heeft in zeer uiteenlopende situaties met het Europees Parlement samengewerkt.

Inmiddels is er het Verdrag van Lissabon, waarmee het Europees Parlement voor u de centrale gesprekspartner geworden is. In uw programma schrijft u dat u de EU wilt verankeren in het domein waar zij haar legitimiteit aan ontleent, namelijk dat van de Europese burgers. Dat doel is erg hoog gegrepen en de weg erheen kan slechts via de vertegenwoordiging van die burgers lopen, zijnde de parlementen. Ik ben dan ook blij u te horen zeggen dat de samenwerking tussen de nationale parlementen, tussen de parlementen van de EU-lidstaten, en het Europees Parlement de kern van een dergelijk streven is. U wilt de parlementen nader tot elkaar brengen om de burgers nader tot elkaar te brengen. Dat is goed.

U draagt op dit punt een grote verantwoordelijkheid, want uw voorzitterschap is het eerste na het van kracht worden van het Verdrag van Lissabon en andere voorzitterschappen zullen u als ijkpunt nemen. U levert als het ware een blauwdruk. Ik zou wensen dat navolgende voorzitterschappen niet om u heen kunnen waar het de samenwerkingsstructuren betreft. Ik wens u veel succes!

Peter van Dalen (ECR). - Het voorzitterschap wil haast maken met toetredingsonderhandelingen, onder andere met IJsland. Mijn fractie is uiteindelijk niet tegen die toetreding, maar op dit moment zijn de onzekerheden rondom de terugbetaling van de Icesave-leningen aan Groot-Brittannië en Nederland te groot.

IJsland en Icesave hebben jarenlang grote risico's genomen. De bomen leken tot in de hemel te groeien. Het lenen en consumeren ging maar door. Internationale instanties, zoals het Internationaal Monetair Fonds, hebben voor die risico's gewaarschuwd. Maar neen, men ging ongestoord voort totdat de klap kwam met de recessie. Dat de regering in Reykjavik nu krokodillentranchen huilt, is dus merkwaardig. Men heeft lang zien aankomen dat het goed fout zou gaan. Een gewaarschuwd mens telt voor twee. Kortom, IJsland kan lid van de EU worden als het zijn internationale verplichtingen nakomt. Dan is helder vastgelegd hoe en wanneer de Icesave-leningen worden terugbetaald. Alleen dan is er het noodzakelijke vertrouwen voor een toetreding.

Miguel Portas (GUE/NGL). - (PT) Mijnheer Zapatero, volgens mij weet u net zo goed als ik dat de groei van de productie de komende jaren in Europa langzaam zal verlopen er erg middelmatig zal zijn. Daarom begrijp ik niet goed waarom u er zo op aandringt terug te keren naar het Stabiliteitspact in zijn orthodoxe vorm, dat wil zeggen naar het opnieuw verlagen van de overheidsinvesteringen en de uitgaven op sociaal gebied.

Ook wil ik u graag vragen stellen over de dingen waar u het in uw interventie niet over heeft gehad. Waarom geen woord over de belastingparadijzen? Waarom geen woord over het verzet van enkele lidstaten tegen de opheffing van het bankgeheim? Waarom geen woord over een echt Europees initiatief, over een heffing op financiële transacties?

Eigenlijk wil ik u het volgende vragen: waarom wordt er in uw plannen nooit gesproken over economische rechtvaardigheid, over een minimum aan economische rechtvaardigheid?

Enikő Győri (PPE). - (HU) Van de gemeenschappelijke doelen wil ik graag de uitweg uit de economische crisis en het creëren van banen belichten. We weten allemaal dat er in bepaalde landen al tekenen van een opwaartse tendens zijn, maar deze weerspiegelen zich nog niet in de werkgelegenheidssituatie. In de Europese Unie hebben de mensen juist vooral behoefte aan banen. Dit is de enige aanvaardbare basis voor vernieuwing van de Lissabonstrategie. We moeten ervoor zorgen dat de nieuwe 2020-strategie de fouten van de Lissabonstrategie niet herhaalt. We zien nog niet in welk opzicht deze strategie anders en geloofwaardiger kan zijn dan haar voorganger. Voorlopig horen we alleen over sloganachtige doelstellingen en een uitermate krap tijdschema voor de aanneming ervan.

Als we het Europees Parlement bij het proces betrekken op een manier die overeenkomt met het gewicht van zijn rol, is het onmogelijk de procedure nog voor het einde van het semester af te ronden. We hebben een uitgerijpt en geharmoniseerd programma nodig, niet een haastig in elkaar geflanste communicatiecampagne. We moeten dus de volgende zaken overdenken. Hoe verdelen we de verantwoordelijkheid onder de lidstaten en de Europese Unie? Hoe controleren we de uitvoering van de strategie? Wie willen we helpen met de nieuwe strategie? Hoe zal deze strategie de belangen van alle regio's van de Europese Unie behartigen, en niet alleen die van bepaalde sectoren, bedrijven of landen? Hoe kunnen we de strategie integreren in het cohesie- en structuurbeleid? Als we overhaast handelen, is er zeker geen tijd om al deze vragen te beantwoorden. Haast gaat ten koste van de kwaliteit.

Ik wil uw aandacht vestigen op twee pan-Europese kwesties die zijn opgenomen in de doelen van het toekomstige Hongaarse voorzitterschap. Ten eerste willen we een duurzame Europese waterstrategie in het leven roepen, aangezien water onze gemeenschappelijke schat is. Hierbij hoort ook het concept van de Donau als groene corridor. Ons tweede doel is het vooruithelpen van Europese regio's. We moeten de kracht van deze gemeenschappen benutten.

Marita Ulvskog (S&D). - (SV) Bedankt voor de sterke sociale agenda – u kunt op onze volledige steun ervoor rekenen. Ik heb twee vragen. De eerste betreft de Top van Kopenhagen. Die was een mislukking en de vraag is nu hoe we het initiatief met betrekking tot de bestrijding van de klimaatverandering weer in eigen handen kunnen nemen. Kan Spanje de weg effenen voor een bindende klimaatovereenkomst in Mexico, waarin we de kloof tussen de arme en de rijkere landen van de wereld niet nog dieper maken? Is het bijvoorbeeld mogelijk om financiering van de klimaatinspanningen te proberen verzekeren zonder dat geld uit de normale EU-bijstand voor uitbanning van de armoede wordt gehaald? Dat zou voor het Spaanse voorzitterschap een belangrijke kwestie zijn.

Wat het sociale pact betreft, klinkt het ontzettend interessant. Er is echter een groot probleem: er is niet langer een redelijk evenwicht tussen de loontrekkers in Europa en de werkgevers in Europa. We hebben een richtlijn betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers die het evenwicht heeft verstoord en het sociaal pakt in het gedrang brengt. Er is te veel loondumping en te veel grove uitbuiting.

Diana Wallis (ALDE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil de premier bedanken voor zijn bijzonder oprechte en Europese toespraak bij de opening van het Spaanse voorzitterschap. Dit is normaal gesproken een moment

om beleefd te zijn – en mijn collega's weten dat ik dit altijd in hoge mate ben –, maar ik moet toch nog even terugkomen op de kwestie van de vele Britse en andere Europese burgers die in de problemen zitten doordat zij hun huizen in Spanje zijn kwijtgeraakt of dreigen kwijt te raken.

In tegenstelling tot de voorgaande spreekster bekijk ik deze kwestie niet vanuit een anti-Europees, maar juist vanuit een pro-Europees perspectief, waarover dit Parlement keer op keer verslagen heeft opgesteld en hoorzittingen heeft gehouden via onze Commissie verzoekschriften. Het is een Europees probleem, een probleem van vrij verkeer, van Europees burgerschap, van Europese justitie en toegang tot civiele rechtspraak.

Neemt u mij niet kwalijk, premier Zapatero, u hebt bijzonder mooi gesproken over Europees burgerschap en billijkheid en oprechtheid. Ik hoop echt dat u deze mooie woorden zult kunnen overbrengen aan de Europese burgers die dakloos zijn geworden en hun spaargeld in uw land zijn kwijtgeraakt door – het spijt me het te moeten zeggen – een administratieve misstand, althans in de ogen van dit Parlement.

Evžen Tošenovský (ECR). - (CS) Geachte premier, in het overzicht van de prioriteiten van uw voorzitterschap heeft u in het hoofdstuk over verkeer onder meer gewag gemaakt van het Galileoproject. Het Galileoproject is een van de grootste en meest gecompliceerde projecten van de Europese Unie en zou volgens planning tijdens het Spaanse voorzitterschap over moeten gaan tot de uitvoeringsfase. Ik zou u willen vragen om extra aandacht voor dit niet alleen technisch maar, als gevolg van de niet geheel duidelijke financiering, ook financieel gecompliceerd project. Ik heb er alle vertrouwen in dat dit programma dankzij het Spaanse voorzitterschap gerealiseerd zal kunnen worden en dat het hele project van start gaat. Het Spaanse voorzitterschap draagt hiermee een grote verantwoordelijkheid op haar schouders, gezien het feit dat een aantal aansluitende grote projecten op het gebied van innovatie, telecommunicatie en aanverwante zaken er direct afhankelijk van is.

Corien Wortmann-Kool (PPE). - Voorzitter, geachte minister-president, geachte voorzitter Barroso, geachte commissaris Almunia, ook ik wil graag stilstaan bij de 2020-strategie, want in deze tijd van crisis is het meer dan ooit nodig dat Europa zich inzet voor zijn burgers en hun banen. U heeft aangekondigd dat de 2020-strategie een belangrijke speerpunt is. Bij uw start in Madrid heeft u echter controversiële politieke uitspraken gedaan en ook veel kritiek gekregen, terwijl het juist een belangrijke taak is om de lidstaten op één lijn te krijgen. Dat vereist diplomatie. Loopt u, Spaans voorzitterschap, met die uitspraken niet voorzitter Van Rompuy voor de voeten? Moet u zich nu, onder het Verdrag van Lissabon als medewetgever een belangrijke partner van het Europees Parlement, niet juist inzetten voor het wetgevende programma? Is het niet juist uw taak om te zorgen - en dat staat ook in uw programma - voor doortastende regelgeving voor de financiële markten? Want op dat punt is het Parlement teleurgesteld over wat de Raad afgelopen december als compromis heeft bereikt ten aanzien van het financieel toezicht. Moet u niet veel meer dáár de energie op richten? En ook op de interne markt, waar nog veel te verbeteren is. Dat is belangrijk voor ons midden- en kleinbedrijf, onze banenmotor.

Als het gaat om de 2020-strategie, dan willen wij, PPE-Fractie, natuurlijk ook geen vrijheid, blijheid meer, maar concrete voorstellen - dan kijk ik ook naar voorzitter Barroso - voor een stevige en transparante *governance*-structuur, maar wel met respect voor de subsidiariteit. Dus als het gaat om de pensioenleeftijd, daar gaat Brussel niet over. Moet Brussel gaan beslissen over hervormingen op de arbeidsmarkt of in het onderwijsstelsel in de lidstaten? Laten we doortastend zijn, maar wel de subsidiariteit respecteren.

Monika Flašíková Beňová (S&D). - (SK) Het programma dat u heeft ingediend is zeer ambitieus en de Europese Unie kan aan de hand hiervan veel vooruitgang boeken. Aangezien ik de mogelijkheid heb gehad om een aantal leden van uw parlement te ontmoeten, weet ik dat ze in professioneel opzicht zeer kundig en goed voorbereid zijn om dit programma in te voeren. Mijn complimenten hiervoor.

Ik kijk met name uit naar de samenwerking met de minister van Justitie en de minister van Binnenlandse Zaken, omdat dit het gebied is waar ik me als ondervoorzitter van de Progressieve Alliantie van Socialisten en Democraten in het Europees Parlement mee bezig hou. Voor ons ligt een enorme hoeveelheid werk en een reeks maatregelen, inclusief de maatregelen die gisteravond tijdens onze vergadering ter sprake kwamen en die hoofdzakelijk betrekking hebben op het gebied van justitie en binnenlandse zaken. Het Spaanse voorzitterschap heeft moedig besloten dit op te pakken.

Er zijn veel vragen en op het gebied van de grondrechten van de burgers van de Europese Unie zijn nog veel oplossingen nodig, waaronder informatie en procedurele rechten van deelnemers in burgerrechtelijke en strafprocedures en het vraagstuk over bescherming met het oog op de herintroductie van de sociale dimensie van het Europees beleid. Onze aandacht moet uitgaan naar vraagstukken die gaan over immigratie en asiel, en ik denk dat dit ook het geval zal zijn ...

Marian Harkin (ALDE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, een van de vanochtend door de premier genoemde veranderingen is het burgerinitiatief. Ik vind het zeker gepast dat een van de landen waarvan de burgers voor de grondwet hebben gestemd, een begin maakt met de tenuitvoerlegging van het Verdrag van Lissabon. Toen ik in Ierland campagne voerde vóór dit Verdrag, heb ik het inderdaad vaak gehad over Spanje en het Spaanse volk.

Als politici hebben wij echter de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de burgers niet alleen op de hoogte zijn van de reële mogelijkheden van het burgerinitiatief, maar ook van de beperkingen ervan. We weten dat het niet slechts een kwestie is van één miljoen handtekeningen over welk onderwerp dan ook. Het onderwerp moet onder de bevoegdheid van de Unie vallen en we moeten niet meer beloven dan we kunnen waarmaken.

Ten tweede, premier Zapatero, hebt u vanochtend gesproken over voedselzekerheid. Tot mijn vreugde boekt u in de Raad Landbouw vooruitgang op het stuk van een betere werking van de voedselbevoorradingsketen. Er kan en zal geen sprake zijn van voedselzekerheid als onze landbouwers geen eerlijk en redelijk stabiel inkomen hebben.

Tot slot, premier Zapatero, feliciteer ik u met uw initiatief om geweld tegen vrouwen uit te bannen. Ik kijk uit naar de bijzonderheden hiervan.

Marian-Jean Marinescu (PPE). – (RO) Laat ik om te beginnen de hoop uitspreken dat ondanks het tamelijk algemene karakter van het programma, het Spaanse voorzitterschap eind juni concrete resultaten zal hebben geboekt.

Ik juich het toe dat het voorzitterschap begaan is met de ontwikkeling van de Europese Onderzoeksruimte en het waarborgen van de mobiliteit van onderzoekers. Maar in een tijd van beperkingen van de arbeidsmarkt zal het moeilijk zijn deze taak te volbrengen. Ik hoop dat de informele bijeenkomst van de ministers van Werkgelegenheid eind deze maand tot specifieke resultaten op dit gebied zal leiden.

Het programma omvat ook de herziening van de TEN-T-richtsnoeren. Het zou wenselijk zijn dat in de herziening ook rekening werd gehouden met de Donaustrategie die, hoewel ze niet direct genoemd in het programma van het voorzitterschap, iets is waartoe de Europese Commissie zich voor 2010 heeft verbonden.

In de energiesector zou het wenselijk zijn het Europese actieplan voor energie-efficiëntie te verbeteren en het actieplan voor energie 2010-2014 goed te keuren. Wat het eerstgenoemde betreft vind ik dat de herziening ervan ook een voorstel voor de financiële middelen moet omvatten, vooral met het oog op het energie-efficiënt maken van gebouwen. In het Europees economisch herstelplan is de betrokkenheid van de Europese Unie bij de financiering van de Nabucco-gaspijplijn opgenomen. Het is in het belang van de Europese Unie dat deze financiering eveneens in het actieplan voor energie 2010-2014 wordt voortgezet.

Wat het oostelijk partnerschap betreft zij erop gewezen dat de betrekkingen van de Europese Unie met Oekraïne van uitzonderlijk belang zijn. Ik neem ook graag de gelegenheid te baat u te vragen de zuidelijke Kaukasus niet te vergeten, aangezien dit gebied een belangrijke alternatieve energiebron is voor de Europese Unie, alsmede de republiek Moldavië, die grote behoefte heeft aan bijstand van de EU in deze overgangperiode naar democratie.

Gianluca Susta (S&D). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, premier Zapatero, ik dank u voor uw enorme inzet in deze periode, voor de zaken die u heeft aangekondigd, ook al is dit niet meer het moment om alle nuttige elementen op te noemen maar om praktische maatregelen te nemen om Europa weer tot leven te brengen.

We moeten de periode voor de vaststelling van de institutionele structuren afsluiten en werk maken van de grote problemen die Europa nog steeds belemmeren om op gelijke voet te concurreren met zijn partners in de wereld. We moeten weten of de Europese Unie in de nabije toekomst een zetel zal krijgen in de Verenigde Naties, of zij als Europese Unie deel kan nemen aan de G20, of zij meer fiscale en sociale harmonisatie wil en welke middelen zij in het Europese economische circuit wil stoppen om werkelijk te doen wat haar andere internationale concurrenten in de wereld ook hebben gedaan.

We moeten hier, en dit zeg ik ook tegen Voorzitter Barroso, met concrete maatregelen komen om Europa een nieuwe impuls te geven, zodat we over zes maanden niet dezelfde resultaten zien als we in het verleden hebben gezien. We zouden ook graag willen weten of dit het moment is waarop de groten der aarde, zoals Kissinger dertig jaar geleden zei, weten welk telefoonnummer ze moeten draaien als ze met iemand in Europa willen spreken en zich niet slechts tot de lidstaten wenden.

Nu het Verdrag van Lissabon van kracht is geworden, staat de waardigheid van Europa op het spel. Op het spel staat het Europese sociale model, de fundamentele democratie die wij, als Fractie van de Progressieve Alliantie van Socialisten en Democraten, zo sterk opeisen en tot de basis willen maken van het welzijn van onze burgers in de toekomst.

Paulo Rangel (PPE). - (PT) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer Zapatero, mijnheer Barroso, ik wil hier duidelijk maken dat er in uw interventie enkele tegenstrijdigheden zitten, met name op economisch gebied. De intenties en de intentieverklaringen zijn goed, maar er zitten enkele tegenstrijdigheden in. Met name ontbreken concrete maatregelen voor de bestrijding van de werkloosheid. Ondanks dit voorbehoud wil ik me vooral richten op de institutionele kwesties.

Het Spaanse voorzitterschap heeft het veel over de kwestie van het burgerinitiatief. Het voorzitterschap heeft het over het snel en op korte termijn opzetten van de dienst voor extern optreden. Op institutioneel niveau denk ik dat er, gezien het feit dat het Verdrag van Lissabon onlangs in werking is getreden, ook iets gezegd moet worden over de verhouding met de overige instellingen.

En ik vind het van groot belang dat de Raad en het Spaanse voorzitterschap duidelijk blijk geven van de wens om met de Commissie en het Parlement samen te werken en proberen te verduidelijken hoe de betrekkingen tussen de Commissie en het Parlement in de context van het Verdrag van Lissabon gestalte zullen krijgen, want het Spaanse voorzitterschap heeft hier een unieke kans om een precedent te scheppen.

Wat het Spaanse voorzitterschap doet op het gebied van die betrekkingen, enerzijds met de Commissie, anderzijds met het Parlement en zelfs met de voorzitter van de Europese Raad, kan beslissend zijn voor het welslagen van het Verdrag van Lissabon.

Daarom zou ik graag duidelijker van hem horen hoe in zijn visie de betrekkingen tussen het roulerend voorzitterschap, de Commissie, het Parlement en de voorzitter van de Raad eruit gaan zien.

Alejandro Cercas (S&D). - (ES) Beste minister-president Zapatero, welkom! Ik wens u veel succes, en ik dank u voor uw toespraak. Met name wil ik u bedanken voor de verwijzing naar het Europees sociaal pact. Eindelijk iemand van de Raad die begrijpt dat Europa niet kan worden opgebouwd zonder werknemers en nog minder tegen de werknemers in.

Eindelijk begint iemand van de Raad te begrijpen dat we een bijzonder ernstig probleem hebben, met miljoenen mensen die ontgoocheld zijn, met werknemersorganisaties die zich buitengesloten voelen van het Europese integratieproces, dat alleen gericht is de werkgeversbelangen, zijn politieke ambities verloren heeft en nauwelijks sociale ambities heeft.

Er zijn twee dingen die deze verhouding met het Parlement en met de vakbondbeweging vergiftigd hebben. Het eerste is de verplaatsing van werknemers door Europa, waardoor de nationale sociale modellen worden bedreigd, en het tweede is de richtlijn inzake de arbeidstijd, die traditionele verworvenheden en de combinatie van beroepsuitoefening en buitenshuis werken in gevaar brengt.

Minister-president, u heeft gesproken over een half jaar van veranderingen. Verander de procedures, verander de koers. U zult niet alles kunnen veranderen, maar u kunt wel een nieuwe weg inslaan, een weg die Europa nodig heeft, want Europa heeft zijn arbeiders nodig. We kunnen niet alleen een economisch Europa opbouwen, het moet ook een politiek en een sociaal Europa zijn.

4. Welkomstwoord

De Voorzitter. - Waarde collega's, ik heb vernomen dat op de officiële tribune een delegatie van het nationale parlement van de Republiek Korea heeft plaatsgenomen. Wij begroeten haar van harte. Wij heten de leden van de delegatie en diens voorzitter, de heer Lee Kang Rae, van harte welkom. Zij zijn hier ter gelegenheid van de twaalfde interparlementaire bijeenkomst van ons Parlement met het parlement van dat land.

Het Europees Parlement heeft de vrede, de stabiliteit en de verdediging van de mensenrechten op het Koreaanse schiereiland altijd ondersteund. Uiteraard juichen wij het toe dat de Republiek Korea een steeds actievare rol speelt op het internationale toneel, en wij wensen dit land ook het beste toe met zijn voorzitterschap van de G20 dit jaar.

We zijn ons bewust van het ambitieuze karakter van de brede associatieovereenkomst tussen de Republiek Korea en de Europese Unie, met de ratificatie waarvan binnenkort een begin zal worden gemaakt. Wij wensen

onze Koreaanse collega's dan ook geluk. We hopen dat hun bezoek succesvol zal zijn en vooral dat zij genieten van het voorrecht om in dit Parlement een debat te volgen dat zo fundamenteel is het huidige.

5. Presentatie van het programma van het Spaanse voorzitterschap (voortzetting van het debat)

De Voorzitter. – Dames en heren, laten wij het debat over de presentatie van het programma van het Spaanse voorzitterschap voortzetten.

Carlo Casini (PPE). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, als voorzitter van de Commissie constitutionele zaken van dit Parlement verheugt het mij dat het Spaanse voorzitterschap belang hecht aan het doorvoeren van de structurele hervormingen waar het Verdrag van de Europese Unie in voorziet, met name voor wat betreft de Europese dienst voor extern optreden, het burgerinitiatief en de toetreding van de EU tot het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens, waarvoor mijn commissie reeds een rapporteur heeft benoemd, namelijk de Spanjaard Jáuregui Atondo, die u allen al kent.

In een interview dat afgelopen zondag in de krant *El País* verscheen heeft u, premier Zapatero, echter de wens geuit dat de wet inzake de vrijheid van godsdienst in Spanje leidt tot stappen richting normalisatie binnen alle overheidsinstanties.

Wat uw wens betreft zou ik graag een korte opmerking willen maken. De Europese instellingen zijn een instrument om een bepaald doel te bereiken en het doel van de Europese Unie wordt bevestigd in artikel 2 van het Verdrag van Lissabon: de bevordering van waardigheid, gelijkheid, vrijheid en solidariteit. Ik heb dan ook enige zorg over waar dit debat over waarden naartoe gaat.

Culturele eenheid komt voor economische eenheid. De geest van Europa is sterker dan zijn publieke, excuseer, zijn juridische structuur. De geest van Europa heeft zijn wortels in het instinct van de waarheid en de schoonheid van het oude Griekenland, in de cultuur van gerechtigheid van Rome, en op basis van dit buitengewoon grote erfgoed heeft het christendom de waarde van de mens toegevoegd, die altijd dezelfde is, van geboorte tot dood.

Wij vragen u vandaag om in naam van het kruis van Christus naar Haïti te gaan, om aanwezig te zijn in Haïti, omdat alle mensen, met name de armste, hier centraal staan.

Ik vraag u dan ook wat 'normalisatie' betekent met betrekking tot de vrijheid van godsdienst. Betekent het wellicht dat u alle burgers wilt belemmeren publiekelijk hun geloof te belijden? Betekent het dat wij de wortels van onze landen, ook de christelijke, moeten vergeten?

Kader Arif (S&D). – (FR) Mijnheer de voorzitter, mijnheer de premier, mijnheer de Voorzitter van het Parlement, dames en heren, in deze crisistijd speelt het handelsbeleid een steeds grotere rol in het publieke debat, want de Europese burgers hebben steeds meer de indruk dat de handelsstrategie van de Unie een rechtstreekse invloed uitoefent op de groei en de werkgelegenheid.

Tegen de achtergrond van de toegenomen internationale concurrentie hebben de steeds grotere kostenbesparingen geleid tot het verlies van veel banen en tot het verplaatsen van veel bedrijfsactiviteiten. Onze fractie is daarom van mening dat de handel een middel moet zijn voor het behalen van de doelstellingen, zoals het creëren van werkgelegenheid, het terugdringen van ongelijkheid en het bevorderen van duurzame ontwikkeling. De commissaris voor Handel, de heer De Gucht, leek tijdens de hoorzitting te erkennen dat handel geen doel op zich kan zijn.

Ik zou derhalve willen weten of u, gedurende uw voorzitterschap, steun zult geven aan een hervorming van het Europese handelsbeleid, om meer werkgelegenheid te creëren en ervoor te zorgen dat het handelsbeleid sterker aansluit op een echt industrieel beleid. Zou u zich ook willen inzetten voor een rechtvaardig handelsbeleid op mondiaal niveau, voor een rechtvaardig handelsbeleid dat ontwikkeling, fatsoenlijk werk en mensenrechten bevordert? Met andere woorden bent u bereid om in uw overeenkomsten bindende normen op te nemen ten aanzien van sociale aspecten en milieu?

Luis de Grandes Pascual (PPE). – (ES) Mijnheer Zapatero, voor een Spanjaard, en dat ben ik, is het een eer u hier te mogen begroeten in uw hoedanigheid van fungerend voorzitter van de Europese Unie. Er zijn in deze periode tal van verwachtingen en uitdagingen, en we moeten de gewekte verwachtingen natuurlijk zien waar te maken. De burgers moeten kunnen zien dat onze vernieuwde instellingen in staat zijn om oplossingen aan te dragen voor concrete problemen.

U weet dat wij het door u gepresenteerde programma ondersteunen. U weet dat dit voor de Spaanse *Partido Popular* een kwestie van staat is, en dat we achter u zullen staan bij alles wat wij als gemeenschappelijke belangen van Europa beschouwen en wat voor Spanje van belang is. Het is een ambitieus programma dat hopelijk een programma vol inhoud zal worden.

Ik hoop dat de mensen in het plakboek van het Spaanse voorzitterschap – want dat zal zeker kleurrijk en afwisselend zijn – elke gebeurtenis zullen kunnen zien als een mijlpaal in de strijd tegen de concrete problemen waarmee ze geconfronteerd worden.

De crisis teistert de economieën en de werkloosheid lijkt het vijfde paard van de Apocalyps. U bent zo eerlijk geweest om te erkennen dat de werkloosheid in Spanje op 20 procent ligt, maar daardoor bent u nog niet gekortwiek. Ik denk dat dit ons allen dwingt om een oplossing te vinden voor een probleem dat we werkelijk allemaal samen moeten oplossen. Het is een concreet probleem.

Gezien de beschikbare tijd kan ik niet veel meer zeggen, mijnheer de minister-president. Ik wil u echter wel zeggen dat Spanje zich voor vele uitdagingen gesteld ziet, dat ik overtuigd ben van de capaciteiten van Spanje als natie, en dat ik graag wil geloven en er zeker van ben dat u tegen de problemen van ons land bent opgewassen. In deze tijd in Europa mogen we de burgers niet teleurstellen in hun verwachtingen.

Anderzijds – en u heeft daar op intelligente wijze aan gerefereerd – leidt de geglobaliseerde wereld tot het ontstaan van nieuwe machtscentra, en de Europese Unie dient een actievere en meer coherente rol te spelen bij het verdedigen van haar waarden en belangen. Doet zij dat niet, dan lopen we het risico dat we aan de zijlijn terecht komen.

Tenslotte moet gezegd, mijnheer de minister-president, dat wij het als Spanjaarden niet accepteren dat iemand ons de mogelijkheid ontzegt om voorstellen te doen. We hebben dat recht. We moeten ook nederig genoeg zijn om de raadgevingen te aanvaarden die Don Quijote aan Sancho gaf, toen hij hem aanraade nederigheid te betrachten in zijn droombeeld het eiland Barataria te regeren.

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Glenis Willmott (S&D). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik verwelkom het bijzonder positieve en ambitieuze programma dat de premier heeft gepresenteerd voor het Spaanse voorzitterschap. De nadruk die hij legt op werkgelegenheid en groei is voor ons allen van essentieel belang aangezien de financiële baisse over haar dieptepunt heen is, en ik verheug mij dan ook erg op de samenwerking met een andere socialistische regering.

De komende zes maanden zijn van cruciaal belang voor de toekomst van de EU op economisch en milieugebied. Wij kijken uit naar de Europese Raad van februari, waarvan wij ambitieus leiderschap verwachten bij de hervorming van de financiële sector.

Na de mislukte onderhandelingen over klimaatverandering in Kopenhagen zou ik graag willen weten hoe het voorzitterschap, in samenwerking met de Commissie, een gemeenschappelijk EU-doel zal vaststellen voor emissiereductie tot de streefdatum van 31 januari. Het is tot slot weliswaar al gezegd maar toch moet ik erop aandringen, premier Zapatero, dat u uw voorzitterschap aangrijpt om een oplossing te vinden voor het probleem van de landtoe-eigening en andere kwesties die tienduizenden gezagsetrouwe huiseigenaren in Zuid-Spanje zoveel pijn en verdriet bezorgen. Er moet nu echt actie worden ondernomen.

Mijnheer Zapatero, het is goed om u hier te zien en ik wens u een uiterst succesvol voorzitterschap.

Tunne Kelam (PPE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, het Spaanse voorzitterschap zal worden beoordeeld op de institutionele uitvoering van het Verdrag van Lissabon. Premier Zapatero, ik wens u alle succes.

Wat de bevordering van het economisch herstel en de werkgelegenheid betreft bestaat uw uitdaging erin de interne markt van de EU te voltooien, waarbij ook dienstenmarkten moeten worden opengesteld op gebieden die nog steeds worden behandeld als uitzonderingen. Zolang dit niet is bereikt, zal het succes van welke EU-strategie dan ook een beperkt effect hebben.

Ik steun u in uw streven naar een gemeenschappelijke energiemarkt, waarbij energienetten in heel Europa onderling moeten worden verbonden. Ik wil graag dat u zich hiertoe bedient van het standpunt van het Parlement inzake externe energiezekerheid en –solidariteit, dat in 2007 is aangenomen maar nog op implementatie wacht.

Agenda 2020 houdt in dat de informatie- en communicatietechnologie wordt geïntroduceerd in de dagelijkse praktijk, waarbij gebruik wordt gemaakt van de beste praktijken van de lidstaten die op dit gebied al

vooruitgang hebben geboekt. Ik hoop dat uw voorzitterschap een beslissing kan nemen over de oprichting van een centraal agentschap voor het beheer van IT-systemen, dat Europa duidelijk nodig heeft. Ook is er dringend behoefte aan de uitwerking van een betrouwbare Europese veiligheidsstrategie voor cyberverdediging.

Ik hoop dat de EU ook een actievare rol zal spelen bij de stabilisatie van de situatie in de landen van de zuidelijke Kaukasus binnen het kader van de nieuwe strategie voor het Oosters Partnerschap.

Last but not least dring ik erop aan dat u vasthoudt aan het gemeenschappelijk EU-standpunt inzake Cuba totdat zich daar echte veranderingen hebben voorgedaan. De weigering van het regime om onze socialistische collega toe te laten tot Cuba omdat hij in contact wilde komen met de oppositie, duidt hier helaas niet op.

Catherine Trautmann (S&D). - (FR) Heren voorzitters, mijnheer de premier, allereerst wil ik u, mijnheer Zapatero, bedanken voor het feit dat u opnieuw zorgt voor ambitie, voor politiek perspectief en ook voor de nodige energie, op een moment waarop de Europese Unie weer uit het dal van de crisis moet zien te klimmen en zich over het mislukken van Kopenhagen moet heen zetten.

Ik verwacht van de Commissie en van het voorzitterschap dat zij ons in staat stellen het creëren van meer en betere banen, de strijd tegen sociale uitsluiting en de duurzame ontwikkeling tot speerpunten van de 2020-strategie te maken. Dat geldt met name voor de landbouwbegroting, en het geldt ook voor de visserijbegroting. Daar hebt u zich aan verbonden.

Mijnheer Zapatero, wij rekenen erop dat u ons de middelen verschaft om dit beleid uit te voeren, dat bodemsanering wordt gekoppeld aan voedselveiligheid, dat de voorwaarden worden geschapen voor groene banen en instandhouding van de visbestanden, dat de voedselveiligheid wordt gegarandeerd en dat er eerlijker handelsvoorwaarden worden gecreëerd voor de zuidelijke landen.

Wij hebben een ambitieuze landbouwbegroting nodig, en ik wil u ook vragen de visserijbegroting daaraan te koppelen. Onze banen, maar ook ons beleid, zullen op deze punten worden beoordeeld, op basis van de behaalde resultaten.

Jan Olbrycht (PPE). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de premier, onder de zaken die hier vandaag door de premier op een nogal algemene en ruime manier zijn gepresenteerd, zijn er veel die een uitgebreide behandeling en de presentatie van specifieke voorstellen vereisen.

Deze zaken zijn te verdelen in twee categorieën: de zaken die het Spaanse voorzitterschap objectief gesproken moet aanpakken en de zaken die het wil aanpakken om te proberen zijn doelstellingen te behalen. Tot de zaken die moeten worden aangepakt behoren kwesties op het gebied van de betrekkingen tussen de Europese instellingen, en in dat verband wil ik de heer Zapatero wijzen op de bepalingen in het Verdrag van Lissabon, in het protocol over subsidiariteit, waarin wordt gesteld dat het ook noodzakelijk is de rol van de regionale en lokale autoriteiten binnen de lidstaten te definiëren. Als we het hebben over regionalisatie, suggereert de ervaring van Spanje dat het misschien het Spaanse voorzitterschap zal zijn dat zal proberen de formuleringen over de rol van de regionale en lokale autoriteiten te verduidelijken. Dit is met name significant als de heer Zapatero zegt dat een van zijn doelstellingen het ontwikkelen van innovatie en onderwijs is, dat, zoals we weten, voor een groot deel wordt gerealiseerd met Europese fondsen op regionaal en lokaal niveau.

Het Europees Parlement wacht met grote belangstelling op een uitgebreidere toelichting op bepaalde zaken, op de oplossing van de institutionele kwesties en op voorstellen met betrekking tot de toekomst van het cohesiebeleid, die, zoals we weten, eerst worden verwacht in Saragossa en daarna tijdens de Week van de innovatieve regio's in Europa. We wachten met grote belangstelling op besluiten en specifieke voorstellen.

Anni Podimata (S&D). - (EL) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister-president, het feit dat Spanje het voorzitterschap van de Europese Unie heeft overgenomen onder deze moeilijke samenloop van omstandigheden is voor ons een grote uitdaging maar ook een grote kans. Wij zijn namelijk van mening dat de Europese aanpak van de crisis tot op heden eenzijdig is gebleken, omdat er onvoldoende belang is gehecht aan de beperking van de gevolgen voor de werkelijke economie en de werkgelegenheid. Ook zijn wij van mening dat de strategie voor het herstel tegelijkertijd ook een strategie moet zijn voor de verandering van het ontwikkelingsmodel, om de Europese burgers economisch, sociaal en ecologisch welzijn te kunnen waarborgen. Het Spaanse voorzitterschap is een grote uitdaging voor iedereen hier die gelooft in de noodzaak van niet alleen een Europees economisch bestuur maar ook de democratisering van de mechanismen voor het financieel beleid waarmee begrotingsdiscipline, maar indien nodig ook solidariteit kan worden gewaarborgd en de belangen van de Europese burgers kunnen worden beschermd.

Edite Estrela (S&D). – (ES) Ik ben blij dat ik de gelegenheid heb om José Luis Zapatero te zeggen dat hij niet heeft nagelaten de vrouwen van Europa te verrassen met zijn bijzonder innoverende en vooruitstrevende maatregelen. Dat heeft hij uiteraard gedaan door een werkelijk paritaire regering samen te stellen en door de moedige wijze waarop hij de kwesties van gendergelijkheid en wederzijds respect op de nationale en de Europese agenda gezet heeft.

Mijnheer de minister-president, ik wens u van harte geluk met uw ambitieuze actieprogramma tegen gendergeweld, dat een sociale misstand is. De oprichting van een Europese waarnemingspost voor gendergeweld is een vooruitstrevend voorstel dat door de Europese vrouwen wordt ondersteund en toegejuicht.

Mijnheer de minister-president, namens de Portugese socialisten wens ik u veel geluk. U kunt rekenen op onze solidariteit. Vrouwen voor Zapatero!

Ramón Jáuregui Atondo (S&D). – (ES) Mijnheer de minister-president, ik zou u in alle oprechtheid willen zeggen dat u op indrukwekkende wijze een beeld heeft gegeven van wat het Spaanse voorzitterschap zal inhouden. Ik vond het een buitengewone redevoering.

Mijnheer de minister-president, ik zou u een vraag willen stellen over Latijns-Amerika. Ik denk dat Latijns-Amerika bijzonder belangrijk is voor Europa, en natuurlijk is Europa ook heel belangrijk voor Latijns-Amerika. Er bestaan tal van banden op menselijk vlak, vele handelsbelangen, en er zijn vele opkomende landen in Latijns-Amerika, zoals Argentinië, Brazilië en Mexico, die deel uitmaken van dat nieuwe mondiale bestuur en die bondgenootschap willen aangaan met Europa.

Ik zou u willen vragen, mijnheer de minister-president, wat de plannen zijn van de Europese Unie en uw voorzitterschap voor Latijns-Amerika. Wat zijn de verwachtingen ten aanzien van de top met Latijns-Amerika, en welke plannen hebben de Europese Unie en uw voorzitterschap met betrekking tot Latijns-Amerika?

Laima Liucija Andrikiienė (PPE). – (ES) Daar ik slechts een minuut spreektijd heb, zal ik me beperken tot de rechten van de burgers.

Het Spaans voorzitterschap is een gelegenheid om ons huis in orde te brengen, bijvoorbeeld de Canarische Eilanden en de mensen die daar wonen.

Afgelopen zomer was ik daar om een cursus Spaans te volgen. Tot mijn verbazing ontdekte ik dat je de kosten vergoed krijgt als je een cursus Spaans volgt op een school in Spanje of op de Balearen, maar dat dit niet het geval is als het gaat om een school op Gran Canaria, omdat dit niet deel uitmaakt van Europa. Het maakt wel deel uit van de Europese Unie, maar niet van Europa, met als gevolg dat de talenscholen op deze eilanden, ook al zijn de cursussen van hoge kwaliteit, verstoken zijn van de gelegenheid ...

(Spreekster wordt door de Voorzitter onderbroken)

Chris Davies (ALDE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, in zijn inleidende opmerkingen noemde de premier de noodzaak voor Europa om een effectiever buitenlands beleid te ontwikkelen, met name ten aanzien van zijn naaste burens, waartoe we ook Israël moeten rekenen.

We hebben het hier over een land dat het grondgebied van een ander volk militair bezet houdt, de mensenrechten schendt, de blokkade van Gaza handhaaft en anderhalf miljoen mensen collectief straft, en toch beschouwen wij het als een gewone handelspartner. Onze beginselen en beleidslijnen zijn duidelijk: de ministers van Buitenlandse Zaken hebben deze vorige maand nog herhaald, maar op onze woorden lijken geen daden te volgen.

Ik denk dat de echte test van dit voorzitterschap in de komende paar maanden zal zijn of wij blijf zullen geven van enige onafhankelijkheid in onze betrekkingen met Israël en of we beginnen aan te tonen dat onze beginselen iets betekenen en dat we ze zullen naleven.

Kinga Göncz (S&D). – (HU) Ook ik wens het Spaanse voorzitterschap veel succes. Het is het eerste lid van het trio-voorzitterschap krachtens het Verdrag van Lissabon. We hebben meermaals kunnen horen dat de 2020-strategie cruciaal is om uit de crisis te geraken. Hier is echter de verantwoordelijkheid van de lidstaten zeer groot, waar het gaat om beleidsgebieden die onder hun bevoegdheid vallen. Graag maak ik u erop attent dat we beschikken over communautair beleid en een communautaire begroting die tevens een middel zijn om de effecten van de crisis te verlichten. Vanuit dit opzicht is het essentieel dat al aan het begin van 2011 een begin wordt gemaakt met de onderhandelingen over de nieuwe begrotingsperiode, en dat de Commissie

haar voorontwerp van begroting indient zodat we dit beleid kunnen uitwerken. Ik wil de Commissie vragen dit echt op tijd te doen.

Ulrike Lunacek (Verts/ALE). - (ES) Mijnheer de minister-president, ik hoop dat u, als premier van de Spaanse regering, werkelijk de moed en de behendigheid zult hebben om uw bijzonder ambitieuze programma ten uitvoer te leggen. Dat geldt in het bijzonder voor de programma's ter bestrijding van het geweld tegen vrouwen.

Ik heb twee vragen. De eerste heeft betrekking op het buitenlands beleid. U heeft gezegd dat Europa met zijn buitenlands beleid ook moet inzetten op de bescherming van de Europese belangen. Mijn vraag is: wat zijn de Europese belangen? Zijn dat de belangen van de grote internationale ondernemingen, die winst willen maken zonder de sociale of milieuafspraken na te leven? Of zijn het de belangen die in de Europese waarden verankerd zijn, in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, zoals de mensenrechten, de democratisering, de versterking van het maatschappelijk middenveld en de rechten van de minderheden? Over welke belangen heeft u het eigenlijk?

Dan heb ik nog een vraag. U heeft met geen woord gerept over de kwestie van de immigratie, die zo belangrijk is voor Europa. We hebben een programma nodig...

(Spreekster wordt door de Voorzitter onderbroken)

John Bufton (EFD). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, u begon vandaag, premier Zapatero, met een bijzonder pro-Europese agenda. Ik wil u zeggen dat deze agenda niet werkt. De euro verkeert op dit moment in bepaalde landen in zwaar weer. Griekenland ligt op zijn gat; uw land, Spanje, heeft ook grote problemen. In het door uzelf vormgegeven land ligt de werkloosheid onder 18- tot 24-jarigen momenteel op veertig procent.

Het Spaanse volk kan voor zichzelf spreken. In uw rol voor de komende zes maanden spreekt u ook voor de mensen uit mijn land. U hebt het in eerste instantie gehad over verdere integratie. Voordat u op de proppen komt met meer integratie, gaat u alstublieft nog een keer terug naar de mensen in mijn land, het Verenigd Koninkrijk, en geeft u hun de keuze van een referendum.

VOORZITTER: JERZY BUZEK

Voorzitter

Zoltán Balczó (NI). - (HU) Mijnheer de fungerend voorzitter van de Raad, u spreekt over het belang van verandering, en als rechtvaardiging daarvoor noemt u de economische wereldcrisis, waarvan u zegt dat deze de ernstigste is in tachtig jaar en waardoor 8 miljoen banen zijn verdwenen. De genoemde instrumenten verdienen onze steun, maar betekenen geen echte doorbraak. Een les die we geleerd hebben van de crisis is dat er een echte ommekeer in het economisch beleid nodig is. Bent u het ermee eens dat de geliberaliseerde markt niet in staat is tot zelfregulering? Bent u het ermee eens dat de liberale dogma's moeten worden herzien? Bent u het ermee eens dat de regulerende rol van de Gemeenschap moet worden vergroot en dat ook in een markteconomie staatsinterventie onontbeerlijk is? Ik zou me vereerd voelen door uw antwoord.

José Luis Rodríguez Zapatero, fungerend voorzitter van de Raad. - (ES) Mijnheer de Voorzitter, ik constateer met tevredenheid dat het Europees Parlement krachtiger en vitaler is dan ooit. Het aantal concrete punten dat u in uw interventies aan de orde hebt gesteld is groot en ik kan onmogelijk op alle punten ingaan, tenzij we deze vergadering op een volkomen onaanvaardbare manier laten uitlopen.

Ik wil voor een compromis kiezen en in mijn interventie enkele punten behandelen die ik het meest relevant vind en die nuanceren verdienen. Het compromis bestaat erin dat alle punten die de afgevaardigden naar voren hebben gebracht over zes maanden een reactie zullen krijgen, tijdens de vergadering waarin ik verantwoording zal afleggen over het ronderende voorzitterschap van Spanje en waarin de balans zal worden opgemaakt. Ik hoop dat ik u allen nu tevreden zal kunnen stellen met mijn antwoorden op enkele concrete aspecten waarvan ik nota heb genomen.

Staat u mij toe dat ik enkele woorden wijd aan de interventies van enkele landgenoten, van enkele Spaanse leden van het Europees Parlement. Ik wil de Spaanse Partido Popular bedanken voor de steun die deze partij heeft uitgesproken tijdens deze vergadering, steun die is bevestigd in het nationale politieke debat en die is onderschreven met een motie in het Spaanse parlement. Dat is ongetwijfeld buitengewoon positief voor de uitvoering van onze taak en een blijk van onze gedeelde gemeenschappelijke Europese houding en onze bereidheid om een gezamenlijke inspanning te doen en samen te werken in deze moeilijke tijd waarin we een economische crisis moeten bestrijden.

Ik wil de immigratie noemen. Een van de afgevaardigden heeft duidelijk uitgelegd hoe hij het immigratiebeleid ziet en heeft ook opgemerkt dat ik het onderwerp immigratie niet heb genoemd. Dat is waar. Een mens moet nu eenmaal prioriteiten stellen. Er is hier op een heel expliciete manier gezegd dat ik voorstander zou zijn van een onbeperkte immigratie, en dat is absoluut niet waar. Waar ik voorstander van ben is dat de mensenrechten van elke persoon onbeperkt worden gerespecteerd, ongeacht waar die persoon vandaan komt.

(Applaus)

We hebben een Europees immigratiepact, dat is ontwikkeld en gesloten tijdens het Franse voorzitterschap. Aan dat pact moeten we ons houden, en uiteraard bevat dat pact afspraken over grenscontroles, samenwerking en een politieke dialoog met de landen van herkomst, als de beste manier om die grote stroom immigranten te stoppen. Maar ik moet daaraan toevoegen dat ook integratie deel uitmaakt van het beleid van het Europees immigratiepact: integratie en eerbiediging van de rechten van immigranten. Ik spreek nu namens een land dat de afgelopen jaren op een heel intense manier te maken heeft gehad met immigratie, en niet voor niets, want de bevolking van Spanje is sinds het jaar 2000 met zes miljoen mensen toegenomen. Spanje heeft ook emigratie gekend, tijdens de dictatuur, waarin economische emigratie naar veel landen van Europa plaatsvond.

Uit ervaring weten we goed wat het is om je vaderland te verlaten op zoek naar een nieuwe toekomst of een minimum aan economische waardigheid. We weten dat het een hard gelag is, dat het heel moeilijk is, en we weten dat het niveau van landen en naties niet alleen wordt afgemeten aan hun politieke, militaire en economische macht, maar dat het niveau van landen, en van Europa, ook wordt afgemeten aan de manier waarop ze met de mensenrechten omgaan en die respecteren en aan de manier waarop ze omgaan met mensen die in onze landen komen werken om een toekomst op te bouwen die ze in hun eigen land niet hebben.

(Applaus)

Bovendien moet de Europese Unie weten – en dat weet ze – dat in 2025 circa 30 procent van de bevolking ouder dan 65 jaar zal zijn. In geen enkele andere regio en in geen enkel ander gebied van de wereld zal dat zo zijn. Wij zullen de regio en het continent zijn met het hoogste percentage personen van 65 jaar en ouder, en dat zal leiden tot een afname van ons productievermogen, tot een afname van de economisch actieve bevolking en tot een afname van het arbeidsvermogen. Bovendien zal dit grote druk op onze socialebeschermingsstelsels leggen. Europa heeft op de middellange termijn werknemers nodig. Wanneer de crisis voorbij is, zal Europa werknemers nodig hebben; meer vrouwen moeten de arbeidsmarkt op en de economisch actieve bevolking moet worden uitgebreid om de sociale bescherming op peil te houden. Dat is een fundamentele gedachte.

In de tweede plaats subsidiariteit en talen. Uiteraard zullen we het Verdrag van Lissabon nauwgezet toepassen, en ik wil erop wijzen dat het mijn regering is geweest die het gebruik van andere officiële talen van mijn land in de Europese instellingen heeft bevorderd. Maar bij de toepassing van het Verdrag van Lissabon springt op dit moment het institutionele evenwicht zonder enige twijfel het meest in het oog. Daar is wat commentaar op gekomen, in mijn ogen onterecht, maar ik moet het zeggen: dat zijn zeer geïsoleerde opvattingen. Als degene die het roulerend voorzitterschap van de Raad bekleedt heb ik de rol van de permanente voorzitter van de Raad, de rol van de hoge vertegenwoordiger en een maximale samenwerking met de Commissie uitdrukkelijk gesteund, en dat zal ik blijven doen.

De nieuwe bevoegdheden van het Europees Parlement zullen door het Spaanse fungerend voorzitterschap worden geactiveerd, in volledige samenwerking met de voorzitter van de Commissie, die voortdurend heeft laten zien dat hij een goede werkrelatie met het Parlement nastreeft. Ik doel op het werk dat de heer Durão Barroso heeft verricht. Mij is verweten dat ik hem heb gesteund. Ja, ik heb hem gesteund en ik blijf hem steunen, want ik heb hem zien werken voor een sterk en verenigd Europa, en dat is heel belangrijk. Dat overstijgt ideologische standpunten.

In de derde plaats het financiële systeem, de belastingparadijzen en de nieuwe regulering en het nieuwe toezicht. Daar heb ik niets over gezegd om niet het hele arsenaal aan onderwerpen uit te putten, maar ik sta volledig achter de opvatting dat er nieuw toezicht op de financiële sector en nieuwe regulering moet komen. Met betrekking tot de eis een einde te maken aan de belastingparadijzen zal het fungerend voorzitterschap vastberaden optreden en streng zijn.

(Applaus)

En natuurlijk zal het fungerend voorzitterschap alle landen aanmoedigen, stimuleren en aanmanen om voortgang te boeken met de benodigde overeenkomsten over fiscale transparantie en het verstrekken van informatie aan de internationale gemeenschap.

Met betrekking tot de klimaatverandering zal de Raad, met hulp van de Commissie, op 11 februari een analyse van de Top van Kopenhagen maken. De Europese Unie moet natuurlijk stappen blijven zetten in de richting van een strategie die ons dichterbij een progressief akkoord over het beperken van de klimaatverandering brengt. Wat ik wil is dat de Europese Unie de eigen ambitie voor het jaar 2020 of de periode 2020-2030 op een intelligente wijze weet te combineren met het stellen van eisen aan de andere spelers met betrekking tot het terugdringen van hun emissies. Met het oog op de Europese eenheid en met het oog op de gemeenschappelijke strategie moeten we deze taak aan de Europese Commissie toevertrouwen. Ik ben het er volledig mee eens dat de Verenigde Staten en China de twee spelers zijn die de sleutel in handen hebben tot een veel actiever beleid op dit gebied.

Uiteraard ben ik er volledig van overtuigd dat het gemeenschappelijk landbouwbeleid ook de visserij moet omvatten en dat het sociaal pact, dat door enkele afgevaardigden is genoemd, moet worden herzien om daarin ook de belangen, de legitieme vertegenwoordiging en de constructieve opstelling van een belangrijk deel van de vertegenwoordigers van de werknemers in Europa te integreren: de werknemers en de vakbonden die uitdrukking geven aan het Europees sociaal pact dat in de afgelopen decennia, sinds de Tweede Wereldoorlog, van Europa de regio heeft gemaakt met het grootste welzijn en de grootste welvaart.

(Applaus)

De toekomst van de Europese Unie en de Europese welvaart kan niet worden geschreven zonder de werknemers, zonder de sociale rechten en zonder het beleid voor sociaal welzijn, en daarom moeten we die actief in het pact integreren.

Er is ook een opmerking gemaakt over het buitenlands beleid, over het Midden-Oosten, over Latijns-Amerika met name, en er is ook verwezen naar Israël. We hopen in deze zes maanden vooruitgang te boeken op weg naar een akkoord in het Midden-Oosten. We weten dat vrede in het Midden-Oosten een noodzakelijke en essentiële voorwaarde is voor vrede in andere gebieden in de regio waarnaar de terreur en de conflicten zich hebben uitgebreid, aangedreven door het radicalisme, door het ideologisch en religieus fanatisme. De Europese Unie zal haar rol vervullen door aan dat vredesproces bij te dragen en zich in te zetten voor de hervatting van de dialoog. We weten waar we naartoe willen en wat de omstandigheden zijn. We weten dat erkenning van de Palestijnse staat een essentiële voorwaarde voor die dialoog is.

(Applaus)

Werken met Israël is werken voor de vrede. Als we niet met Israël samenwerken, ondanks de kritiek die Israël vaak verdient voor de manier waarop het optreedt, is er geen enkel uitzicht op vrede. Werken met de Palestijnen is werken voor hun recht op een eigen staat, een eigen grondgebied, hun recht om een welvarende toekomst voor zich te zien en hun recht om alle uitstaande kwesties aan te pakken. En dat zullen we op een vastberaden wijze doen, uiteraard in samenwerking met de andere grote internationale spelers.

Dan nu Latijns-Amerika. Latijns-Amerika is een jong continent met een enorme vitaliteit en een grote toekomst. Latijns-Amerika heeft vijfhonderd miljoen inwoners en heeft een groot Europees stempel, niet alleen een groot Spaans stempel, maar ook een groot Europees stempel, omdat waarden als democratie en vooruitgang er belangrijke waarden zijn, na een moeilijke periode waarin de Latijns-Amerikaanse landen hun stabiliteit als naties hebben geconsolideerd. Tijdens de top met Latijns-Amerika willen we handelsovereenkomsten sluiten of dichterbij handelsovereenkomsten komen met Mercosur, met Midden-Amerika en met de Andes-Gemeenschap, ten behoeve van de ontwikkeling van zowel Latijns-Amerika als de economische belangen van Europa, die naar mijn mening ook verdedigd moeten worden.

Europese belangen. Er is een opmerking gemaakt – waar andere afgevaardigden zich bij hebben aangesloten – over het beleid van gelijkheid van mannen en vrouwen in de Unie, als een goed voorbeeld van beleid voor de burger. Dat is een Europees belang. De Europese belangen die ik verdedig in het optreden binnen het buitenlands beleid zijn belangen die hebben te maken met de waarden die Europa vertegenwoordigt, waarden die hun wortels hebben in de Verlichting en die in alle culturele, religieuze en burgerlijke tradities in Europa hebben gefloreerd en zich hebben ontwikkeld. Regels stellen is tolereren, regels stellen is respecteren, en de Europese traditie, de beste Europese traditie, heeft ervoor gezorgd dat Europa het continent van de religieuze, ideologische, politieke, culturele vrijheid werd, en die vrijheid vraagt om tolerantie en om een gelijke behandeling van alle religies en alle geloven, waardoor de democratie een complete democratie zal zijn.

(Applaus)

Mijnheer de Voorzitter, ik wil ingaan op enkele losse interventies over mijn land, Spanje, die kwamen uit andere landen, en in concreto op een opmerking van de heer Langen. Hij maakte een concrete opmerking over Spanje, over onze economische kenmerken, en ik voel me verplicht daarop te antwoorden. Ik moet zeggen dat toen ik vanochtend aan mijn interventie begon, ik sprak voor een Europees land, als een land dat Europees gezind is, dat dankbaar is deel te mogen uitmaken van de Europese Unie, dat de landen die onze toetreding tot de Europese Unie hebben bevorderd dankbaar is, een land dat in deze 25 jaar een grote transformatie heeft ondergaan en grote vooruitgang heeft geboekt, en wel zo veel dat we het verschil in inkomen per hoofd van de bevolking sinds onze toetreding tot de Europese Unie met vijftien punten hebben kunnen verkleinen en dat inkomen op dit moment boven het gemiddelde van de Europese Unie ligt. Dat is te danken aan de inspanningen van veel Spanjaarden, van de Spaanse werknemers en van de Spaanse werkgevers.

Op dit moment lijden we, na die enorme vooruitgang, onder een economische crisis die gevolgen heeft voor de werkgelegenheid. Het is waar dat we een hoog werkloosheidscijfer hebben, zoals dat ook het geval was tijdens de crises in de jaren zeventig en negentig. Dat is altijd een kenmerk van ons land geweest, net zoals we meer banen creëren dan andere landen wanneer er groei is. Maar ik kan de heer Langen verzekeren dat als het werkloosheidscijfer morgen in zijn land gaat stijgen, ongeacht wie er regeert, mijn reactie als politiek leider, als premier en als Europeaan er een zal zijn van steun en solidariteit, en dat ik me niet zal verliezen in verwijten, zoals u in deze zaal heeft gedaan.

(Applaus)

Dat zal een reactie van steun en van solidariteit zijn. Zo denk ik erover, als Europeaan, vanuit de bewondering die ik voel voor uw land, en ik hoop dat die situatie zich niet zal voordoen.

Kortom, mijnheer de Voorzitter, tijdens dit voorzitterschap zullen we ons inzetten voor een Europees project van solidariteit, samenwerking en meer economische eenheid – en ik dank u voor de opmerkingen over de heer Almunia, onder andere omdat hij door mij is voorgedragen voor de verantwoordelijkheden die hij nu op zich neemt – van hervormingen en overtuigingen. We weten dat het Parlement in deze zes maanden kan rekenen op de samenwerking, het respect en de waardering van mijn land en mijn regering, en dat ik hier aan het eind van dit voorzitterschap opnieuw zal staan om uitgebreid rekenschap af te leggen van en uitleg te geven over alle zaken die we in deze zes maanden verder hebben ontwikkeld, met respect en met solidariteit.

(Applaus)

De Voorzitter. – Mijnheer Zapatero, dank u wel voor uw toespraak. Onze samenwerking, de samenwerking tussen het Europees Parlement en het Spaanse voorzitterschap, is zeer belangrijk. Wij zijn actief op het gebied van regelgeving, hetgeen betekent dat de regeringen van de opeenvolgende voorzitterschappen voor ons van essentieel belang zijn om het wetgevingsproces ten uitvoer te kunnen leggen.

Schriftelijke verklaringen (artikel 149)

Jean-Pierre Audy (PPE), schriftelijk. – (FR) Ik heb met plezier naar de rede van de minister-president van Spanje geluisterd, met name naar hetgeen hij zei over het evenwicht tussen economie, sociale aspecten en het milieu. Ik sta achter het idee van een sociaal pact dat wordt gesteund door de sociale partners. Dat is namelijk niet alleen een voorwaarde voor het verwezenlijken van de grote sociale ambitie. Ik ben er namelijk van overtuigd dat dat ook een factor is in de economische prestaties van Europa. Nu het Iberisch schiereiland twee belangrijke voorzitterschappen vervult (de Raad van de Europese Unie door de Spaanse premier, José Luis Rodríguez Zapatero, en de Europese Commissie door de Portugees José Manuel Barroso), betreur ik dat het Spaanse voorzitterschap niet laat zien dat het in staat is politieke meerwaarde te creëren voor de relaties met het Amerikaanse continent buiten de Verenigde Staten en Canada. Dat is vooral jammer omdat de zesde topconferentie EU-Latijns-Amerika/Carabiën (EU-LAC) zal plaatsvinden in de eerste helft van 2010, terwijl de topconferenties EU-Mexico en EU-Brazilië respectievelijk in de eerste en in de tweede helft van 2010 zullen plaatsvinden. Voorts wil ik van deze gelegenheid gebruikmaken om er nogmaals op te wijzen dat de nieuwe voorzitter van de Europese Raad, die half november is gekozen en vanaf 1 december 2009 als zodanig werkzaam is, de Europese parlementariërs nog steeds niet is komen begroeten en hun zelfs geen berichtje heeft gestuurd.

Elena Băsescu (PPE), *schriftelijk*. – (RO) Ik wil erop wijzen dat ik lid was van de AFET-delegatie die de prioriteiten voorbereidde voor het Spaanse voorzitterschap in Madrid, in oktober 2009. Op basis van mijn kennis van deze doelstellingen heb ik punten opgemerkt die in overeenstemming zijn met die van Roemenië.

De grootste belangstelling van het Spaanse voorzitterschap gaat uit naar het Middellandse Zeegebied, dat ook Roemenië aanzienlijke voordelen kan opleveren. Roemeense ondernemingen krijgen de kans terug te keren naar markten in het Middellandse Zeegebied (in landen als Algerije, Turkije, Syrië en Egypte). De voornaamste gemeenschappelijke doelstelling is te zorgen voor de energiezekerheid van de Europese Unie. Op dat gebied speelt Roemenië een rol vanwege Nabucco, de pan-Europese oliepijplijn Constanța-Trieste en de onderlinge verbinding van gasnetwerken in naburige landen: Roemenië-Hongarije (Arad-Szeged), Roemenië-Bulgarije (Giurgiu-Ruse) Isaccea en Negru Vodă.

Tegelijkertijd vind ik dat het Spaanse voorzitterschap zich met name moet richten op de landen van het Oostelijk Partnerschap. Een belangrijke politiek doel voor Roemenië is dat de republiek Moldavië, wat zijn mogelijk toetredingsperspectief betreft, wordt opgenomen in de groep van westelijke Balkanlanden. De onderhandelingen over de sluiting van de associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de republiek Moldavië begonnen op 12 januari 2008 in Chisinau. Moldavië heeft op dit moment financiële en politieke steun nodig. Dit moet een prioriteit zijn voor zowel het huidige voorzitterschap als de daaropvolgende voorzitterschappen.

Dominique Baudis (PPE), *schriftelijk*. – (FR) Mijnheer de voorzitter, u zult de komende zes maanden het roulerende voorzitterschap van de Europese Unie vervullen. Er wachten u vele uitdagingen op het gebied van het buitenlands beleid, met name ten aanzien van de zuidkust van de Middellandse Zee. Wat zijn uw plannen om de Unie voor het Middellandse Zeegebied, waarvan het hoofdkantoor in Barcelona is gevestigd, nieuw leven in te blazen? Recentelijk is er een secretaris-generaal voor deze Unie voor het Middellandse Zeegebied benoemd. Hoe ziet u uw samenwerking met deze eerste secretaris-generaal van de Unie voor het Middellandse Zeegebied? We hebben een ambitieus beleid voor het Middellandse Zeegebied nodig, dat verder gaat dan economische partnerschappen en dat de weg vrijmaakt voor echte politieke partnerschappen.

Vilija Blinkevičiūtė (S&D), *schriftelijk*. – (LT) Spanje neemt het stokje over wat betreft het voorzitterschap van de Europese Unie, net op het moment dat het Verdrag van Lissabon van kracht is geworden. Dit betekent dat het voorzittende land de mogelijkheid heeft om nauwer met het Europees Parlement aan de invoering van zijn ambitieuze programma samen te werken. Ik sta achter de belangrijkste prioriteiten die zijn opgenomen op de Spaanse agenda voor de EU 2020-strategie, de bescherming van werkgelegenheid en sociale vooruitgang, voor initiatieven op het gebied van onderwijs en innovatie en kwesties aangaande energiezekerheid. Als Litouws afgevaardigde is het voor mij erg belangrijk dat het voorzittende land ook verder gaat met de uitvoering van de EU-strategie voor het Oostzeegebied die tijdens het Zweedse voorzitterschap is aangenomen. Dit zijn de jaren van Europa's worsteling met armoede en sociaal isolement. Ik verzoek Spanje om gedurende zijn voorzitterschap de noodzakelijke maatregelen te treffen voor de strijd tegen armoede en de bescherming van minimale sociale waarborgen. Zweden, een land in het noorden van de EU, heeft een succesvol voorzitterschap achter de rug en ik hoop dat het zuidelijke land Spanje verdienstelijk werk zal weten te verzetten in het belang van de EU-burgers.

Cristian Silviu Bușoi (ALDE), *schriftelijk*. – (RO) Ik wil de aandacht van het Spaanse voorzitterschap vestigen op enkele zaken die ik als prioritair beschouw en waarvoor wij naar ik meen de komende maanden oplossingen moeten vinden. Patiëntenrechten in de grensoverschrijdende gezondheidszorg verdienen voorrang aangezien alle patiënten in Europa gelijke rechten dienen te genieten. Ik roep het voorzitterschap op zijn best te doen de situatie in de Raad met betrekking tot dit dossier opnieuw vlot te trekken. Ik vraag het voorzitterschap ook zijn steun te geven aan de richtlijn inzake publieksvoorlichting over receptplichtige geneesmiddelen, waar de Raad tegen gekant is. Het handhaven van de status quo op dit gebied is niet in het belang van patiënten en van de farmaceutische industrie. Het bedrijfsleven heeft steun nodig, zodat wij de economische crisis te boven kunnen komen, vooral in de nieuwe lidstaten die grote problemen hebben op dit gebied. Wat dat betreft meen ik dat steun aan het MKB absoluut onontbeerlijk is. Het Spaanse voorzitterschap moet krachtige steun geven aan de richtlijn betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties, wat van vitaal belang is voor het MKB. Ik wens het Spaanse voorzitterschap alle succes toe bij het vervullen van zijn prioriteiten en in het vinden van oplossingen voor de uitdagingen waarvoor de Europese Unie zich op dit moment ziet geplaatst.

Proinsias De Rossa (S&D), *schriftelijk*. – (EN) De doelstelling van Europa is een alomvattend vredesakkoord in het Midden-Oosten waarvan de kern een tweestatenoplossing is. Wij willen een veilige staat voor de Israëli's en een levensvatbare democratische staat voor de Palestijnen, op basis van de grenzen van vóór 1967. Het

is echter vijf voor twaalf voor een dergelijke oplossing. U moet op krachtige en vastberaden wijze gevolg geven aan de duidelijke verklaring van de Raad van 8 december. Een sleutel tot vooruitgang is het creëren van de juiste omstandigheden voor spoedige Palestijnse verkiezingen. Europa zou duidelijk moeten maken dat het onderhandelingen zal voeren met degenen die bij nieuwe verkiezingen zijn gekozen, ongeacht hun politieke kleur. Daarbij moet het zich ertoe verbinden de door het Palestijnse volk aanvaarde overeenkomsten uit te voeren. Voortaan moet het Europese beleid ten aanzien van Israël, de Palestijnse Autoriteit en Hamas gegrond zijn op hun onverwijd toewerken naar serieuze onderhandelingen over de definitieve status op basis van de routekaart van het Kwartet en het Arabische vredesinitiatief. We moeten erop aandringen dat er onmiddellijk en onvoorwaardelijk een einde komt aan de Israëlische bezetting van Gaza en bijgevolg aan het ontstellende menselijk lijden van de anderhalf miljoen inwoners. Als Europa nu geen moedige stappen zet en de VS er niet toe beweegt hetzelfde te doen, zou de situatie wel eens heel snel onherstelbaar kunnen worden.

Ioan Enciu (S&D), schriftelijk. – (RO) Het huidige Spaanse voorzitterschap heeft de belangrijke taak gekregen om een actieplan op te stellen voor de tenuitvoerlegging van het programma van Stockholm. Dit plan moet als een van zijn belangrijkste doelstellingen het hele pakket aan zaken omvatten die betrekking hebben op immigratie en asiel, grenscontroles en veiligheid, alsmede de bestrijding van criminaliteit en terrorisme. Het gaat, in een notendop, om het waarborgen van de veiligheid van de burgers.

De verwezenlijking van deze doelstellingen vereist in de toekomst een nog bredere uitwisseling van informatie tussen instellingen en gespecialiseerde instanties, alsmede een consolidering van het EU-gegevensbestand en de voortgaande inzameling van persoonsgegevens van burgers. Er moet echter een stabiel evenwicht worden gevonden tussen zorgen voor veiligheid en het recht van burgers op eerbiediging van hun persoonlijke levenssfeer. Er moet worden gestreefd naar een consensus tussen de lidstaten voor het vinden van een redelijke verhouding tussen deze twee doelstellingen.

Eerbiediging van de fundamentele mensenrechten moet de hoofddoelstelling zijn van al het Europese beleid en behoort alle aandacht te krijgen van de drie landen die de komende achttien maanden het voorzitterschap van de EU zullen bekleden.

José Manuel Fernandes (PPE), schriftelijk. – (PT) Ik wil het Spaanse voorzitterschap alle succes toewensen. Spanje kan als eerste lidstaat vorm gaan geven aan het nieuwe institutionele model dat het resultaat is van de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon.

Het valt te hopen dat de prioriteit die premier Zapatero geformuleerd heeft – Europa uit de crisis halen en het herstel van de economische groei consolideren – concrete vorm zal krijgen en er voortgang wordt geboekt met de bestrijding van klimaatverandering en de waarborging van de energievoorziening. Daarnaast is het van belang dat er een geïntegreerd bosbouwbeleid komt en een efficiënter waterbeheer.

In dit Europees Jaar van de bestrijding van armoede en in deze tijd van economische crisis valt ook te hopen dat er een daadkrachtiger beleid komt voor de meest kwetsbare groepen in de samenleving. Ik spreek hierbij de hoop uit dat de lidstaten en de Europese instellingen zullen samenwerken voor een welvarende EU, voor een EU met meer solidariteit die een nadrukkelijker stempel gaat drukken op het internationale vlak.

Daarnaast hoop ik dat de Portugees-Spaanse betrekkingen tijdens dit voorzitterschap zullen worden verbeterd. We weten allemaal hoe sterk onze economieën van elkaar afhankelijk en met elkaar verweven zijn. Een goed signaal van zo'n krachtenbundeling is bijvoorbeeld het Iberisch centrum voor nanotechnologie in Braga, omdat daarmee wetenschappelijk onderzoek, innovatie en kennis verder ontwikkeld kunnen worden, wat het concurrentievermogen van onze bedrijven zal versterken.

Carlo Fidanza (PPE), schriftelijk. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, de fungerend voorzitter heeft zijn prioriteiten op tafel gelegd. Het zijn allemaal belangrijke onderwerpen, maar opvallend is de oorverdovende stilte rondom de bestrijding van illegale immigratie, die als niet-prioritair is aangemerkt.

Hij heeft nergens verwezen naar de versterking van het FRONTEX-programma, noch naar de noodzaak om de overeenkomsten over de verdeling van vluchtelingen bindender te maken. Evenmin heeft hij beloofd om onze samenwerking met de landen van herkomst van illegale migranten te versterken of om binnen de VN de noodzaak te bepleiten van plaatselijke identificatiecentra voor asielzoekers die moeten bepalen wie recht heeft op asiel.

Dit gebrek is een ernstige indicatie dat we afwijken van de standpunten die recentelijk nog zijn bekrachtigd door de Europese Raad, en van het standpunt van de Italiaanse regering die zich altijd heeft ingespannen om kwesties op het gebied van het beheersen van immigratie bovenaan de Europese agenda te zetten.

Ik hoop dat het Spaanse voorzitterschap niet alleen algemene oproepen zal doen om de mensenrechten te respecteren, maar ook zijn prioriteiten zal herzien en de verbintenissen op immigratiegebied van de vorige fungerende voorzitters zal voortzetten. Zolang dit niet het geval zal zijn, zullen wij druk blijven uitoefenen op premier Zapatero en zijn regering.

Livia Járóka (PPE), schriftelijk. – (HU) Ik heb met vreugde kennis genomen van het feit dat een van de voornaamste doelstellingen van het Spaanse voorzitterschap het creëren van gelijke kansen voor vrouwen en mannen is, op de Europese arbeidsmarkt, bij ontwikkelingen in de landbouw, maar ook in de betrekkingen met derde landen. Verder moet worden toegejuicht dat in het programma de nadruk wordt gelegd op de strijd tegen gendergerelateerd geweld en de bescherming van de slachtoffers van dergelijke misdrijven, en dat onder de algemene doelstellingen de rol van gendergelijkheid wordt benadrukt bij de groei van de Europese Unie. Het is een uitermate belangrijke ontwikkeling dat het voorzitterschap in het hoofdstuk over de bestrijding van discriminatie toezeggingen doet over de verkleining van de loonkloof tussen mannen en vrouwen, over de stimulering van de routekaart voor de gelijkheid van vrouwen en mannen 2011-2015, over de oprichting van het Europees Waarnemingscentrum gendergerelateerd geweld, alsmede over het organiseren van een forum ter evaluatie van de tot nog toe geboekte resultaten en de uitdagingen voor de toekomst van het 'Actieplatform van Beijing' van de VN. Ook al noemt het programma de plannen in verband met de integratie van de Roma niet bij naam, toch hoop ik van harte dat het voorzitterschap het door zijn voorgangers begonnen werk voortzet en in het bijzonder in het Europees jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting alle middelen inzet om de maatschappelijke en economische integratie van de grootste en meest kwetsbare minderheid van Europa, de Roma, te bevorderen. Verder hoop ik dat op de top in Córdoba tijdens de Internationale Roma-dag het Spaanse voorzitterschap in aanzienlijke mate zal bijdragen aan de snelle afronding van de Europese strategie ten aanzien van de Roma, die nu in de maak is.

Ádám Kósa (PPE), schriftelijk. – (HU) Graag verwelkom ik het door het Spaanse voorzitterschap gepresenteerde programma 'Innovating Europe', aangezien een snellere ontwikkeling van het toerismebeleid als prioriteit is aangemerkt. Daarbij zal ook aandacht worden geschonken aan de standpunten van toeristen met betrekking tot de verschillende soorten EU-beleid waarmee deze sector te maken heeft. Met het oog hierop streeft het voorzitterschap naar het opstellen van een Europees toerismemodel waarin ook rekening wordt gehouden met groepstoerisme. Ik maak u erop attent dat ook de belangen van gehandicapten zo veel mogelijk in aanmerking moeten worden genomen. Verder stelt het voorzitterschap op het gebied van vervoer ook voor om intelligente vervoerssystemen te steunen, waarmee ik het dan ook eens ben. Ik maak graag van de gelegenheid gebruik om te herhalen dat we moeten breken met de rechtspraak die eruit bestaat dat de Europese Unie evenveel vervoerswetten in het leven roept en van kracht laat blijven als er vervoersmiddelen zijn. Momenteel krijgen mensen met uiteenlopende behoeften namelijk niet hetzelfde niveau van dienstverlening in het vervoer, ofschoon voor iedereen dezelfde rechten als reiziger gelden. Ik stel voor dat het voorzitterschap de verklaring van kandidaat-commissaris Siim Kallas in aanmerking neemt, waarin hij het recht op vrij verkeer het belangrijkste vrijheidsrecht van de Europese burgers noemde, dat tot uiting komt in het moderne vervoer. De kandidaat-commissaris was het eens met het initiatief en beloofde een uniforme gedragscode met betrekking tot alle vervoerssectoren op te stellen. Daarmee kan hij tijdens zijn ambtstermijn bereiken dat alle Europese onderdanen beschikken over duidelijke en overzichtelijke rechten, en daarin kan en moet het Spaanse voorzitterschap een cruciale rol spelen.

Krzysztof Lisek (PPE), schriftelijk. – (PL) Ik ben erg blij dat het nabuurschapsbeleid tot de prioriteiten van het Spaanse voorzitterschap behoort. Ik weet hoe belangrijk het voor Spanje is om samenwerking te ontwikkelen met de landen in het Middellandse Zeegebied en hoeveel waarde Spanje hecht aan het concept van de Unie voor het Middellandse Zeegebied. Ik begrijp natuurlijk dat dit veel landen aangaat die buurlanden van de EU en belangrijke economische partners van de Unie zijn. Het deed mij nog meer plezier de heer Zapatero en andere vertegenwoordigers van het Spaanse voorzitterschap te horen verklaren dat ze de inspanningen van hun voorgangers willen voortzetten, in het bijzonder van de Tsjechen en de Zweden, om samenwerking te ontwikkelen met de oostelijke buurlanden van de EU, in het bijzonder met de staten die deel uitmaken van het oostelijk partnerschapsprogramma dat is voorgesteld door Polen en Zweden. In dit verband wil ik het voorzitterschap, en de heer Zapatero persoonlijk, verzoeken speciale aandacht te besteden aan de situatie in Wit-Rusland. Het is uiterst belangrijk om de strategie ten aanzien van Wit-Rusland te herzien en toezicht te houden op de interne politiek van dat land. De EU moet eisen dat de Wit-Russische autoriteiten de mensenrechten respecteren en hun houding ten aanzien van het maatschappelijk middenveld veranderen.

De heer Zapatero benadrukte het belang van mensenrechten. Helaas zitten er in Wit-Rusland nog altijd mensen gevangen wegens gewetenskwetsies en voldoet de houding van de autoriteiten ten aanzien van de democratische oppositie, vrije media en niet-gouvernementele organisaties, waaronder organisaties van etnische minderheden, niet aan de Europese normen. Democratisering en respect voor fundamentele burgerrechten zouden een voorwaarde moeten zijn voor de ontwikkeling van samenwerking tussen de EU en Wit-Rusland in het kader van het oostelijk partnerschap.

Elżbieta Katarzyna Łukacijewska (PPE), *schriftelijk*. – (PL) Een van de prioriteiten van het Spaanse voorzitterschap is het stimuleren van de economie van de EU, wat moet worden bereikt met de goedkeuring en verwezenlijking van de Europese 2020-strategie voor duurzame ontwikkeling. Het document dat de Commissie heeft gepresenteerd, laat zien dat dit hoofdzakelijk betrekking heeft op de bevordering van een op kennis gebaseerde en milieuvriendelijkere economie. Een ander idee van Spanje was een stelsel van financiële sancties, die bijvoorbeeld kunnen bestaan uit een verlaging van de subsidies uit de EU-begroting voor landen die de doelstellingen van de strategie niet halen. Spanje komt nu terug op dit idee, in reactie op verzet van veel landen en belangengroepen.

Ik heb echter een vraag: waarom heeft er geen overleg plaatsgevonden voordat een dergelijk revolutionair idee werd gepresenteerd? Realiseert Spanje zich niet, met zijn eigen ervaringen in het achterhoofd, dat armere landen misschien moeite hebben om aan dergelijke ambitieuze voorwaarden te voldoen, niet uit onwil, maar omdat ze het echt niet kunnen? Denk u niet, mijnheer Zapatero, dat de invoering van aanvullende sancties een averechts effect zal hebben, dat het zal leiden tot nog grotere ongelijkheden in de ontwikkeling van bepaalde regio's en dat dit de hele Unie zal verzwakken? We willen allemaal een sterke Unie en een sterke Unie betekent een Unie van sterke onderdelen. Het beleid om de verschillen tussen de regio's glad te strijken werkt, dus laten we de resultaten nu niet verkwanselen met drastische maatregelen.

Iosif Matula (PPE), *schriftelijk*. – (RO) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik wil graag mijn instemming betuigen met het feit dat het Spaanse voorzitterschap de taak op zich heeft genomen om de energiezekerheid van de Europese Unie als prioriteit te waarborgen. Met dit in gedachten is de diversificatie van gasleveranciers van vitaal belang en daartoe dient het Nabucco-project tijdig te worden afgerond. Na de ondertekening van de intergouvernementele overeenkomst moet de Europese Unie tot actie overgaan.

Ik wil benadrukken dat de prioriteiten van het Spaanse voorzitterschap ook de betrekkingen met de landen van het oostelijk partnerschap moeten omvatten. Daarom acht ik het van belang dat wij onze volledige politieke steun geven aan de onderhandelingen die onlangs zijn begonnen tussen de EU en de republiek Moldavië. Deze onderhandelingen moeten leiden tot de ondertekening van een associatieovereenkomst, een belangrijke stap naar de invoering van Europese waarden in dit Europese land dat direct aan de EU grenst. Ik meen dat het van vitaal belang is dat wij een positief signaal sturen naar de burgers van de republiek Moldavië, van wie de meerderheid zich uitsprak voor de Coalitie voor Europese Integratie tijdens de verkiezingen van 2009.

Andreas Mölzer (NI), *schriftelijk*. – (DE) Het komt toch wat vreemd over als het Spaans voorzitterschap van de Raad ertoe oproept de economische crisis te bestrijden en de omzetting van economische doelstellingen bindend wil maken. Dat is niet geloofwaardig voor een land waar de werkloosheid met 20 procent bijna twee keer zo hoog is als het Europese gemiddelde. Nog veel erger is dat er voor het oude idee van een Europese economische regering geworven wordt. Een dergelijke schending van het subsidiariteitsbeginsel is volstrekt verwerpelijk. De EU hoort een unie van verscheidenheid, van nationale staten te blijven. Dat is zij haar burgers schuldig.

Zij is het haar burgers echter ook schuldig om in de onderhandelingen met Turkije eindelijk klare taal te spreken. Het Spaanse voorzitterschap sluit de ogen voor de werkelijkheid, namelijk dat Turkije noch in geografisch, noch in geestelijk-cultureel opzicht deel uitmaakt van Europa, dat etnische en religieuze minderheden in dit Klein-Aziatische land nog altijd gediscrimineerd worden en Ankara koppig blijft weigeren de EU-lidstaat Cyprus te erkennen. Hier te zeggen dat het tientallen jaren durende conflict binnenkort "positieve resultaten" zal afwerpen, is niet meer dan een vrome wens. Louter financieel zou toetreding van Turkije de krachten van de EU al te boven gaan, terwijl een massale toestroom van Turken en een explosief groeiende schaduwmaatschappij de EU de das om zouden doen. Het is hoogste tijd om de toetredingsonderhandelingen met Ankara af te breken en naar een geprivilegieerd partnerschap te streven.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE), *schriftelijk*. – (RO) Ik juich het toe dat het Spaanse voorzitterschap prioriteiten stelt in de landbouwsector. Het gaat hier werkelijk om de belangrijkste doelstellingen in deze periode:

voortzetting van de discussie over de toekomst van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en aanpassing van dat beleid aan de steeds weer veranderende realiteit van het Europa van vandaag de dag.

Verder zijn mij nog enkele andere belangrijke ideeën opgevallen in het programma van het Spaanse voorzitterschap: het waarborgen van voldoende middelen voor de Europese landbouw en de voortzetting van het proces van geleidelijke afschaffing van de melkquota volgens de resultaten van de gezondheidscontrole. Niet in de laatste plaats ben ik ingenomen met de discussies die al zijn begonnen tijdens de eerste vergadering van de Raad Landbouw en Visserij op maandag over een betere werking van de voedselvoorzieningsketen om de prijsverschommelingen te controleren en te zorgen voor een eerlijker verdeling van het surplus in deze keten. Dit zijn stuk voor stuk ambitieuze doelstellingen, maar ze zijn tevens van fundamenteel belang voor de burgers van Europa.

Ślawomir Witold Nitras (PPE), *schriftelijk*. – (PL) Dank u, mijnheer Zapatero, voor uw inaugurele toespraak. Ik miste echter een duidelijke verwijzing naar het probleem van de enorme tekorten. Ik kan me niet voorstellen dat het Spaanse voorzitterschap dit probleem niet als een prioriteit zal aanpakken. Mijnheer Zapatero, de situatie in niet alleen Griekenland maar ook Spanje en andere landen lijkt me uw belangrijkste taak. Bent u niet bang dat er, als u de overheidsfinanciën in Spanje niet onder controle krijgt, geen geld meer is voor de aanschaf van uw 'elektrische auto's'? U hebt vast wel gehoord dat het achteloze beleid van sommige Europese regeringen, waaronder die van Spanje, het concurrentievermogen van Europa vermindert, de werkgelegenheid in Europa beperkt en uitbreiding van het eurogebied met nieuwe landen onmogelijk maakt, allemaal vanwege de interne instabiliteit van Europa. Neemt u deze uitdaging alstublieft zeer serieus. Dat is uw plicht.

Wojciech Michał Olejniczak (S&D), *schriftelijk*. – (PL) Het Spaanse voorzitterschap komt precies op het moment dat het Verdrag van Lissabon in werking treedt. De werkwijzen die zullen worden ontwikkeld in de betrekkingen tussen de permanente voorzitter van de Europese Raad en de hoge vertegenwoordiger voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid enerzijds en de overige communautaire instellingen en de leiders van de lidstaten anderzijds zijn in hoge mate afhankelijk van het voorzitterschap dat nu aan zijn taak begint. Ik wil u verzoeken de nieuwe instellingen maximale erkenning te geven, in overeenstemming met de letter van het Verdrag en de geest van de hervormingen die worden doorgevoerd. Het is belangrijk dat de Europese Unie op het internationale toneel met één stem spreekt. Het is echter nog belangrijker dat die stem niet wordt genegeerd, maar dat hij nieuwe tendensen zal scheppen en een belangrijke invloed zal hebben op de besluitvorming. Om een herhaling van de situatie tijdens de COP 15-conferentie te voorkomen, moet het voorzitterschap nu al maatregelen nemen om een klimaat te scheppen dat het mogelijk zal maken tijdens de COP 16-top beslissingen te nemen die overeenkomen met het standpunt van de Europese Unie. De Unie moet ook unaniem spreken over de strijd tegen de crisis en de opbouw van een nieuwe financiële orde.

Het is de taak van het voorzitterschap om actief te luisteren naar alle soorten gedachten over veranderingen in het Europese economische en sociale model op basis van de conclusies die zijn getrokken tijdens de huidige economische crisis. Persoonlijk reken ik echter op sympathieke steun van het voorzitterschap bij de werkzaamheden voor de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Dat zal spoedig een van de belangrijkste politieke kwesties in de Europese Unie zijn.

Joanna Senyszyn (S&D), *schriftelijk*. – (PL) Het plan van het Spaanse voorzitterschap bevat belangrijke doelstellingen, doelstellingen die moeten worden bereikt om ervoor te zorgen dat wij ons veilig kunnen voelen in een concurrerend en economisch sterk Europa. Drie zaken zijn naar mijn mening het belangrijkste:

1. Resolute en snelle maatregelen om de stijgende werkloosheid af te remmen. Het scheppen van nieuwe werkgelegenheid vereist veel voorbereidend werk en grote financiële steun, onder meer voor marktonderzoek en scholing. Het jaar 2010 is het beste moment voor mensen om hun kwalificaties te verhogen en zelfs een nieuwe opleiding te volgen, in overeenstemming met de behoeften van een economie die uit een crisis komt.
2. De strijd tegen huiselijk geweld, waaronder de voorgestelde ontwerprichtlijn betreffende bescherming door de EU van de slachtoffers van huiselijk geweld. De omvang van dit verschijnsel in Europa maakt duidelijk dat veel vrouwen zich het minst veilig voelen in hun eigen huis. Dat is een absurde situatie die ook de lidstaten van de EU in verlegenheid brengt, want zij kunnen dit zeer belangrijke maatschappelijke probleem niet aan. Politici valt hier heel veel te verwijten want zij doen niet genoeg tegen geweld tegen vrouwen en doen vaak net of het niet op zo'n grote schaal voorkomt. Het gebrek aan steun in het Europees Parlement voor een resolutie over de bestrijding van geweld tegen vrouwen was beschamend voor rechts. Gelukkig werd de resolutie aangenomen met de stemmen van de linkse fracties.

3. Verdere maatregelen in de strijd tegen discriminatie, waaronder voortgang op het gebied van een nieuwe richtlijn tegen verschillende vormen van discriminatie en strenge sancties voor landen die de tenuitvoerlegging van de antidiscriminatiewetgeving van de EU vertragen.

Czesław Adam Siekierski (PPE), *schriftelijk*. – (PL) Het Spaanse voorzitterschap van de EU komt wederom op een cruciaal moment. Acht jaar geleden, in de eerste helft van 2002, stond Spanje voor de uitdaging van de invoering van de euro als gemeenschappelijke munt. Nu staat het Spaanse voorzitterschap voor een al even gewichtige taak: de tenuitvoerlegging van de bepalingen van het Verdrag van Lissabon. De verdeling van de bevoegdheden tussen het voorzitterschap en de voorzitter van de Europese Raad is van groot belang. De keuze om prioriteit te geven aan een buitenlands beleid waarmee de positie van de Unie op het wereldtoneel kan worden versterkt, verdient steun. Maar gaat de nieuw aangestelde hoge vertegenwoordiger voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid dat doen? Er is vrees daaromtrent, en die vrees komt voort uit de verklaringen van mevrouw Ashton en haar verleden maar ook uit haar eerste handelingen sinds ze haar functie heeft aanvaard. Ik denk niet dat we iemand ervan hoeven te overtuigen dat de bestrijding van de crisis en de negatieve economische en sociale gevolgen daarvan nog steeds nodig is. Dergelijke maatregelen zijn in het bijzonder in het belang van Spanje, dat uitzonderlijk hard is getroffen door de crisis. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de criteria van het Sstabiliteits- en groeipact weer worden gehaald door zowel de grote als de kleine lidstaten? Hoe moet de bestrijding van de crisis in Europa en de wereld worden gecoördineerd? Een extra uitdaging die voortkomt uit de bepalingen van het Verdrag van Lissabon is de noodzaak om de samenwerking binnen het drievoorzitterschapsteam te regelen. Spanje zal zijn werk moeten coördineren met België en Hongarije. Het is vooral belangrijk om te zorgen voor een soepele overgang tussen de afzonderlijke voorzitterschappen, om de continuïteit van het werk te handhaven. Ik wens het Spaanse voorzitterschap succes.

Bogusław Sonik (PPE), *schriftelijk*. – (PL) Mijnheer de Voorzitter, ik wil het Spaanse voorzitterschap hartelijk welkom heten. Ik moet toegeven dat ik specifieke verwachtingen heb van dit voorzitterschap. Ten eerste omdat een van de prioriteiten van het Spaanse voorzitterschap energiezekerheid is. Daar ben ik erg blij om. Dit is iets wat een prioriteit zou moeten zijn van elk volgend voorzitterschap. Ik wil benadrukken dat het actieplan inzake solidariteit een zeer belangrijk element van de energiezekerheid is. Voortzetting en versnelling van het werk aan de invoering daarvan is absoluut cruciaal.

Ik ben het eens met de uitgangspunten van het Spaanse voorzitterschap als het gaat om maatregelen voor de beheersing van klimaatverandering. Ik wil onderstrepen hoe belangrijk het is dat de voorlichting van de burgers van de Europese Unie over manieren waarop ze zelf klimaatverandering kunnen voorkomen, wordt gecoördineerd. Zoals de top in Kopenhagen onlangs heeft aangetoond, zal de wil van politici alleen niet veel veranderen. We moeten de Europeanen zelf zo veel mogelijk bij het proces betrekken en hen ervan overtuigen dat klimaatverandering geen abstract proces is, maar juist iets wat iedereen persoonlijk en ons allemaal samen raakt.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D), *schriftelijk*. – (HU) Als Hongaars Parlements lid en deelnemer aan het Spaans-Belgisch-Hongaarse drievoorzitterschapsteam verwelkom ik het Spaanse voorzitterschap. Zelden hebben we van een bezoekend minister-president zo'n duidelijke visie gehoord over de toekomst van de EU en het programma van het voorzitterschap als die van de heer Zapatero van vanmorgen. Ik ben het eens met de gedachte dat zonder de verwezenlijking van een economische unie het mondiale concurrentievermogen van Europa in gevaar komt. De vier prioriteiten die de heer Zapatero voor de komende tien jaar noemde, geven inderdaad de belangrijkste strategische richtingen aan. Het is in het belang van de hele Gemeenschap, maar vooral van de nieuwe lidstaten, waaronder Hongarije, om de energieafhankelijkheid terug te dringen. Zonder 'groene economische groei', een digitale markt, het creëren van gemeenschappelijk innovatiepotentieel en de wezenlijke ontwikkeling van het Europese onderwijs is de Europese Unie niet in staat tot vernieuwing.

Het moet in het bijzonder worden toegejuicht dat het Spaanse voorzitterschap het debat over de toekomst van het gemeenschappelijk landbouwbeleid aanwakkert. De tijd dringt: eerst moeten we de kaders van het nieuwe GLB uitwerken zodat we daar de begroting op kunnen afstemmen, en niet andersom. Anders hebben niet alleen de begunstigden van het GLB veel te verliezen, maar de hele Gemeenschap. Een belangrijk evenement in de dialoog over de toekomst van het GLB is de in Hongarije gehouden Hongaarse Agrarische Academie, waarbij in 2010 hopelijk ook het Spaanse voorzitter aanwezig zal zijn.

Nuno Teixeira (PPE), *schriftelijk*. – (PT) Het Spaanse voorzitterschap komt op een voor Europa strategisch moment. Het feit dat dit voorzitterschap samenvalt met de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon brengt een grote verantwoordelijkheid met zich mee ten aanzien van de effectieve uitvoering van het nieuwe Verdrag. Dat is van essentieel belang bij het uitwerken van het programma.

Ik zie vol verwachting uit naar het debat over de toekomst van het cohesiebeleid en zal ernaar streven dat het vraagstuk van de territoriale cohesie daar onderdeel van uitmaakt. Ik kom als Europees afgevaardigde uit een van de ultraperifere gebieden en ben vooral benieuwd wat het nieuwe voorzitterschap gaat doen op het gebied van het beleid inzake de ontwikkeling van de insulaire regio's.

De EU-Marokko-top is zonder enige twijfel bij uitstek de gelegenheid om de Euro-Afrikaanse Atlantische Samenwerkingsruimte een impuls te geven, met name door de samenwerking tussen Madeira, de Azoren, de Canarische eilanden en de buurlanden te stimuleren, wat op mijn volle steun mag rekenen.

Vanwege de sterke historische en geografische banden zien Portugal en met name zijn ultraperifere gebieden, zoals Madeira, met belangstelling uit naar de voornemens van het Spaanse voorzitterschap met betrekking tot de uitvoering en ontwikkeling van een nieuwe Europese strategie voor deze gebieden.

Ik zal dan ook de activiteiten van het voorzitterschap voor de uitvoering van de aanbevelingen van de Commissie in "De ultraperifere regio's: een troef voor Europa" en de besprekingen over de toekomstige Financiële Perspectieven op de voet volgen.

Silvia-Adriana Țicău (S&D), schriftelijk. – (RO) Het Spaanse voorzitterschap moet de laatste hand leggen aan de institutionele regelingen voor de tenuitvoerlegging van het Verdrag van Lissabon. De vaststelling van de nieuwe comitologieregels is een sleutelonderdeel van het nieuwe wetgevingsproces. Er zijn verscheidene dossiers, waaronder de richtlijn betreffende de energieprestatie van gebouwen en de richtlijn inzake intelligente vervoerssystemen, waarvan de aanneming afhangt van de snelheid waarmee deze regels voor institutionele samenwerking worden opgesteld. Daarnaast heeft de economische crisis ernstige gevolgen voor de Europese burgers, die hun banen kwijtraken en hopen op maatregelen ter vergemakkelijking van het economisch herstel. De EU-2020-strategie moet oplossingen bieden waarmee aan deze verwachtingen kan worden voldaan. Om die reden moet het EU-trio van Spanje, België en Hongarije het sociale Europa versterken door banen te scheppen en de levensomstandigheden van Europese burgers te verbeteren. Verder zit in 2010 de eerste helft erop van de financiële vooruitzichten voor de periode 2007-2013. Dit jaar hebben de lidstaten een unieke gelegenheid om aan de hand van de beoordeling van de operationele programma's tot een zo groot mogelijke absorptie van Europese fondsen te komen en de levenskwaliteit van Europese burgers te verbeteren. Ik dring er bij het Spaanse voorzitterschap op aan om samen met alle lidstaten zo veel mogelijk uit de tussentijdse beoordeling te halen, teneinde economisch herstel in de periode 2012-2013 tot stand te brengen.

Georgios Toussas (GUE/NGL), schriftelijk. – (EL) De prioriteiten van het Spaanse voorzitterschap voor de effectieve toepassing van het reactionaire "Verdrag van Lissabon", het bevorderen van de voortzetting van de impopulaire Lissabonstrategie middels de "EU 2020-strategie", de versterking van het GBVB en het EVDB alsmede het geweld dat democratische rechten en vrijheden werd aangedaan met het "Stockholmprogramma" zijn prioriteiten van de plutocratie. Het programma van het Spaanse voorzitterschap geeft blijk van de haast waarmee het EU-kapitaal de kapitalistische herstructureringen bevordert en van het onverminderd voortzetten van de aanval op de rechten van de arbeidersklasse en de lagere volkslagen en op hun levensstandaard. Centraal in deze aanval staan de vermindering van de lonen en pensioenen, de algehele aantasting van de arbeidsrelaties, de algemene toepassing van flexibele en tijdelijke arbeidsvormen, de afbraak van de socialezekerheidssystemen, de inkomens van boeren middels een drastische vermindering van de communautaire begrotingkredieten ten behoeve van de landbouw en de veeteelt, de bezuinigingen op sociale uitkeringen en de vercommercialisering van volksgezondheid, welzijn en onderwijs, waarbij terreur wordt gezaaid met de "overheidstekorten" en de toepassing van het Stabiliteitspact. Het is de keuze van het Europees monopolistisch kapitaal om het imperialistische beleid van de EU te versterken door de toepassing van nieuwe politiek-strategische interventiemechanismen zoals de "Europese Dienst voor extern optreden", en om de EU verder te militariseren met behulp van "gevechtseenheden" (Combat Groups) en de banden hiervan met de NAVO op te voeren.

Jarosław Leszek Wałęsa (PPE), schriftelijk. – (PL) Dames en heren, Spanje gaat de Unie voor de vierde keer leiden. Het gaat dit echter voor de eerste keer doen volgens de nieuwe beginselen, en het zal voor de eerste keer zijn werk uitvoeren in samenwerking met de nieuwe instellingen die in het leven zijn geroepen door het Verdrag van Lissabon. Deze omstandigheden geven een bijzonder belang aan de rol van Spanje en vergroten de verantwoordelijkheid van dit land, gezien het feit dat de financiële crisis en de veranderingen in Europa samenvallen met de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon. Na een redelijk succesvol Tsjechisch voorzitterschap en de professionele Zweden zijn de ogen van Europa nu gericht op het Iberisch schiereiland. De prioriteiten die zijn gepresenteerd, dat wil zeggen: werk aan de rechten van Europese burgers, economisch herstel en financiële controle, ondersteuning van justitie en de ontwikkeling van een strategie

voor de binnenlandse veiligheid van de staten van Europa, en dat allemaal terwijl het nieuwe Verdrag volledig van kracht wordt, zijn zeer ambitieus. Spanje staat voor een enorme verantwoordelijkheid en een grote uitdaging, want de nieuwe wetgeving moet worden omgezet in specifieke maatregelen en aangepast aan de dynamische, veranderende wereldsituatie. De Europese Unie leiden in een tijd van een wereldwijde financiële crisis is geen eenvoudige zaak. Daarom kijk ik reikhalzend uit naar resultaten en wens ik u succes met de invoering van het 'project voor een nieuw Europa'. Dank u.

VOORZITTER: STAVROS LAMBRINIDIS

Ondervoorzitter

* * *

David-Maria Sassoli (S&D). - (IT) Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, afgelopen nacht heeft de Italiaanse politie vijf personen gearresteerd die bezig waren een maffia-aanval voor te bereiden op een van onze collega's, de heer Crocetta, lid van dit Parlement en tevens voormalig burgemeester van de Siciliaanse stad Gela.

Volgens de rechters had de aanval op ieder willekeurige dag kunnen plaatsvinden, vanaf vandaag, 20 januari. Ik wil u eraan herinneren dat de Belgische autoriteiten nog steeds voor passende beveiliging moeten zorgen voor de heer Crocetta, die in Italië al flinke tijd politiebescherming geniet, zoals de Voorzitter van het Parlement weet.

Ik verzoek het Voorzitterschap om solidariteit te betuigen met onze collega namens deze vergadering en het Europees Parlement, en de benodigde maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de heer Crocetta voor zijn werkzaamheden als lid van het Europees Parlement afdoende bescherming krijgt.

6. Stemmingen

De Voorzitter. – We gaan nu over tot de stemming.

(Uitslagen en nadere bijzonderheden betreffende de stemmingen: zie notulen)

6.1. Verkiezing van de Europese Ombudsman (stemming)

Margot Wallström, *vicevoorzitter van de Commissie.* – (EN) Mijnheer de Voorzitter, om te beginnen feliciteer ik Nikiforos Diamandouros met zijn verkiezing tot Europese Ombudsman.

Zoals in zijn verslag van vorig jaar werd onderstreept, is het zijn cruciale taak om het vertrouwen van de burgers in de EU te vergroten, iets waar wij ons allemaal in kunnen vinden. We hebben allen, als instellingen en als personen, een belangrijke bijdrage te leveren tot dat belangrijke werk.

De relatie tussen de Commissie en de Ombudsman is altijd bijzonder goed en constructief geweest. Ik denk dat onze samenwerking zelfs nog soepeler en productiever is geworden.

Met zijn onderzoeken heeft de Europese Ombudsman, samen met zijn team, een grote bijdrage geleverd aan de ontwikkeling en versterking van een cultuur van dienstverlening binnen de Commissie. Uit kritische opmerkingen zijn uiterst belangrijke lessen getrokken, en ook tekent zich een grotere bereidheid af om welwillende oplossingen te vinden. Deze ontwikkeling zou zich moeten voortzetten en ik weet dat de Commissie de activiteiten van de Ombudsman op de voet zal blijven volgen en zijn voorstellen zal blijven verwelkomen.

De Ombudsman gaat interessante jaren vol uitdagingen tegemoet. Ik denk hierbij natuurlijk aan de nieuwe mogelijkheden die het Verdrag van Lissabon biedt. Zoals u allen weet, is het recht op behoorlijk bestuur verankerd in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

Ik twijfel er niet aan dat de Ombudsman zijn bijdrage aan de versterking van de democratie in Europa zal vergroten, door middel van transparantie en dienstbaarheid van de instellingen. Wij hebben allemaal de verantwoordelijkheid om hem hierin te steunen.

Dus nogmaals: mijn gelukwensen met uw benoeming en ik wens u veel succes met de uitoefening van de uiterst belangrijke taken die ons allen wachten.

6.2. Tijdelijke schorsing van de autonome rechten van het gemeenschappelijke douanetarief bij de invoer van bepaalde industrieproducten op Madeira en de Azoren (A7-0001/2010, Danuta Maria Hübner) (stemming)

6.3. Besluit van het Europees Parlement over het voorstel voor een lid van het comité voor de selectie van rechters en advocaten-generaal van het Hof van Justitie en van het Gerecht (stemming)

6.4. Tweede herziening van de partnerschapsovereenkomst ACS-EG (Overeenkomst van Cotonou) (A7-0086/2009, Eva Joly) (stemming)

7. Stemverklaringen

Mondelinge stemverklaringen

Verkiezing van de Europese Ombudsman

Vito Bonsignore (PPE). - (IT) Met deze stem heeft het Europees Parlement zijn vertrouwen uitgesproken in de Europese Ombudsman, wiens termijn net zolang zal duren als ons parlementair mandaat.

Ik wil graag benadrukken dat dit een positieve stem is voor ons allen, voor alle Europese burgers. De Europese Ombudsman zal zich buigen over klachten van burgers over slecht bestuur van onze instellingen. De Ombudsman is verschenen voor het Parlement en heeft geantwoord op vragen over de manier waarop hij zijn werkzaamheden transparanter kan maken, evenals over de manier waarop de samenwerking tussen het Parlement en het bureau van de Ombudsman en de communicatie met het publiek kunnen worden verbeterd.

Hij zal een belangrijke rol spelen in het verdedigen van de Europese burger, in het bijstaan van de burger in zijn of haar contacten met de overheid, en wellicht kan hij er ook voor zorgen dat die burger zich inwoner gaat voelen van een gemeenschappelijk Europa. Het beperken van de soms weinig vruchtbare bureaucratie is een doelstelling waar we allemaal naar moeten streven.

De Unie zal een steeds sterker politiek karakter krijgen als zij in staat is in haar optreden de burger centraal te stellen. Daarom hoop ik dat de nieuwe Ombudsman lering kan trekken uit ervaringen uit het verleden en aldus de positieve relatie met de Europese burgers nog verder kan verbeteren.

- Verslag-Joly (A7-0086/2010)

Alfredo Antoniozzi (PPE). - (IT) Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, ik ben van mening dat de rapporteur, mevrouw Joly, samen met alle fracties uitstekend werk heeft verricht aan dit verslag, dat ik, samen met mijn collega's van de Fractie van de Europese Volkspartij (Christendemocraten) hartgrondig steun.

Ik wil graag in het bijzonder mijn steun uitspreken voor het deel van het verslag waarin wordt benadrukt dat men bij de onderhandelingen over de herziening van de Overeenkomst van Cotonou enerzijds rekening moet houden met de gevolgen van de financiële crisis en anderzijds met migratie en met name de noodzaak illegale immigratie een halt toe te roepen.

Illegale immigratie heeft namelijk zeer negatieve gevolgen voor zowel de economieën van de ACS-landen, die als gevolg van dit fenomeen arbeidskrachten en geschoolde werknemers – die noodzakelijk zijn voor ontwikkeling – verliezen als voor de landen van de Europese Unie die het meest door illegale immigratie worden getroffen, zoals Italië, wiens capaciteit om immigranten op te nemen grenzen heeft voor wat betreft de werkgelegenheid en de economie, grenzen die niet kunnen worden overschreden als men sociale achteruitgang wil voorkomen.

Frank Vanhecke (NI). - Voorzitter, ik heb tegen het verslag-Joly gestemd, al zijn we het natuurlijk allemaal eens, denk ik, over een van de centrale stellingen van het verslag, namelijk dat wij een beleid moeten voeren dat gericht is op de bevordering van de economische ontwikkeling van de Afrikaanse landen zelf, zodat de hersenvlucht kan worden tegengegaan en de geschoolde Afrikanen zich eindelijk aan de ontwikkeling van hun eigen land kunnen wijden. Ik begrijp en steun dat. Maar waarom pleiten wij in hetzelfde verslag dan zo halsstarrig voor een beleid van nieuwe emigratie uit de Afrikaanse landen en voor nieuwe immigratie in Europa? Dit bevordert immers juist de hersenvlucht van de meest geschoolde, de meest dynamische, de

meest ondernemende Afrikanen. Ik blijf zeggen dat die zogenaamde "blauwe kaart" rampzalig is voor Europa en ook bijzonder schadelijk voor Afrika en voor de Afrikanen. De zogenaamde circulaire migratie waarvan men dan *last but not least* spreekt, is een illusie, want die immigranten gaan niet meer naar huis en we creëren een nieuwe voedingsbodem van illegaliteit.

***

Daniel Hannan (ECR). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, onze agenda voor deze week – en vooral vandaag – was dun, mager en ingekort. We weten allemaal waarom. Deze week stond in het teken van achterkamertjespolitiek, ik zou bijna zeggen van gekonkel in rokerige vertrekken, maar aangezien dit Brussel is, zeg ik in rookvrije vertrekken.

We hebben deze onzinnige hoorzittingen doorstaan. Ze hebben kandidaten opgeleverd waarvan bij mijn weten geen enkel Parlements lid denkt dat zij de zevenentwintig meest gekwalificeerde mannen en vrouwen in de hele Europese Unie zijn voor de uitoefening van de ontzagwekkende bevoegdheden van de Europese Commissie. Zij zullen niet alleen de uitvoerende macht zijn maar ook het recht van initiatief hebben op wetgevingsgebied - een concentratie van bevoegdheden die in iedere context uitzonderlijk is en des te meer wanneer we in gedachten houden dat zij niet direct verantwoording hoeven af te leggen aan het electoraat. Dit is het exclusiefste electoraat in Europa: 736 Parlementsleden mogen beslissen wie het continent gaan besturen.

Je hoeft geen euroscepticus te zijn om dat bezwaarlijk te vinden. Ik vind het vreemd dat dit continent, dat het idee van representatief bestuur en parlementaire democratie exporteerde, dat het zaad van de democratie naar verre continenten bracht alwaar het kon ontkiemen, nu de voorvaderlijke boom hier in Europa zou vellen. Dat proces verzwakt ons allemaal.

***

- Verslag-Joly (A7-0086/2009)

Syed Kamall (ECR). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, wat de betrekkingen tussen de EU en de ACS-landen betreft zou het belangrijkste beginsel ongetwijfeld moeten zijn de mensen in een groot aantal van deze landen uit de armoede te helpen.

Wanneer ik ondernemers in deze landen spreek, beklagen zij zich over het feit dat zij – voor velen van hen zelfs na veertig jaar onafhankelijkheid – zo hebben moeten lijden onder de problemen van veertig jaar socialisme en nog steeds afhankelijk zijn van de primaire economie en tevens te afhankelijk van steun.

De ondernemers in deze landen vertellen mij ook hoe handelsbelemmeringen deze landen feitelijk schaden en de invoer van levens- en geneesmiddelen duurder maken voor de allerarmste burgers. Zij klagen over de tarifaire en non-tarifaire belemmeringen van de EU en ik ben blij dat de ACS-EG-overeenkomst een aantal van de tarifaire, zo niet de non-tarifaire belemmeringen probeert aan te pakken.

Ook doet het mij deugd dat de Commissie daadwerkelijk een eenheid heeft opgericht die ondernemers in ontwikkelingslanden helpt te exporteren naar de EU. We mogen het belangrijkste beginsel niet vergeten, namelijk dat de beste manier om de allerarmsten uit de armoede te helpen is de handel te bevorderen en ondernemers in armere landen bij te staan.

Philip Claeys (NI). - Voorzitter, alleen al paragraaf 31 van het verslag-Joly was voldoende om tegen te stemmen, waarin de Commissie verzocht wordt om het principe van circulaire migratie en de facilitering hiervan door afgifte van circulaire visa op te nemen. De zogenaamde circulaire migratie is een fata morgana. Het is iets dat bestaat in officiële documenten van de EU bijvoorbeeld, maar dat niet in de echte wereld bestaat - op enkele uitzonderingen na. Circulaire migratie komt erop neer dat een immigrant een beperkte verblijfsvergunningen, na het verstrijken van de geldigheid toch in Europa blijft en dan in de illegaliteit duikt. Dat is de realiteit van de zogenaamde circulaire migratie. Circulaire migratie is een motor voor illegale immigratie. De Commissie weet dat. Het Parlement weet dat. Maar toch wordt die term elke keer opnieuw gehanteerd, omdat de mensen dan denken dat veel immigranten na verloop van tijd terugkeren naar hun land van herkomst. Het zou dus goed zijn als we zo snel mogelijk zouden stoppen met het camoufleren van de realiteit.

***

Seán Kelly (PPE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, met uw welnemen wil ik slechts een opmerking maken over de spreektijd, omdat veel te veel mensen hier in dit Parlement telkens weer de kans krijgen om deze ruimschoots te overschrijden. Sommigen zijn bijna tweemaal de toegestane tijd aan het woord. Ik verzoek de Voorzitter en Ondervoorzitters om hun hamer effectief te gebruiken, zodat de spreektijden reglementair zijn en degenen die bijvoorbeeld willen deelnemen aan de *catch-the-eye*-procedure hiertoe ook de gelegenheid krijgen.

***

Schriftelijke stemverklaringen

Verkiezing van de Europese Ombudsman

Alfredo Antoniozzi (PPE), schriftelijk. - (IT) Mijnheer de Voorzitter, de rol van de Europese Ombudsman, de beschermheer van de burgers, is van essentieel belang voor het goed functioneren en de transparantie van de Europese instellingen, die zevenentwintig lidstaten vertegenwoordigen en bijna vijfhonderd miljoen burgers. Ik wil in dit Parlement graag de nadruk leggen op het belang van de rol van de Ombudsman bij de bescherming van de talen van de EU, gezien de talloze klachten die in de afgelopen jaren zijn binnengekomen over taalkundige discriminatie, die ook betrekking hadden op het Italiaans. Ik ben dan ook zeer verheugd over de herbenoeming van de Europese Ombudsman en afgezien van het feit dat ik hem van harte wil feliciteren, wil ik hem ook verzoeken terdege aandacht te besteden aan de bescherming van talen.

Vasilica Viorica Dăncilă (S&D), schriftelijk. - (RO) Ik juich het toe dat Nikiforos Diamandouros is herkozen tot Europees Ombudsman voor een nieuwe termijn tot 2014. Ik steun ook de Ombudsman in zijn volgende hoofddoelstellingen: zorgen dat de burgers van de Europese Unie de voordelen en middelen van het Verdrag van Lissabon ten goede komen en betere samenwerking tot stand brengen met nationale en regionale ombudsmannen om daarmee ook te zorgen voor een grotere transparantie van activiteiten op Europees niveau.

Proinsias De Rossa (S&D), schriftelijk. - (EN) Ik steun de herverkiezing van de heer Nikiforos Diamandouros tot Europese Ombudsman ten volle. De Europese Ombudsman onderzoekt klachten over de instellingen en organen van de Europese Unie. De Ombudsman moet een onafhankelijke, niet-partijgebonden en neutrale ambtenaar zijn. De heer Diamandouros heeft bewezen een uiterst professionele en efficiënte behartiger van de belangen van de burger te zijn. Hij deinst er zo nodig niet voor terug welke Europese instelling dan ook, met inbegrip van het Europees Parlement, te bekritisieren. Nu het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie dezelfde rechtskracht heeft als de Verdragen, heb ik er alle vertrouwen in dat dit Handvest - en met name het recht op behoorlijk bestuur - centraal zal staan in het werk van de heer Diamandouros als Ombudsman.

Diogo Feio (PPE), schriftelijk. - (PT) In een Europa dat steeds dichter bij de burgers en steeds meer in dienst van de Europese bevolking wil staan, is het van fundamenteel belang dat deze burgers effectief controle kunnen uitoefenen op de instellingen en organen van de Unie. Dat is precies het terrein waarop de rol van Europese Ombudsman onontbeerlijk is, omdat de burgers hem gevallen kunnen voorleggen van administratieve onregelmatigheden, discriminatie en machtsmisbruik, of gevallen waarin een antwoord uitblijft of geweigerd wordt te antwoorden op een concrete vraag aan een instelling of orgaan van de Europese Unie.

Daarom ben ik blij met de verkiezing van de nieuwe Europese Ombudsman voor de komende vijf jaar. Ik spreek hierbij de hoop uit, dat hij zich tijdens zijn mandaat zal laten leiden door de fundamentele waarden van de Europese Unie - vrijheid en gerechtigheid - en zal bijdragen aan betere instellingen voor de Europese burger en een effectieve controle op het functioneren ervan, voor een sterkere, rechtvaardigere en meer solidaire Unie.

José Manuel Fernandes (PPE), schriftelijk. - (PT) De Europese Ombudsman komt, op eigen initiatief of naar aanleiding van een klacht, in actie tegen gevallen van wanbestuur door communautaire instellingen en organen. Op die manier draagt de Ombudsman bij aan de opbouw van het Europa van de burgers, op een moment dat het Verdrag van Lissabon in werking is getreden en het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie juridisch bindend geworden is. Er zij op gewezen dat behoorlijk bestuur een van de grondrechten van de Europese burgers is, die gewaarborgd worden in artikel 41 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

In 2001 heeft het Europees Parlement een resolutie aangenomen over de code voor behoorlijk bestuur, die de instellingen en de organen van de Europese Unie, en de besturen daarvan, dienden te respecteren. Ik wil ervoor pleiten van deze code een Europese wet te maken, omdat dit samenhang zou brengen binnen de EU op wetgevingsgebied en zou waarborgen dat de instellingen zich ten aanzien van de burgers op dezelfde beginselen baseren. Het is belangrijk dat Europese burgers hun rechten kennen en weten hoe ze hiervoor kunnen opkomen en hoe ze hun recht kunnen halen indien dit geschonden worden.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (S&D), *schriftelijk*. – (PL) Mijnheer de Voorzitter, in het Europees Parlement hebben we het werk van de heer Diamandouros als Ombudsman in feite elk jaar geëvalueerd als we debatteerden over zijn jaarverslagen, die waren altijd uitstekend. In de loop van de werkzaamheden tijdens zijn twee ambtsperiodes heeft de heer Diamandouros talloze initiatieven genomen om meer bekendheid te geven aan de functie van Ombudsman, wat ertoe geleid heeft dat een toenemend aantal burgers gebruik heeft gemaakt van zijn hulp. De laatste cijfers, die uit 2008 stammen, noemen 3 406 klachten, tegen 3 211 in het jaar daarvoor. Het is goed om erop te wijzen dat de Ombudsman zich niet heeft beperkt tot het onderzoeken van de klachten die formeel ontvankelijk waren, maar ook informatie heeft gegeven over manieren waarop mensen hun recht konden halen in het geval van klachten die eigenlijk niet tot zijn bevoegdheden behoorden.

Daarnaast heeft de heer Diamandouros een zeer waardevolle samenwerking tot stand gebracht tussen de ombudsmannen van de afzonderlijke lidstaten, waardoor informatie en goede werkwijzen konden worden uitgewisseld. Op zijn initiatief zijn er verbindingsfunctionarissen aangesteld in de kantoren van nationale ombudsmannen en is er informatie over de tenuitvoerlegging en toepassing van de EU-wetgeving gepubliceerd in de 'Ombudsman Newsletter'. Daarom feliciteer ik de heer Diamandouros hartelijk met zijn prestaties en met zijn herverkiezing als Europees Ombudsman en reken ik op een vruchtbare samenwerking in deze zittingsperiode van het Europees Parlement.

Alan Kelly (S&D), *schriftelijk*. – (EN) Geachte collega's, ik wil vandaag mijn waardering uitspreken voor het werk van onze Ombudsman, de heer Nikiforos Diamandouros. Hij heeft bij de uitoefening van zijn taken alle regels in acht genomen en dit op een onafhankelijke en integere wijze. Hij huldigt het beginsel dat de EU-instellingen transparant moeten zijn. Laten we eerlijk zijn, collega's, onze burgers zijn niet zo betrokken bij de Europese zaak als wij wel zouden willen. Onze EU-instellingen moeten derhalve te werk gaan als zaten zij achter glas. Deze Ombudsman heeft tot dusverre aangetoond volgens dit beginsel te kunnen werken en dus verwelkom ik zijn herbenoeming. Hartelijk dank.

David Martin (S&D), *schriftelijk*. – (EN) Ik ben erg blij dat Nikiforos Diamandouros is herkozen als Europese Ombudsman. Hij heeft aangetoond de rechten van de burgers hoog in het vaandel te hebben staan, en het doet mij deugd dat hij deze rol zal blijven vervullen.

Andreas Mölzer (NI), *schriftelijk*. – (DE) Bij de verkiezing van de Europese Ombudsman heb ik voor de heer Monette gestemd. Die heeft als enige de moeite genomen zich ook aan de niet-ingeschrevenen in het Europees Parlement voor te stellen en hun vragen te beantwoorden.

Czesław Adam Siekierski (PPE), *schriftelijk*. – (PL) We hebben vandaag een besluit genomen over de verkiezing van de Europese Ombudsman. Deze verkiezing is uiterst belangrijk voor de burgers van de Europese Unie, want de Europese Ombudsman zorgt voor de bescherming van de mensenrechten. Hij onderzoekt klachten van EU-burgers over onregelmatigheden in Europese instellingen. Op die manier hebben Europeanen een zekere controle over elk orgaan, elk bureau, elke instelling en elk agentschap van de Unie.

Daarom is het van groot belang dat onze burgers weten wat hun rechten zijn. Ze moeten weten dat na de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon hun invloed op het functioneren van de EU-instellingen is toegenomen. Daarnaast gaat de Europese Ombudsman, volgens de nieuwe Ombudsman, nauwer samenwerken met andere Europese instellingen. Het is ook goed om te zien dat de burgers van de nieuwe lidstaten gebruikmaken van de mogelijkheid om een klacht in te dienen, wat blijkt uit het relatief grote aantal klachten dat in de voorgaande jaren is geregistreerd. Dit toont aan dat de inwoners van de nieuwe lidstaten geïnteresseerd zijn in zaken die betrekking hebben op de Europese Unie en niet onverschillig tegenover de EU staan.

- Verslag-Hübner (A7-0001/2010)

Luís Paulo Alves (S&D), *schriftelijk*. – (PT) Ik heb voor het verslag gestemd over de tijdelijke schorsing van de autonome rechten van het gemeenschappelijk douanetarief bij invoer van bepaalde industrieproducten in de autonome regio's Madeira en de Azoren, omdat daarmee beoogd wordt de concurrentiepositie van de

economische actoren op de Azoren te versterken (producenten, distributeurs, groothandel en winkelbedrijven). Op die manier wordt de werkgelegenheidssituatie op de Azoren gestabiliseerd en wordt er iets gedaan aan de economische nadelen die verband houden met de geografische ligging van deze eilanden.

Door deze tijdelijke schorsing kunnen de plaatselijke economische actoren bepaalde grondstoffen, onderdelen en eindproducten vrij van rechten importeren. De tijdelijke schorsing geldt voor de visserij-, de landbouw-, de industrie- en de dienstensector, en daarmee worden gunstige voorwaarden gecreëerd voor langetermijninvesteringen.

Deze maatregelen zullen ook het plaatselijke MKB en de landbouwers helpen, zodat ze in deze ultraperifere gebieden kunnen investeren en banen kunnen creëren. In deze economisch moeilijke tijden zijn deze specifieke maatregelen voor het stimuleren van de economische activiteit en het stabiliseren van de werkgelegenheid van essentieel belang.

Jean-Pierre Audy (PPE), *schriftelijk*. – (FR) Ik heb voor de resolutie over het voorstel voor een verordening van de Raad tot tijdelijke schorsing van de autonome rechten van het gemeenschappelijke douanetarief bij invoer van bepaalde industrieproducten in de autonome regio's Madeira en de Azoren gestemd, op grond van het uitstekende verslag van mijn Poolse collega, mevrouw Hübner. De regionale autoriteiten van Madeira en de Azoren hebben, in overeenstemming met de regering van hun lidstaat, Portugal, verzocht om deze tijdelijke schorsing van de rechten van het gemeenschappelijke douanetarief, teneinde het concurrentievermogen van de lokale ondernemers te versterken en de werkgelegenheid in deze ultraperifere regio's van de Unie te stabiliseren. Ik sta volledig achter de steun van de Unie voor het behoud van het bijzondere karakter van deze ultraperifere gebieden, op voorwaarde dat deze tolerante houding niet leidt tot speculatie en haar doel niet voorbij schiet.

Zigmantas Balčytis (S&D), *schriftelijk*. – (LT) Ik ben vóór het voorstel van de Commissie inzake de tijdelijke schorsing van de invoering van rechten van het gemeenschappelijk douanetarief, omdat ik vind dat de EU aan de hand van daden en niet alleen van woorden moet laten zien solidair te zijn met gebieden die vechten tegen de gevolgen van de economische crisis. Volgens mij wordt deze maatregel gecoördineerd met het Europees economisch herstelplan, aangezien de economische crisis de EU-lidstaten en EU-regio's op verschillende manieren heeft getroffen. Daarom moeten we zorgen voor maatregelen die voldoen aan de specifieke economische behoeften van ieder lidstaat of regio.

Aangezien deze eilanden afhankelijk zijn van toerisme en het toerisme sterk terugloopt, bestaat er een verhoogd risico op werkloosheid en op de instorting van kleine en middelgrote bedrijven. Dit zou met name een harde klap zijn voor de inwoners van deze afgelegen eilanden. Bij het invoeren van de douanevrijstelling moet de Gemeenschap er ook voor zorgen dat deze maatregel het oorspronkelijke doel veiligstelt, namelijk plaatselijk ondernemerschap bevorderen en lokale boeren en kleine en middelgrote bedrijven helpen deze moeilijke periode te overleven, en dat deze principes ook op andere EU-lidstaten worden toegepast.

Maria Da Graça Carvalho (PPE), *schriftelijk*. – (PT) De ontwikkeling van de ultraperifere gebieden wordt ernstig bemoeilijkt door factoren als hun structurele, sociale en economische situatie, hun ultraperifere ligging en insulaire karakter, hun geringe oppervlakte, hun moeilijke terrein- en klimatologische omstandigheden en hun economische afhankelijkheid. Daarom is het van fundamenteel belang dat de Europese Unie speciale aandacht blijft besteden aan deze regio's door de problemen en kansen in kaart te brengen en hun verschillen en zwakke punten te bestuderen, zodat er beleid en maatregelen ontwikkeld kunnen worden die goed zijn afgestemd op de economische en sociale ontwikkeling van deze regio's. Ik ben blij met dit voorstel voor een verordening van de Raad omdat het een stimulans is voor de duurzame ontwikkeling van deze regio's en voor de integratie van de ultraperifere gebieden in de wereldeconomie. Door de tijdelijke schorsing van de autonome rechten van het gemeenschappelijk douanetarief kunnen de autonome regio's Madeira en de Azoren iets doen aan de economische nadelen die verband houden met hun geografische ligging en tegelijkertijd de specifieke gevolgen van de economische crisis bestrijden. Ik juich het initiatief van de regionale overheden van Madeira en de Azoren toe, evenals hun inspanningen om een ontwikkelingsstrategie voor deze regio's te ontwikkelen, wat tevens een bijdrage zal leveren aan het concurrentievermogen van de Europese Unie en haar vermogen tot duurzame economische ontwikkeling.

Edite Estrela (S&D), *schriftelijk*. – (PT) Ik heb voor het verslag gestemd over de tijdelijke schorsing van de autonome rechten van het gemeenschappelijk douanetarief bij invoer van bepaalde industrieproducten in de autonome regio's Madeira en de Azoren. Deze schorsing zal bijdragen aan de versterking van de concurrentiepositie van de plaatselijke economische actoren, en zal de werkgelegenheid in deze ultraperifere regio's verbeteren en stabiliseren. Op die manier wordt er iets gedaan aan de economische nadelen die te

maken hebben met de geografische ligging van deze eilanden, zonder echter de consolidering van de interne markt of het beginsel van vrije concurrentie in de EU aan te tasten.

Diogo Feio (PPE), *schriftelijk*. – (PT) Met het oog op het versterken van de concurrentiepositie van de economische actoren in de autonome Portugese regio's Madeira en de Azoren en het op die manier stabiliseren van de werkgelegenheidssituatie op die eilanden, acht ik de tijdelijke schorsing van de autonome rechten van het gemeenschappelijk douanetarief van fundamenteel belang.

Door deze tijdelijke schorsing kunnen de plaatselijke economische actoren op Madeira en de Azoren grondstoffen, onderdelen en eindproducten vrij van rechten importeren, mits deze producten gebruikt worden voor productiedoeleinden of voor industriële verwerking.

De goedkeuring van deze uitzonderingsmaatregelen is van fundamenteel belang voor de ontwikkeling van deze autonome Portugese regio's, die beide sterk afhankelijk zijn van het toerisme en erg kwetsbaar zijn door het instabiele karakter van deze sector. De economische ontwikkeling van deze regio's wordt bemoeilijkt door de specifieke kenmerken van de lokale economie en door de geografische ligging van deze eilanden.

In dat opzicht draagt elke stimulans voor de lokale industrieën zonder meer bij aan de noodzakelijke verbetering van de levensstandaard van de lokale bevolking. Dit is een manier om de werkgelegenheid op de eilanden te stimuleren, wat van groot belang is om de voorwaarden te scheppen waaronder de bevolking op de eilanden kan blijven wonen en verdere ontwikkeling mogelijk is.

José Manuel Fernandes (PPE), *schriftelijk*. – (PT) Door de tijdelijke schorsing van de rechten van het gemeenschappelijk douanetarief kunnen bedrijven in Madeira en de Azoren een aantal grondstoffen, onderdelen en eindproducten vrij van rechten importeren. De grondstoffen moeten voor landbouwdoeleinden, industriële verwerking en onderhoud in de autonome regio's worden gebruikt.

Deze schorsing geldt tot en met 31 december 2019, en er worden maatregelen getroffen om te voorkomen dat een en ander zal leiden tot oneerlijke concurrentie. Hiermee wordt de concurrentiepositie van het MKB en de landbouwers in de autonome regio's Madeira en de Azoren versterkt.

Deze maatregel is gericht op de specifieke omstandigheden van deze ultraperifere gebieden en stimuleert de economie, wat bijdraagt aan de stabilisering van de werkgelegenheidssituatie in deze gebieden. De lokale economieën van Madeira en de Azoren zijn sterk afhankelijk van het nationale en internationale toerisme, dat sterk is teruggelopen door de huidige economische crisis. Daarom is deze schorsing meer dan gerechtvaardigd. Hopelijk zal deze een positief effect zal hebben op de economische ontwikkeling in deze regio's.

Ik pleit voor een snellere analyse en besluitvorming bij dit soort processen, zodat we sneller en effectiever kunnen reageren.

Gelet op bovenstaande heb ik voor de resolutie gestemd.

João Ferreira (GUE/NGL), *schriftelijk*. – (PT) De regionale autoriteiten van Madeira en de Azoren hebben verzocht om de schorsing van de autonome rechten van het gemeenschappelijk douanetarief bij de invoer van bepaalde industrieproducten, teneinde de productiviteit en de werkgelegenheid in deze ultraperifere gebieden te stabiliseren.

Wij staan achter de inhoud van de in het document opgenomen voorstellen. We zijn echter ook van mening dat deze schorsing tevens van toepassing zou moeten zijn op onderdelen die voor industriële doeleinden worden gebruikt, met name op het gebied van energie en milieu, en niet alleen voor landbouwdoeleinden, zoals beschreven in de verordening. Te denken valt aan onderdelen voor de energiesector, met name voor zogeheten schone energie (windenergie, zonne-energie, et cetera).

Nuno Melo (PPE), *schriftelijk*. – (PT) De schorsing tot en met 2019 van de autonome rechten van het gemeenschappelijk douanetarief bij de invoer van bepaalde industrieproducten in de autonome regio's Madeira en de Azoren is met het oog op de huidige wereldwijde economische crisis van groot belang voor deze ultraperifere gebieden van de EU. Deze tijdelijke schorsing is van groot belang voor het lokale MKB en de lokale boeren, omdat daarmee de concurrentiepositie van de lokale economische actoren versterkt wordt en de werkgelegenheidssituatie in deze regio's gestabiliseerd wordt.

Andreas Mölzer (NI), *schriftelijk*. – (DE) De regionale autoriteiten van Madeira en van de Azoren hebben om tijdelijke schorsing van de rechten uit het gemeenschappelijk douanetarief verzocht om het

concurrentievermogen van de plaatselijke bedrijven te vergroten en daarmee de werkgelegenheidssituatie in deze aan de rand van de Unie gelegen gebieden te stabiliseren. Om te voorkomen dat de ingevoerde goederen – grondstoffen, onderdelen of eindproducten – de concurrentie vervalsen worden ze aan controles onderworpen, zodat men er zeker van kan zijn dat zij door plaatselijke ondernemers op de eilanden binnen een periode van tenminste twee jaar gebruikt worden, voor ze belastingvrij doorverkocht kunnen worden aan ondernemingen elders in de Unie. Hoe moet ik mij zoiets in de praktijk voorstellen? Omdat daar geen plausibele uitleg over gegeven kon worden, heb ik mij van stemming onthouden.

Maria do Céu Patrão Neves (PPE), *schriftelijk*. – (PT) Ik ben verheugd over het standpunt van de Commissie inzake de schorsing, voor een periode van tien jaar, van de autonome rechten van het gemeenschappelijk douanetarief bij invoer van bepaalde industrieproducten in de autonome regio's Madeira en de Azoren, en over het verslag van mijn collega, mevrouw Maria Hübner, omdat daarmee:

1. positieve discriminatie beoogd wordt van de ultraperifere regio's Madeira en de Azoren, en erkend wordt dat de structurele belemmeringen waarmee zij te maken hebben van blijvende aard zijn;
2. de voorwaarden geschapen worden om de economie en de werkgelegenheid op deze eilandgroepen te stimuleren, waarmee tevens wordt bijdragen aan de demografische stabiliteit op de eilanden.

Dit is een voorbeeld van de cohesie die in de Europese Unie tot stand gebracht kan worden op basis van het solidariteitsbeginsel.

Nuno Teixeira (PPE), *schriftelijk*. – (PT) De ontwikkeling van de ultraperifere gebieden wordt bepaald door hun afgelegen ligging, hun insulair karakter, hun moeilijke klimatologische en geografische omstandigheden en het feit dat ze economisch afhankelijk zijn van een beperkt aantal producten en diensten.

Dankzij de verordening waarover wij vandaag stemmen kunnen Madeira en de Azoren tot eind 2019 een aantal eindproducten vrij van rechten importeren voor gebruik in de landbouw, de handel of door de industrie. Hetzelfde geldt voor grondstoffen en onderdelen voor landbouwdoeleinden en industriële verwerking en onderhoud.

Bovendien wordt dit uitzonderingsstelsel uitgebreid tot het totale grondgebied van beide regio's en geldt het niet alleen voor vrije zones, waardoor het ten goede komt aan alle soorten bedrijven in de regio's.

Ik wijs erop dat op dit dossier een vereenvoudigde wetgevingsprocedure van toepassing was om de procedure te versnellen. Daarbij werd de rol van rapporteur vervuld door de voorzitter van de Commissie regionale ontwikkeling en is het voorstel aan de plenaire vergadering voorgelegd zonder voorafgaand debat.

Ik ben uitermate tevreden met het eindresultaat, waarin de door mij ingediende amendementen zijn opgenomen en waarin, in tegenstelling tot het eerste voorstel van de Commissie, een aantal industrieproducten genoemd worden die bestemd zijn voor de bevoorrading van de vrije zone van Madeira – en die voorkwamen in een verordening uit 2000 die in 2008 afliep – en waarin ook de nieuwe verzoeken uit 2008 en 2009 aan de orde komen.

Ontwerpresolutie: B7-0042/2010

Andreas Mölzer (NI), *schriftelijk*. – (DE) In beginsel zou men instemming moeten betuigen met het voorstel van de Commissie juridische zaken van het Europees Parlement om mevrouw Palacio Vallelersundi voor te dragen als lid van het conform artikel 255 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie ingesteld comité. Het valt echter uit institutioneel oogpunt niet uit te leggen waarom een apart orgaan van zeven personen de nationale regeringen bindende voorstellen zou moeten doen. Om die reden heb ik tegen het voorstel gestemd.

Evelyn Regner (S&D), *schriftelijk*. – (DE) Ik heb bij de stemming van vandaag over de benoeming van mevrouw Palacio Vallelersundi als lid van het comité voor de toetsing van de geschiktheid van kandidaten voor de functie van rechter en advocaat-generaal bij het Europees Hof van Justitie en het Gerecht tegen haar gestemd, omdat van de door het Europees Parlement benoemde persoon wordt verwacht dat hij of zij niet alleen de rechtskennis van een kandidaat toetst maar ook diens sociale geschiktheid en vaardigheden. Op dat punt heb ik weinig vertrouwen in mevrouw Palacio, omdat ik vrees dat zij bij de beoordeling van rechters en advocaten-generaal niet kijkt naar sociale waarden en mensenkennis. Voortaan is dat echter absoluut noodzakelijk bij de keuze van rechters en advocaten-generaal, zeker nu doeleinden en waarden verankerd zijn in het Verdrag van Lissabon – ik noem slechts de sociale markteconomie – en nu het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie in het primair recht is opgenomen.

Daciana Octavia Sârbu (S&D), *schriftelijk*. – (RO) De tijdelijke schorsing van de autonome rechten van het gemeenschappelijk douanetarief voor de invoer van bepaalde industriële producten in de autonome gebieden van Madeira en de Azoren is bedoeld om investeerders een perspectief op de lange termijn te bieden en ondernemers in staat te stellen een zeker niveau van handels- en industriële activiteiten te bereiken. Als socialist geloof ik dat deze maatregelen moeten worden gehandhaafd zo lang deze gebieden grote economische problemen hebben. Ik juich het voorstel van de Commissie toe omdat de invoering van deze maatregel een stabiliserende invloed zal hebben op de werkgelegenheid op de middellange termijn en op de sociale en economische omstandigheden in de ultraperifere regio's van Europa die specifieke problemen hebben. Ik moet echter wel uw aandacht vestigen op de risico's die een tijdelijke schorsing van douanerechten inhoudt voor producten die afkomstig zijn van zulke landen. Daarom moeten wij het effect van deze schorsing op de mededinging nauwkeurig volgen.

Róza, Gräfin von Thun Und Hohenstein (PPE), *schriftelijk*. – (PL) In overeenstemming met artikel 255 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie is het Europees Parlement een van de instellingen die kandidaten voordragen voor het panel dat advies uitbrengt over de geschiktheid van kandidaten voor het vervullen van de taken van rechter en advocaat-generaal van het Europees Hof van Justitie. Gezien het feit dat het panel slechts zeven leden telt en een zeer verantwoordelijke taak heeft, is het belangrijk dat de leden een onberispelijke reputatie hebben en zeer bekwaam zijn. Als lid van het Europees Parlement heb ik, dankzij de nieuwe bevoegdheden op grond van het Verdrag van Lissabon, invloed op de verkiezing van een van de zeven leden van het panel en ik ben blij met de kandidatuur van mevrouw Palacio Vallelersundi. Mevrouw Palacio Vallelersundi was acht jaar lid van het Europees Parlement en werd tweemaal door haar collega's gekozen tot lid van de Conferentie van commissievoorzitters.

Ze was ook voorzitter van de Commissie juridische zaken en interne markt en de Commissie justitie en binnenlandse zaken. Daarnaast laat haar overige werkervaring, waaronder de functies van bijzonder adviseur van de Wereldbank en eerste vrouwelijke minister van Buitenlandse zaken van Spanje, er geen twijfel over bestaan dat zij de juiste persoon voor deze functie is.

- Verslag-Joly (A7-0086/2009)

Luís Paulo Alves (S&D), *schriftelijk*. – (PT) Ik heb voor het verslag gestemd over de herziening van de partnerschapsovereenkomst ACS-EG, omdat ik vind dat de tekst de belangrijkste elementen bevat die bij de lopende onderhandelingen moeten worden meegenomen.

Een samenhangend Europees beleid, op het gebied van handel, ontwikkeling, landbouw en visserij moet een van de vertrekpunten zijn van onze samenwerking met deze groep ontwikkelingslanden.

De partnerschapsovereenkomsten vormen een nieuwe realiteit waarmee we rekening moeten houden. Met deze overeenkomsten, die in essentie handelsovereenkomsten zijn, worden nieuwe platforms in het leven geroepen voor parlementaire dialoog, die gerespecteerd moeten worden. De nieuwe uitdagingen waar we ons voor gesteld zien, zoals de klimaatverandering en de economische crisis, vragen om antwoorden die moeten worden opgenomen in de nieuwe Overeenkomst van Cotonou, die hopelijk in maart definitief kan worden afgerond.

Ook lijkt het me van belang dat in de Europese strategie voor de betrekkingen met de ACS-landen rekening wordt gehouden met de specifieke relaties die de ultraperifere gebieden met deze regio's onderhouden en met het feit dat beide dicht bij elkaar gelegen zijn. De ultraperifere gebieden kunnen bij uitstek als intermediair van de EU fungeren bij de Economische Partnerschapsovereenkomsten. Deze gebieden geven een speciale dimensie aan het externe optreden van de EU en leveren daarmee een bijdrage aan de totstandkoming van een echt breder nabuurschapsbeleid.

Jean-Pierre Audy (PPE), *schriftelijk*. – (FR) Ik heb voor het verslag van mijn Franse collega, mevrouw Joly, over de tweede herziening van de partnerschapsovereenkomst ACS (Afrika-Caribisch gebied-Stille Oceaan)-EG ('Overeenkomst van Cotonou') gestemd. Ik deel de standpunten in het verslag over de noodzaak het gebruik van deze speciale regeling met de ACS-landen aan te passen in het licht van de huidige crises, zoals de klimaatverandering, de snel stijgende voedsel- en brandstofprijzen, de financiële crisis en de troosteloze armoede in Afrika. De ACS-landen zijn partners van de Europese Unie en we moeten deze partnerschappen koesteren zodat we bondgenoten hebben tijdens de belangrijke onderhandelingen over mondiaal bestuur die binnenkort zullen plaatsvinden.

Liam Aylward (ALDE), *schriftelijk*. – (GA) Ik ben vóór het verslag over de tweede herziening van de ACS-EG-partnerschapsovereenkomst (de Overeenkomst van Cotonou). Dit verslag komt op het juiste

moment en het is terecht en gepast dat het vraagstuk van de economische partnerschapsovereenkomst continu wordt besproken. De belangrijkste doelstellingen van de Overeenkomst van Cotonou zijn een einde te maken aan armoede, duurzame ontwikkeling te steunen en de ACS-landen te helpen met de integratie in de wereldeconomie.

De overeenkomsten en handelsgesprekken die op dit moment plaatsvinden, en de gesprekken die in de toekomst nog gaan plaatsvinden, moeten leiden tot de voltooiing en versterking van de bepalingen van de EU en zijn partners met betrekking tot kinderarbeid.

Artikel 50 van de Overeenkomst van Cotonou gaat over de bevordering van eerlijke arbeidsstandaarden en de verbetering van internationale maatregelen om kinderarbeid een halt toe te roepen. Vraagstukken die samenhangen met kinderarbeid moeten de hoogste prioriteit krijgen binnen de EU-handelsovereenkomsten.

Daarom sta ik achter de artikelen van het verslag waarin de EU en de ACS worden verzocht om in gesprek te gaan over de toekomst van ACS-EG-betrekkingen vanaf 2020 en waarin wordt aanbevolen een belangrijkere rol in dit proces toe te kennen aan onafhankelijke partijen, zoals organisaties die geen landen of regeringen zijn.

Zigmantas Balčytis (S&D), schriftelijk. – (EN) De tweede herziening van de Overeenkomst van Cotonou vindt plaats in een context vol uitdagingen aangezien de wereldeconomie een crisis doormaakt. Ik denk dat de belangrijkste beginselen van de samenwerking tussen de EU en de ACS-landen door de herziening van deze Overeenkomst kunnen worden heroverwogen en versterkt. Sinds de eerste ondertekening van de Overeenkomst is de situatie veranderd en zijn er nieuwe uitdagingen en problemen gekomen. De onderhandelingen over de Overeenkomst zouden onder andere moeten gaan over bijzonder belangrijke punten als de strijd tegen klimaatverandering in de ontwikkelingslanden, het praktisch en grootschalig gebruik van hernieuwbare energiebronnen, de voedselcrisis en de aankoop van landbouwgrond.

Er zou veel aandacht moeten worden besteed aan migratieproblemen. De laatste jaren hebben we honderden jonge Afrikanen zien verdrinken voor de EU-kusten. Massale emigratie is onder andere het gevolg van een falende economie, verarming van de bevolking en schendingen van de mensenrechten. Deze zaken zouden duidelijk aan de orde moeten komen in de herziene Overeenkomst.

Maria Da Graça Carvalho (PPE), schriftelijk. – (PT) Ik stem voor het verslag over de tweede herziening van de Overeenkomst van Cotonou, waarin belangrijke vraagstukken aan de orde komen zoals duurzame ontwikkeling en de geleidelijke integratie van de ACS-landen in de wereldeconomie. Vraagstukken zoals klimaatverandering, energiezekerheid, opleiding en samenwerking op onderwijsgebied zijn van essentieel belang voor de economische en sociale ontwikkeling van de ACS-landen. De opwarming van de aarde, die met name gevolgen heeft voor de ontwikkelingslanden, kan ook een kans zijn. De hernieuwbare energiebronnen waar deze landen over beschikken zijn onmisbaar voor hun economische en sociale ontwikkeling en stellen deze landen in staat onafhankelijk te worden van buitenlandse energie en daarmee het hoofd te bieden aan de wereldwijde crisis. Daarnaast zijn investeringen in onderwijs en opleiding van fundamenteel belang voor de bestrijding van werkloosheid, illegale immigratie en braindrain. Daarmee wordt bijgedragen aan de opbouw van de eigen economie en de ontwikkeling van de ACS-landen.

Proinsias De Rossa (S&D), schriftelijk. – (EN) Ik steun dit verslag, waarin staat dat de tweede herziening van de partnerschapsovereenkomst ACS-EG coherent moet zijn met de huidige wereldcrisis en moet worden uitgevoerd op een manier die volledig past bij een partnerschap van gelijken. Deze tweede herziening van de overeenkomst biedt een uitgelezen kans om de dieperliggende oorzaken van de diverse crises – financiën, klimaatverandering, voedsel en energie – bij de wortel aan te pakken, lering te trekken uit de fouten die in het verleden zijn gemaakt en substantiële veranderingen aan te brengen in de Overeenkomst van Cotonou, alsmede de eenheid, samenhang en solidariteit van de ACS-groep te vergroten. Het verslag dringt erop aan de clausules inzake de mensenrechten en de sancties te versterken. Ook wordt het in het verslag betreurd dat de parlementen (het Europees Parlement, de PPV en de nationale parlementen van de ACS-landen) niet zijn geraadpleegd door de lidstaten en geen inbreng konden hebben in de besluitvorming over de gebieden en artikelen die voor herziening in aanmerking komen en over de inhoud van het onderhandelingsmandaat. De belangrijkste doelstelling van de Overeenkomst van Cotonou is de bestrijding en uiteindelijk de uitroeiing van de armoede op een manier die strookt met de doelstellingen van duurzame ontwikkeling en de geleidelijke integratie van de ACS-landen in de wereldeconomie.

Edite Estrela (S&D), schriftelijk. – (PT) Ik heb voor het verslag gestemd over de tweede herziening van de partnerschapsovereenkomst ACS-EG, omdat daarin gepleit wordt voor aanpassingen die kunnen bijdragen

aan de aanpak van de grote uitdagingen van dit moment, zoals de klimaatverandering, de financiële crisis en de voedselcrisis.

Ik ben blij met de steun vanuit dit Parlement voor het verzoek van de ACS-groep om in de tweede herziening van de Overeenkomst van Cotonou de klimaatverandering als een transversale kwestie te benaderen. Ik betreur het echter dat de parlementen (het Europees Parlement, het pan-Afrikaans Parlement en de parlementen van de ACS-landen) niet in de gelegenheid zijn gesteld om voorstellen te doen en met de lidstaten actief deel te nemen aan het proces van besluitvorming inzake de herziening van deze belangrijke overeenkomst.

José Manuel Fernandes (PPE), *schriftelijk*. – (PT) Ik hoop dat de tweede herziening van de Overeenkomst van Cotonou een bijdrage zal leveren aan de duurzame ontwikkeling van de ACS-landen en het belang zal dienen van sociale cohesie en armoedebestrijding.

De gevolgen van de crisis zijn in de ACS-landen op grote schaal voelbaar. De klimaatverandering maakt deze gevolgen zelfs nog ernstiger. Tegen die achtergrond is het vraagstuk van de voedselsoevereiniteit van cruciaal belang. Natuurlijke hulpbronnen moeten op een goede manier gebruikt worden, en de ontwikkeling van hernieuwbare energie moet worden gestimuleerd.

Het is van belang te waarborgen dat alle ACS-landen profiteren van een handelskader dat ten minste gelijkwaardig is aan de voorgaande situatie. Verder sta ik erachter dat het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF), de belangrijkste financieringsbron van ontwikkelingssamenwerking in het kader van deze overeenkomst, opgenomen wordt onder de begrotingsbevoegdheden van het Europees Parlement.

Daarom heb ik voor dit verslag gestemd.

João Ferreira (GUE/NGL), *schriftelijk*. – (PT) Net als de rapporteur zijn wij van mening dat de herziening van de Overeenkomst van Cotonou een uitgelezen kans biedt om wijzigingen door te voeren in de Overeenkomst.

In het verslag worden beginselen vastgelegd die bij toepassing een verbetering zullen betekenen van de Overeenkomst. Voorbeelden hiervan zijn de voedselsoevereiniteit en de voedselvoorziening van de ACS-landen en de maatregelen tegen belastingparadijzen.

Ook levert het verslag kritiek op enkele belangrijke punten, zoals de tendens naar een sterkere regionalisering van de ACS-EU-betrekkingen, omdat daardoor de samenhang en kracht van de groep ACS-landen onder druk komen te staan.

Op andere punten schiet het verslag echter tekort. De afhankelijkheidsrelaties en de ondergeschikte positie waar de ACS-landen zich in bevinden, alsmede de rol die het huidige beleid op het gebied van ontwikkelingssamenwerking en ontwikkelingshulp speelt – een van de kernvraagstukken – komen niet afdoende aan bod. Hetzelfde geldt voor de mogelijke gevolgen die de implementatie van de door de EU voorgestelde Economische Partnerschapsovereenkomsten in dit kader kan hebben.

De voorbehouden en bezwaren van verschillende ACS-landen hadden in het verslag moeten worden opgenomen. Dat geldt ook voor hun prioriteiten op het gebied van bijvoorbeeld het Europees Ontwikkelingsfonds.

Alan Kelly (S&D), *schriftelijk*. – (EN) Geachte collega's, ik richt mij vandaag vol vreugde tot dit Parlement aangezien wij een stap hebben gezet in de richting van een door meer gelijkheid gekenmerkte rol van rijke en arme landen in hun onderlinge betrekkingen, waarbij de mensenrechten tegelijkertijd worden versterkt. De herziening van deze overeenkomst moet rekening houden met de behoeften van de nieuwe wereld waarin wij leven en gebaseerd zijn op een partnerschap van gelijken. Dit is een nieuwe wereld met een nieuwe economie, waarin een eerlijke verdeling van rijkdom en de aanpak van klimaatverandering nieuwe prioriteiten zijn. Ik prijs het werk van mijn eigen fractie in het Europees Parlement. Zij heeft ervoor gezorgd dat de beginselen van uitroeiing van armoede werden opgenomen in deze herziening.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), *schriftelijk*. – (FR) Dit verslag bevat ontegenzeggelijk enkele waardevolle suggesties en de bedoelingen ervan zijn veelal lovenswaardig. De prioriteit die wordt gegeven aan hernieuwbare energie, de verplichting voor multinationals die in ACS-landen actief zijn tot publicatie van hun winsten en betaalde belastingen, de opname van het concept voedselsoevereiniteit en de kritiek op de externalisering door Europa van het migratiebeleid, zijn stuk voor stuk voorstellen waar wij achterstaan. Maar wij kunnen er niet omheen dat dit verslag helemaal niets verandert aan de Overeenkomst van Cotonou.

Die Overeenkomst staat symbool voor het feit dat de Europese Unie zich volledig heeft geconformeerd aan de ultraliberale leer van de WTO. Wij laten ons niet misleiden: de 'ontwikkeling' waaraan wordt gerefereerd, is een dekmantel voor het eigenbelang dat voorop stond bij de ontmanteling van de Overeenkomsten van Lomé. Wij zijn tegen de invoering van de economische partnerschapsovereenkomsten (EPO's) die in deze Overeenkomst zijn opgenomen, tegen de chantage van de Commissie waarbij ontwikkelingshulp wordt gebruikt om deze af te sluiten, en tegen de plundering van de economieën van de ACS-landen die eruit voortvloeit. Wij stemmen tegen deze tekst omdat we niet toestaan dat de Europese Unie afstand doet van haar enige instrument voor economische samenwerking dat niet wordt beheerst door de obsessie voor vrije en onvervalste mededinging en buigt voor de eisen die de Verenigde Staten aan de Wereldhandelsorganisatie stellen.

Nuno Melo (PPE), *schriftelijk*. – (PT) Het drama dat zich onlangs in Haïti heeft afgespeeld bewijst dat dit soort problemen niet met partnerschapsovereenkomsten wordt opgelost. Desondanks vormt deze tweede herziening van de Overeenkomst van Cotonou een goede gelegenheid om aanpassingen door te voeren met het oog op de huidige uitdagingen, zoals de klimaatverandering, de snel stijgende voedsel- en olieprijs, de financiële crisis en de troosteloze armoede in verschillende ACS-landen. Dit is het aangewezen moment om maatregelen te treffen, om op een effectieve manier de problemen aan te pakken waar de overgrote meerderheid van deze landen nog steeds mee te maken heeft.

Aldo Patriciello (PPE), *schriftelijk*. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, ik wil de rapporteur en de verschillende fracties feliciteren met het uitstekende werk dat zij hebben verricht aan dit verslag, een verslag dat ik hartgrondig ondersteun.

Binnen het verslag zou ik graag de nadruk willen leggen op het overleg inzake de herziening van de Overeenkomst van Cotonou. Dergelijke overeenkomsten dienen rekening te houden met verschillende kritische aspecten, zoals de gevolgen van de financiële crisis, de toegenomen stroom immigranten en met name illegale immigratie.

Ik ben ervan overtuigd dat alleen een deugdelijke analyse van de economische samenwerking de negatieve gevolgen van de crisis kan beperken, zowel voor de economie van de ACS-landen, die als gevolg van dit fenomeen arbeidskrachten verliezen, evenals geschoold personeel dat nodig is voor ontwikkeling, als voor de landen van de Europese Unie die het meest door illegale immigratie worden getroffen.

Daciana Octavia Sârbu (S&D), *schriftelijk*. – (EN) Het is belangrijk dat alle aspecten van de Overeenkomst van Cotonou worden herzien in het licht van de recente ontwikkelingen, die een grote impact hebben op de ACS-landen. Ik deel echter met name de bezorgdheid over regionale integratie. Deze bezorgdheid betreft niet alleen de ACS-landen maar ook de landen uit Latijns-Amerika en in het bijzonder de Andes-Gemeenschap. Sommige handelsovereenkomsten (die volgens Commissieambtenaren de ontwikkeling moeten bevorderen) kunnen tot gevolg hebben dat de handel tussen landen in een bepaalde regio in gevaar komt en het gestelde ontwikkelingsdoel van de bevordering van de regionale integratie dus juist wordt ondermijnd. De Europese Unie moet haar handelsbeleid en de impact ervan op voornoemd punt voortdurend herevalueren. Doet zij dit niet of onderneemt zij geen passende actie, dat zou dit wel eens negatieve gevolgen kunnen hebben voor de langetermijntoekomst.

Brian Simpson (S&D), *schriftelijk*. – (EN) Ik zal vóór dit verslag stemmen, maar wil wel opmerken dat bepaalde, door de Commissie gesteunde organisaties, die de verantwoordelijkheid hebben gekregen om projecten af te leveren in het kader van EU-ACS-partnerschappen, corruptie hebben gepleegd en vervolgens een campagne van discriminatie en slachtoffering op touw hebben gezet tegen de personeelsleden die deze corruptie aan het licht hebben gebracht.

Ik doel hierbij natuurlijk op het COB, dat met Commissiesteun alle klokkenluiders heeft ontslagen en weinig heeft gedaan om tekortkomingen in eigen bestuur en directie te verhelpen.

Toen uit het OLAF-onderzoek naar het COB bleek dat er corruptie was gepleegd en dat de Commissie onvoldoende zorgvuldig had gehandeld als lid van de raad van bestuur van het COB ten tijde van de fraude, lagen actie en zeker bescherming van de betrokken klokkenluiders in de lijn der verwachting. Echter, niets van dit alles, tot grote schande van de Europese Commissie.

Ik stem vandaag weliswaar vóór het verslag, maar denk dat wij ons in de toekomst dringend nader moeten verdiepen in het schijnbare onvermogen aan de EU-kant van deze partnerschappen om een goede financiële controle uit te oefenen.

Bart Staes (Verts/ALE), schriftelijk. – De Overeenkomst van Cotonou - die dateert van 2000 en waarin de samenwerking tussen de EU en de ACS-landen is vastgelegd - wordt om de vijf jaar herzien. Doel is de armoede uit te roeien en de ACS-landen geleidelijk te integreren in de wereldeconomie zonder de doelstelling van duurzame ontwikkeling uit het oog te verliezen. De herziening speelt zich af in tijden van een mondiale financiële crisis, snelle klimaatveranderingen, voedsel- en energieprijzen die onder druk staan en de discussie over landgebruik en de duurzaamheid van buitenlandse investeringen.

Het is hoog tijd om in een versterking van de parlementaire controle op de landenstrategieën en het EOF te voorzien en om coherentie na te streven in het handels-, buitenlands en ontwikkelingsbeleid. Tijd om de klimaatverandering holistisch aan te pakken en volop in te zetten op hernieuwbare energie. Tijd om illegale geldstromen uit de ontwikkelingslanden tegen te gaan en het beleid van de EIB naar meer transparantie inzake belastingsparadijzen te hervormen. Hoog tijd om te erkennen dat landbezit en proper water grondrechten zijn. Tijd om toe te geven dat eerlijke toegang tot natuurlijke rijkdommen mensen echt uit de armoede kan helpen. In het verslag wordt hierop met klem gewezen. Daarom steun ik het.

Marie-Christine Vergiat (GUE/NGL), schriftelijk. – (FR) Ik heb mij onthouden van stemming over het verslag van mevrouw Joly over de tweede herziening van de partnerschapsovereenkomst ACS-EG.

Dit verslag bevat een groot aantal concrete voorstellen voor de heronderhandelingen over deze Overeenkomst, beter bekend als de Overeenkomst van Cotonou, waar ik volledig achtersta.

Een voorbeeld daarvan is de noodzaak rekening te houden met de situatie in de armste landen van de wereld, gezien hun specifieke karakter ten aanzien van klimaatverandering, democratie en mensenrechten, hersenvlucht, corruptie, en specifieke kenmerken van hun economie, met name op het gebied van de landbouw.

Echter, door de amendementen van de Fractie van de Europese Volkspartij (Christen-democraten) die in plenaire vergadering zijn aangenomen, verandert het verslag volkomen. Een duidelijk voorbeeld hiervan is amendement 3 dat volkeren het recht ontzegt hun eigen landbouwbeleid op te stellen.

Iva Zanicchi (PPE), schriftelijk. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, ik heb vóór de tweede herziening van de ACS-EU partnerschapsovereenkomst ("Overeenkomst van Cotonou") gestemd. Die overeenkomst, die de politieke en commerciële betrekkingen en de betrekkingen op het gebied van ontwikkelingssamenwerking regelt tussen de EU en de 77 ACS-landen voor de periode 2000-2020, was al herzien in 2005.

In de bepalingen die het onderwerp waren van de tweede herziening wordt terecht verzocht om ad-hocbepalingen op te nemen inzake klimaatverandering, de bepalingen betreffende hernieuwbare energiebronnen te herzien, de bepalingen op het gebied van plattelandontwikkeling en voedselzekerheid te versterken en meer maatregelen te nemen om illegale geldstromen en belastingparadijzen tegen te gaan.

Ik weet zeker dat deze herziening de partnerschapsrelatie tussen de EU en de ACS-landen zal versterken en zal leiden tot meer synergie en meer samenwerking met het oog op de gemeenschappelijke doelstellingen die we willen bereiken.

8. Rectificaties stemgedrag/voorgenomen stemgedrag: zie notulen

(De vergadering wordt om 13.35 uur onderbroken en om 15.10 uur hervat)

VOORZITTER: GIANNI PITTELLA

Ondervoorzitter

9. Goedkeuring van de notulen van de vorige vergadering: zie notulen

10. SWIFT (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is het debat over de verklaring van de Raad over SWIFT.

Diego López Garrido, fungerend voorzitter van de Raad. – (ES) Mijnheer de Voorzitter, dit debat vindt plaats naar aanleiding van een verklaring van de Raad over een tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten

overeengekomen programma dat, zoals u weet, betrekking heeft op het traceren van de financiering van het terrorisme. Met dat doel voor ogen moeten er financiële gegevens worden uitgewisseld en overgedragen, en ik denk dat we dat doel allemaal onderschrijven. Deze overeenkomst heeft de afgelopen maanden gefunctioneerd. De overeenkomst heeft goed gefunctioneerd en zorgt voor continuïteit in de informatiestroom ten behoeve van het Programma voor het traceren van terrorismefinanciering.

Deze overeenkomst loopt op 31 januari formeel af. Daarom vond de Raad het in de voorgaande periode, tijdens het Zweedse voorzitterschap, nodig om een overeenkomst te sluiten die het mogelijk moet maken om dit Programma voor het traceren van terrorismefinanciering voort te zetten. En daarom heeft de Raad op 30 november 2009 het besluit genomen om die overeenkomst te ondertekenen.

Het gaat om een interim-overeenkomst, die daarom maar kort van kracht zal zijn, in principe tot 31 oktober 2010. De interim-overeenkomst, die de Raad zoals gezegd vorig jaar heeft goedgekeurd, zal in elk geval in 2010 aflopen, tenzij het Europees Parlement nog voor die tijd anders beslist.

Dat is de situatie op dit moment. Sindsdien heeft de Commissie nog geen mededeling gepresenteerd over de inhoud van die overeenkomst, die het Europees Parlement nog niet kent. Ik kan u echter medelen dat die mededeling volgende week zal komen, op 25 januari. Op 25 januari zal het Europees Parlement de inhoud van de overeenkomst kennen. Op die dag zal de overeenkomst, naar behoren vertaald, aan dit Parlement worden voorgelegd, en zal het Europees Parlement worden gevraagd de overeenkomst goed te keuren.

Dat is niet eerder gebeurd om de door de Commissie gegeven reden. De Commissie is namelijk nog niet klaar met de vertalingen en daarom heeft de Raad die vertalingen nog niet ontvangen. Zoals ik u zojuist heb gezegd, wordt op dit moment de laatste hand gelegd aan de verschillende taalversies, en zoals u weet kan de Raad dat document, die overeenkomst, pas aan het Europees Parlement toezenden wanneer de verschillende taalversies beschikbaar zijn, iets waarvoor de Commissie verantwoordelijk is. En die komen op 25 januari beschikbaar.

Daarnaast is de Commissie voornemens om voor de toekomst, en met het oog op een niet-tijdelijke, maar definitieve overeenkomst, met aanbevelingen te komen. Het gaat daarbij om een overeenkomst voor de lange termijn, niet een overeenkomst die volgend jaar oktober afloopt, zoals de overeenkomst waar we nu over praten, maar een overeenkomst voor de lange termijn. En die overeenkomst voor de lange termijn moet worden uitonderhandeld en worden gesloten in overeenstemming met de nieuwe rechtsgrondslagen van het Verdrag van Lissabon, dat het Europees Parlement op dit gebied volledige bevoegdheden toekent. Het Europees Parlement wordt nu volledig betrokken bij die overeenkomsten en dus ook bij de toekomstige overeenkomst, waarvoor de Commissie nog geen aanbevelingen heeft gepubliceerd.

Tot slot wil ik zeggen dat dit een buitengewoon belangrijk onderwerp is. Het gaat om een procedure, een programma om het terrorisme te bestrijden. Het incident in Detroit heeft laten zien dat het gevaar nog steeds bestaat, dat het gevaar niet weg is. De lidstaten kunnen het zich niet veroorloven om die stroom financiële gegevens naar het zogeheten Programma voor het traceren van terrorismefinanciering niet in stand te houden. Dat heeft rechter Bruguière in november uitgelegd in zijn interventie 'op camera', zijn gefilmde toespraak tot het Parlement. Hij verklaarde daarin dat naar zijn mening verschillende lidstaten die informatie die aan de Verenigde Staten is verstrekt met succes hebben gebruikt om terroristische activiteiten te ontdekken en te voorkomen.

Dat heeft de Raad ertoe gebracht om in de voorgaande periode van het Zweedse voorzitterschap tijdelijk een nieuwe overeenkomst toe te passen, om te voorkomen dat de van kracht zijnde overeenkomst op 31 januari afloopt en daarna elke mogelijkheid om informatie uit te wisselen zou komen te vervallen. Dat was de enige optie die de Raad had om dat te voorkomen, en uiteraard is het standpunt van het Europees Parlement dat het geïnformeerd wil worden heel begrijpelijk. Dat is nog niet gebeurd, zoals ik u heb uitgelegd, vanwege de vertraging die is opgetreden bij het produceren van de verschillende taalversies door de Europese Commissie.

Manfred Weber, namens de PPE-Fractie. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, aanvankelijk werd het debat beheerst door frustratie en ergernis bij velen in het Europees Parlement, omdat wij het gevoel hadden dat er in de Raad nog snel voor het in werking treden van het Verdrag van Lissabon voldongen feiten geschapen werden. Ik ben er dan ook erkentelijk voor dat men alsnog tot het inzicht gekomen is dat het goed is naar de Parlementsleden te luisteren en het nieuwe Verdrag van Lissabon nu tijdens het ratificatieproces toe te passen en ons ook de mogelijkheid te geven een oordeel uit te spreken over de vraag of deze overeenkomst al dan niet moet worden toegepast.

De Fractie van de Europese Volkspartij (Christendemocraten) zal in dit wetgevingsproces, als wij dit nu ingaan, heldere criteria hanteren. De medaille heeft twee kanten. Aan de ene kant hanteert onze fractie het duidelijke principe dat er voor Europese gegevens, waar die ook opgeslagen worden, Europese beschermingsnormen horen te gelden. Wij zijn principieel voorstander van een klachtrecht voor mensen die zich onheus behandeld voelen bij de controle van hun gegevens. Wij huldigen het principe dat gegevens alleen doorgegeven mogen worden in individuele gevallen waarin sprake is van verdenking, en niet zo maar in het algemeen. Dat zijn punten die voor ons van belang zijn.

De andere kant van de medaille is dat we natuurlijk voorstander zijn van samenwerking met de Verenigde Staten. Wij willen in de bestrijding van het terrorisme met onze partners samenwerken. We willen voorkomen dat afzonderlijke staten bij het aflopen van overeenkomsten onder grote druk komen te staan, zoals België bijvoorbeeld, omdat er dan misschien bilateraal onderhandeld wordt. Dat dient ook in overweging genomen te worden. Wij van de Europese Volkspartij zullen die afweging maken als het wetsvoorstel wordt ingediend.

Ik verzoek de Raad en de Commissie nogmaals om geen vertragingstactiek toe te passen, maar ons de tekst nu te doen toekomen, zodat we ons er in kunnen verdiepen. Wij van het Parlement kunnen snel aan het werk en zullen de zaak dan ook snel in behandeling kunnen nemen. Daarna is het aan de ministers – en voor alle duidelijkheid: ik bedoel de ministers van binnenlandse zaken – om ons Parlementariërs ervan te overtuigen dat de methoden die de overeenkomst nu voorstelt ook voor de terrorismebestrijding noodzakelijk zijn.

Wij staan open voor dit proces, maar de uitvoerende macht, de ministers, moeten ons nog wel zien te overtuigen.

Martin Schulz, namens de S&D-Fractie. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, wat nu met het Verdrag van Lissabon begint is een belangrijk onderdeel van de wetgevingspraktijk, en dat moet serieus worden genomen.

Mijnheer López Garrido, als u hier beweert dat we ons neer moeten leggen bij het feit dat er op zo'n gevoelig terrein vertraging kan ontstaan door vertalingen, of dat vertalingen kunnen ontbreken, kan ik dat met alle respect niet anders dan een uitvlucht noemen, waarmee u ons aan het lijntje probeert te houden. Maar u krijgt ons niet zo ver dat wij dat serieus nemen. Ik neem het voor kennisgeving aan en onthoud mij van verder commentaar.

Inhoudelijk gaat het om iets heel anders: het buitenspel staan van het Europees Parlement. Bij internationale overeenkomsten van een dermate grote betekenis is dat simpelweg onaanvaardbaar. Wij willen dat het Parlement van meet af aan bij de uitvoering van deze overeenkomst betrokken wordt. Waarom? De heer Buzek, onze Voorzitter, heeft dat in zijn brief heel precies geformuleerd: de SWIFT-overeenkomst bevat vergaande ingrepen in de fundamentele vrijheden van burgers, die in de meeste lidstaten grondwettelijk gewaarborgd zijn, evenals door het Handvest van de grondrechten.

Wanneer echter met een dergelijke overeenkomst is voorzien in uitvoerende maatregelen waarmee wordt ingegrepen in de fundamentele vrijheden, dan dient de rechtsbescherming van de burgers tegen dergelijke ingrepen volledig gewaarborgd te zijn. Dat betekent dat de gegevensbescherming in elk opzicht gewaarborgd is, dat het wissen van gegevens na een zekere, redelijke termijn gewaarborgd is en dat de mogelijkheden van de burgers om in geval van schending van hun grondrechten een klacht in te dienen, nauwkeurig vastgelegd zijn. Een van de constituerende elementen van een rechtsstaat is dat burgers zich tegen willekeur van de staat kunnen weren.

De Europese Unie kan deze rechtstraditie, die in zevenentwintig lidstaten verankerd is, niet onder verwijzing naar ontbrekende vertalingen buiten werking stellen. Kortom, als we serieus werk willen maken van een rechtsstaat op Europees niveau, moeten we het model van noodzakelijke ingrepen uit veiligheidsoverwegingen enerzijds en de gerechtvaardigde bescherming van de burger anderzijds ook naar Europees niveau overhevelen.

Daarom moet de Raad ons eens uitleggen waar de meerwaarde van de SWIFT-overeenkomst in bestaat als deze nu – dat is de wens van de Raad – tijdelijk van kracht zou worden. Ik zal mij hier niet uitlaten over het gehannes met data in de talloze veiligheidsdiensten in de Verenigde Staten. Iemand stopt wat springstof in z'n onderbroek en vliegt de Atlantische Oceaan over. Dat is het resultaat dat het noeste werk van de Amerikaanse geheime diensten tot nu toe op het gebied van de veiligheid heeft opgeleverd. Daar hoeven we het allemaal niet voor te doen.

Ik vraag mij af waarom we deze spoedprocedure moeten doorlopen als er al sinds 1 februari een overeenkomst tussen de EU en Verenigde Staten inzake voorlopige rechtshulp van kracht is. In artikel 4 van die overeenkomst staat nauwkeurig omschreven hoe bankgegevens in geval van een gerede verdenking doorgegeven dienen

te worden. Dat betekent dat inwerkingtreding van de SWIFT-overeenkomst vanuit het oogpunt van bescherming geen meerwaarde heeft.

Er is dan ook geen enkele reden voor zulke jachtigheid – in Duitsland zouden we van een zwijnengalop spreken – en daarom zal ik precies zeggen wat wij allen van de Raad verlangen: stuurt u ons de betreffende stukken! We zullen ze met de nodige snelheid behandelen en de Parlementaire procedure laten doorlopen, omdat we duidelijkheid willen scheppen, alleen niet voor de veiligheidsinstanties, maar voor de burgers die door deze instanties beschermd horen te worden. Dat lijkt mij de zin van deze overeenkomst, maar dan willen we dat ook fatsoenlijk in wetgeving omgezet zien.

Guy Verhofstadt, *namens de ALDE-Fractie*. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, laten we met het goede nieuws beginnen: het Spaanse voorzitterschap heeft aangekondigd dat het document zal worden ingediend op maandag 25 januari, met andere woorden, aanstaande maandag – ik heb het genoteerd. Dit houdt in dat we nog een week hebben om het in het Parlement te behandelen; dat is de realiteit.

Mijn verzoek is, mijnheer de Voorzitter, – ik heb dit al aangekondigd en ik hoop dat ik hierin wordt gesteund door de andere fracties – dat de Conferentie van voorzitters zal besluiten zowel een commissievergadering als een plenaire vergadering te beleggen om deze interim-overeenkomst te behandelen, want het heeft geen enkele zin de overeenkomst op 1 februari te laten ingaan zonder dat deze eerst door het Parlement is behandeld.

Er zijn dus twee mogelijkheden, mijnheer Zapatero: ja of nee. Ik kan u vertellen dat een 'ja' afhangt van een aantal voorwaarden. Dat is belangrijk om te weten en we moeten voor 25 januari een antwoord hebben. Tot op dit moment hebben we nog geen reactie ontvangen op de voorwaarden die het Parlement heeft gesteld.

Het gaat om de volgende voorwaarden. Ten eerste wil het Parlement volledig op de hoogte worden gehouden en alle benodigde informatie ontvangen. Ten tweede wil het Parlement worden betrokken bij de onderhandelingen over een definitieve overeenkomst. En ten derde zijn er specifieke voorwaarden, negen in totaal, die door de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en buitenlandse zaken zijn neergelegd in haar resolutie – die door het Parlement is aangenomen – over de inhoud van de overeenkomst.

Ons verzoek aan u is heel eenvoudig. Op 25 januari moet u ons niet alleen de interim-overeenkomst doen toekomen, maar tevens antwoord geven op deze drie vragen van het Parlement. Indien uw antwoord op onze drie vragen positief is, bestaat de mogelijkheid dat we de overeenkomst goedkeuren. Zo niet, dan denk ik dat er waarschijnlijk tegen wordt gestemd – dat is in elk geval het standpunt van mijn fractie.

Ik wil erop wijzen dat een negatieve stemming inhoudt dat de interim-overeenkomst niet op 1 februari van kracht wordt. Zo staat de zaak er momenteel voor, en daarom zal ik morgen in elk geval aan de Conferentie van voorzitters vragen zowel een geschikte commissie over deze kwestie bijeen te roepen als een plenaire vergadering te houden om over deze interim-overeenkomst te debatteren.

Rebecca Harms, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, het nieuwbakken Spaanse voorzitterschap van de Raad krijgt nu de ergernis van het hele Parlement over zich heen. Misschien kunt u zich daar namens de hele Raad bij neer leggen, al hebt u hier zelf ook deel aan. Het ergert mij dat op de plaatsen 21 en 22 niet de vertegenwoordigers van de Commissie zitten, want als ik de situatie juist beoordeel, had de Commissie ervoor moeten zorgen dat de zaak versneld werd afgehandeld na het verzoek van het Parlement om de instemmingsprocedure op gang te brengen. De Commissie heeft zich echter voor haar verantwoordelijkheid gedrukt en zich niet in de aangelegenheid gemengd.

Ik hoef niet te herhalen wat mijn collega's al gezegd hebben, maar ik wil er wel op wijzen dat ik het uiterst riskant zou vinden als de Raad ertoe besloot om, zonder dat het Parlement heeft kunnen stemmen over hetgeen u ons wilt voorleggen, deze voorlopige SWIFT-overeenkomst in werking te stellen. Mocht u de zaak er voor 1 februari in een rotvaart doorheen willen jagen – in een zwijnengalop, zoals de heer Schulz de hele procedure terecht genoemd heeft – dan zou dat in mijn ogen niet slechts een schoffering van het Parlement zijn, maar ook een niet te rechtvaardigen schending van de Verdragen, van het Verdrag van Lissabon, dat nog maar net in werking getreden is.

U hebt mogelijkheden te over om in dringende aangelegenheden via bilaterale overeenkomsten met de VS en met elk ander land ter wereld waar dergelijke overeenkomsten mee zijn gesloten, urgente informatie uit te wisselen. Er is dus helemaal geen reden tot haast!

Één ding wil ik nog benadrukken: de burgers in de EU zijn benieuwd hoe wij nu omgaan met dat Verdrag van Lissabon waar wij zo hoog van opgeven. Als we er niet voor zorgen dat Parlementaire controle op dit

punt plaatsvindt, en als we ons neerleggen bij een inbreuk op de nationale wetgevingen inzake gegevensbescherming en op het Handvest van de grondrechten, dat in de discussie over Lissabon zo vaak aangehaald is, staat dat voor mij gelijk aan een zelfmoordactie, waar geen enkele rechtvaardiging voor te bedenken is. De verantwoordelijkheid deelt u, geachte vertegenwoordiger van de Raad, in dit geval met de Commissie.

Ik zou u nog iets willen vragen. Ik kreeg zojuist via SMS de mededeling dat er inmiddels ettelijke vertalingen van de SWIFT-overeenkomst gepubliceerd zijn. Kunt u ons vertellen welke talen dat zijn, wanneer de vertalingen in het Publicatieblad verschenen zijn en waarom het Parlement daar nog niet over beschikt?

Timothy Kirkhope, namens de ECR-Fractie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, recente gebeurtenissen hebben ons allen er eens te meer aan herinnerd hoe belangrijk het is dat wij informatie delen teneinde de veiligheid van de EU-burgers te waarborgen. SWIFT is hierbij een belangrijk instrument gebleken. Nadat ik recentelijk in Washington een ontmoeting heb gehad met ambtenaren van de Amerikaanse regering en in het bijzonder met de heer David Cohen, expert in terrorismefinanciering in het Amerikaanse ministerie van Financiën, was ik gerustgesteld door de gelaagde controlesystemen en waarborgen en onafhankelijke supervisie, die hopelijk zullen leiden tot een onberispelijke uitvoering van deze nieuwe overeenkomst.

Samen met anderen maak ik mij echter grote zorgen over de ondermaatse raadpleging door de Raad van het Parlement en de vermeende vertragingen in de Commissie. Het is van essentieel belang dat het Parlement en de gekozen vertegenwoordigers van dit Parlement frequent en terdege worden geïnformeerd. De Parlementaire goedkeuring mag geen middel achteraf zijn. Dat de Raad dit schijnbaar wel als zodanig beschouwt, ondermijnt de waarden en democratische beginselen die in deze vergaderzaal en in dit Parlement centraal staan. Ik hoop echt dat de Raad, ja voorwaar het voorzitterschap, deze opmerkingen ter harte zal nemen.

Rui Tavares, namens de GUE/NGL-Fractie. – (PT) Mijnheer de Voorzitter, de manier waarop dit Parlement in dit hele proces is behandeld, is beledigend en eigenlijk vernederend. Het is onacceptabel dat ons verteld wordt dat we moeten wachten tot alle taalversies klaar zijn, terwijl we weten dat verschillende versies al gepubliceerd zijn, omdat er informatie naar de pers gelekt is.

Desondanks is ons op een vrijdag in Brussel een samenvatting van de overeenkomst voorgelegd, toen de afgevaardigden naar Straatsburg waren. Er was slechts één afgevaardigde in Brussel aanwezig. Dat was ik.

Ook is het onacceptabel dat er voortdurend naar het rapport-Bruguière wordt verwezen, een geheim rapport. Dat is niet echt overtuigend, omdat iedereen die het gelezen heeft, weet dat daar nauwelijks empirische feiten in staan.

Het is onacceptabel dat gezegd wordt dat het hier een tijdelijke overeenkomst betreft, terwijl de gegevens die in de komende negen maanden verzameld worden nog vijf jaar in handen van de Amerikaanse regering blijven. Dat kan de regering Obama zijn, maar misschien ook een regering Sarah Palin. Hoe kunnen Europese burgers zich zo nog veilig voelen? U laat ons geen andere keuze dan deze overeenkomst te verwerpen, dat mag duidelijk zijn, en u maakt ons het leven niet gemakkelijk.

Maar door deze overeenkomst te verwerpen, bewijzen we de Commissie een dienst, omdat er twee nieuwe commissarissen aantreden, mevrouw Malmström en mevrouw Reading, die ongetwijfeld een betere overeenkomst uit de onderhandelingen zullen kunnen slepen, door helemaal opnieuw te beginnen, en die dat maar al te graag willen doen, naar ik weet.

Martin Ehrenhauser (NI). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, onder het mom van terrorismebestrijding worden er de laatste jaren heel veel maatregelen genomen, ook door de Raad. Veel van die maatregelen echter staan niet in een redelijke verhouding tot een daadwerkelijk van het terrorisme uitgaande dreiging. Integendeel, ze hebben geleid tot een onaanvaardbare beknutting van de burgerrechten. Het stelselmatig uitwisselen van informatie zonder concrete verdenking, waarin met de SWIFT-overeenkomst wordt voorzien, vormt daarop natuurlijk geen uitzondering. Zelfs de Duitse federale recherche, die toch niet als actiegroep voor gegevensbescherming bekend staat, moest toegeven dat deze wanverhouding tussen doel en middelen bestaat. We moeten een eind maken aan de voortdurende beknutting van de burgerrechten en mogen ook niet instemmen met deze interim-overeenkomst.

Over het optreden van de Raad wil ik geen misverstand laten bestaan: de controle en opslag van gegevens van SWIFT-gebruikers gebeurde in de VS zonder enige beperking. Maar in plaats van deze praktijken af te straffen heeft de Raad ze gelegaliseerd! Ik zou de Raad ook willen vragen om alle informatie die op deze zaak betrekking heeft ter beschikking te stellen aan het Europees Parlement.

Diego López Garrido, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (ES) In een bepaalde interventie, ik geloof die van mevrouw Harms, is een vraag gesteld over de mogelijke publicatie van een taalversie. Ik beschik uiteraard niet over die informatie. Ik ga hier achteraan en ik zal u schriftelijk op de hoogte brengen van de situatie. Wat ik u heb gezegd is dat het Europees Parlement op 25 januari de beschikking zal krijgen over de overeenkomst die op 1 februari tijdelijk van kracht zal worden. Conform het Europees recht, conform artikel 218 van het Verdrag van Lissabon en conform het Verdrag van Wenen kunnen overeenkomsten tijdelijk van kracht worden. Daarom is dit rechtsgeldig.

Voor de Europese Unie, en uiteraard ook voor de Raad, is het belangrijk dat deze overeenkomst van kracht wordt. Het is belangrijk dat deze overeenkomsten over het Programma voor het traceren van terrorismefinanciering van kracht blijven. Wij vinden die overeenkomsten positief, wij vinden dat ze zinvol zijn in de strijd tegen het terrorisme en wij vinden dat het gaat om samenwerking met een betrouwbaar land, een partnerland dat dicht bij ons staat, namelijk de Verenigde Staten, een land dat hetzelfde doel heeft als wij: de strijd tegen het terrorisme. Het gaat absoluut niet om de tijd die het duurt om de verschillende taalversies gereed te krijgen, het is geen smoesje, mijnheer Schulz, absoluut niet. We proberen geen tijd te winnen, mijnheer Weber.

Het Zweedse voorzitterschap van de Raad heeft enkele weken geleden – enkele maanden geleden zelfs – voorgesteld om deze versie, dus in één taal, aan het Parlement toe te zenden, maar de Commissie zag in dat dat niet mogelijk was, dat de Commissie zelf alle taalversies moest produceren en al die versies moest doorzenden. De Raad en het Zweedse voorzitterschap hebben hun goede wil getoond, maar het bleek wettelijk en technisch niet mogelijk. Daarom is deze versie nu pas beschikbaar. Ik begrijp dat het Europees Parlement liever eerder over deze versie had willen beschikken. Dat begrijp ik volledig. Als ik lid van het Europees Parlement was, zou ik er precies hetzelfde over denken en had ik deze versies ook liever eerder ontvangen. Dat is niet gebeurd, om de reden die ik u heb gegeven, en die heeft absoluut niets te maken met tijd winnen, iets verbergen of smoesjes verzinnen.

Het Europees Parlement heeft alle mogelijkheden, alle mogelijkheden om mee te beslissen over deze overeenkomst. Want het Verdrag van Lissabon is in werking getreden en we hebben – met een enorme meerderheid, denk ik – dat Verdrag aangenomen, waardoor het Parlement de bevoegdheid heeft gekregen om volledig mee te beslissen. Het Europees Parlement zal, als het dat wil, het van kracht worden van de tijdelijke overeenkomst kunnen onderbreken. Het Europees Parlement zal betrokken worden bij de onderhandelingen over de volgende overeenkomst, de overeenkomst voor de lange termijn. Het Europees Parlement zal, uiteraard samen met de Raad, alle bevoegdheden hebben om invloed uit te oefenen op die SWIFT-overeenkomst, die wij belangrijk vinden en die een nauwgezet, serieus debat in dit Parlement verdient, een debat zonder haast, zoals u dat ook zelf hebt genoemd.

Bovendien zijn we het volkomen met u eens, mijnheer Verhofstadt en andere sprekers, dat we hier de grondrechten moeten respecteren, het recht op privacy en de Europese wetgeving inzake gegevensbescherming. En bovendien hebben we nu dat nieuwe instrument om die rechten te garanderen, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, dat onlangs van kracht is geworden omdat het aan het Verdrag van Lissabon is gekoppeld en daarom nu dus volledig van kracht is. En twee van de rechten die dat Handvest garandeert zijn het recht op privacy en gegevensbescherming. Daarom zijn alle voorwaarden aanwezig om een goede overeenkomst te sluiten.

Wat betreft het voorstel van de heer Verhofstadt om een brief te sturen of onmiddellijk een standpunt van de Raad te formuleren over de door het Parlement gestelde voorwaarden, is naar mijn mening de beste oplossing dat, zodra het Europees Parlement over dat document beschikt, we tot uw beschikking staan om erover te debatteren, over alle aspecten, over al die voorwaarden, om tot een serieuze, zorgvuldige en niet overhaast gesloten overeenkomst te komen.

Maar wij achten het absoluut noodzakelijk dat deze interim-overeenkomst tijdelijk van kracht wordt, en in elk geval zal het Europees Parlement alle bevoegdheden hebben die het Verdrag van Lissabon toekent om in laatste instantie te beslissen of de overeenkomst al dan niet door moet gaan. Dat zal van u afhangen. Dat zal afhangen van het Europees Parlement als geheel.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten. Ik zei eerder al dat het niet mogelijk is om anderen het woord te geven. Iemand die een motie van orde heeft, kan ik wel het woord geven. Gaat u gang.

Sophia in 't Veld (ALDE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, één ding begrijp ik niet: als er slechts één taal of een klein aantal talen beschikbaar is, hoe staat het dan met de taalvaardigheid van de leden van de Commissie

en de Raad die de overeenkomst hebben ondertekend en er op 30 november een beslissing over hebben genomen? Het moet dus beschikbaar zijn.

De Voorzitter. – Dit was geen motie van orde, maar ik heb het toegelaten, omdat mevrouw In 't Veld zo beleefd om het woord vroeg. Gaat u door, minister.

Diego López Garrido, fungerend voorzitter van de Raad. – (ES) Ik herhaal wat ik heb gezegd. Ik ga achter die informatie over de publicatie aan, die dacht ik van mevrouw Harms afkomstig was. Ik weet het niet, ik heb dat niet bij me, dat lijkt me duidelijk, en ik zal u informeren over wat er in dit verband is gebeurd.

In elk geval herhaal ik nogmaals: u zult op 25 januari over die overeenkomst kunnen beschikken en dan kunnen we overal over spreken. Het Spaanse voorzitterschap, de regering en de Raad staan tot uw beschikking om die overeenkomst grondig te bespreken, zo lang als u wilt, want het antwoord op de vraag of die overeenkomst in de toekomst van kracht zal zijn zal afhangen van het Europees Parlement.

De Voorzitter. – Als je een uitzondering toestaat, komen er gegarandeerd anderen aankloppen. Ik kan het woord niet weigeren aan de heer Schulz. Zegt u het maar, mijnheer Schulz.

Martin Schulz (S&D). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, excuseert u mij dat ik nogmaals het woord vraag. Dat komt zelden voor in mijn leven, maar we zijn hier niet op de kermis. Mijnheer López Garrido, de overeenkomst is op 13 januari in het Publicatieblad van de Europese Unie gepubliceerd. Dat is niet uw schuld, maar als u nu tegen ons zegt dat u eerst nog even uit moet zoeken in welke talen die tekst ook al weer beschikbaar is, moet mij toch werkelijk van het hart dat we hier als afgevaardigden en ministers niet bijeen zijn om onze vrije tijd op een prettige manier samen door te brengen. Dit is een wetgevende vergadering, waar serieus werk geleverd dient te worden!

Ik wil u – niet het Spaanse voorzitterschap, maar de Raad – eens de waarheid zeggen: de manier waarop men daar met deze kwesties omgaat, laat zien dat het Parlement de Raad een zorg zal wezen. Het is de hoogste tijd om de Raad te zeggen dat het afgelopen moet zijn met deze spelletjes. We doorlopen een serieuze wetgevingsprocedure en daar hoort in Europa nu eenmaal bij dat alle stukken, alles dossiers aan het begin van de procedure in alle talen beschikbaar zijn en niet dat we nog eens met een wichelroede op zoek moeten naar de stukken, als er kennelijk al een einde aan de procedure is gekomen. Dat is geen serieus te nemen procedure. Ik verlang van u dat u ons meedeelt welke vertalingen klaar waren toen de overeenkomst op 13 januari in het Publicatieblad verscheen. Op deze hoogst officiële vraag verlang ik nu een antwoord voor mijn fractie.

De Voorzitter. – Dames en heren, nu de heer Schulz is uitgesproken, geef ik het woord aan de minister voor een laatste antwoord. Daarna sluit ik het debat.

Diego López Garrido, fungerend voorzitter van de Raad. – (ES) We zullen het Parlement informeren over al deze punten, over de taalversies, de versies die beschikbaar zijn, enzovoort, en dat zullen we vooral heel nauwgezet en serieus doen.

Naar mijn mening heeft de Raad het Europees Parlement op geen enkel moment op een vernederende wijze behandeld en ook geen informatie achtergehouden. Absoluut niet. Ik verwijs daarbij naar het Zweedse voorzitterschap, dat in die periode heeft geprobeerd de overeenkomst aan u te doen toekomen, maar dat bleek juridisch niet mogelijk omdat nog niet alle taalversies beschikbaar waren. Nu, met een in werking getreden Verdrag van Lissabon, zal het Europees Parlement deze kwestie ten volle kunnen behandelen, en de Raad stelt zich ter beschikking van het Europees Parlement om het Parlement alle informatie te verstrekken en daarover een dialoog te beginnen.

Dit heeft volgens mij niets te maken met het Europees Parlement slecht behandelen, en daarom kan ik het niet eens zijn met de woorden die de heer Schulz hierover heeft gesproken. En de feiten zullen dat aantonen. Het Europees Parlement zal de beschikking krijgen over een volledige tekst en daar zullen het Europees Parlement en de Raad over kunnen debatteren, zo lang als u wilt, zo diepgaand als u wilt, waarbij de eindbeslissing bij het Europees Parlement ligt.

Zo duidelijk is het. Daarom denk ik dat er geen enkele reden is om bang te zijn dat de Raad bepaalde informatie achterhoudt. De Raad gelooft volledig in het respecteren van de grondrechten en gelooft volledig in het respecteren van het Parlement, dat de vertegenwoordiger van de Europese bevolking is.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten. Ik geef niet meer de gelegenheid om het woord te voeren over dit onderwerp.

Schriftelijke verklaringen (artikel 149)

Franz Obermayr (NI), *schriftelijk*. – (DE) De zogeheten SWIFT-overeenkomst ("Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication") regelt het doorgeven van gegevens uit het wereldwijde bankennetwerk. Dagelijks communiceren achttien duizend financiële instellingen uit tweehonderd landen met elkaar via de lijnen van de onderneming die in België is gevestigd en rekencentra heeft in Nederland en de VS. Volgens de Commissie is het opvragen van gegevens alleen toegestaan bij internationale overschrijvingen en uitsluitend bedoeld voor onderzoek van inlichtingendiensten naar terroristische activiteiten. Zowel vooraanstaande politici als strafrecht deskundigen betwijfelen echter of de gegevens in de VS wel uitsluitend gebruikt worden voor het bestrijden van terroristische activiteiten. Gegevensmisbruik, schending van burgerrechten, doorgeven van gegevens aan derden zijn zeer reële gevaren die van de SWIFT-overeenkomst uitgaan. Als leden van het Europees Parlement mogen wij de inwerkingtreding van de overeenkomst en de daarmee gepaard gaande overdracht van gegevens aan de VS in geen geval toestaan en al helemaal niet als dat zonder instemming van het Europees Parlement gebeurt. Een voorlopige inwerkingtreding tot aan de behandeling in het Europees Parlement in februari zou een grove inbreuk op de democratische grondbeginselen vormen.

11. Resultaten van de Top van Kopenhagen over klimaatverandering (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is het debat over de verklaringen van de Raad en de Commissie over de resultaten van de Top van Kopenhagen over klimaatverandering.

Elena Espinosa Mangana, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (ES) Mijnheer de Voorzitter, geachte afgevaardigden, ik verschijn vandaag in het Parlement om u deelgenoot te maken van mijn indrukken over de resultaten van de Top van Kopenhagen en de uitdagingen die daaruit voortvloeien, zowel voor de Europese Unie als voor het roulend voorzitterschap dat Spanje in de eerste helft van 2010 zal bekleden.

De ministers van Milieu van de Europese Unie hebben daar het afgelopen weekend uitgebreid met elkaar over gesproken en ik moet u zeggen dat er een grote gezamenlijke wil bestaat om verdere vooruitgang te boeken, met name op de volgende drie manieren: door voort te bouwen op de resultaten van de Top teneinde deze zo snel mogelijk operationeel te maken, door elementen van de Top te versterken in het kader van de Verenigde Naties en door ons in te zetten voor de verwezenlijking van onze doelstelling om de emissies wereldwijd terug te dringen.

We zijn het eens over de doelstellingen en de strategie. De taken die we onmiddellijk moeten uitvoeren zijn daarom de volgende: het voltooiën van de formele communicatie van de verplichtingen die we op ons hebben genomen, het consolideren van een actiekader dat vergelijkbaar is met dat van andere geïndustrialiseerde en opkomende landen, en het benutten van alle instrumenten waarover we beschikken, zowel intern als in de betrekkingen met derde landen.

De Top van december, die buitengewoon complex was en werd gekenmerkt door moeilijke procedurele discussies, is uitgemond in de zogeheten "Overeenkomst van Kopenhagen". Het document dat is aangenomen is tot stand gekomen door de persoonlijke betrokkenheid van een groot aantal staatshoofden en regeringsleiders en leiders van regionale groepen, die de wil van landen vertegenwoordigen die samen verantwoordelijk zijn voor meer dan 80 procent van de mondiale emissies. Onder de deelnemers bevonden zich alle geïndustrialiseerde landen, de grote opkomende economieën en een aanzienlijk aantal van de meest kwetsbare landen. Dat moet ons helpen om een antwoord te vinden op de vele onzekerheden die nog steeds een belemmering vormen voor het formele proces dat naar juridisch bindende oplossingen moet leiden, in het kader van de Verenigde Naties en bij voorkeur in Mexico.

Met betrekking tot de inhoud van de Overeenkomst vind ik het met name belangrijk om te benadrukken dat we uitdrukkelijke steun hebben voor de doelstelling om de temperatuurstijging te beperken tot twee graden. Dat is ongetwijfeld een van de sterkste elementen van de Overeenkomst, waarmee ook terugkoppeling mogelijk wordt naar het streven van alle geïndustrialiseerde landen om een doelstelling voor het terugdringen van de emissies vast te stellen die kan worden toegepast op de hele economie.

De opkomende landen zullen op hun beurt concrete en verifieerbare maatregelen aannemen die een substantiële reductie van de groei van hun emissies mogelijk moeten maken: solidaire financiering, die bedoeld is om direct en op de middellange termijn maatregelen te nemen in de strijd tegen de klimaatverandering, elementen die ten doel hebben om nieuwe governancemodellen te ontwikkelen, en

mechanismen waarmee de technologische ontwikkeling en het terugdringen van de emissies door ontbossing worden ondersteund.

De Top van Kopenhagen heeft laten zien dat we ons in een nieuwe internationale omgeving bewegen, een omgeving waarin verbeteringen nodig zijn als we oplossingen willen vinden voor de mondiale problemen. De regels voor het aannemen van besluiten moeten worden veranderd zodat ze op een doelmatige wijze worden aangepast aan de nieuwe tijden en behoeften.

We beschikken over de instrumenten die nodig zijn om te handelen: een wetgevingspakket dat al is aangenomen op communautair niveau, de bereidheid op het hoogste niveau om verdere stappen te zetten bij het terugdringen van de emissies en het versterken van de internationale solidariteit en de technologische innovatie en samenwerking, en een adequate interne structuur die we op intelligente wijze moeten gebruiken, waarbij we maximaal profijt moeten trekken van het complementaire karakter ervan.

We zullen het leiderschap van de Milieuraad in de onderhandelingen en het ontwerpen van beleid tegen klimaatverandering moeten combineren met onze grotere capaciteiten op het gebied van extern optreden. Ook moeten we de milieutaak die we hebben verbinden met de ideeën van onze autoriteiten over economisch beleid en innovatie, en daarnaast moeten we de samenhang van onze doelstellingen op klimaatgebied verbinden met ons welvaarts- en welzijnsmodel. Daarbij mogen niet het zicht verliezen op de noodzakelijke consolidatie, binnen en buiten onze grenzen, van de rol van een publieke opinie en wetgevers die willen investeren in een betere toekomst en in de bescherming van het collectieve belang.

Laten we onze ervaring als Europa gebruiken. In de eerste plaats zullen we ons best moeten doen om ervoor te zorgen dat er vóór 31 januari een adequaat antwoord ligt. De overeenkomst van Kopenhagen maakt het mogelijk alle partijen die hun emissies moeten terugdringen bij elkaar te brengen en aldus de verschillende inspanningen met elkaar te vergelijken, wat een eis is van de Europese Unie. Maar we weten nog niet hoe sterk de toezeggingen van de andere partijen zullen zijn. Als die onvoldoende blijken, moeten we ons blijven inspannen voor een grotere collectieve reductie.

Ook zullen we de omstandigheden moeten scheppen waarin de verschillende elementen van de Overeenkomst snel in de praktijk kunnen worden gebracht. Het is van fundamenteel belang dat de Europese Unie en haar lidstaten vooroplopen bij het nakomen van hun beloften. Daarom zullen we de overdracht van middelen, die voor de periode 2010-2012 gepland staat, zo snel mogelijk moeten uitvoeren.

We willen een financiële structuur ontwikkelen waarmee we onze solidariteit met derde landen kunnen uitdrukken in het Groene Klimaatfonds van Kopenhagen en tegelijkertijd kunnen bevorderen dat de boekhoudregels worden verbeterd en onze antwoorden op het gebied van het terugdringen van emissies als gevolg van ontbossing en op het gebied van technologische samenwerking aan kracht winnen. Daar komen de volgende elementen nog bij: ons eigen beleid, dat is gericht op het verwezenlijken van onze doelstelling om de emissies op nationaal en communautair niveau terug te dringen, de bevordering van innovatie en van intelligent energiegebruik, de integratie van de aanpassingsmaatregelen in het sectoraal beleid, en samenhang in ons buitenlands beleid.

Op al deze gebieden willen we nauw samenwerken met de Commissie en met het Parlement, waarbij we ernaar streven om van de EU de regio te maken die vooroploopt in de strijd tegen de klimaatverandering en die de minste CO₂-emissies heeft, die het best is voorbereid op de uitdagingen van de klimaatverandering en die van dit alles op doelmatige wijze een krachtige motor van innovatie en concurrentievermogen weet te maken.

Ons beleid inzake de klimaatverandering is een van de belangrijkste identificerende kenmerken van het Europese model. We zijn pioniers op het gebied van de integratie van dit beginsel in onze voorstellen voor een meer rechtvaardige en duurzame ontwikkeling, niet alleen op economisch, maar ook op sociaal en milieugebied, in het besef dat we op die manier ook de internationale veiligheid versterken. Dat heeft het mogelijk gemaakt dat twee grote spelers, China en de Verenigde Staten, aan dezelfde onderhandelingsstafel hebben plaatsgenomen om belangrijke elementen voor samenwerking vast te stellen en te delen.

De Europese Unie, die de rol van de Verenigde Naties bij het vinden van oplossingen voor mondiale problemen altijd krachtig heeft verdedigd, zal ook in andere verbanden moeten werken, in bilaterale en multilaterale, formele en informele verbanden, waarbij we anderen moeten helpen om kansen te zien, naar onze partners moeten luisteren en moeten samenwerken bij het consolideren van sectorale oplossingen die consistent zijn met wat er nodig is om de klimaatverandering te bestrijden.

We moeten de aanneming van het Verdrag van Lissabon en de inwerkingtreding van de nieuwe instellingen ten volle benutten, waarbij we onze betrekkingen met derde landen systematisch moeten gebruiken om de belangrijkste boodschappen in het kader van de strijd tegen de klimaatverandering over te brengen.

Het is geen geringe taak die voor ons ligt. Als regering van Spanje, die zich bewust is van de enorme reikwijdte van de uitdaging, willen we hier duidelijk verklaren dat we zo veel mogelijk vooruitgang willen boeken op die punten die in Mexico een ambitieus en bindende overeenkomst mogelijk kunnen maken.

We mogen het politieke momentum dat in Kopenhagen is gecreëerd niet verloren laten gaan, en ook mogen we onze ambities en die van de internationale gemeenschap niet laten varen. Onze geloofwaardigheid staat op het spel. We moeten vasthouden aan ons standpunt. De nieuwe en krachtige bevoegdheden van het Europees Parlement, die het Parlement nog dichterbij de burgers brengt, maken een nog intensievere en vruchtbaarder samenwerking mogelijk.

Ik wil afsluiten door het Parlement daarmee te feliciteren en u eraan te herinneren dat we uw werk en uw steun in deze uitermate belangrijke zes maanden die voor ons liggen meer dan ooit nodig zullen hebben.

Olli Rehn, lid van de Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik bedank u namens de Commissie voor deze gelegenheid om de resultaten van de Top van Kopenhagen over klimaatverandering en de follow-up van de overeenkomst van Kopenhagen te bespreken. Mijn collega, Stavros Dimas, heeft mij gevraagd hem te excuseren omdat hij hier wegens ziekte zelf niet aanwezig kan zijn, hetgeen bijzonder jammer is omdat dit waarschijnlijk zijn laatste toespraak tot de plenaire vergadering zou zijn geweest. Ik heb aangeboden Stavros te vervangen tijdens dit uiterst belangrijke debat.

Ik wil onze waardering uiten voor het feit dat het Europees Parlement zo'n actieve en ondersteunende rol heeft gespeeld zowel voor als tijdens de Top. De contacten met uw delegatie gedurende de hele Top zijn bijzonder waardevol gebleken. U hebt met name een cruciale rol gespeeld teneinde onze *outreach* met hoofdrolspelers in andere landen en regio's te vergroten.

Wij zijn het er denk ik over eens dat de resultaten van Kopenhagen ver achterblijven bij onze doelstelling van een ambitieuze en bindende overeenkomst, die nodig zou zijn om de klimaatverandering te beperken tot 2 graden Celsius. Dit is bijzonder teleurstellend voor al degenen onder ons die vele jaren lang hebben gestreden voor concrete beleidsbeslissingen om klimaatverandering een halt toe te roepen.

Ik zal zo meteen terugkomen op de vele redenen voor dit fiasco. Wel zouden we echter ook kunnen concluderen dat deze overeenkomst beter is dan helemaal geen overeenkomst, het worstcasescenario.

Eerzijds erkent de overeenkomst van Kopenhagen - om toch iets positiefs te noemen - ten minste de noodzaak om de klimaatverandering te beperken tot 2 graden Celsius. Ook roept het de ontwikkelde landen ertoe op uiterlijk op 31 januari 2010 emissiedoelstellingen voor alle sectoren van de economie mee te delen en verzoekt het de ontwikkelingslanden binnen eenzelfde tijdsbestek reductiemaatregelen vast te stellen. Bovendien legt de overeenkomst de basis voor een vrij substantieel financieel pakket van 30 miljard dollar voor de komende drie jaar en erkent ze de noodzaak van een jaarlijks fonds van 100 miljard dollar tegen 2020.

Anderzijds heeft de overeenkomst ernstige tekortkomingen. Er zijn geen reductiedoelstellingen op middellange of lange termijn. De tot dusverre aangekondigde reductie-inspanningen zijn ontoereikend voor het halen van de 2 graden Celsius-doelstelling. Ik denk dat er helaas weinig reden is om te geloven dat er tegen 31 januari betere voorstellen zullen komen, eerder het tegenovergestelde. Tot slot, maar zeker niet in de laatste plaats is de overeenkomst niet juridisch bindend en – wat wellicht zelfs nog verontrustender is – voorziet ze er evenmin in dat er dit jaar een juridisch bindende overeenkomst wordt gesloten, hetgeen één van onze belangrijkste doelstellingen was.

Vooruitkijkend zal de volgende stap zijn ervoor te zorgen dat deze overeenkomst in ieder geval operationeel wordt en de weg vrijmaakt voor een nieuwe klimaatovereenkomst die dit jaar met spoed moet worden gesloten. Als allereerste stap is het van cruciaal belang dat alle hoofdrolspelers de overeenkomst nu onderschrijven en hun doelstellingen of maatregelen uiterlijk op 31 januari meedelen. Ook moet er sprake zijn van toereikende financiering. In dit kader moeten wij ons verdiepen in de oprichting van een 'Kopenhagen groen klimaatfonds'. Daarnaast moeten we zorgen voor sterkere bongenoetschappen met landen en regio's die onze visie van een goed resultaat bij de internationale klimaatonderhandelingen delen.

We staan, tot slot, voor de grote uitdagingen om eensgezindheid onder de lidstaten te waarborgen, strategische partnerschappen aan te gaan met externe hoofdrolspelers en ons volledig te blijven inzetten voor multilateraal

klimaatoptreden, maar er kunnen veel lessen worden getrokken uit de COP 15. Een duidelijke les is ongetwijfeld dat we met één stem moeten leren spreken. In Kopenhagen spraken China, India, de Verenigde Staten en andere grootmachten allemaal met één stem, maar Europa liet veel verschillende geluiden horen. Hetzelfde geldt voor mondiaal economisch bestuur en internationale veiligheid. Wij bevinden ons vandaag namelijk op een kruispunt. Ofwel ondernemen we vastberaden en eensgezind actie voor het ecologische, economische en politieke herstel van Europa, ofwel riskeren we economische stagnatie en politieke irrelevantie.

Laten we Kopenhagen beschouwen als een alarmerende waarschuwing voor dat scenario. We moeten en kunnen beter. We kunnen alleen slagen als we eensgezind zijn en ik verheug mij erop samen met u te werken aan de verwezenlijking van deze doelstelling.

Corien Wortmann-Kool, *namens de PPE-Fractie*. – Voorzitter, mag ik u allereerst vragen commissaris Dimas onze groet over te brengen en hem namens de PPE-Fractie te bedanken voor zijn inzet in de afgelopen jaren. Natuurlijk zijn ook wij teleurgesteld in de uitkomsten van de klimaatop, maar het is belangrijk dat wij niet vergeten dat we op bepaalde onderdelen wél historische stappen hebben gezet: op het gebied van klimaatfinanciering, ontbossing, de 2 graden, al is dit onvolkomen, zoals u terecht zei. Wij hadden het natuurlijk graag veel ambitieuzer gezien - zie onze resolutie - maar dit zijn wel eerste stappen waarop we nu voort moeten bouwen.

Het is ontzettend belangrijk dat we een diepgaande analyse maken van de bijdrage van Europa aan deze top, want op het cruciale moment was Europa afwezig. De top was zowel inhoudelijk als technisch door Europa misschien goed voorbereid, maar politiek gezien was het een ramp. Europa presteerde op politiek vlak gewoon slecht. Terecht zegt u dat Europa met één stem moet spreken, maar dat is makkelijk gezegd en moeilijk gedaan. We moeten nu wel de mogelijkheden die ook het nieuwe Verdrag van Lissabon biedt, gaan benutten. Er staan nu twee nieuwe vrouwen straks hopelijk in de frontlinie: mevrouw Hedegaard en mevrouw Ashton. Zij moeten de wereld intrekken: met sterke klimaatdiplomatie op weg naar Mexico. Voorzitter, het is voor de PPE-Fractie duidelijk dat wij de 30%-doelstelling, zoals verwoord in onze resolutie van november, onverminderd overeind moeten houden. Een 30%-doelstelling, niet alleen gekoppeld aan Europese ambitie, maar aan een wereldwijde ambitie. We moeten onze strategie herzien, want die werd niet gedeeld. Een wereldwijde doelstelling werd door een aantal hoofdrolspelers niet gedeeld. We moeten onze strategie herzien, maar daarbij moeten we wel aan onze ambitie vasthouden.

Marita Ulvskog, *namens de S&D-Fractie*. – (SV) De Top van Kopenhagen was een mislukking. De kloof tussen de rijkere en de arme landen van de wereld is breder geworden en noch het Zweedse voorzitterschap noch de Deense premier slaagde erin om dat te voorkomen of te vermijden. Zoals een collega onlangs zei, was Europa afwezig. Na die teleurstelling is het belangrijk om het initiatief weer in eigen handen te nemen. Dat doe je natuurlijk niet door te weigeren om te erkennen dat de conferentie in Kopenhagen een mislukking was – zoals de kandidaat-commissaris voor klimaat, mevrouw Hedegaard, heeft gedaan. Dat doet alleen het risico toenemen op een herhaling van de fouten.

Op welke manier zullen het Spaanse voorzitterschap en de Commissie de weg effenen voor een bindende klimaatovereenkomst in Mexico? Zal u de financiering van de nieuwe klimaatinitiatieven in de ontwikkelingslanden verzekeren op een manier die niet gewoon een herverpakking is van de bijstandsmiddelen die, onder andere, al voor uitbanning van de armoede zijn bedoeld? Zal u voorstellen om onze eigen emissiereductie te verhogen van twintig naar dertig procent? Zo zouden we het initiatief weer in eigen handen nemen. Zult u het wantrouwen van de ontwikkelingslanden wegnemen door de waarde van de Overeenkomst van Kyoto te benadrukken als basis voor het verdere werk aan een mondiale klimaatovereenkomst?

Corinne Lepage, *namens de ALDE-Fractie*. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de commissaris, dames en heren, de omstandigheden die voor 192 staatshoofden en regeringsleiders aanleiding vormden om naar Kopenhagen af te reizen, zijn niet veranderd, en het mislukken van Kopenhagen mag uiteraard geen reden zijn om onze ambities naar beneden bij te stellen.

Het is echter absoluut noodzakelijk dat we onze strategie bijstellen. We hebben een nieuwe strategie nodig, en deze strategie moet krachtig, dynamisch en innovatief zijn.

De strategie moet allereerst krachtig zijn, want het is van essentieel belang dat we onze doelstellingen niet alleen vasthouden, maar dat we ze ook verhogen, dat we streven naar een vermindering van 30 procent van de emissie van broeikasgassen. We moeten meer vaart zetten achter de omschakeling van onze industrie naar een groene economie, gebaseerd op energierendement, schone en zuinige processen, hernieuwbare energie, en nieuwe vormen van samenwerking tussen informatie- en milieutechnologie. Want de strijd die

in Kopenhagen is losgebarsten, is ook de strijd van de industrie en de toonaangevende bedrijven van de eenentwintigste eeuw.

We hebben een dynamische strategie nodig, die op geen enkele manier het VN-proces in de wielen rijdt. We moeten initiatieven ontplooiën in de richting van de Verenigde Staten en China, zodat we een potentiële basis kunnen leggen voor een overeenkomst in Mexico. We mogen niet toestaan dat de G2 die we in actie hebben gezien, realiteit wordt, maar we moeten in dit proces juist een volwaardige rol spelen, en dat kan alleen als we met één stem spreken.

We moeten innovatief zijn: innovatief op de koolstofmarkt door invoering van een minimumprijs, en innovatief in de wijze van financiering. Persoonlijk denk ik – en hiermee verwoord ik geen fractiestandpunt – dat we het eens moeten worden over een koolstofheffing aan de grenzen. Vervolgens moeten we het vertrouwen ten aanzien van Afrika herstellen door de fondsen te verhogen. Het mag echter niet zo zijn dat we overheidsontwikkelingshulp recycleren onder de naam 'koolstoffondsen'.

We staan, kortom, voor een behoorlijke uitdaging als we vasthouden aan ons voornemen wereldleider op het gebied van klimaatverandering te zijn.

Satu Hassi, *namens de Verts/ALE-Fractie.* – (FI) Mijnheer de Voorzitter, het resultaat van de Top van Kopenhagen is een teleurstelling om de redenen die al zijn genoemd. Voor het eerst staat in het VN-document een opwarmingslimiet van twee graden, maar de emissiegrenswaarden die verschillende landen hebben genoemd, komen overeen met een opwarming van de aarde met meer dan drie graden. De laatste keer dat het drie graden warmer was dan nu, lag het zeewateroppervlak wel tien meter hoger.

Wij moeten eerlijk toegeven dat de Europese Unie niet het leiderschap heeft getoond dat zij propageert. De belangrijkste manier om te leiden zou zijn geweest, en is dat nog steeds, dat wij ons doel voor emissiereductie aanscherpten tot ten minste 30 procent. Het juiste doel zou een reductie van 40 procent moeten zijn als wij de boodschap van de klimaatwetenschappers in acht zouden nemen, wat wij moeten doen. Als wij het nu bij een emissiereductie van 20 procent laten, dan betekent dit dat de opwarmingslimiet van twee graden, waar de Europese Unie al meer dan tien jaar over spreekt, slechts loze woorden zijn.

Volgens onderzoeken die gedaan zijn in opdracht van talrijke regeringen, onder andere de Nederlandse regering, ligt een emissiereductie van 20 procent ver verwijderd van het meest ambitieuze doel in de wereld. Uitgaande van de nu beschikbare informatie kost een reductiedoel van 30 procent minder dan wat twee jaar geleden werd begroot voor een emissiereductie van 20 procent.

Natuurlijk waren er in Kopenhagen landen die het onderhandelingsresultaat wilden torpederen. Als de Europese Unie leiderschap had getoond, dan zou dit voor hen moeilijk zijn geweest. Nu maakte de Europese Unie het voor hen gemakkelijk door de tweede verbintenisperiode van het Protocol van Kyoto, die uiterst belangrijk is voor de ontwikkelingslanden, te blokkeren. Het zou constructief zijn geweest te zeggen dat wij onder bepaalde voorwaarden klaar zijn voor de tweede periode van Kyoto en het zou constructief zijn geweest zich te verbinden aan financiële steun voor de klimaatmaatregelen van de ontwikkelingslanden, zonder dat wij geld voor ontwikkelingssamenwerking hergebruiken in een nieuwe rubriek.

Van dit magere resultaat moeten wij nu verder gaan naar een degelijke klimaatovereenkomst. Dat kan internationaal alleen legitiem zijn wanneer er in het kader van de Verenigde Naties over wordt onderhandeld. Wij hebben ook een nieuw soort klimaatdiplomatie nodig. Het is niet genoeg dat onze deskundigen hun weg kennen in de jungle van technische details. Wij moeten geduldig diplomatiek te werk gaan om struikelblokken te ontwijken en om het VN-onderhandelingsproces functioneler te maken, bijvoorbeeld door regels voor de stemming in te voeren.

Martin Callanan, *namens de ECR-Fractie.* – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik hoop dat ik ongelijk zal krijgen maar het lijkt me steeds onwaarschijnlijker dat het in Kopenhagen gestarte en voorgezette overleg feitelijk zal leiden tot een juridisch bindende overeenkomst waarmee de grootste vervuilers wereldwijd zich allemaal verbinden tot grote emissiereducties.

In deze omstandigheden lijkt het me erg dom als degenen onder ons in de EU die deze zaken bespreken, zouden instemmen met zelfs nog grotere emissiereducties. Er is een percentage van dertig procent genoemd en door mevrouw Hassi zojuist één van veertig procent.

We zouden mijns inziens gek zijn om in te stemmen met verdere reducties als er geen sprake is van een wereldwijde overeenkomst, omdat we dan het risico lopen onze consumenten op te zadelen met een aantal

van de hoogste energierekeningen in de ontwikkelde wereld, waardoor de Europese zware industrie en grote energieverbruikers bijzonder concurrentiezwak zullen worden op mondiaal vlak.

De industrie heeft zich al voor een groot deel buiten de EU gevestigd, waarbij natuurlijk simpelweg emissies worden getransfereerd van de EU naar China, India en elders. Dit is een onzinnig economisch beleid want het levert het milieu per saldo niets op. In feite heeft het in een aantal opzichten uiteindelijk een negatief effect op het milieu aangezien die goederen tenslotte gewoon weer worden ingevoerd in de EU.

Ik ben een groot voorstander van een veelomvattende wereldwijde overeenkomst. Ik hoop dat deze er uiteindelijk zal komen, maar tot die tijd moeten we erg oppassen met verdere unilaterale reducties in Europa.

Bairbre de Brún, *namens de GUE/NGL-Fractie.* – (GA) Mijnheer de Voorzitter, er is dringend behoefte aan een ambitieus en juridisch bindende overeenkomst.

Volgens de meest recente wetenschappelijke informatie moet de EU tot 2020 de emissies met 40 procent hebben teruggebracht en tot 2050 met 80 tot 95 procent. Dergelijke toezeggingen kunnen echter niet worden gedaan als men zichzelf afhankelijk maakt van andermans optreden.

Iedereen moet weten welke daadwerkelijke emissiereducties zullen worden vastgesteld en we moeten zeker weten dat de noodzakelijke financiering beschikbaar wordt gesteld aan ontwikkelingslanden, zodat deze de klimaatverandering en de gevolgen daarvan kunnen tegengaan.

Er is behoefte aan duidelijkheid. We hebben duidelijkheid nodig over wie deze financiering precies zal verlenen, hoeveel ieder ontwikkeld land zal bieden, en hoe en wanneer het zal worden verleend. Het ontbreken van politieke wil, zoals dit in Kopenhagen tot uiting kwam, is iets dat niet nogmaals mag gebeuren.

En ik wens commissaris Dimas heel veel succes.

Anna Rosbach, *namens de EFD-Fractie.* – (DA) Mijnheer de Voorzitter, in verband met de Top in Kopenhagen over klimaatverandering (COP15) is veel gesproken over zogenaamde klimaatvluchtelingen. Mensen zijn altijd op de vlucht geslagen voor natuurrampen, slechte oogsten, droogte, overstromingen en voedselgebrek. Feit is dat klimaatverandering en de directe gevolgen ervan voor mens en milieu een probleem is waar wij stelling tegen moeten nemen, omdat we geen keus hebben. Ik vraag me echter af of we dat op de juiste manier doen. Ik deel de mening dat we meer bewust moeten zijn van de manier waarop we hulpbronnen gebruiken in ons dagelijks leven en nieuwe technologieën moeten onderzoeken, maar we mogen niet vergeten dat we in feite reeds manieren hebben om problemen die plotseling ontstaan te verlichten. In het kader van COP15 is bijvoorbeeld geschreven over de Cookeilanden, een archipel in de Grote Oceaan. Het probleem van deze eilanden is dat ze bedreigd worden door stijgende waterstanden. Een dijk zou de eilanden kunnen beschermen en een dijk is in feite ook een overzienbare investering, alleen niet voor een arme eilandengroep. Terwijl wij in het Westen debatteren over windenergie, elektrische auto's, zonne-energie, biobrandstof en nieuwe vormen van afvalsortering in Europa, zijn vele eilanden geleidelijk aan het verdwijnen. Daarom stel ik de vraag: moet het Westen miljarden investeren in klimaattechnologie waarvan het effect uiterst twijfelachtig is, terwijl miljoenen mensen geholpen kunnen worden met meer bekende en voordelige maatregelen? In plaats van te kibbelen over statistieken, bewijzen en onderzoek moeten wij nu de gevolgen van klimaatverandering op wereldniveau met concrete maatregelen bestrijden.

Nick Griffin (NI). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, laten we na Kopenhagen het hele verhaal van de opwarming van de aarde nog eens onder de loep nemen. In Kopenhagen was er niet alleen de ironie van 'Climategate II', maar ook van het begin van een van de strengste winters van de laatste decennia. Sindsdien is het Potsdam-alarm over de zeespiegel vals gebleken, blijkt het Goddard Instituut te hebben geknoeid met temperatuurmetingen, is het verdwijnen van de gletsjers in de Himalaya een verzinzel gebleken en heeft de heer Pachauri zich ontpopt als een klimaatveranderingsprofiteur. De wereld koelt af. De opwarming van de aarde is bedrog.

Bij dit misdrijf vallen er wel degelijk slachtoffers te betreuren. De koolstofbelastingen drijven de brandstofprijzen op en vooral onze senioren krijgen daarvoor op ditzelfde moment de rekening gepresenteerd. De miljarden die worden verspild aan het onderzoeken van dit niet-bestaande probleem kunnen niet meer worden besteed aan de bestrijding van echte plagen zoals Alzheimer of daadwerkelijke milieurampen als ontbossing. De handel in CO₂-emissierechten levert gehaaide zakenlieden in de City miljarden op ten koste van in armoede levende gezinnen. Door het verlies van landbouwgrond aan biobrandstoffen zijn de wereldvoedselprijzen al verdubbeld en dus komen miljoenen mensen om van de honger terwijl inhalige corporaties zelfs nog grotere winsten maken.

Zij die de onwetenschappelijke nonsens van door de mens veroorzaakte klimaatverandering verspreiden - Shell, Monsanto, de internationale banken, Bilderbergers, CO₂-miljardairs en hun nuttige idiote bondgenoten ter linkerzijde - plegen de grootste fraude ooit in de menselijke geschiedenis. Zij moeten en zullen ter verantwoording worden geroepen, hetgeen ook zou moeten gelden voor hun medestanders op plaatsen zoals deze.

Peter Liese (PPE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, tijdens en na de Conferentie van Kopenhagen is er veel gesproken over wijziging van de VN-regels. Mijn suggestie is dat we onze eigen regels ook eens wijzigen, zodat randfiguren als de heer Griffin niet in het begin het woord kunnen voeren, maar helemaal aan het eind, waar zij in dit politieke spectrum thuishoren, of tenminste niet in de eerste ronde.

Dames en heren, natuurlijk was Kopenhagen een teleurstelling. Aan veel van de door ons gestelde eisen en veel van de verwachtingen van de burgers is uiteindelijk niet voldaan. Ik zou een aspect willen toevoegen aan wat eerdere sprekers naar voren gebracht hebben, namelijk dat we voorstander zijn van een internationale overeenkomst over de uitstoot van luchtverkeer en zeevaart. Kopenhagen heeft helaas geen enkele vooruitgang op dit punt gebracht. Het werd niet eens in de Verklaring van Kopenhagen vermeld. Dat is een teleurstellende uitkomst, eens te meer omdat we weten dat elk jaar dat we laten verstrijken, betekent dat we ons extra in moeten spannen. Hoe later we starten, des te doortastender moeten we te werk gaan, wat jaar voor jaar natuurlijk moeilijker wordt. Het is net als bij een ernstige ziekte: hoe eerder men ingrijpt, des te behoedzamer kan de ingreep zijn. Dat maakt deze uitkomst zo teleurstellend.

Toch mogen we niet alleen maar negatief zijn. Vanochtend vroeg iemand mij of het thema klimaatbescherming nu politiek dood was. Dat is het niet. Het moet op de agenda blijven en dat verwachten de mensen ook van ons. Laten we goed kijken wat er in Kopenhagen ook aan positiefs gebeurd is. Ik noem twee kleine voorbeelden, namelijk de verplichting die twee ontwikkelingslanden, de Maldiven en Costa Rica, zijn aangegaan om binnen tien jaar klimaatneutraal te worden. Daar kan de hele wereld – Europa en de rest van de wereld – een voorbeeld aan nemen. Het zijn dan wel kleine landen, maar ook in een groot land als Brazilië is opmerkelijke vooruitgang geboekt.

Laten we daarom van onze fouten leren en niet zo arrogant zijn om op de oude voet verder te gaan. Laten we echter ook niet in zak en as blijven zitten maar ons aansluiten bij degenen overal ter wereld die vooruitgang willen boeken bij de klimaatbescherming. Het mag geen spelletje industrielanden tegen ontwikkelingslanden blijven. Het moet gaan tussen de landen die begrepen hebben wat er op het spel staat en de rest van de wereld, die hopelijk steeds kleiner wordt.

Jo Leinen (S&D). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de fungerend voorzitter van de Raad, afgelopen weekeinde was ik bij de informele raad Milieu in Sevilla. Het was een van de eerste Raadsformaties onder Spaans voorzitterschap. U kon daar door familieomstandigheden helaas niet bij aanwezig zijn, maar uw staatssecretaris, mevrouw Ribeira, heeft u uitstekend vervangen. De hele bijeenkomst was ook uitstekend georganiseerd en de betrokkenheid van het Spaanse Raadsvoorzitterschap bij deze materie was voelbaar.

Tot zover het goede nieuws, want het resultaat van deze Raad was niet om over naar huis te schrijven. De Raad is hopeloos verdeeld. Onder de landen bestaat een volstrekt verschil van mening over de nu te volgen koers. En dat is voorwaar geen goed teken. Het zal uw taak, uw verantwoordelijkheid zijn om de zevenentwintig lidstaten op één lijn te krijgen.

Het lijkt mij dat wij in de Europese Unie na Kopenhagen drie dingen moeten doen. Ten eerste moeten we het initiatief in de mondiale klimaatbescherming terug zien te winnen. Verder moeten we in de toezeggingen die we gedaan hebben geloofwaardig blijven en ten derde moeten we in de aanloop naar Mexico dringend nieuwe medestanders zien te winnen.

Wat ten eerste de rol van initiatiefnemer betreft ben ik het eens met alle vorige sprekers die stelden dat we onze belofte om de CO₂-uitstoot met 30 procent te reduceren overeind moeten houden. Ik zou graag zien dat wij het VN-secretariaat op 31 januari in Bonn dit percentage konden noemen en niet de oude 20 procent. Als we ons van vergelijkbare inspanningen van anderen afhankelijk maken, komt er nooit iets van terecht en valt er ook in Mexico niets te halen.

Om ten tweede geloofwaardig te blijven zullen we de genoemde 7,2 miljard euro nog vóór Mexico vrij moeten maken. De Afrikaanse landen moeten kunnen merken dat er al met de eerste maatregelen begonnen wordt.

Komen we tot slot bij het winnen van medestanders. Ik hoop dat we een klimaatbeschermingsdiplomatie van de grond krijgen en dat we, vooral met steun van de Afrikaanse Unie, ook in Latijns-Amerika en Azië genoeg medestanders voor een wereldwijde overeenkomst in Mexico vinden.

Chris Davies (ALDE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, medestanders, we moeten verder na Kopenhagen. We weten alleen niet hoe. We tasten in het duister. Ik denk dat we eenvoudigweg alle mogelijkheden moeten bestuderen en hopen dat één of een aantal ervan ons op weg zal helpen.

We moeten absoluut proberen onze ambities en ons leiderschap te behouden en op dit punt moet er in de komende twee weken een cruciale beslissing worden genomen. Ik wil dan ook weten wat het voorzitterschap gaat doen om ervoor te zorgen dat deze de juiste is.

Veertig procent van onze emissies is afkomstig van de in onze elektriciteitscentrales gestookte fossiele brandstoffen. Daarom wordt de ontwikkeling van de technologie voor afvang en opslag van kooldioxide als zo belangrijk beschouwd. De Raad heeft derhalve drie jaar geleden besloten dat we moeten proberen tegen 2015 twaalf demonstratieprojecten op te zetten. Een jaar geleden zijn we een methode overeengekomen voor de financiering van deze projecten, namelijk de aanwending van driehonderd miljoen aan rechten uit de regeling voor de emissiehandel. Er zaten drie maanden tussen het ontstaan van dit idee in het Parlement en de toestemming van de Raad om de weg hiervoor vrij te maken, maar twaalf maanden later zijn we het nog steeds niet eens over hoe de projecten moeten worden geselecteerd of hoe het geld moet worden besteed. De Commissie heeft eindelijk een ontwerpbesluit ingediend. Er worden slechts acht CCS-projecten in voorgesteld en het aanbevolen tijdschema betekent dat ze onmogelijk allemaal tegen 2015 kunnen worden gerealiseerd. Commissaris Rehn bevindt zich dus in een moeilijke positie. Ik hoop dat iemand hem voor het einde van dit debat een kleine nota kan geven, zodat hij het gebrek aan ambitie in dit document kan uitleggen.

We moeten echter afspreken dat we toch verder moeten, hoe ontoereikend het ontwerpbesluit ook is. Het zal op 2 februari worden besproken tijdens een bijeenkomst van het Comité klimaatverandering van de Raad en een aantal lidstaten verzet zich ertegen dat de Commissie het laatste woord heeft over de selectie van de projecten en de aanwending en verdeling van het geld.

Deze bijeenkomst zal voor de Europese Unie de eerste gelegenheid zijn sinds Kopenhagen om te laten zien of zij vooruitgaat en praktische stappen zet of achteruit zal glijden. Zowel voor de Commissie als het voorzitterschap is het een cruciale test.

Mijn vraag aan de minister is dan ook: zal het voorzitterschap ervoor zorgen dat tijdens deze bijeenkomst alle neuzen dezelfde kant op wijzen of gooit u het bijltje erbij neer?

Bas Eickhout (Verts/ALE). - Voorzitter, laten we heel duidelijk zijn: Kopenhagen is mislukt en eigenlijk zijn er drie grote verliezers in Kopenhagen: de Verenigde Naties, de Europese Unie en het klimaat. Het wordt dus van het hoogste belang dat deze drie verliezers in 2010 winnaar worden op de weg naar Mexico. Daar moeten drie zaken voor gebeuren. Ten eerste: de EU moet inderdaad met één stem gaan spreken - de heer Rehn zei het al -, maar wie gaat het worden? Graag concreet antwoord. Wie gaat in Mexico namens Europa spreken?

Ten tweede, de Verenigde Naties. Dat betekent dat Europa ook in de onderhandelingen zijn leiderschap moet waarmaken. Dat betekent niet meer alleen kijken naar de Verenigde Staten en China, maar vooral naar die landen die ook wat willen met het klimaat. Hierbij denk ik aan de Afrikaanse Unie, Mexico, Brazilië en Zuid-Afrika. Verbreed de groep landen waarmee je een akkoord wilt sluiten.

Dan ten derde: het klimaat. Ja, we hebben 2 graden afgesproken, maar 2 graden betekenen ook iets. 2 graden betekenen volgens de wetenschap dat de rijke landen hun CO₂-uitstoot met 40 procent moeten reduceren. 30 procent moet dus nu door de Europese Unie beloofd worden. Op 31 januari kan Europa zijn leiderschap weer waarmaken door met 30 procent te komen. Ik vraag de EU om met die 30 procent te komen. Graag een reactie daarop, want dat is de enige manier om leiderschap te tonen en 2010 het jaar te maken van de Verenigde Naties, de Europese Unie én het klimaat.

Derk Jan Eppink (ECR). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik steun de milieudoelstellingen voor 2020, maar over sommige methodes heb ik toch wel ernstige twijfels. De Conferentie van Kopenhagen was een goed voorbeeld van hoe het niet moet. En welke lessen kunnen daaruit worden getrokken?

De Conferentie was te massaal om tot resultaten te kunnen leiden: een popconcert met 50 000 mensen kan wel, maar een vergadering niet. In de tweede plaats waren China en India, samen met de Verenigde Staten, Europa te slim af. In plaats van een bepalende speler was de EU een verwarde toeschouwer.

Wat staat ons te doen? Ik denk dat we nog eens moeten nadenken over de vorm die we hebben gehanteerd; liever een G20 dan een evenement van Woodstock-proporties. In de tweede plaats moeten we eens ophouden met die morele arrogantie om China en India te vertellen wat ze moeten doen. Het opwerpen van belangrijke barrières om beide landen te straffen, zou rampzalig zijn. Integendeel, de EU zou er goed aan doen om haar eigen standpunt te heroverwegen, dat uiteindelijk onze eigen groei en werkgelegenheid zal ondermijnen.

Ten slotte moet het bewijsmateriaal serieus worden onderzocht. "Climategate" vormde reeds een waarschuwing, en de bewering dat de gletsjers in de Himalaya zich aan het terugtrekken zijn, lijkt nu op speculatie te berusten. Sommige leden van het IPCC voorspellen nu zelfs afkoeling van de aarde.

Er is behoefte aan objectief, onpartijdig wetenschappelijk onderzoek, en niet aan politiek activisme vanuit een bepaalde agenda. Wat is er nu waar en wat niet: op dit moment weten we dat gewoonweg niet, en naar mijn mening moeten we eerst de feiten op orde hebben. Mijnheer de commissaris, minister, ik hoop dat u deze vragen met een open geest in overweging zult nemen.

VOORZITTER: MIGUEL ANGEL MARTÍNEZ MARTÍNEZ

Ondervoorzitter

Sabine Wils (GUE/NGL). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, de VN-klimaatconferentie is op het keiharde eigenbelang van de rijke industrielanden stukgelopen. De bestaansgrond van miljarden mensen in ontwikkelingslanden en het voortbestaan van bedreigde insulaire staten komen daardoor in gevaar.

Er is geen overeenkomst over een effectieve beteugeling van een verdere opwarming van de aarde. De EU heeft in het belang van Europese ondernemingen en van de concernwinsten hoog spel gespeeld. De doelstelling om de broeikasgassen in de lidstaten van de EU uiterlijk in 2020 met een totaal van 30 procent te verminderen werd te laat ingebracht.

Betere klimaatdoelstellingen afhankelijk te maken van een prestatie vooraf door andere landen betekent de toekomst van de mensheid op het spel zetten. De feiten spreken duidelijke taal: de CO₂-uitstoot lag in 2007 in China bij 4,6 ton per persoon, in Duitsland bij 9,7 ton en in de VS bij 19,1 ton. Er is dringend behoefte aan klimaatgerechtigheid voor de hele mensheid. De gevestigde en de opkomende industrielanden dienen het volgend jaar in Mexico City eens te worden over een bindende overeenkomst, met concrete en ambitieuze doelstellingen.

Godfrey Bloom (EFD). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, je kunt natuurlijk wel aan mij zien dat ik een scepticus ben, omdat ik er niet als een vogelverschrikker uitzie.

Net als zovelen van u heb ik mij een weg gebaad door de sneeuwstorm in Kopenhagen. Het is interessant, niet waar, dat we in Londen nu de koudste winter hebben in dertig jaar? Hetzelfde geldt voor Polen, Korea en China. We hebben extreem lage temperaturen gehad in Florida, Arizona, Texas – daar sneeuwde het voor het eerst, geloof ik, sinds honderd jaar. Natuurlijk, zoals Giles Coren van de Londense *Times* zei, mijn hemel, we begrijpen het gewoon niet – natuurlijk, daar gaat het om bij de opwarming van de aarde: we moeten eerst wennen aan ijskoude temperaturen.

Welnu, we hebben de hockeystick van Al Gore gezien, die nog steeds, zo heb ik begrepen, in de staatsscholen in Londen wordt getoond – Al Gore, die handelaar in gebakken lucht, die oplichter! We hebben professor Jones van de Universiteit van East Anglia gezien – een oplichter! En nu weer – en daar heeft u nog niets over gehoord omdat het buiten het publieke domein is gehouden – de New Zealand National Climate Database: ik heb de cijfers hier – met alle cijfers is geknoeid.

Wanneer worden jullie eens allemaal wakker? Dit is bedrog, bedrog, bedrog!

(Spreker verklaart zich bereid een "blauwe kaart"-vraag krachtens artikel 149, lid 8 van het Reglement te beantwoorden)

Chris Davies (ALDE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, blijkbaar zijn alle wetenschappelijke inzichten over klimaatverandering onzin volgens de heer Bloom, omdat we een koude winter hebben gehad.

Ik vraag me af of de heer Bloom ons zou willen vertellen wat het verschil is tussen klimaat en weer.

Godfrey Bloom (EFD). - (EN) Klimaat, meneer Davies, is iets waar we allemaal gewoon genoeg mee moeten nemen.

Zoltán Balczó (NI). – (HU) Mevrouw de minister, ik heb verrassend nieuws voor u. De Klimaattop in Kopenhagen is voorbij. U sprak over doelen en illusies alsof deze Top nog moet plaatsvinden. Het is op een fiasco uitgelopen. Er zijn geen juridisch bindende toezeggingen ondertekend. Om aan te geven wat vrijwilligheid betekent, is Kyoto echter een goed voorbeeld. We weten hoeveel de toezegging van de Verenigde Staten waard is, maar ook het Canadese voorbeeld is het vermelden waard. Canada heeft de Overeenkomst van Kyoto ondertekend en vervolgens zijn CO₂-uitstoot zonder verdere gevolgen met 26 procent verhoogd. Kopenhagen is een niet mis te verstane boodschap over de wereld waarin wij leven.

De wereld van nu wordt bepaald door economisch fundamentalisme. Als het maatschappelijke belang van de mensen tegenover het belang van de mondiale economie komt te staan, zegeviert altijd de laatstgenoemde. Uiteraard zit er achter de mondiale economie een kleine machtselite. Om de onherroepelijke klimaatsverandering een halt toe te roepen, is verandering van een ander klimaat nodig, van het politieke en morele klimaat. Zolang dit niet gebeurt, zolang de mens leeft bij gratie van de economie en niet andersom, en zolang de sociaal-ecologische markteconomie geen geaccepteerd leidend principe wordt, zijn alle conferenties van dit kaliber tot mislukken gedoemd.

Richard Seeber (PPE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, als er iets van Kopenhagen valt te leren, dan is het realiteitszin. Ik kan mij nog goed aan het debat herinneren dat we voorafgaand aan Kopenhagen in het Parlement voerden. Alle collega's straalden van optimisme. Maar dat haalt niets uit. Het is een internationale conferentie, met eigen regels. Met goede wil alleen bereik je weinig. Laten we daarom de volgende onderhandelingsronde in Mexico met de nodige realiteitszin ingaan.

Als we Kopenhagen evalueren, gebiedt de eerlijkheid te zeggen dat de uitkomst zo slecht nog niet is, omdat die toch als basis voor de onderhandelingen in Mexico kan dienen en er toch het een en ander bereikt is. Wat de grootste teleurstelling voor ons Europeanen moet zijn, is dat wij – de EU – er niet bij waren, toen het slotdocument werd ontworpen. Dat moet ons toch te denken geven, omdat wij toch steeds te kennen geven dat we voorop willen lopen in de mondiale strijd tegen de klimaatverandering.

Waar lag dat aan? Enerzijds waarschijnlijk omdat we met onze 14 procent CO₂-uitstoot niet tot de grootste emittenten behoren. De VS en China zorgen samen voor bijna de helft. Maar wij in Europa spreken nu eenmaal niet met één stem. De meest recente Milieuraad heeft duidelijk aangetoond hoezeer de meningen daar uiteenlopen. Sommige landen zien de problematiek heel anders dan bijvoorbeeld de meerderheid hier in het Parlement.

Een andere reden is ongetwijfeld ook dat wij Europeanen niet zo goed zijn als wij steeds beweren. Als we namelijk deze mechanismen voor een schone ontwikkeling, de zogeheten *joint implementation measures* en wat dies meer zij niet meetellen en uitsluitend kijken naar onze eigen maatregelen ter verlaging van de CO₂-uitstoot, dan zien we dat onze balans minder goed is dan we steeds doen voorkomen.

Ten derde dient ook gezegd te worden dat andere landen en andere delen van de wereld dit probleem op een andere manier benaderen. Ons grote doel is een juridisch bindende overeenkomst, maar dat is niet het middel waar China en de VS voor kiezen.

Alles overziend zouden we moeten overwegen bij de onderhandelingen die we voeren meer flexibiliteit aan de dag te leggen, omdat de gezamenlijke strijd tegen het verschijnsel klimaatverandering weliswaar belangrijk is, maar de methoden die daartoe leiden best verschillend kunnen zijn.

Dan Jørgensen (S&D). – (DA) Mijnheer de Voorzitter, ik zou de klimaatsceptici in dit Parlement de volgende vraag willen stellen: als negen van de tien artsen tegen u zeggen dat ze er voor meer dan 90 procent zeker van zijn dat u ernstig ziek bent, maar dat ze een bepaald geneesmiddel hebben die de ziekte kan genezen, een geneesmiddel zonder bijwerkingen, zou u dat geneesmiddel dan niet innemen? Natuurlijk zou u dat wel doen. In Kopenhagen had de wereld op een overeenkomstige manier moeten reageren. De wereld moet natuurlijk overeenkomstig reageren, wanneer meer dan 90 procent van de vooraanstaande onderzoekers op dit gebied ter wereld zeggen dat de opwarming van de aarde een feit is en te wijten aan menselijke activiteit. Daarom zou de EU ook leiderschap moeten tonen. Het is duidelijk dat we kritiek kunnen hebben op de Verenigde Staten. Het is duidelijk dat we kritiek kunnen hebben op China wegens het ontbreken van de politieke wil die nodig was in Kopenhagen. Echter, in dit Parlement moeten we de hand in eigen boezem steken, kritisch zijn ten opzichte van het gebrek aan initiatief vanuit de EU. De EU had twee dingen kunnen doen, en de EU zou twee dingen moeten doen in de aanloop naar de top in Mexico. Ten eerste moeten we het voortouw nemen wanneer het erom gaat ons vast te leggen op reductiedoelen. Dit wil zeggen dat we van 20 naar 30 procent toegezegde reducties in het jaar 2020 gaan. Ten tweede moeten we de bedragen vaststellen

die we bereid zijn bij te dragen aan de langetermijnfinanciering van de aanpassing aan klimaatverandering, waarvan we weten dat die eraan zit te komen. Tot slot is het duidelijk dat het ook een effect zal hebben als we met één stem spreken, aangezien we op die manier beter in staat zullen zijn om op een rationelere en eenduidigere manier te onderhandelen dan we in Kopenhagen hebben gedaan. De heer Callahan van de Fractie Europese Conservatieven en Hervormers heeft gezegd:

(EN) "het zou krankzinnig zijn om ons ambitieuzer op te stellen in de huidige situatie".

Nee, meneer Callanan, het zou krankzinnig zijn om ons niet ambitieuzer op te stellen.

Lena Ek (ALDE). – (SV) De Top van Kopenhagen was ongetwijfeld een grote teleurstelling, maar nu is het belangrijk om naar de toekomst te kijken. Dat doen wij, liberalen, en ik hoop dat we dat in Europa samen kunnen doen. We hebben een strategie nodig en we hebben een "post-Kopenhagen-agenda" nodig. Een belangrijk instrument om dat te verwezenlijken is het blijven investeren in het emissiehandelsstelsel. De EU zou onverwijld met de VS moeten beginnen te onderhandelen over de integratie van het zich ontwikkelende Amerikaanse systeem en het Europese systeem. Een trans-Atlantische markt voor koolstofemissies zou het begin kunnen zijn van een mondiale markt.

De heer Rehn hield een uitstekend inleidend betoog. Zijn conclusie klopt volledig. De EU moet in deze onderhandelingen met één stem spreken. We mogen echter niet vergeten dat het Europees Parlement nu, krachtens het Verdrag van Lissabon, de manier kan beïnvloeden waarop besluiten worden genomen. Het Parlement moet betrokken zijn bij het voorbereidend werk aangezien een uiteindelijke overeenkomst onze goedkeuring vereist.

Tezelfdertijd moeten we in Europa onze eigen koolstofmarkt blijven versterken en ophouden met het gratis uitdelen van emissierechten. We moeten investeren in nieuwe technologie en we moeten, ten derde, een bodemprijs vastleggen voor koolstofdioxide. De klimaatdoelstellingen kunnen worden verwezenlijkt door middel van marktmechanismen, niet door meer bureaucratie.

Als we de Top van Kopenhagen nu achter ons laten, met frisse moed opnieuw beginnen en met volle kracht werk maken van toekomstige maatregelen, moeten we ons eerst toespitsen op EU 2020. De maatregelen maken daar deel van uit en we moeten scherpe voorstellen hebben met betrekking tot energie-efficiëntie en tot de manier waarop we in nieuwe technologie investeren. We hebben een klimaatwerkgelegenheidsstrategie nodig. Tot slot zou ik duidelijk willen zeggen dat we een reductie van de koolstofdioxide-emissies met 30 procent nodig hebben als we niet alleen de strijd om het klimaat willen winnen maar ook de strijd om de markt.

Yannick Jadot (Verts/ALE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de minister, ik ben zeer verbaasd over uw zelfvoldane houding ten aanzien van de prestaties van de Europese Unie op klimaatgebied. Zeker, Europa heeft in de afgelopen tien jaar meer en betere prestaties geleverd dan de meeste andere landen in de wereld, maar het Europese leiderschap is in Kopenhagen duidelijk ten onder gegaan.

We hebben in Kopenhagen overigens gezien dat Europa is verworden tot niet meer dan een optelling van de persoonlijke communicatiestrategieën van Europese staatshoofden en regeringsleiders, en ik noem hier in het bijzonder de heer Sarkozy, mevrouw Merkel en de heer Brown. Onder dergelijke omstandigheden kan het VN-proces uiteraard gemakkelijk onderuit worden gehaald. Het is waar dat het VN-systeem ingewikkeld is en dat een G20, waarbij nietszeggende overeenkomsten worden opgesteld maar ook een flinke hoeveelheid publiciteit is gegarandeerd, veel eenvoudiger is.

Daarom zal Europa het komende jaar meer en betere prestaties moeten leveren. We hebben momenteel een doelstelling van 20 procent. Maar 20 procent betekent in feite, dat we de komende tien jaar minder gaan doen dan we de afgelopen tien jaar hebben gedaan. Dat komt neer op een vermindering van de Europese klimaatinspanningen. Dat is niet alleen absurd ten aanzien van het klimaat, aangezien wetenschappers ons vertellen dat we een doelstelling van 40 procent moeten zien te halen, maar het is ook absurd ten aanzien van onze economie en onze werkgelegenheid.

Daarom, mevrouw de minister, verzoek ik u met klem de Europese ambitie voor het klimaat niet te verlagen tot de kleinste gemene deler; tot de doelstelling die werd geuit door voorzitter Barroso, die halsstarrig blijft vasthouden aan die 20 procent, of tot de doelstellingen van Italië en Polen, die binnenkort gaan beweren dat het klimaat helemaal niet verandert. Leest u de resolutie van het Europees Parlement nog een keer en kiest u vandaag nog voor een onvoorwaardelijke 30 procent.

Konrad Szymański (ECR). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, we moeten accepteren dat niemand, met uitzondering van bepaalde Europese lidstaten, wil betalen voor beperking van de CO₂-uitstoot, of zijn energieverbruik wil verlagen. Het is zelfs nog erger: sommige ontwikkelingslanden, die zich bedienen van vervelende antikoloniale retoriek, willen hier rijk van worden, terwijl ze tegelijkertijd de meeste koolstofdioxide uitstoten in de atmosfeer. Afrikaanse landen, China en India willen hun vrijstellingen behouden zodat ze zich niet hoeven te houden aan het internationale systeem voor emissiecontrole en tegelijkertijd miljarden euro's ontvangen voor schone technologieën. Dit is een situatie die we niet kunnen verantwoorden aan onze belastingbetalers. Na de Conferentie in Kopenhagen moeten we tot ons laten doordringen dat Europa deze kosten niet alleen kan dragen, ten eerste omdat we door alleen te handelen de groei van onze economie nog verder zullen vertragen en de welvaart van onze burgers zullen schaden, en ten tweede omdat we door alleen te handelen niets zullen veranderen aan de uitstoot, omdat we er al in geslaagd zijn onze eigen uitstoot te verlagen.

Elie Hoarau (GUE/NGL). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, Kopenhagen was dan wel een mislukking, maar de mobilisering van niet-gouvernementele actoren was uitzonderlijk groot, en daaruit blijkt een echte, internationale steun voor een rechtvaardig klimaatbeleid.

Van nu af aan is het een gegeven dat in het vervolg van de onderhandelingen allereerst rekening moet worden gehouden met de belangen van kleine, kwetsbare eilandstaten en met Afrika. We moeten er ook op toezien dat de in Kopenhagen toegezegde 100 miljard dollar daadwerkelijk een aanvulling vormen op de eerder toegezegde overheidsontwikkelingshulp.

Tot slot moeten we ons ervan bewust zijn dat we nog maar heel weinig tijd hebben om in actie te komen. Binnenkort zullen de gevolgen van de klimaatverandering onomkeerbaar zijn. Het jaar 2010 is onze laatste kans als we serieuze successen willen boeken in Mexico City.

Oreste Rossi (EFD). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, zeg niet dat we u niet hebben gewaarschuwd. De resolutie over COP 15 waarover dit Parlement heeft gestemd, was veel geschreeuw maar weinig wol.

We hebben te veel gevraagd en niets gekregen. Dat zegt niet de *Lega Nord*, maar Ivo de Boer, secretaris van de VN-conferentie over klimaatverandering. De conferentie is niet echt rampzalig geweest, ook al is de overeenkomst niet meer dan een intentieverklaring. De tekst die heeft voorkomen dat COP 15 een complete mislukking werd en waarover overeenstemming werd bereikt na een onderhandelingsmarathon die zijn weerga niet kent, heeft nauwelijks enige inhoud.

De Overeenkomst van Kopenhagen, gesloten door de Amerikaanse president Obama, de Braziliaanse president Lula, de Chinese premier Wen Jiabao, de Indiase premier Singh en de Zuid-Afrikaanse president Zuma en opgelegd aan alle andere landen, is niet eens formeel goedgekeurd. Na de afwijzing van acht landen, waardoor de overeenkomst niet kon worden aangenomen, heeft de plenaire vergadering van de 192 deelnemende landen er slechts nota van genomen.

Beste collega's, het verhaal over de opwarming van de aarde is slechts tijdsverspilling. Sinds december hebben kranten en televisiejournals aangekondigd dat Europa in de greep is van extreme kou. Laten we nutteloze en kostbare speculaties over het klimaat voorkomen.

Angelika Werthmann (NI). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, het enige concrete resultaat van de klimaatconferentie in Kopenhagen was het besluit om de aardopwarming tot twee graden Celsius te beperken. De daarvoor nodige maatregelen heeft men echter in het duister gelaten. Dit minimale compromis is teleurstellend voor ons, vooral omdat het nu aan elk land afzonderlijk overgelaten wordt om de klimaatafspraken al dan niet over te nemen. De tijd dringt werkelijk. Het is aan ons om te beslissen hoe het nu verdergaat. We zouden duurzame en klimaatvriendelijke ontwikkelingen moeten stimuleren, die het ons mogelijk maken de hulpbronnen van onze aarde eerlijk te benutten, voor onszelf en voor toekomstige generaties. De EU en haar lidstaten zouden hun wereldwijd leidende positie bij de groene technologieën verder moeten verstevigen. Dan zouden we tenminste een begin maken.

Rachida Dati (PPE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de commissaris, het zal niemand zijn ontgaan dat Kopenhagen een gemiste kans was. Toch – en ik herhaal inderdaad uw woorden, commissaris – heeft deze top ook twee positieve punten opgeleverd. Het eerste punt is dat deze top veel meer staatshoofden en regeringsleiders in beweging heeft gebracht dan de top van Kyoto. Het tweede is dat er financiële toezeggingen zijn gedaan die specifiek bedoeld zijn om opkomende landen te helpen in hun strijd tegen de opwarming van de aarde.

Maar wat moet Europa nu doen? Uiteraard moet Europa doorgaan met zijn uitstekende inspanningen ter vermindering van de emissie van broeikasgassen, want het staat buiten kijf dat Europa op dit vlak zeer verdienstelijke prestaties heeft geleverd. De doelstelling van Kyoto was een vermindering van 8 procent, maar de Europese bedrijven hebben al een vermindering van bijna 13 procent weten te behalen. Zij hebben dus een uitstekende prestatie geleverd en laten zien dat ze bijzonder begaan zijn met de bescherming van het milieu. Deze inspanningen en deze positieve instelling mogen echter beslist niet terechtkomen in een context van oneerlijke concurrentie. Ik heb het u tijdens de hoorzittingen al gezegd, mijnheer Rehn, dit alles is alleen mogelijk in een context van volkomen eerlijke concurrentie. We moeten echt overwegen een koolstofheffing in te voeren aan de grenzen van de Europese Unie. Want we kunnen onze bedrijven en dus onze werkgelegenheid niet overleveren aan een volkomen oneerlijke concurrentie die in het voordeel is van landen die geen enkel respect tonen voor, noch dezelfde normen hanteren ten aanzien van milieubescherming en vermindering van de uitstoot van broeikasgassen. Ik ben derhalve van mening dat het absoluut noodzakelijk is – en ik sluit me daarmee aan bij mijn collega, mevrouw Lepage – op een gegeven moment te overwegen een koolstofheffing in te voeren aan de grenzen van de Europese Unie.

Voorts was ik tijdens de hoorzittingen aangenaam verrast over het feit dat commissaris Tajani een impactstudie naar de mogelijke invoering van een koolstofheffing aan de grenzen van de Europese Unie niet uitsluit. Ik denk dus, beetje bij beetje, dat we deze strijd gaan winnen, want het is belangrijk om onze Europese bedrijven en werkgelegenheid te beschermen.

Anni Podimata (S&D). – (EL) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de minister, het zou natuurlijk onze voorkeur hebben genoten als de discussie van vandaag had plaatsgevonden onder andere omstandigheden, als wij een juridisch bindende overeenkomst op wereldwijd niveau hadden kunnen evalueren en als wij als Europese Unie hadden kunnen beslissen over de volgende te nemen stappen. Helaas lagen de behaalde resultaten in Kopenhagen ver onder de verwachtingen, maar lieten ook de omstandigheden te wensen over. Dit is de eerste belangrijke reden waarom wij uiting willen geven aan onze teleurstelling.

De tweede reden waarom wij uiting willen geven aan onze teleurstelling is iets waar wij als Europees Parlement direct mee te maken hebben, namelijk het slechte beeld dat de Europese Unie tijdens de Klimaatconferentie in Kopenhagen heeft afgegeven. Alhoewel men zou verwachten dat de Europese Unie tijdens de eerste wereldconferentie waar zij aan deelnam na het in werking treden van het Verdrag van Lissabon een duidelijk leidende rol op zich zou nemen in de inspanningen om te komen tot een nieuwe, ambitieuze en veelomvattende overeenkomst op wereldwijd niveau voor de bestrijding van klimaatverandering, zijn wij samen met alle Europese burgers getuige geweest van een algemeen beeld van versplintering, waarbij bepaalde Europese leiders hun eigen spel speelden, en de Europese Unie de rol van figurant of zelfs toeschouwer had. Dit is niet de rol die wij willen en niet de rol die bij ons past.

Wat moet er dus gebeuren? Wij vragen de Europese Commissie en de Raad om te tonen dat zij opgewassen zijn tegen de omstandigheden en ervoor te zorgen dat in de nieuwe inspanningen een hoofdrol voor Europa is weggelegd. Laten we ook niet vergeten dat het hier niet alleen maar gaat om de beperking van de gevolgen van klimaatverandering. De inzet is veel breder: het gaat om de overgang naar een nieuw ontwikkelingsmodel, naar een groen ontwikkelingsmodel, dat het Europese antwoord zal zijn op de noodzaak nieuwe banen te scheppen, het concurrentievermogen van de Europese economie te versterken en de leidende rol voor de Europese Unie in de nieuwe orde die zich aan het ontwikkelen is, te consolideren.

Fiona Hall (ALDE). – (EN) De resultaten van Kopenhagen waren uiterst teleurstellend, maar nu moeten we weer verder. De EU moet zich nu inzetten voor een emissievermindering van 30 procent en wel om drie redenen.

De eerste reden is gewoon dat een vermindering van 30 procent op dit moment nauwelijks meer inspanning vergt dan de oorspronkelijke vermindering van 20 procent, eenvoudigweg vanwege de afname van de economische bedrijvigheid als gevolg van de recessie.

Ten tweede, als we nu op de rem gaan staan, zouden we het momentum verliezen dat in de nieuwe groene industrieën is opgebouwd. We kunnen ons niet maar “half” inzetten voor investeringen in hernieuwbare energiebronnen en koolstofarm vervoer. Er moet een enorme infrastructuur worden opgezet, of dat nu gaat om een supernetwerk in de Noordzee of, op kleinere schaal, om oplaadpunten voor elektrische auto's. Honderden, duizenden nieuwe banen staan op het spel, alleen al in het Verenigd Koninkrijk gaat dit mogelijk om 70 000 in de offshorewindindustrie. Deze banen, die zo noodzakelijk zijn voor het economisch herstel, komen er echter alleen als er een duidelijk stappenplan is op weg naar een koolstofvrij Europa tegen 2050.

Om te investeren is een klimaat van zekerheid nodig, en we moeten ons ervan bewust zijn dat Europa zijn positie als leider op het gebied van hernieuwbare technologie dreigt kwijt te raken. Zowel de Verenigde Staten als China ontwikkelen hun industrieën in de sector van hernieuwbare energiebronnen in een zeer hoog tempo. Als we nu aarzelen, zullen die nieuwe groene banen op andere continenten terechtkomen.

Ten slotte hebben we die vermindering van 30 procent nodig omdat die extra inzet grotendeels gemakkelijk via een grotere energie-efficiëntie kan worden gerealiseerd. Het zou hoe dan ook dwaas zijn om niet meer aan energie-efficiëntie te doen. Energie-efficiëntie betekent economische efficiëntie. Dit betekent lagere energierekeningen, geen hogere, en het leidt ook tot een betere energiezekerheid. Dus welke cijfers er ook op 31 januari door de andere partijen naar voren worden gebracht – en misschien zullen we nog prettig verrast worden – de EU moet zich nu verplichten tot een vermindering van 30 procent.

Ivo Strejček (ECR). - (CS) Voor een goede beoordeling van de Top van Kopenhagen en de uitkomsten ervan dienen we enerzijds ons gezonde boerenverstand te gebruiken en anderzijds naar de enorme hoeveelheid beschikbare ecologische en economische gegevens te kijken, waaruit blijkt dat er helemaal geen sprake is van wereldwijde opwarming en dat wanneer daar überhaupt sprake van zou zijn, deze volledig buiten de mens omgaat en puur en alleen het gevolg is van natuurlijke processen. Trouwens, vorige week zijn we te weten gekomen dat een groot deel van de door het internationaal klimaatpanel gebruikte gegevens opzettelijk vervalst waren of verkeerd geïnterpreteerd. Het is dan ook een goede zaak dat de Top van Kopenhagen mislukt is. Ik hoop dat deze mislukking er in de eerste plaats toe leidt dat men afstand neemt van het agressieve, zogeheten groene beleid. Ten tweede hoop ik dat als gevolg hiervan de politiek zich weer gaat bezighouden met kwesties waar de burgers in deze tijden van economische recessie daadwerkelijk mee zitten. Ten derde hoop ik dat de verspilling van het geld van de belastingbetaler aan twijfelachtige groene projecten een halt wordt toegeroepen, en ten vierde dat er ruimte wordt geschapen voor een praktisch debat over een rationele, doeltreffende en goedkopere energieopwekking en dat kernenergie een renaissance mag beleven. Dames en heren, als ik met mijn kiezers spreek, schudden deze telkens weer ongelovig het hoofd als ik hun vertel over welke zaken wij ons hier zoal druk maken zonder ons bezig te houden met hun echte problemen.

Marisa Matias (GUE/NGL). - (PT) Mijnheer de Voorzitter, gezien de urgentie van dit onderwerp was hetgeen we in Kopenhagen hebben gezien een enorm aantal stappen achteruit. Weliswaar namen er in Kopenhagen meer staatshoofden deel dan in Kyoto, maar dat heeft ook tot meer tweespalt geleid en tot een situatie van "ieder voor zich", waarin elk land zijn eigen doelstellingen mag formuleren en dan ook nog op vrijwillige basis.

We hebben nu een doelstelling van twee graden en financieringsdoelstellingen die op geen enkele manier geconcretiseerd zijn, en ook dat is dus geen troost. Ik ben echter van mening dat we ons op de toekomst moeten richten. Als we ons op de toekomst richten, gaan we over van retoriek naar actie.

De Europese Unie heeft altijd gezegd een leidende rol te willen vervullen, maar eenmaal in Kopenhagen begon ze te twijfelen en liet ze na de doelstellingen vast te leggen of te verdedigen die ze hier als haar doelstellingen had geformuleerd en waarvan ze niet zou afwijken.

Ik vraag me echter af of we in de toekomst niet rechtvaardiger kunnen zijn, of dat we, door onze zwakte en doordat sommige landen besluiten over anderen, zullen blijven toestaan dat de minder bedeelden de grootste rekening blijven betalen.

Timo Soini (EFD). - (FI) Mijnheer de Voorzitter, de Klimaatop van Kopenhagen was een totale flop. Ik heb hier in december tegen de desbetreffende resolutie gestemd, en ik had gelijk, net als 92 anderen hier.

De Europese Unie bood op zeer arrogante wijze haar eigen model aan de hele wereld aan. Enkele dagen voor het begin van de Top kwam er fraude in de emissiehandel aan het licht ter waarde van 5 miljard euro. Het moet net voor het begin van de Top pijnlijk zijn geweest dat de Europese Unie de hele wereld een oplossing aanbood, terwijl zij zelf te maken had met misbruik van vijf miljard euro. Dat was schandelijk, maar gaat de Europese Unie er nu wel voor zorgen dat deze fraude wordt onderzocht? Als er emissiebeperkingen worden opgelegd, laten wij dan een systeem van specifieke emissies invoeren, zoals bij auto's. Dat werkt, maar het is in geen geval goed om in Finland of de Europese Unie de eigen staal-, metaal- of houtverwerkingsindustrie om zeep te helpen. Dat is nutteloos: arbeiders en werknemers mogen niet het slachtoffer worden.

(Applaus)

Romana Jordan Cizelj (PPE). - (SL) Ook ik ben ontgoocheld over de Conferentie van Kopenhagen, maar laten we ophouden te klagen over de slechte resultaten en laten we ons eerder afvragen hoe we nu verder

moeten, opdat we niet opnieuw ontgoocheld worden. Het volstaat niet om enkel aan onszelf te zeggen: 'Laten we het begonnen werk voortzetten, want we moeten iets veranderen'.

De eerste vraag die ik mij hierover stel, is wat COP-conferenties eigenlijk zijn. Zijn het echte conferenties of zijn ze enkel een vertoon voor het publiek? Beide natuurlijk. We moeten er echter voor zorgen dat specialisten hun werk kunnen voortzetten en dat de publieke opinie ook wordt ingelicht over ons eigenlijke werk, en niet alleen over de informele gebeurtenissen die in de marge van de conferentie plaatsvinden. Europa zou dus ook de organisatorische aspecten van dergelijke conferenties opnieuw moeten bekijken.

Een tweede vraag luidt: wat is de rol van de wereldleiders op zulke conferenties? Komen ze ernaartoe om hun eigen binnenlandse politieke campagne te voeren, of komen ze helpen om een compromis te sluiten? Volgens mij moeten we ook nadenken over de werkmethodes van dergelijke conferenties en over de rol van de wereldleiders die er aanwezig zijn.

Mijn derde vraag betreft de leidinggevende rol van de Europese Unie. Ja, we hebben heel wat goede maatregelen genomen opdat Europa zijn leidinggevende rol bij de ontwikkeling van milieuvriendelijke technologieën kan behouden, maar onze leidinggevende rol in het onderhandelingsproces zijn we verloren. Naar mijn mening is het niet voldoende wanneer we instemmen met enkel een coördinerende rol in het onderhandelingsproces omdat we zelf actief moeten onderhandelen. Daarom mogen we voor de start van de onderhandelingen nog niet al onze kaarten op tafel leggen en al onze doelstellingen verkondigen. We moeten ook toenadering krijgen tot derde landen en ons niet van hen verwijderen.

Nog een laatste zaak die ik hier wil vermelden, is dat we op al onze internationale bijeenkomsten ook altijd de kwestie van de klimaatveranderingen als een dringend punt op de agenda moeten plaatsen. Hier verwacht ik natuurlijk een nauwe samenwerking van de beide commissarissen, bevoegd voor die twee domeinen.

Enrique Guerrero Salom (S&D). – (ES) We zijn nu, aan het begin van 2010, bij de bestrijding van klimaatverandering niet waar we hadden willen zijn. We zouden nu immers bezig moeten zijn met het aannemen van wetwijzigingen voortvloeiende uit een in Kopenhagen bereikte overeenkomst.

En dat is niet het geval, wat beslist betreurenswaardig is. Het is een slechte zaak dat we daar concessies hebben moeten doen met betrekking tot onze ambities bij de bestrijding van klimaatverandering. Het is een slechte zaak dat we geen bindende overeenkomst hebben kunnen bereiken en dat de gehele procedure niet voldoende transparant is geweest. Als gevolg daarvan hebben we geen voldoende rechtsgrondslag en geen voldoende middelen om in alle behoeften te voorzien, inzonderheid die van de zich ontwikkelende landen.

Het is echter ook niet zo dat we ons bevinden waar we ons vóór Kopenhagen bevonden. We hebben in Kopenhagen tenslotte met de Verenigde Staten, China, India, Zuid-Afrika en Brazilië een overeenkomst met specifieke doelstellingen kunnen bereiken, en een aantal andere landen, waaronder Rusland, Australië, Noorwegen, Zweden en Spanje heeft zich daarbij aangesloten. We mogen niet vergeten dat al die landen tezamen verantwoordelijk zijn voor driekwart van de CO₂-uitstoot in de hele wereld, net zomin als we mogen vergeten dat veel van de zojuist genoemde landen zich tot dan toe niet bij Kyoto hadden willen aansluiten.

Het is waar dat er onvoldoende is bereikt, maar er is toch veel bereikt, en daar moeten we nu op voortbouwen en vanuit de Europese Unie opnieuw een impuls aan geven. Alles wat er bereikt is, komt voort uit de Europese Unie. Als de Europese Unie niet blijft aandringen, komen we niet verder.

Wat Duitsland en Mexico betreft moeten wij proberen met deze landen bindende afspraken te maken om zo de middelen te krijgen die wij nodig hebben om de ontwikkelingslanden te helpen bij de opvang van de gevolgen van klimaatverandering, bij de aanpassing aan verandering en bij de overdracht van technologie. We zijn daartoe verplicht, niet alleen vanwege de doeltreffendheid maar ook omdat er rechtvaardigheid moet zijn, en omdat we zoveel mogelijk landen moeten proberen mee te krijgen.

Ik ben ervan overtuigd dat het Spaanse voorzitterschap die richting op zal gaan.

Roger Helmer (ECR). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik heb goed nieuws voor het Parlement: zoals vele wetenschappers ben ik persoonlijk ook tot de conclusie gekomen dat er geen klimaatcrisis is! De mondiale zeespiegel is niet noemenswaardig aan het stijgen en, zoals het IPCC onder de nodige dwang heeft moeten erkennen, de gletsjers in de Himalaya zijn zich ook niet snel aan het terugtrekken. De kleine stijging in de gemiddelde wereldwijde temperaturen gedurende de laatste honderd jaar komt geheel overeen met al lang vastgestelde natuurlijke klimaatveranderingen op lange termijn.

Kopenhagen heeft laten zien dat vele landen, vooral China en India, gewoonweg niet bereid zijn om hun economische positie op te offeren om een geheel speculatief probleem op te lossen. In Groot-Brittannië gelooft een meerderheid van de kiezers niet meer in een door de mens veroorzaakte klimaatverandering en wil men niet opdraaien voor nutteloze en zinloze pogingen om die te verzachten. De recente gelekte memo's van het CRU tonen aan dat zelfs de hogepriesters van het klimaatalarmisme wanhopig zijn omdat de natuur zich niet aan hun voorspellingen houdt, en dus vervalsen zij dan maar de cijfers om hun fantasie te ondersteunen.

We moeten eisen dat er een volledig openbaar onderzoek komt naar de verdachte gegevens voordat we nog een cent uitgeven aan mitigatie.

João Ferreira (GUE/NGL). - (PT) Mijnheer de Voorzitter, de Verenigde Staten en de Europese Unie, respectievelijk de grootste en de op één na grootste veroorzaker van uitstoot per hoofd van de bevolking, zijn ontegenzeggelijk de hoofdverantwoordelijken voor het mislukken van Kopenhagen, en geen enkele poging om de schuld op anderen af te schuiven doet daar iets aan af.

Naast aspecten die hier al genoemd zijn, is de Top mislukt wat betreft de financiering van de zogeheten "aanpassingen" in de ontwikkelingslanden, omdat er te weinig toezeggingen zijn gedaan. Tegelijkertijd is het hypocriet dat de problemen waar deze landen mee te maken hebben nog steeds ontkend worden, zoals de enorme externe schulden, een jaarlijk astronomisch bedrag in verhouding tot de aangekondigde financiering, waardoor de kans op duurzame economische en sociale ontwikkeling ernstig beperkt wordt.

De Top is mislukt als het gaat om een serieuze discussie over de perverse gevolgen van de marktinstrumenten en van de flexibele mechanismes van het Protocol van Kyoto. De Top is onder andere ook mislukt als het erom gaat te kijken naar de oorzaken van de klimaatverandering, en niet alleen naar de gevolgen: een irrationeel economisch en sociaal systeem, in het kader waarvan geen enkele oplossing zal worden gevonden voor dit probleem of voor andere problemen waar de mensheid mee te maken heeft ...

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Herbert Reul (PPE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, in de overeenkomst van Kopenhagen is 2 procent als doel door 180 van de deelnemende landen aanvaard, maar juridisch bindend is dat nog steeds niet. Van alle plannen die we hier gemaakt hebben, is niet veel overgebleven. Het is misgegaan in Kopenhagen. Je kunt ook van een nederlaag spreken. Het is van belang om de ontstane situatie nauwkeurig te beschrijven, willen we grondig na kunnen denken over de oorzaak daarvan en vervolgens inhoudelijk een stukje verder komen.

Ik ben van sommige uitlatingen hier wel wat geschrokken. "Nu onze kracht verdubbelen" hoor je dan, of "volhouden", "nog meer procenten", "nog meer geld", "het lag alleen aan het gebrek aan eenheid in Europa". Volgens mij is dat te gemakkelijk, een te oppervlakkige verklaring. Gewoon voortgaan op de ingeslagen weg zal niet de oplossing brengen. Het echec had andere oorzaken. Zijn we wel heel nuchter en eerlijk ingegaan op alle vragen die we onszelf hadden moeten stellen? Hoe zijn we nou eigenlijk omgegaan met de vragen – terecht of onterecht – van collega's die blij gaven van kritiek of scepsis ten aanzien van het klimaatbeleid? Hoe hebben we in de Tijdelijke Commissie klimaatverandering eigenlijk gereageerd op collega's die te kennen gaven dat ze ook eens de andere visie, de afwijkende mening van deskundigen wilden horen? Welke mogelijkheden zijn er eigenlijk geweest om dat geluid te laten horen? Je moet toch op z'n minst in alle rust van gedachten kunnen wisselen, los van wat het eigen standpunt is, over de aanwijzingen, die ook door collega's genoemd zijn, dat het IPCC er bij het afsmelten van de gletsjers naast zat?

Een tweede groep vragen moet ook beantwoord worden. Gebruiken we eigenlijk wel de juiste instrumenten om het probleem aan te pakken? Steeds weer nieuwe tijdschema's, steeds meer percentages, steeds nieuwe voorschriften en specificaties – kortom, de meer bureaucratische benadering. Heeft mevrouw Ek het gelijk misschien niet veel meer aan haar zijde, als ze erop hamert dat technologie, innovatie, markmechanismen de weg vormen die ons verder brengt? Andere landen bewandelen andere wegen. Het is niet zo dat die niets zouden doen. Misschien vergroten een beetje minder vooringenomenheid, een beetje meer reflectie ook de kans om concrete resultaten te bereiken. Ik zie dat in elk geval liever dan 'de blik op oneindig en het verstand op nul'.

Judith A. Merkies (S&D). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil geen doemscenario schetsen, zoals hier is gedaan. Ik wil geen doemscenario schetsen voor de toekomst, ik wil ook niet omzien in wrok over het mislukken van Kopenhagen – hoewel ik wel degelijk boos ben.

Daarom moeten we ons voornemen het in de toekomst – de eerste gelegenheid daarvoor is Mexico dit jaar – veel beter te doen. In de eerste plaats moeten we ervoor zorgen dat we niet alleen staan. In Kopenhagen merkten we dat we alleen stonden met onze ambities. We moeten anderen ervan kunnen overtuigen om net zo ambitieus te zijn als wij. Hoe kunnen we nu beweren dat wij de regie voeren als we anderen niet kunnen overtuigen van onze ambities en van waar we naar toe willen?

Ten tweede, er is niet voor iedereen één pasklare oplossing. Zoals soms met trots tijdens de aanloop van de klimaatop werd gezegd, was er geen plan 'B'. Nou, daar zijn we zeker achter gekomen: nu is er dus helemaal niets. We hebben helemaal niets. Dus kunnen we de volgende keer maar beter wel een plan 'B' hebben.

Ten slotte, maar zeker niet minder belangrijk, hoe kunnen we in verscheidenheid resultaten boeken als wij eenheid als slogan voeren. We kunnen er maar beter voor zorgen dat we de volgende keer verenigd zijn, en dat betekent dat we met één stem spreken. We hebben een eenduidig mandaat nodig. Wat Europa nodig heeft, is dat het met één stem spreekt. Dus, mevrouw de fungerend voorzitter, bent u bereid u in te zetten voor het verkrijgen van een exclusief – en dus geen gedeeld – mandaat? Daarmee zou de Europese Unie exclusief de verantwoordelijkheid krijgen op het gebied van klimaatbeleid en klimaatovereenkomsten.

Miroslaw Piotrowski (ECR). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, het klimaat en de natuur zelf, die overal om ons heen zijn, zijn van alle mensen, ook de toekomstige generaties, en daarom moeten we ons verantwoordelijk voelen voor de bescherming ervan. Tijdens de onlangs gehouden klimaatop zijn de wereldleiders er niet in geslaagd overeenstemming te bereiken over een gemeenschappelijke strategie of instrumenten om deze doelstelling te bereiken. Paradoxaal genoeg denk ik dat dat geen slecht nieuws is, gezien de zorgwekkende informatie die uit onder meer Groot-Brittannië en de Verenigde Staten komt over een manipulatiepoging door bepaalde lobbygroepen die wetenschappelijke gegevens gebruiken om specifieke resultaten te bereiken.

We hebben een betrouwbare diagnose van de situatie nodig. Daarom roep ik op tot het aanstellen van een onafhankelijke, internationale deskundigengroep, die een grondig verslag moet opstellen waarin staat of menselijke activiteiten daadwerkelijk van invloed zijn op klimaatverandering en of er met de gegevens is geknoeid. Bij het vaststellen van een gemeenschappelijke strategie voor de bescherming van het klimaat moeten EU-politici ook rekening houden met de economische ongelijkheden tussen de landen van West- en Oost-Europa. Met het oog op de crisis kunnen de voorgestelde maatregelen leiden tot de verwoesting van veel economieën.

Maria Da Graça Carvalho (PPE). – (PT) Mijnheer de Voorzitter, minister, de Conferentie van Kopenhagen heeft bij lange na niet gebracht wat we ervan verwachtten. De landen hebben kennis genomen van een document waarvan de doelstellingen vaag en niet bindend waren. Kopenhagen was veel meer dan een klimaatconferentie. Het gaf een verschuiving te zien van de machtsrelaties op het wereldtoneel en van de rol van het multilateralisme in het systeem van de Verenigde Naties. Vooral de invloed van de opkomende economieën was opvallend. De Conferentie van Kopenhagen heeft laten zien dat de rol die Europa in de wereld speelt, herzien moet worden. We zullen goed gebruik moeten maken van de mogelijkheden die door het Verdrag van Lissabon geboden worden om de weg naar de volgende COP voor te bereiden: ambitieus, en door met één stem te spreken en strategische allianties te sluiten.

De uitkomst van Kopenhagen vormt een basis waarop we verder moeten bouwen. De EU zal moeten proberen te waarborgen dat de volgende stappen in de onderhandelingen bijdragen aan de verdere uitwerking van de Overeenkomst van Kopenhagen, om vóór het eind van dit jaar een overeenkomst te bereiken dat juridisch bindend is. Ook zal ze moeten bijdragen aan de implementatie van de bepalingen voor financiële steun aan de ontwikkelingslanden, wat betreft de bossen, de overdracht van technologie en de aanpassingsmaatregelen.

Ook intern staat Europa voor een belangrijke taak: het energie- en klimaatpakket uitvoeren, investeren in schone technologie, wetenschappelijk onderzoek en energie-efficiëntie, investeren in een nieuwe industriebeleid dat gebaseerd is op het efficiënt gebruik van natuurlijke hulpbronnen en op innovatie, en een beleid stimuleren dat gericht is op lage CO₂-uitstoot in de steden en op een duurzaam transport- en mobiliteitssysteem. Alleen zó kan ons leiderschap vorm krijgen, want waar leiderschap is gebaseerd op het geven van het goede voorbeeld.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D). – (HU) Mijnheer de Voorzitter, Kopenhagen heeft laten zien dat de EU geen partners heeft gevonden voor haar grootse ideeën. De EU mag in de toekomst haar doelen, de toezegging van drie keer 20 procent, niet opgeven, maar tegelijkertijd moet zij haar onderhandelingspositie en missie grondig heroverwegen, aangezien we geen struisvogelpolitiek kunnen voeren. We moeten lering trekken uit Kopenhagen. Die missie is niet succesvol gebleken. We hebben het engagement van China en andere ontwikkelingslanden niet begrepen. We hebben de marge waarbinnen president Obama zich moest bewegen

niet begrepen, en het is ons niet gelukt met één stem te spreken. Zoals voorzitter Verhofstadt tijdens het debat over het Spaanse voorzitterschap zo goed uitdrukte: het ontbrak Europa aan één stem.

We kunnen niet als struisvogels onze kop in het zand steken. We kunnen niet op dezelfde manier handelen en politiek bedrijven na Kopenhagen als daarvoor. Op de weg naar Mexico moet de Europese Unie zich herpositioneren en een nieuwe missie formuleren. Eerst moeten we onderzoeken op welke manier we de doelstelling van 2 graden Celsius, het resultaat van Kopenhagen, kunnen bereiken. De Europese diplomatie moet er in de komende periode naar streven een flexibele positie uit te werken om succes te kunnen boeken. Ik dank u voor uw aandacht.

Esther de Lange (PPE). - Voorzitter, minister, op Nederlandse scholen heeft vanochtend het nationale voorleesontbijt plaatsgevonden. In mijn kiesdistrict, in Noordwijk aan Zee, dat dus net achter die Noordzeeduinen ligt in een gebied dat als eerste onder druk komt te staan als de zeespiegel stijgt, hebben de kinderen op school een verhaal gehoord met als titel "Een vergadering", over sneeuwmannen die overleggen hoe ze de warmte kunnen tegenhouden. En ze praten en praten totdat ze uiteindelijk allemaal gesmolten zijn. Ik moet heel eerlijk zeggen: op slechtere momenten doet dit debat me daar toch enigszins aan denken.

Inderdaad, Kopenhagen was geen succes. En nu kunnen we blijven wijzen naar andere landen of individuele sectoren. Ook in dit debat hoor je die *oneliners* soms weer voorbijkomen. Beter lijkt het me om vooruit te kijken naar wat we kunnen en vooral móeten doen om in Europa onze verantwoordelijkheid te nemen en om internationaal alsnog tot een akkoord te komen. Daarom moet, denk ik, de optie van 30% reductie uitdrukkelijk op tafel blijven. Daarom moeten we in Europa kijken hoe we ook met Europees geld nieuwe technieken kunnen stimuleren, door bijvoorbeeld de landbouw niet altijd als probleem te zien, maar de bouw van CO₂-neutrale kassen te stimuleren die ook nog eens energie kunnen leveren. Daarom moeten we onze aanpak in Europa baseren op wetenschap, kennis en kunde, en niet op emotie, hoezeer dit debat ons ook allemaal aan het hart gaat.

Tot slot - het is al door veel collega's gezegd - moeten we met één stem spreken. In Mexico moet er nog maar één stoel voor Europa staan en niet acht stoelen, zoals blijkbaar nodig was in Kopenhagen. Hoe gaat u, minister, dat samen met onze commissarissen die op dit verantwoordelijk zijn, voor elkaar krijgen?

Nessa Childers (S&D). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, de hoop die tijdens de vele jaren van voorbereiding was gegroeid, sloeg om in wanhoop toen het steeds duidelijker werd dat de overeenkomst die we in Kopenhagen hadden willen sluiten steeds verder buiten ons bereik kwam naarmate de dagen verstrekten.

We moeten ons zorgen maken over hoe gemakkelijk het was voor de Verenigde Staten, China en anderen om de VN-structuren te omzeilen, de EU op een zijspoor te zetten en een regeling overeen te komen die in de verste verte niet aan de wereldwijde verwachtingen voldeed.

Eén ding is duidelijk. Het VN-systeem van klimaatbesprekingen moet nog vóór Mexico aan het eind van dit jaar nieuw leven worden ingeblazen om tot resultaten te kunnen leiden. Zoals de zaken er nu voorstaan, is president Obama een gevangene van zijn politieke systeem, want hij heeft 67 stemmen nodig in de Senaat.

China wijst alle maatregelen die een bindend karakter zouden kunnen hebben en waarop internationaal toezicht zou kunnen worden uitgeoefend van de hand. De ironie van deze situatie is dat, hoe langer de Verenigde Staten, China en anderen een overeenkomst in de weg staan, vertragen en eromheen draaien, hoe lastiger het daardoor zal worden om de reductiedoelstellingen te bereiken.

Laten we naar oplossingen kijken. De EU en dit Parlement moeten eerlijk onderzoeken hoe zij deze zaken in de toekomst gaan aanpakken. Europa moet veel krachtiger voor zichzelf opkomen en zich daarbij ambitieuze doelen blijven stellen, waaronder doelstellingen en emissiereducties van 30 procent.

Het gaat hier om een economische wedloop om de wereld de eenentwintigste eeuw binnen te loodsen, gebaseerd op groene banen en een duurzame levenswijze. Europa moet deze wedloop winnen, ongeacht wat onze vrienden wel of niet doen.

Cristina Gutiérrez-Cortines (PPE). - (ES) Ik wil de minister graag begroeten. Ik ben blij dat ze hier aanwezig is.

Ik ben heel bezorgd over het feit dat de houdingen veranderd zijn, en dat onze analyse van Kopenhagen tot een andere opstelling kan leiden. Net als mijn collega's geloof ik dat we ons om te beginnen nederiger en realistischer moeten opstellen. Wat me echter vooral bezorgd stemt, is dat toen we naar andere landen gingen er daar niet over klimaatverandering werd gesproken. Ze hadden het over mondiale verandering.

Het scenario dat we in Mexico gaan bespreken – het scenario waar we nu in terecht zijn gekomen – is er één waarin de bevolking toeneemt, de hoeveelheid voedsel niet volstaat en er meer landbouw moet worden bedreven, terwijl de beschikbare grond en het beschikbare water beperkt zijn. Elke beslissing over klimaatverandering moet tegen die achtergrond worden bekeken, en we mogen daarbij niet vergeten dat er nog veel landen zijn die óók recht op ontwikkeling hebben.

We moeten daarom een samenhangende visie ontwikkelen, en dat is iets waar het bij deze analyse van klimaatverandering aan ontbreekt. Het klimaatveranderingsprobleem los je niet alleen via uitstoot op. Een sectorale en kwantitatieve aanpak levert niets op.

Daar komt bij dat we meer belang moeten toekennen aan de wetenschap. Daarom wil ik de Commissie in de eerste plaats vragen om de resultaten van de teams die gegevens vervalst opnieuw te bekijken en – als blijkt dat ze uit Europa middelen ontvangen – de financiering van deze teams stop te zetten. Anders maak je jezelf voor altijd en eeuwig ongeloofwaardig.

Hoe gaan we de coördinatie regelen? Dat is de tweede belangrijke vraag. Hoe gaan we ons in Europa organiseren om hier tot een overeenkomst te geraken? Daar zouden we deze ochtend al oplossingen voor moeten proberen te bedenken.

Tot slot een onderwerp dat me bijzonder belang inboezemt: aanpassing is iets dat je in de praktijk realiseert, en dat moeten we nu opnieuw doen, met een nieuwe strategische visie op ons werkterrein. Het gaat dan, onder andere, om productiviteit, strategische herbebossing, regio's, gebieden en districten die zich met agro-energie bezig houden en, niet te vergeten, water en biodiversiteit. Zo'n nieuwe strategische visie hebben we nog niet.

Ik geloof daarom dat we moeten denken aan een bijdrage uit de Structuurfondsen voor nieuwe strategische plannen in alle regio's, om zo aanpassing mogelijk te maken. We moeten de besluitvormers vragen mee te werken aan het ontwikkelen van een strategische herformulering van het werkterrein. Wij hebben op dat gebied geen bevoegdheid, en het zal anders moeilijk worden vanuit Europa iets tot stand te brengen.

Saïd El Khadraoui (S&D). - Voorzitter, collega's, het is natuurlijk al vele malen gezegd: de top is mislukt. We staan mijlenver van onze doelstellingen. De komende maanden zal moeten blijken of een en ander nog kan worden rechtgezet. Maar ik geloof, en dat is ook al gezegd door anderen, dat we heel veel zelf nog kunnen rechtekken, ook zonder een wereldwijd VN-akkoord. Ik denk in het bijzonder aan wat we kunnen doen om te komen tot een meer duurzaam transportsysteem. In de doelstellingen werd vooropgesteld dat we gingen proberen om de uitstoot van de luchtvaartsector tegen 2020 met 10% te verminderen via de Internationale Luchtvaartorganisatie ICAO, maar ook een daling van 20% bij de uitstoot van het maritiem verkeer te bereiken via de Internationale Maritieme Organisatie. Welnu, ik zou aan de Raad en de Commissie willen vragen om binnen deze organisaties de onderhandelingen onverminderd voort te zetten en de druk op te voeren door nu al unilaterale maatregelen voor te bereiden, indien een akkoord op relatief korte termijn niet mogelijk is.

Ondertussen kunnen we natuurlijk zelf ook heel veel huiswerk maken. Over het intra-Europese verkeer heb ik kandidaat-commissaris Hedegaard tijdens de hoorzittingen een ambitieus klimaat-transportpakket horen verdedigen. Meneer Kallas leek iets minder duidelijk, maar ik wil de Commissie in herinnering brengen dat transport verantwoordelijk is voor 25% van de CO₂-uitstoot. Het is dus iets dat dringend aangepakt moet worden. Het is complex. Het is moeilijk. Je hebt een mix van maatregelen nodig, maar ik vraag u om daaraan verder te werken en op die manier een belangrijke steen bij te dragen tot een meer duurzaam beleid.

Catherine Soullie (PPE). - (FR) Mijnheer de Voorzitter, minister, dames en heren, we hoeven het belang van de kwestie van de klimaatverandering niet langer aan te tonen. De impact ervan op korte, middellange en lange termijn staat als een paal boven water, hoewel de resultaten van het JESC de voorpagina van een nationaal dagblad hebben gehaald en deze het standpunt van de sceptici beslist zullen versterken.

De Conferentie van Kopenhagen vormde in de ogen van de wereld een unieke kans voor de wereldleiders om de effecten van de klimaatverandering te bespreken, erop in te spelen en ze te keren. De Europese Unie zat hierbij op de eerste rij, niet alleen dankzij de gedurfde wetgeving die we hebben ingevoerd om de impact van onze activiteiten op het klimaat te verminderen, maar ook omdat Europa een unie van landen vertegenwoordigt die werkelijk het verschil kan maken.

Het resultaat van de Conferentie van Kopenhagen heeft beslist een ontevreden gevoel nagelaten, maar ik weiger het een mislukking te noemen. De wereld, met inbegrip zelfs van een van de meest terughoudende

landen, China, heeft een akkoord bereikt over het beperken van de temperatuurstijging tot twee graden. Brazilië heeft, conform de gedane toezeggingen, recent een wet aangenomen die tot doel heeft de emissie van broeikasgassen tot 2020 met ongeveer 39 procent te verminderen.

Diverse andere landen hebben eveneens blijk gegeven van ambitieuze doelstellingen voor de verlaging van de broeikasgasemissie. Ik denk hierbij aan Japan en Noorwegen. Een ander uiterst positief punt dat ik wil benadrukken is de consensus die is bereikt over de noodzaak van een mechanisme voor het verminderen van de emissie door ontbossing. Er is met unanimiteit een specifieke tekst opgesteld over de implementatie van het zogenaamde REDD+-mechanisme voor het terugdringen van de ontbossing, waardoor CO₂ op een natuurlijke manier kan worden opgeslagen.

Hoewel we nog ver verwijderd zijn van een bindende overeenkomst, maar wel duidelijk op weg naar een politieke overeenkomst, moeten we ons afvragen waarom de resultaten van Kopenhagen zo'n teleurstelling waren. Ik ben, net als een aantal collega's, naar de conferentie van Kopenhagen gegaan met de wens eraan deel te nemen, een bijdrage te leveren en een onderhandelend en leidend Europa stappen te zien zetten. Mijn teleurstelling was groot want Europa, en met name het Europees Parlement, heeft in de onderhandelingen beslist niet de rol gespeeld die het verdiend.

Om zich te laten gelden moet Europa op dit vlak krachtiger overkomen. De bijeenkomst van onze milieuministers in Sevilla heeft niets opgeleverd. Onze vertegenwoordigers kwamen onzeker en aarzelend over, en er heerst nog steeds verdeeldheid over onze doelstellingen.

Ik hoop dat mevrouw Hedegaard, gewapend met de voorstellen en beloften die zij aan de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid heeft gedaan, in staat zal zijn de ambities van de Europese Unie te herstellen.

Lambert van Nistelrooij (PPE). - Graag sluit ik me aan bij de bijdrage die collega Esther de Lange namens onze CDA-delegatie aan dit debat heeft geleverd. Ook ik ben teleurgesteld over het uitblijven van het juridische verdrag en ik heb een vraag aan de minister. Wat betekent het uitblijven van het verdrag voor ons wetgevingskader, namelijk het pakket dat we hebben vastgelegd onder andere voor de CO₂-handel? Wat is nu het gevolg voor dat stelsel? Kunt u dat aangeven? Ik wil vooral als coördinator voor het regionaal beleid in de PPE erop wijzen dat onze doelstellingen onverkort overeind moeten blijven. Europa moet ook de inzet van burgers, steden, regio's en bedrijven die zich aan het pakket uitvoerende programma's hebben verbonden, niet in twijfel trekken. Klimaat is geen *hype* en het wordt gelukkig, zie ik ook, verankerd in de EU 2020-strategie van de nieuwe Commissie.

Ik wijs er ook op dat we inmiddels onze eigen instrumenten en middelen van de Europese Unie in de richting van klimaatprioriteit hebben omgezet. 30% van de gelden van de regionale fondsen gaat naar klimaat en energiegerelateerde projecten. Dat is een verdubbeling in vergelijking met de periode daarvoor. Die prioriteit schept juist ruimte om door te gaan met innovatie en nieuwe groene technologie die ons wereldwijd aan die voorsprong zullen helpen. Dat geldt ook voor de bestedingen uit het herstelplan voor de bestrijding van de economische crisis. Ik ben van mening dat we daarmee een goede trend zetten, ook voor de financiering na 2013. Ik zie inderdaad dat er een grote betrokkenheid in regio's en steden bestaat om daarmee aan de slag te blijven. Het zou een fout signaal zijn - in alle vertwijfeling die hier misschien in een aantal verhalen doorklinkt - om iets van die ambitie terug te nemen. Ik hoop met u dat die tweede kans, de kans van Mexico, ons er beter op zet.

János Áder (PPE). - (HU) Mijnheer de Voorzitter, laten we de dingen niet mooier maken dan ze zijn. Kopenhagen is op een mislukking uitgedraaid, maar daar wil ik het nu niet over hebben. Ik wil wel zeggen dat we in plaats van kritiek op anderen te leveren voor onze eigen deur moeten vegen. We moeten erkennen dat een van de redenen van het fiasco was dat er in Kopenhagen geen gemeenschappelijk standpunt van de Europese Unie werd uitgedragen, noch wat betreft de CO₂-quota, noch aangaande de financiering. Ik ben het eens met degenen die zeggen dat de voorwaarde voor succesvolle onderhandelingen een gemeenschappelijk EU-standpunt is. Dat is waar. Wat is daarvoor nodig? Dat zowel de Commissie als alle lidstaten van de Europese Unie vasthouden aan de letter en de geest van Kyoto. Hongarije, Polen, Roemenië, Bulgarije, de Baltische staten, Slowakije en Tsjechië hebben een hoger percentage gehaald dan in de Kyoto-doelstellingen was vastgelegd. Daarom mogen zij hun CO₂-quota verkopen. Het is onfatsoenlijk, onfair en incorrect van de Commissie en de andere EU-lidstaten dat zij deze landen deze mogelijkheid willen ontnemen.

In Kopenhagen zijn Polen en Hongarije met een compromisvoorstel gekomen. De essentie daarvan is dat de mogelijkheid om quota te verkopen weliswaar ook na 2012 moet blijven bestaan, maar dat er jaarlijks

slechts een bepaalde hoeveelheid mag worden verkocht en dat het geld moet worden besteed aan groene investeringen. Wij hebben een compromisvoorstel gedaan in het belang van een gemeenschappelijk Europees standpunt. De beurt is nu aan de Commissie en de EU-15, vooral omdat de EU-15 zonder Hongarije, Polen, Roemenië en de andere landen niet hadden kunnen koketteren met het feit dat ze hun doelstellingen hebben gehaald, aangezien zij dan in plaats van 8 procent slechts op 5,5 procent waren blijven steken. Ik dank u voor uw aandacht.

Françoise Grossetête (PPE). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, de onderhandelingen hebben duidelijk gemaakt dat de strategie van de Unie is mislukt. We wilden anderen het goede voorbeeld geven door ons te gedragen als het braafste jongetje van de klas.

In werkelijkheid bestond er een kloof tussen de retoriek van een Europese Unie die wereldleider wilde zijn in de strijd tegen klimaatverandering en haar vermogen anderen mee te krijgen in de uiteindelijke onderhandelingen. Niet alleen was er niemand die volgde maar door alle kaarten veel te vroeg op tafel te leggen was mislukking gegarandeerd. In feite werd de stem van de Europese Unie in de uiteindelijke onderhandelingen vrijwel niet gehoord.

Dus, wat moeten we nu doen? We moeten allereerst het principe van wederkerigheid toepassen in onze handelsbetrekkingen met derde landen. Europa mag niet langer accepteren dat er een situatie bestaat waarin bepaalde geïmporteerde producten niet voldoen aan milieunormen. De mislukking in Kopenhagen heeft een situatie doen ontstaan die tot onzekerheid leidt over de toekomstige, internationale regels inzake het verlagen van de koolstofemissie, wat vooral nadelig is voor de Europese bedrijven die verplicht zijn grote investeringen te doen. Dit gebrek aan duidelijkheid kan bovendien nadelig zijn voor de CO₂-handel, die juist een helder en stabiel kader nodig heeft om krachtiger te worden en goed te functioneren.

Tegelijkertijd investeren de Verenigde Staten en China op grote schaal in groene technologieën om de groene werkgelegenheid van morgen te scheppen. Europa mag de innovatietrein niet missen. We moeten een echt Europees industriebeleid voeren, want dat is de werkelijke uitdaging in de strijd tegen de klimaatverandering. De nieuwe, schone technologieën zijn beschikbaar; het is aan ons om het gebruik ervan middels ons beleid te stimuleren, ten bate van iedereen, in het bijzonder van de ontwikkelingslanden.

Dat is de uitdaging die de Europese Unie moet aangaan. We hebben de middelen om deze ommekeer te laten slagen, maar laten we pragmatischer zijn wanneer de volgende deadlines in zicht komen, zodat we over een jaar in Mexico City de Overeenkomst van Kopenhagen kunnen omzetten in een juridisch bindend document.

Andrzej Grzyb (PPE). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de commissaris, het Spaanse voorzitterschap heeft besloten een evaluatie van de klimaatconferentie in Kopenhagen te maken, ofschoon wij hier volgens veel sprekers zeggen dat die op een fiasco is uitgelopen. Een fiasco hoeft echter geen ramp te zijn – soms moet men goede conclusies trekken uit een fiasco en zien wat de echte oorzaak was. De huidige strategie van de Europese Unie voor de onderhandelingen over klimaatbescherming moet worden geëvalueerd, want de voorbereidingen voor de volgende top, die in december van dit jaar zal worden gehouden in Mexico, zijn al begonnen.

Ik heb een vraag: moeten we de doelstelling voor uitstootbeperking verhogen, aangezien de huidige doelstelling met deze onderhandelingen niet is bereikt? We moeten partners vinden voor de huidige doelstelling, en voor een hogere doelstelling hebben we helemaal geen partners. Het moet duidelijk zijn dat we zonder de Verenigde Staten, China en India – en dat is tijdens dit debat in het Parlement al vaak gezegd – geen succes kunnen boeken met de doelen die de Europese Unie heeft gesteld tijdens de Top in Kopenhagen. Dat zal in Mexico hetzelfde zijn. We moeten de verklaring van de andere partijen evalueren, en bovenal het forum van de klimaatconferentie behouden als het voornaamste forum om te onderhandelen over een overeenkomst, ongeacht de kritische evaluaties met betrekking tot de vraag of het VN-forum geschikt is, goed is, correct functioneert, enzovoort.

We willen een groene economie, die verstandig gebruik maakt van het milieu en die nieuwe energiebronnen en nieuwe technologieën om energie op te wekken en te besparen ontwikkelt. Tegelijkertijd weten we dat de goedkoopste energie de energie is die niet uitgeput raakt en daarom moeten we rationeel zijn. Overigens – en dit is mijn laatste zin – wordt verlaging van de uitstoot van koolstofdioxide en andere broeikasgassen niet bereikt door het gebruik van dure technologieën. Heel vaak zijn onze eigen hulpbronnen, zoals de bossen en de bodem, uitstekende opnameplaatsen en dit is biologische opname en dus effectieve opname.

De Voorzitter. – In tegenstelling tot vanochtend, toen wij in grote haast verkeerden, hebben we nu een paar minuten over. Ik zal daarom de gebruikelijke regels niet toepassen en proberen iedereen het woord te geven

die daarom volgens de 'catch-the-eye'-procedure heeft gevraagd. Wel vraag ik u niet langer te spreken dan één minuut.

Na één minuut grijp ik in omdat er dertien sprekers op de lijst staan. Ik wil iedereen de gelegenheid geven om het woord te voeren, maar om de minister en de commissaris te kunnen laten antwoorden, mag u echt niet langer spreken dan één minuut.

Marian-Jean Marinescu (PPE). – (RO) Zoals verwacht is de Top van Kopenhagen zonder concrete resultaten afgesloten. Wij hebben echter het fenomeen van de opwarming van de aarde en de noodzaak actie te ondernemen duidelijk op ons netvlies. De Europese Unie moet haar inspanningen binnen het buitenlands beleid voortzetten, met name door gesprekken te voeren met de Verenigde Staten en China. Er moeten positieve resultaten worden geboekt. Wij hebben commissarissen voor zowel buitenlandse politiek als klimaatverandering.

In afwachting daarvan dienen de maatregelen die de Europese Unie tot dusver heeft genomen, zelfs de unilaterale, te worden voortgezet. Ik hoop dat tijdens de informele bijeenkomst in Sevilla in januari, de milieuministers de uitkomst van Kopenhagen pragmatisch zullen benaderen en klimaatverandering zullen zien in het licht van het toekomstige actieplan voor energie-efficiëntie 2010-2014.

Daarnaast moet het derde pakket maatregelen voor de interne energiemarkt worden afgestemd op de Overeenkomst van Kopenhagen teneinde energiezekerheid te bereiken, het gebruik van hernieuwbare energie te stimuleren en kooldioxide op te vangen en op te slaan.

Linda McAvan (S&D). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, een vraag aan de fungerend voorzitter, en misschien ook wel aan de Commissie, over die termijn van 31 januari. Hoe zit het nu met de toezeggingen binnen de EU? Ik ging ervan uit dat de EU één toezegging zou doen, maar ik heb gehoord dat ze in het Coreper verschillende toezeggingen gaan bespreken. Wat is er nu precies gaande?

In de tweede plaats zeggen we dat Europa met één stem moet spreken, maar is een deel van het probleem nu niet juist dat de EU naar Kopenhagen ging met een mandaat en dat het onderhandelingssteam bij de onderhandelingen geen flexibiliteit aan de dag kon leggen? Dat is een deel van het probleem. Daarom kwam de EU bij de slotonderhandelingen buiten spel te staan. Waarom zou men met een onderhandelaar praten die niet van zijn ingenomen standpunt kan afwijken en die geen flexibiliteit heeft? Hoe gaan we dit oplossen? Ik heb vernomen dat in de WTO hetzelfde gebeurt. Dit is een groot probleem voor de EU.

Ten slotte hoop ik, commissaris Rehn, dat u onze beste wensen wilt overbrengen aan commissaris Dimas. Ik vind het jammer dat hij hier niet is voor de laatste vergadering. We hadden hem graag willen bedanken voor het uitstekende werk dat hij gedurende vele jaren heeft verricht, en ik hoop dat we hem volgende week in de Commissie milieubeheer zullen zien zodat we onze dank alsnog kunnen overbrengen.

Gerben-Jan Gerbrandy (ALDE). – Voorzitter, in Kopenhagen zat tussen de reuzen - Verenigde Staten, China, India, Brazilië - helaas geen Europese reus. Sterker nog, er zaten 28 kleine Europese dwergjes aan tafel. 28: 27 lidstaten en één machteloze Commissie. Dat is dus de manier waarop het níet moet. Als Europa niet met één stem weet te spreken, is het machteloos en kan het niet de rol spelen die het zou kunnen spelen. Jammer voor Europa, maar vooral ook voor de uitkomst van dit soort conferenties. Vanmorgen zei voorzitter Barroso, met het Verdrag van Lissabon in de hand, dat het de Commissie is die op het gebied van het milieu namens de Europese Unie spreekt. Laat hij dat niet alleen maar zeggen, maar ook doen. Mijn vraag aan de Commissie is - geen mooie woorden over één stem - bent u bereid die rol te claimen en desnoods de Raad opzij te schuiven als het nodig is?

John Stuart Agnew (EFD). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, tijdens de grote conferentie in Kopenhagen vorige maand – compleet met politici, NGO's en activisten – was er een andere klimaatconferentie aan de gang in dezelfde stad, waar de meeste sprekers wetenschappers waren, en ik geloof dat ik het enige EP-lid was dat daar aanwezig was.

Deze wetenschappers haalden een voor een de zogenaamde feiten over de door de mens veroorzaakte opwarming van de aarde onderuit, met wetenschappelijke argumenten en niet met alarmistische soundbites. We hebben horen spreken over de technische problemen met het hockeystick-diagram van Al Gore en over de onbetrouwbaarheid van de gegevens van weerstations na de val van de Berlijnse Muur. We hebben horen spreken over de wetenschappelijke tekortkomingen van de computermodellen die niet zo snel koud weer zullen voorspellen, en over de waarschijnlijkheid dat de relatie tussen koolstofdioxide en de temperaturen op de wereld het omgekeerde is van wat wij in onze hersenen gepompt krijgen. We kregen satellietfoto's te

zien van de snelle toename van het poolijs tijdens de afgelopen drie jaar, en ook werden we geïnformeerd over de toename van het aantal ijsberen.

Andrew Henry William Brons (NI). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil nog iets kwijt over de eerdere verwijzingen naar het zogenaamde bewijs voor wat betreft de gletsjers in de Himalaya. De intergouvernementele werkgroep inzake klimaatverandering heeft in 2007 gezegd dat ze tegen het jaar 2035 zouden verdwijnen.

De *Sunday Times* heeft onlangs ontdekt dat het rapport uiteindelijk gebaseerd was op een interview dat een Indiase wetenschapper, de heer Hasnain, in 1999 aan de *New Scientist* had gegeven. De heer Hasnain heeft later gezegd dat dit op persoonlijke schattingen was gebaseerd en dat hij geen jaartal heeft genoemd en geen formeel onderzoek heeft verricht.

Als onze conclusies over de hypothese van klimaatverandering op bewijs moeten berusten, dan mag er niets aan te merken zijn op dat bewijs. Het mag niet gefabriceerd of verzonnen zijn.

Iosif Matula (PPE). - (RO) In tegenstelling tot andere delen van de wereld, begrijpt de Europese Unie de strijd tegen klimaatverandering en speelt ze hierin een pioniersrol. Tegelijkertijd vervult het hoge aantal deelnemers aan de bijeenkomst in Kopenhagen mij met de hoop dat het optreden van zo'n groot aantal bondgenoten uiteindelijk kans op succes biedt. Hoewel de uitkomsten van de top niet waren wat er van werd verwacht, geloof ik dat onze betrokkenheid op verschillende niveaus de gewenste resultaten zal hebben.

Wij moeten ons meer toeleggen op de bevordering van investeringsprogramma's in onze landen, zowel wat hernieuwbare energie betreft als in sectoren met directe gevolgen voor klimaatverandering. Ik refereer hier aan zowel kleine projecten, die bijvoorbeeld technische assistentie voor lokale energiebronnen betreffen, als grote, regionale projecten, zoals het selectieve beheer en hergebruik van afval of het herstel en de uitbreiding van afwateringsnetwerken en -systemen.

Gilles Pargneaux (S&D). - (FR) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de minister, op 11 november zei Vaclav Havel tegen ons: "Europa is het vaderland van onze vaderlanden". Na Kopenhagen hebben onze Europese medeburgers echter zware kritiek. Er is een serieus gebrek aan vertrouwen en daarom wil ik u, met het oog op deze vertrouwenscrisis en het herstel van het vertrouwen, een tweeledige vraag stellen.

Ten eerste, wilt u tijdens de zes maanden van uw voorzitterschap de invoering van een koolstofheffing op financiële transacties, een soort Tobin-heffing, opnieuw op de onderhandelingsstafel brengen? Ik denk dat een dergelijke heffing zou kunnen bijdragen aan het herstel van het vertrouwen, niet alleen bij onze medeburgers maar bij iedereen in de wereld die dat vertrouwen heeft verloren.

Ten tweede, overweegt u de onderhandelingen over een meer bindende lijst van koolstofquota en koolstoflekage te heropenen?

Seán Kelly (PPE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, één zwaluw maakt nog geen zomer, maar evenmin kan één koude winter theorieën over klimaatverandering en opwarming van de aarde ontkrachten. Integendeel, voor steeds meer mensen is het bewijs meer dan overtuigend omdat zowel wetenschappelijk als visueel bewijs aantoont dat het klimaat aan het veranderen is.

De Conferentie van Kopenhagen is een flop en een mislukking genoemd. Ik denk dat deze beter kan worden getypeerd als een klein stapje in de goede richting: één kleine stap in de goede richting. Maar de uitdaging op dit moment is om in Mexico die kleine stap om te zetten in een grote sprong voor de mensheid.

Voor ons in de Europese Unie in het bijzonder is het een belangrijke uitdaging om te laten zien dat de nieuwe instellingen en de nieuwe posten die in het Verdrag van Lissabon zijn gecreëerd, doeltreffend zijn. Als we gemarginaliseerd worden, zoals in Kopenhagen...

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken.)

Andrés Perelló Rodríguez (S&D). - (ES) Over weinig onderwerpen bestaat een zo sterke consensus in het Europees Parlement en in de maatschappij als hierover, en toch hebben we de verwachtingen van die maatschappij, die vertrouwen had in Kopenhagen, beschaamd.

Ik geloof niet dat de top op een mislukking is uitgelopen. Er zijn er die klimaat en weer met elkaar verwarren. Dat het in het noorden gesneeuwd heeft is normaal, maar het is niet normaal dat het in Sevilla sneeuwt en in Cuba 4°C is. Dat bewijst nu juist dat er wel degelijk sprake is van klimaatverandering. We mogen ons door deze dingen niet laten afleiden.

Het is meer dan ooit zaak dat we aan ons standpunt vasthouden, mevrouw de minister, en u de eerstvolgende zes maanden in staat stellen daaraan het uwe bij te dragen en de Raad ervan te overtuigen dat we steeds meer behoefte hebben aan een eensgezind en eendrachtig standpunt. Ook moeten we de Commissie ertoe bewegen met één stem te spreken, opdat president Obama in Mexico niet opnieuw zal zeggen "Ik ga nu met de Chinezen overleggen en vertel de Europeanen later wel wat we hebben besproken". Dat is wat in de Europese Unie voor zoveel frustratie heeft gezorgd.

We vervullen nog steeds een pioniersrol, mevrouw de minister, ten behoeve van het klimaat, ten behoeve van de Europese Unie, en ten behoeve van de Mensheid zelf.

De Voorzitter. – U weet dat u uw betoog ook schriftelijk kunt indienen, zodat het kan worden opgenomen in het volledig verslag van de vergadering. Als u te snel spreekt kunnen de tolken u niet bijhouden en dan zult u, afgezien van de anderen die uw taal beheersen, de enige zijn die weet waar het over gaat.

Het verdient daarom aanbeveling om rustig te spreken zodat uw betoog kan worden vertolkt, maar u kunt ook, zoals ik zei, gebruik maken van de mogelijkheid om uw betoog schriftelijk in te dienen en op te laten nemen in het volledig verslag.

Bogusław Sonik (PPE). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, we moeten toegeven dat de tactiek die de Europese Unie tot nu toe heeft gebruikt, onder meer tijdens de Top in Kopenhagen, verkeerd was. Het was een tactiek waarbij we al onze kaarten op tafel legden en geloofden dat als we onszelf ambitieuze doelen zouden stellen, anderen wel mee zouden doen. Het gepingel, dat ook hier in het Parlement plaatsvond, over de vraag of we de uitstoot met 40 of 50 procent moeten terugdringen, was verkeerd. Het doet een beetje denken aan de onderhandelingen tijdens de Koude Oorlog, toen bepaalde politieke groepen dachten dat unilaterale ontwapening de Sovjet-Unie ook tot ontwapening zou aanzetten. We moeten deze tactiek veranderen en standvastig zijn tijdens de besprekingen met de machtige landen van de wereld – China, de Verenigde Staten – en zelfs dreigen met de heffing waarover onze collega's uit Frankrijk het hebben, een koolstofaks aan de grenzen van de Europese Unie. Onze bedrijven moeten kunnen concurreren op de wereldmarkt. We moeten ook denken aan nieuwe technologieën, waaronder technologieën (...).

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Marc Tarabella (S&D). – (FR) Mijnheer de Voorzitter, iedereen is het erover eens dat de Top in Kopenhagen is geëindigd in een dubbele mislukking. Immers, de Top heeft niet alleen een muis gebaard in de vorm van een niet-bindende overeenkomst, die bovendien niet door alle landen is ondertekend, maar we moeten ook onze eigen nederlaag onder ogen zien, want de onderhandelingen in Kopenhagen hebben duidelijk gemaakt dat de hoofdrol wordt gespeeld door de twee grootste vervuilers van deze planeet, China en de Verenigde Staten. Deze G2 heeft de onderhandelingen gevoerd zonder dat de Europeanen en de ontwikkelingslanden werkelijk iets te vertellen hadden. Het onderwerp landbouw is daarom nauwelijks aan bod gekomen, terwijl deze sector toch een van de meest fundamentele elementen is in de strijd tegen klimaatverandering. De Europese landbouw bereidt zich momenteel voor op een overschakeling naar meer duurzame productiemodellen, met een meer verantwoordelijk waterbeheer en met modellen die minder energie-intensief zijn en minder afhankelijk van chemicaliën, in het besef dat biodiversiteit en het behoud van ecosystemen de sleutels zijn in de strijd tegen milieuvervuiling. Dus alstublieft, wanneer gaan we erkennen dat landbouw...

(Spreker wordt door de Voorzitter onderbroken)

Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz (PPE). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, de top van Kopenhagen heeft laten zien dat we op een andere manier naar de kwestie van klimaatverandering kunnen kijken. Het echte probleem was niet het verlagen van de uitstoot van broeikasgassen, maar het doen van voorstellen voor effectieve mechanismen ter ondersteuning van die verlaging. De Europese Gemeenschap heeft tot nu toe voorop gelopen als het ging om het terugdringen van de CO₂-uitstoot, en zij bepaalt nog steeds de normen om dit wereldwijd te bereiken.

Daarom is het binnen het kader van de Europese Unie de moeite waard om een duurzame aanpak voor te stellen die het mogelijk maakt om allereerst passende maatregelen voor onszelf te financieren, binnen de EU. Het geld daarvoor zou afkomstig moeten zijn uit een EU-fonds dat door alle lidstaten gezamenlijk wordt ingesteld, met evenredige bijdragen op basis van het bnp van elk land per hoofd van de bevolking. Op die manier bereiken we gelijke bijdragen van alle lidstaten zonder onnodige complicaties. Er moet prioriteit worden gegeven aan de financiering van maatregelen die bijdragen aan een werkelijke verlaging van de uitstoot tegen zo laag mogelijke kosten.

Adam Gierak (S&D). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van de kritische opmerkingen van wetenschappers over de betrouwbaarheid van de conclusies van het IPCC en de onthulling van de vervalsing van gegevens – die ongetwijfeld van invloed zijn geweest op de uitkomst van de Conferentie in Kopenhagen – heb ik de Commissie gevraagd of het mogelijk zou zijn onderzoek te laten uitvoeren om de betwiste bevindingen te verifiëren. In zijn antwoord zei de heer Dimas: “Het oordeel van het IPCC drukt een consensus uit die is bereikt door duizenden wetenschappers.” Ik vraag daarom: worden resultaten in de wetenschap bepaald door consensus en zijn wetenschappelijke conclusies het resultaat van stemming? Met betrekking tot Climategate zei de commissaris: “Het standpunt van de Europese Commissie is dat het niet van invloed is op de duidelijke en gerechtvaardigde conclusies in het IPCC-verslag.” Ik vraag daarom: wat voor conclusies kunnen er worden getrokken uit vervalste gegevens? Ik denk dat we een onafhankelijk onderzoek nodig hebben om de effecten van CO₂ te verifiëren. Zonder wetenschappelijke geloofwaardigheid wacht ons in Mexico een nieuw fiasco.

Sirpa Pietikäinen (PPE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, de volgende stappen na Kopenhagen zouden de positie en de onderhandelingsmogelijkheden van de Verenigde Naties moeten versterken.

We moeten het mogelijk maken voor de VN de onderhandelingen te beginnen op hoog niveau met de staatshoofden en daarna een en ander met ambtenaren nader uit te werken op de wijze waarop dit bij de G8 of de G20 gebeurt. De EU heeft er belang bij en is ook in staat om dit soort verandering er in het VN-systeem doorheen te krijgen.

Ten tweede wens en hoop ik voor de Raad en voor de nieuwe Commissie dat nu met het nieuwe Verdrag van Lissabon het kernvraagstuk in ons buitenlands beleid ter hand wordt genomen door het trio van de voorzitter van de Commissie, de hoge vertegenwoordiger en de commissaris voor klimaatverandering, en dat er op basis van één enkele overeengekomen tekst kan worden onderhandeld.

Edite Estrela (S&D). – (PT) Het is hier al gezegd: de Conferentie van Kopenhagen was een grote teleurstelling, want men is er niet in geslaagd ook maar één politiek bindende overeenkomst te bereiken. Maar nu moeten we naar de toekomst kijken en ons politiek goed voorbereiden – de technische voorbereiding heeft de Europese Unie al gedaan –, dus politiek goed voorbereiden op de Conferentie van Mexico. De Europese Unie moet haar leiderschap zien terug te winnen en met één stem spreken. Het Verdrag van Lissabon zal daarbij kunnen helpen en Europa de mogelijkheid geven haar plaats in te nemen en met één stem te spreken, met de autoriteit van iemand die zijn huiswerk gedaan heeft. Ook rekenen we op het Spaanse voorzitterschap om ervoor te zorgen dat we, wanneer we op de bijeenkomst in Bonn komen ...

(Spreekster wordt door de Voorzitter onderbroken)

De Voorzitter. – Ik sluit deze ronde af. Het heeft uitzonderlijk lang geduurd maar het is in ieder geval gelukt om een flink aantal afgevaardigden aan het woord te laten. Daarnaast valt uit de aanwezigheid van zoveel leden op te maken dat dit Parlement grote belangstelling heeft voor het onderhavige thema.

We zijn nu aanbeland bij het laatste onderdeel van het debat. Om te beginnen geef ik mevrouw Espinosa het woord om antwoord te geven.

Mevrouw Espinosa zal, net als het Parlement overigens, begrijpen dat ik haar met groot genoegen het woord geef vanwege de vriendschap, warmte en bewondering die ik voor haar koester.

Elena Espinosa Mangana, fungerend voorzitter van de Raad. – (ES) Dames en heren afgevaardigden, ik dank u allemaal voor uw interventies. Die zullen ons zeker in staat stellen beter werk af te leveren. Het spijt me dat ik niet op ieders opmerkingen kan ingaan, van de eerste interventie van mevrouw Wortmann-Kool, tot de laatste van de heer Gryb, plus nog de vijftien aanvullende interventies. Staat u me echter toe iets toe te voegen aan mijn eerdere interventie.

We hebben op het gebied van klimaatverandering nog een aantal grote uitdagingen voor ons: we moeten de steun en de toezeggingen in het kader van de Overeenkomst van Kopenhagen consolideren, en al de elementen van die overeenkomst versterken door de inhoud ervan verder uit te werken en preciezer te formuleren en de implementatie ervan versneld doorgang te doen vinden.

De Top van Kopenhagen heeft duidelijk gemaakt dat er nu sprake is van een nieuw internationaal scenario, een scenario dat extra aanpassingen behoeft, met nieuwe uitdagingen en verwachtingen. Er hebben zich nieuwe deelnemers aangediend en de regels voor de besluitvorming moeten worden aangepast aan de nieuwe omstandigheden en behoeften.

De Europese Unie moet nu gaan nadenken over de wijze waarop ze haar internationaal leiderschap op het gebied van het klimaatbeleid wil gaan waarmaken.

We moeten onze doelstellingen niet uit het oog verliezen. Dat zou onze geloofwaardigheid in diskrediet brengen en onze positie afzwakken die in de afgelopen jaren werd betwist. De Europese Unie weet beter dan wie dan ook hoe moeilijk het is om collectief leiderschap tot stand te brengen, maar tegelijkertijd weet het Parlement beter dan wie ook wat er bereikt kan worden en hoe bevredigend het is als resultaten iedereen ten goede komen. Zo werkt het in dit Parlement. Op mondiaal niveau kunnen we alleen verder als onze aanpak is gebaseerd op wederzijds vertrouwen en het algemeen belang.

Iemand heeft Kopenhagen beschreven als een volmaakte kwelling met een wrange nasmaak. Ik houd het liever op iets dat ik waardevoller acht: Kopenhagen staat voor de bereidheid een breed potentieel in te zetten. Dat potentieel hebben we de afgelopen maanden steeds verder kunnen uitdiepen. En u kunt er ook rustig van uitgaan, dames en heren afgevaardigden, dat het gerechtvaardigd is luid en duidelijk te zeggen dat de Europese Unie in Kopenhagen het probleem niet is geweest.

Als we het over uw interventies hebben, dan zien we dat een aantal onder u heeft gesproken over onderwerpen als solidariteit met derde landen, het terugdringen van de uitstoot, ontbossing, een doeltreffendere en duurzamere industrie. Velen hebben het gehad over leiderschap en eenheid. Waar het in deze fase om gaat is dat we ervoor zorgen dat de Overeenkomst van Kopenhagen onmiddellijk wordt toegepast.

We moeten er dus voor zorgen dat deze overeenkomst in haar geheel opgenomen wordt in de gewone procedure van de Verenigde Naties. We zullen de grondslagen van de overeenkomst moeten consolideren om in Mexico werkelijk vooruit te kunnen komen. In Mexico zullen regionale en sectorale allianties een belangrijke rol vervullen. De taak van de Europese Unie bestaat erin die allianties uit te breiden en te versterken.

Laten we schouder aan schouder werken aan de toekomst. We moeten leren en dan weer doorgaan, en niet bij de pakken blijven neerzitten. Dit Parlement kan veel bewerkstelligen als het de blik op de toekomst gericht houdt en overweegt wat we volgende generaties moeten nalaten. Iedereen – de lidstaten, de Milieuraad, de Commissie, het Parlement, en natuurlijk ook het voorzitterschap – speelt hier een rol.

We moeten elkaar niet voor de voeten lopen. We moeten het beste van wat iedereen te bieden heeft overnemen en dat alles bij elkaar voegen ten behoeve van een gemeenschappelijke toekomst. We mogen niet vergeten dat milieubescherming, ontwikkeling, mededinging en innovatie gemeenschappelijke doelstellingen zijn, en dat het werk aan één van die doelstellingen gelijke tred moet houden met het werk aan de andere doelstellingen.

Ik heb uw bijdragen meegenomen, en u kunt erop rekenen dat de Spaanse regering, die tot 30 juni het roterend voorzitterschap van de Europese Unie zal waarnemen, steeds bereid is met u samen te werken om een duurzamere toekomst te verwezenlijken.

Olli Rehn, lid van de Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, allereerst wil ik u bedanken voor het zeer substantiële en verantwoorde debat. Ik zal mijn collega Stavros Dimas zeker uw beste wensen overbrengen voor zijn spoedig herstel, zodat hij binnenkort naar uw commissievergadering kan komen.

Ik heb kennis genomen van uw punten en ik zal proberen op een aantal van uw zorgen en beleidsstandpunten te reageren op grond van de informatie waar ik tijdens dit debat om heb gevraagd. Ik denk dat de kernboodschap die daaruit naar voren kwam als volgt geïnterpreteerd kan worden: alhoewel de Overeenkomst van Kopenhagen geen afspiegeling vormt van ons ambitieniveau heeft Europa er toch in zekere mate zijn stempel op kunnen drukken. Met andere woorden, in de Overeenkomst van Kopenhagen staan verwijzingen naar het voor de aanpak van de klimaatverandering vereiste ambitieniveau voor de klimaatovereenkomst van na 2012 en wordt de basis gelegd voor een financieel pakket en gevraagd om het aangaan van serieuze verplichtingen voor emissiereducties.

Het Coreper is op dit moment namens ons over onze toezeggingen aan het vergaderen en de Commissie en de lidstaten willen dat er één duidelijk standpunt komt. De bijzonderheden worden momenteel besproken en ik vertrouw erop dat we vóór de uiterste termijn van 31 januari klaar zullen zijn. Dit in antwoord op mevrouw McAvan. Daarmee moet ook een gedegen basis worden gelegd voor de gezamenlijke onderhandelingsstekst waar mevrouw Pietikäinen toe opriep.

Tegelijkertijd zien we de overeenkomst als een springplank voor grote sprongen voorwaarts straks in Mexico, tijdens de toekomstige internationale klimaatonderhandelingen. Mevrouw Hassi en vele anderen hebben de EU gevraagd om een leidende rol te spelen. Daar ben ik het mee eens. De Commissie is vastbesloten om

ervoor te zorgen dat de EU de komende maanden die leidende rol blijft spelen en dat deze overeenkomst wordt omgevormd tot het ambitieuze en juridisch bindende verdrag dat we allemaal graag zouden zien. Met het oog op deze doelstelling reken ik op uw steun.

Zoals terecht tijdens dit debat is opgemerkt, waren enkele van onze belangrijke onderhandelingspartners, zoals China en de Verenigde Staten, helaas niet in staat of bereid om dezelfde verplichtingen aan te gaan als de Europese Unie of in de buurt daarvan te komen, wat natuurlijk zeer nadelige gevolgen heeft gehad voor de onderhandelingen. Het is voor iedereen duidelijk dat met name China geen toezeggingen wilde doen voor werkelijk zinvolle doelstellingen. Naar mijn persoonlijke mening zal de nieuwe Commissie voor de Europese Unie een alomvattende strategie inzake China moeten ontwikkelen om onze gemeenschappelijke belangen met het oog op het klimaatbeleid, de spanningen op handelsgebied en het wisselkoersbeleid beter te kunnen behartigen en verwezenlijken. Het is onaanvaardbaar dat door de monetaire dumping van China het economisch herstel in Europa op het spel wordt gezet. Ook verwachten we van China dat het serieuze verplichtingen aangaat op het gebied van het klimaatbeleid.

Maar laten we ook niet vergeten dat ons leiderschap thuis begint. We moeten ons ten volle inspannen om aan onze Kyoto-verplichtingen te voldoen nu de finish in zicht komt. We moeten er ook voor zorgen dat er nieuwe, ambitieuze beleidslijnen en maatregelen worden voorgesteld zodat we de doelstelling van 20 procent – of zelfs 30 procent – die we onszelf hebben opgelegd, kunnen verwezenlijken. Om dat te bereiken moeten we investeren in innovatie en onderzoek naar hulpbronnenefficiënte milieu- en energietechnologieën, die de kern zullen vormen van de nieuwe EU-strategie 2020 die we op dit moment aan het voorbereiden zijn.

Ik ben het eens met mevrouw Dati en mevrouw Grossetête, en ook met mevrouw Ek, dat de EU 2020 bijgevolg een klimaatindustrie- en een banenstrategie moet zijn, en aldus de kern moet vormen van het economisch herstel van de Europese Unie. Ik wil ook nog graag reageren op de zeer concrete vraag van de heer Davies. Ik heb het nagetrokken en ik kan u medelen dat er over de bestemming van de subsidies van 300 miljoen euro voor de afvang en opslag van koolstof op 2 februari in het daartoe bevoegde comitologiecomité een beslissing zal worden genomen. Ik kan u geruststellen dat we twaalf demofabrieken willen ondersteunen. Acht fabrieken zullen in de eerste ronde worden ondersteund en de rest in de tweede.

Tot slot is het onze plicht jegens toekomstige generaties om het goede voorbeeld te blijven geven en tegen het eind van dit jaar een juridisch bindende overeenkomst tot stand te brengen, waardoor een betere en duurzame toekomst voor alle mensen gewaarborgd wordt.

De Voorzitter. – Na deze toespraak van de commissaris, die wij veel geluk wensen, wel wetende dat hij zijn werk in de toekomst net zo goed zal doen als in het verleden, sluit ik het debat.

De stemming vindt plaats tijdens de eerste vergaderperiode van februari.

Elena Oana Antonescu (PPE), schriftelijk. – (RO) 'Politiek is het vermogen te voorspellen wat er morgen, volgende week, volgende maand en volgend jaar zal gebeuren. En om achteraf uit te leggen waarom het niet gebeurde,' zei Winston Churchill.

Wat de Conferentie van Kopenhagen betreft zijn we allemaal goede politici. De conferentie begon met veel optimisme over een nieuwe klimaatovereenkomst, maar de onderhandelingen toonden aan dat optimisme en eerbied voor het milieu eerder Europese dan mondiale waarden zijn. Het feit dat de uitkomst van de Conferentie van Kopenhagen een teleurstelling was, omdat onze verwachtingen en die van onze burgers niet werden ingelost, zou ons moeten motiveren en sterken in ons voornemen een grotere inzet aan de dag te leggen en meer eensgezindheid te tonen op de volgende top, dit najaar in Mexico. Europa moet leren een speler en actieve onderhandelaar te zijn, en met één stem te spreken.

Ivo Belet (PPE), schriftelijk. – Voorzitter, na het echec van Kopenhagen kunnen we nu een zielig potje zitten jammeren en zeuren langs de zijlijn, maar dat is verspilling van energie. Laten we doorgaan doen met vegen voor onze eigen deur. Europa heeft, als enig continent, concrete en ambitieuze wetten om de CO₂-uitstoot terug te dringen. Die moeten we de komende maanden en jaren uitvoeren. We mogen niet vergeten dat dit ook een rechtstreekse invloed heeft op andere grootmachten, China op kop. Alle consumentenproducten die de Chinezen in de nabije toekomst in Europa willen verkopen, zullen moeten beantwoorden aan de strengste Europese milieunormen. Dat verplicht de Chinese producenten om ook het roer om te gooien. 'Hopenhagen' mag dan al grotendeels mislukt zijn. Maar we moeten opnieuw aan de slag, want volgend jaar, eerst in Bonn, en nadien in Mexico is er een nieuwe kans. Intussen heeft Kopenhagen er zonder twijfel voor gezorgd dat iedereen wakker is. Ons aller milieubewustzijn is fors aangescherpt. Dat is niet genoeg, maar

wat me optimistisch stemt, is het besef dat investeren in het klimaat ook goed is voor je eigen portemonnee, voor de economie en dus ook voor de werkgelegenheid.

Sebastian Valentin Bodu (PPE), *schriftelijk*. – (RO) De milieutop in Kopenhagen is door velen beschreven als een faliekante mislukking omdat de uitkomst een vage overeenkomst was zonder duidelijke aannames en termijnen. Als we wat er in Kopenhagen heeft plaatsgevonden echter nauwkeuriger bezien, kunnen we vaststellen dat de basis werd gelegd voor een nieuwe wereldwijde klimaatorde die wij tot stand zullen brengen, maar na jaren en jaren van hard werken en onderhandelingen.

Het was voor het eerst dat 115 staatshoofden en regeringsleiders elkaar ontmoetten om de klimaatverandering te bespreken. Dat is een belangrijk teken. Het feit dat de top plaats had onder auspiciën van de VN wijst erop dat zelfs de ontwikkelingslanden en weinig geïndustrialiseerde landen beseffen dat zij een actieve rol moeten spelen in de reductie van de uitstoot van broeikasgassen.

Het belang van bilaterale gesprekken tussen machtige industrielanden en ontwikkelingslanden is toegenomen, met name in het licht van de volgende top over milieuvraagstukken in Mexico. De EU beschikt over alle kennis om een belangrijke rol te spelen in bilaterale gesprekken met landen als China, India en Brazilië. De tijd is gekomen dat geen moeite te veel zal lijken als het gaat om de toekomst van de planeet die wij delen.

George Sabin Cutaş (S&D), *schriftelijk*. – (RO) De afgelopen maand was 'mislukking' het meest gebruikte woord om de Top van Kopenhagen te kenschetsen. De onbevredigende uitkomst van de top is toe te schrijven aan zowel de terughoudendheid die de grote geïndustrialiseerde landen aan de dag legden als de ingewikkelde regels van het systeem gebaseerd op de consensus van de VN.

Verder moet worden onderzocht waarom de Europese Unie niet in staat was een katalysatorrol te vervullen in de wereldwijde inspanningen ter beperking van de effecten van klimaatverandering. Door een jaar voor deze conferentie eenzijdig aan te kondigen dat zij van plan was de uitstoot van broeikasgassen in 2020 met 20 procent te verminderen, had de EU de morele overhand die een stimulerende werking had kunnen hebben op de onderhandelingen in Kopenhagen. Toch wisten we niet hoe we onze stem konden laten horen op een conferentie die werd gedomineerd door de standpunten van de VS en opkomende landen.

Een beperkter gesprekskader is gewenst om te kunnen hopen op succesvolle onderhandelingsresultaten. De ministeriële bijeenkomsten in Bonn en Mexico-Stad in juni en december moeten zo effectief mogelijk worden aangewend voor het openhouden van de weg naar een nieuw verdrag. De lidstaten moeten hun optreden coördineren zodat wij op het wereldpodium met één stem kunnen spreken.

Adam Gierek (S&D), *schriftelijk*. – (PL) Het fiasco van de klimaattop heeft de zwakheid van Europa en de naïveteit van zijn politieke elite laten zien. Het heeft laten zien dat we maar een van de vele spelers op het wereldtoneel zijn. Waarom zijn de voorstellen met betrekking tot de CO₂-uitstoot onaanvaardbaar gebleken? Omdat ze in strijd zijn met de belangen van veel ontwikkelingslanden, geen rekening houden met concurrentie op basis van de wereldwijde militaire economie, het recht op het gebruik van een gemeenschappelijk goed, namelijk de aarde, oneerlijk verdelen en gebaseerd zijn op de niet erg geloofwaardige hypothese van het IPCC over de schadelijkheid van CO₂, terwijl nu blijkt dat de zogenoemde 'bewijzen' zijn gemanipuleerd (Climategate). De wetenschap mag niet door de politiek worden beheerst, maar moet rekening houden met alle omstandigheden en antwoord geven op elke mogelijke vraag. Heeft iemand bijvoorbeeld gevraagd wat er zou gebeuren als er niet genoeg CO₂ in de atmosfeer was? We moeten blij zijn met de warme periode in de contemporaine geschiedenis van onze planeet en met het feit dat we op dit moment ongeveer 370-380 ppm CO₂ in de atmosfeer hebben. In de natuur- en scheikunde kennen we het evenwichtprincipe van Le Châtelier, dat de ontwikkeling van ideale omstandigheden voor fotosynthese voorspelt. De aarde wordt groener, een feit dat al vele malen is bevestigd, en dat garandeert grotere oogsten en betere omstandigheden voor ontwikkeling. We moeten hopen dat dit zo doorgaat, maar er zijn helaas veel tekenen dat de wereld in de komende twee decennia koeler zal worden. Conclusie: de Europese Unie moet haar beperkende pakket maatregelen inzake klimaat en energie herzien, want het vermindert het concurrentievermogen van de economie van de EU.

Béla Glattfelder (PPE), *schriftelijk*. – (HU) De huidige liberale handelsregels stimuleren een zo groot mogelijke CO₂-uitstoot. Met de invoering van de emissiehandel, de steun voor hernieuwbare energiebronnen en met investeringen die de energie-efficiëntie verbeteren, leveren de ontwikkelde landen een geweldige inspanning om hun CO₂-uitstoot te beperken. Deze maatregelen betekenen extra kosten voor bedrijven. Het energiegebruik wordt in deze landen bovendien steeds zwaarder belast.

Ondertussen doen veel ontwikkelingslanden er niets aan om hun uitstoot van broeikasgassen te verminderen. Ze laten hun CO₂-uitstoot zelfs voortdurend stijgen. In plaats van de grootste industriële verbruikers aan te zetten tot energie-efficiëntie, leveren ze deze bedrijven elektrische energie tegen een gereduceerde prijs. Volgens velen is het belangrijkste voordeel van deze landen in vergelijking met andere niet meer goedkope arbeidskrachten maar goedkope energie.

Daarom moeten we nieuwe internationale handelsregels invoeren waarmee wordt verhinderd dat handel tot verdere CO₂-uitstoot leidt. We hebben niet alleen *fair* maar ook *green trade* nodig. Met het oog daarop moeten effectieve juridische sancties kunnen worden opgelegd aan landen die zich niet houden aan de toezeggingen uit de klimaatakkoorden.

András Gyürk (PPE), *schriftelijk*. – (HU) De Klimaattop van Kopenhagen heeft de verwachtingen niet ingelost. Er zijn geen bindende toezeggingen gedaan waarmee de toekomstige kaders van de internationale klimaatbescherming kunnen worden bepaald. De situatie wordt nog verergerd doordat de Europese Unie ondanks haar bedoelingen geen beduidende invloed heeft kunnen uitoefenen op de uitkomst van de onderhandelingen. Het fiasco van de top mag echter geen reden zijn voor passiviteit. We moeten ons verzoenen met de gedachte dat de nadruk ligt op regionale oplossingen zolang er geen voor alle partijen bindend internationaal verdrag ligt. Dienovereenkomstig moet ook de Europese Unie haar interne klimaatwetgeving verder bij blijven schaven. De EU-richtlijnen moeten efficiënter worden zonder dat de Europese industriële sectoren daardoor een concurrentieachterstand oplopen.

Het klimaatbeleid van de EU mag echter ook de nieuwe lidstaten niet benadelen, zoals is gebeurd in de onlangs aangenomen richtlijn inzake de interne lastenverdeling. Bij klimaatbescherming moet worden gestreefd naar oplossingen die naast de matiging van de uitstoot van schadelijke stoffen veel bijkomende effecten hebben. Zo verbetert de ontwikkeling van het stadsvervoer de levenskwaliteit, creëren energie-efficiënte investeringen banen en verbeteren de bedragen die beschikbaar worden gesteld voor onderzoek en ontwikkeling het concurrentievermogen. Deze aspecten moeten ook terugkomen in de begroting voor de volgende zeven jaar. Europa kan het zich niet veroorloven de internationale klimaatonderhandelingen slechts lijdzaam te ondergaan. Ook in de toekomst moet Europa een initiatiefrijke rol spelen, zelfs als nu in plaats van grote doorbraken de periode van kleine stappen aanbreekt in het klimaatbeleid.

Eija-Riitta Korhola (PPE), *schriftelijk*. – (FI) Mijnheer de Voorzitter, ik heb met ontsteltenis de klachten over het slechte resultaat van de Top van Kopenhagen aangehoord. Ik kan niet anders dan constateren dat het tijd wordt dat de Europese Unie de werkelijkheid onder ogen ziet. Wij moeten ons niet langer voor de gek houden door te denken dat de Europese Unie een leidende positie heeft of kan hebben. Laten we eerlijk zijn: onze ondoeltreffende en dure strategie is voor niemand aantrekkelijk. Ik zeg dit ook tegen de aanstaande commissaris voor klimaat. De Top van Kopenhagen kwam en ging, maar waarom laat mevrouw Hedegaard ons nog steeds geloven dat de Europese Unie de leider en pionier in de wereld is op het gebied van klimaatbeleid? Die rol heeft zij al heel lang niet gespeeld.

“Volg mij, ik kom achter u aan”, is de paradoxale leuze die de Europese Unie voor zichzelf heeft bedacht. Met dit zelfbedrog gaat de Europese Unie door met haar slechte klimaatbeleid, dat banen vernietigt in de schoonste industrieën. Degenen die het klimaatdebat ook maar een beetje hebben gevolgd, wisten al lang dat er geen internationale overeenkomst zou worden bereikt op basis van de recepten van de Europese Unie. De Verenigde Staten, China en Japan hebben een route gekozen waarin het door de VN geleide model, met zijn onderhandelde emissieplafonds en tijdschema's, wordt verworpen. Zij investeren rechtstreeks in vermindering van de koolstofintensiteit en in nieuwe technologie, wat te zijner tijd zal worden gezien als de logische manier om emissies te reduceren. Die methode zal de economie en arbeidsplaatsen niet blootstellen aan bureaucratie, oneerlijke concurrentie of onvoorziene prijsschommelingen, wat in Europa wel zal gebeuren. Als de Europese Unie anders blijft handelen dan de anderen, dan blijft zij alleen staan en verslechtert zij de positie van haar ondernemingen. Het is een slechte zaak dat niemand daarvan zal profiteren, zeker de burgers niet. Het zal evenmin het milieu ten goede komen als de schoonste industrieën ter wereld in de emissiehandel straffen krijgen opgelegd die anderen niet krijgen opgelegd. Het wordt tijd dat de Europese Unie haar beleid herziet en ophoudt te fantaseren.

Petru Constantin Luhan (PPE), *schriftelijk*. – (RO) De Europese Unie moet betrokken blijven bij de internationale onderhandelingen over een post-Kyoto-overeenkomst. Het is duidelijk dat om een nieuwe mondiale post-Kyoto-overeenkomst te ondertekenen de onderhandelingsstrategie van de EU moet worden geëvalueerd en zorgvuldig voorbereid met het oog op voorzetting van de onderhandelingen in 2010.

Hoewel er niet van een succes kan worden gesproken en de Europese Unie bijlange na niet heeft gekregen wat ze wilde, zijn de conclusies van Kopenhagen een volgende stap op weg naar de ondertekening van een juridisch bindende post-Kyoto-overeenkomst. De inspanningen van de EU moeten in de nabije toekomst gericht zijn op diplomatie, teneinde toezeggingen van alle relevante mondiale partners te verkrijgen, in het bijzonder de VS, China en India, zodat de wereldwijde doelstelling om de temperatuurstijging tot twee graden Celsius te beperken - vergeleken met het pre-industriële niveau - kan worden bereikt.

Wij moeten ons ervan bewust zijn dat het engagement van de EU om de uitstoot in 2020 met 30 procent te verminderen afhangt van vergelijkbare of proportionele toezeggingen van derde landen.

Rovana Plumb (S&D), schriftelijk. – (RO) Een maand na de klimaatconferentie kunnen we de balans opmaken. Het kostte veel moeite de overeenkomst van Kopenhagen tot stand te brengen en te ondertekenen, er was bijna sprake van een volledige mislukking. Het compromis dat werd aanvaard was er alleen een van 'kennisneming.'

De EU heeft zich specifieke, ambitieuze doelen gesteld, maar deze hebben geen navolging gevonden bij de andere partners. Er moet echter worden benadrukt dat alle economische en politieke grootmachten in de wereld met elkaar in discussie zijn gegaan en de verantwoordelijkheid op zich hebben genomen om klimaatverandering te bestrijden. Erkend werd dat de temperatuur wereldwijd niet meer dan twee graden Celsius mag stijgen en er werd financiële steun van 30 miljard Amerikaanse dollar overeengekomen voor de periode 2010-2012 (onmiddellijke financiering) en 100 miljard dollar voor 2020. Met deze bedragen moeten maatregelen worden gefinancierd voor de terugdringing van en aanpassing aan de effecten van klimaatverandering voor de minst ontwikkelde en kwetsbaarste landen.

Ik vind dat de toekomstige Commissie, zeker als er een commissaris komt met klimaatverandering en maatregelen daartegen in zijn of haar portefeuille, heel nauwkeurig alle voorstellen voor reductie – toezeggingen van landen die partij zijn bij het Verdrag van de Verenigde Naties – moet beoordelen en op dezelfde wijze de onderhandelingen moet voorbereiden opdat er op de COP 16 in Mexico in 2010 een wettelijk bindende overeenkomst wordt gesloten.

Daciana Octavia Sârbu (S&D), schriftelijk. – (EN) De meesten van ons hebben terecht hun teleurstelling uitgesproken over de resultaten van de Top van Kopenhagen en over de mislukte pogingen om tot een juridisch bindende overeenkomst te komen. Er is echter wel enige vooruitgang geboekt. Door de oprichting van het groene klimaatfonds van Kopenhagen bijvoorbeeld zullen armere landen worden voorzien van de financiële middelen om zich aan de klimaatverandering aan te passen en schone energie te ontwikkelen, en het feit dat de opkomende economieën officieel aanvaarden dat zij mede de verantwoordelijkheid dragen, zorgt ervoor dat er een grotere kans is dat deze landen in de nabije toekomst concrete toezeggingen zullen doen. De EU moet een leidende rol blijven spelen nu er nog geen juridisch bindende overeenkomst is. De kandidaat-commissaris voor klimaat heeft verklaard zich te willen inzetten voor een internationale overeenkomst inzake de bescherming van tropische wouden, voor opnemingen van het wegvervoer en de scheepvaart in het emissiehandelssysteem, en voor het koppelen van Europese en Amerikaanse cap-and-tradesystemen, wat een cruciale stap zou zijn in de internationale samenwerking om wereldwijde emissiereducties te realiseren. We moeten doorgaan met het ontwikkelen en ten uitvoer leggen van onze eigen klimaatwetgeving terwijl andere landen aan hun eigen wetgeving werken. Onze samenwerking met internationale organisaties en partnerlanden de komende maanden zal de kansen op significantere vooruitgang tijdens de aanstaande conferentie in Mexico doen toenemen.

Zbigniew Ziobro (ECR), schriftelijk. – (PL) De kwestie van de opwarming van de aarde is een van de vele problemen waarmee de moderne wereld te kampen heeft. Onlangs is hieraan in Kopenhagen een klimaatopgewijd. Intussen hebben we ontdekt dat de inhoud van enkele duizenden documenten en e-mails van de afdeling klimaatonderzoek van de Universiteit van East Anglia, een van de meest prestigieuze instanties van de wereld die zich bezighoudt met de opwarming van de aarde en het effect van menselijke activiteiten op dat proces, op het internet terecht is gekomen. Het materiaal bevatte correspondentie tussen wetenschappers uit verschillende landen, wier onderzoek een grote invloed had op het standpunt van de Europese Unie en de VN ten aanzien van klimaatverandering. De uitgelekte informatie laat zien dat er mogelijk onderzoeksresultaten zijn gemanipuleerd en dat er als gevolg daarvan onbetrouwbare informatie over het broeikas effect en klimaatverandering kan zijn verstrekt. De landen van de EU, en dus onze samenlevingen, dragen aanzienlijke kosten met betrekking tot de uitstoot van broeikasgassen, terwijl er in Kopenhagen pogingen zijn gedaan om ontwikkelde landen, waaronder de EU, een nog grotere financiële last met betrekking tot de opwarming van de aarde te laten aanvaarden om daarmee de ontwikkelingslanden te helpen. Elke twijfel die over deze zaak bestaat moet in detail worden opgehelderd, niet eens omdat we degenen die twijfelen

aan de rechtmatigheid van de maatregelen ter beperking van de uitstoot willen overtuigen, maar omdat de Europese belastingbetalers hiervoor hoge kosten betalen en gaan betalen en zij erop moeten kunnen vertrouwen dat de maatregelen zijn gebaseerd op geldige redenen.

VOORZITTER: DIANA WALLIS

Ondervoorzitter

12. Vragenuur (vragen aan de Raad)

De Voorzitter. – Aan de orde is het vragenuur (B7-0002/2010).

Ik heet de minister welkom bij dit eerste vragenuur met het Spaanse voorzitterschap.

Wij behandelen een reeks vragen aan de Raad.

Vraag nr. 1 zal niet worden behandeld aangezien het onderwerp van de vraag al op de agenda staat van deze plenaire vergadering.

Vraag nr. 2 van **Gay Mitchell** (H-0477/09):

Betreft: Kredietcrisis/Leningen voor ondernemingen

De Duitse minister van Economische Zaken heeft in december gezegd dat Duitsland in een nieuwe kredietcrisis zal terechtkomen als banken niet meer leningen verstrekken, met name aan kleine en middelgrote ondernemingen. Dat probleem zou in de hele EU kunnen optreden.

Welke specifieke maatregelen neemt de Raad om ervoor te zorgen dat banken leningen ter beschikking stellen van ondernemingen zodat zij kunnen overleven, zorgen voor werkgelegenheid en groei en bijdragen tot het economisch herstel?

Diego López Garrido, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (ES) Waarborgen dat ondernemingen voldoende toegang hebben tot kapitaal en dat de lidstaten maatregelen nemen om die doelstelling te bereiken is een probleem dat de Raad, zoals u weet, al lange tijd bezighoudt.

In januari vorig jaar nam de Raad nota van de krachtdadige en doortastende maatregelen die de lidstaten hadden genomen om onder meer de kredietmarkten te deblokken. En in de lente drong de Europese Raad aan op de voortzetting van de economische herstelmaatregelen en verzocht hij de Commissie en de Raad de doeltreffendheid van de getroffen maatregelen te evalueren en verslag uit te brengen aan de Europese Raad van juni.

Tijdens de Europese Raad van juni vond inderdaad een evaluatie plaats van enerzijds de doeltreffendheid van de maatregelen die de lidstaten ten uitvoer hadden gelegd ter ondersteuning van de financiële sector en anderzijds de stabiliteit en het functioneren van de financiële markten. De resultaten daarvan zijn in de vorm van een verslag overgemaakt aan de Europese Raad zelf. Ze zijn dus overgegaan van de Raad, of liever gezegd de Raad van ministers, naar de Europese Raad. Met dat verslag werd een positieve boodschap uitgedragen. Het beklemtoonde dat de lidstaten hadden voorzien in waarborgen en herkapitalisatieregelingen en dat zij met andere woorden een cruciale rol hadden gespeeld bij het doorbreken van de neerwaartse spiraal. Laten we niet vergeten dat eind 2008 het gehele financiële stelsel dreigde in te storten.

De maatregelen droegen ertoe bij dat banken toegang kregen tot wereldwijde financiering en bevorderden tegelijkertijd de kredietstroom naar de reële economie. De conclusie van de Raad was dan ook dat de maatregelen van de lidstaten een belangrijke functie hadden vervuld bij het handhaven van de kredietfaciliteiten.

De banksector staat op dit vlak nog steeds in zekere mate onder druk. Daarom heeft de Raad de lidstaten verzocht per geval te herkapitaliseren of de balansen in evenwicht te brengen om paal en perk te stellen aan de onzekerheid en de toekenning van kredieten te vergemakkelijken.

In dit verband stelde de Raad al in december vorig jaar vast dat de lidstaten een brede waaier van steunmaatregelen voor het herstel van de financiële stabiliteit ten uitvoer hadden gelegd, hoewel hij toen ook beklemtoonde dat het herstel nog vrij zwak was en het Comité van Europese banktoezichthouders opriep om regelmatig informatie te verstrekken over het kapitaal dat beschikbaar is voor het toekennen van extra kredieten.

Kortom, de acties en controlemaatregelen van de Raad, aan de ene kant, en de richtsnoeren van de Europese Raad, aan de andere kant, hebben bijgedragen aan een verbetering van de situatie, logischerwijs samen met de inspanningen van de Europese Centrale Bank om in de eerste plaats bankliquiditeit en vervolgens ook toegang tot leningen voor ondernemingen te waarborgen.

Gay Mitchell (PPE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik kan tegen de minister zeggen dat ik heb ervaren dat sommige banken – zeker niet alle banken, maar sommige banken, misschien zelfs wel een groot aantal – zich tijdens de groeiperiode van de financiële markt onverantwoordelijk hebben gedragen en dat sommige banken – opnieuw misschien niet alle banken, maar veel banken – zich onverantwoordelijk blijven gedragen in de weken en maanden van een beginnend herstel.

Ik ken bijvoorbeeld de situatie van een bepaald bedrijf in Dublin, dat zeer goed wordt geleid, waar de eigenaar zijn uiterste best doet om zijn afspraken na te komen en de bank hem hierbij absoluut niet helpt. Die heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt om zijn kredietlimiet te verminderen en heeft hem en zijn bedrijf onder druk gezet – een bedrijf dat levensvatbaar is en dat deze recessie zal overleven.

Alstublieft, minister, bemoeit u zich met deze banken en zegt u ze dat wij ze belastinggeld geven en dat wij verwachten dat ze rekening houden met het algemeen belang en niet alleen met het belang van hun aandeelhouders – van wie sommigen heel rijk zijn.

Diego López Garrido, fungerend voorzitter van de Raad. – (ES) Wat ik u kan zeggen, is dat de Raad en de Europese instellingen volgens mij bijzonder goed werk leveren. Ze hebben goed werk geleverd en ze hebben op beslissende wijze meegeholpen aan de bestrijding van het liquiditeitsprobleem, dat de gehele economie in zijn val had kunnen meesleuren.

De Raad Ecofin heeft toezicht uitgeoefend op de maatregelen die de lidstaten ten uitvoer hebben gelegd en zal dat blijven doen. Hij voert een systematische controle uit. Op dit moment onderzoekt de Raad Ecofin bijvoorbeeld hoe de garanties die aan de banksector zijn verleend, beschikbaar worden gesteld en of al dan niet beperkingen aan ondernemingen uit de financiële sector worden opgelegd. Hij gaat tevens na hoe de kredietfinanciering door de Europese Centrale Bank ten uitvoer wordt gelegd.

Laat ik in dit verband een mijns inziens gezaghebbende bron citeren. Op 7 december 2009 heeft de president van de Europese Centrale Bank, de heer Trichet, verklaard dat de banksector zonder restrictie geld kan lenen van de Europese Centrale Bank. Het aanbod is vrij van beperkingen. Als bepaalde banken er geen gebruik maken, is dat hun probleem, maar de Europese Unie en de Europese Centrale Bank leggen op dit vlak geen enkele beperking op.

Dit neemt niet weg dat de Raad, net als het Europees Parlement, ten volle bereid is de richtlijnen betreffende systemen voor financieel toezicht te bestuderen die klaarliggen om besproken te worden, of om het even welk ander initiatief dat de Commissie in deze zin voorlegt.

Catherine Greze (Verts/ALE). – (FR) Mevrouw de Voorzitter, een van de prioriteiten van het Raadsvoorzitterschap is om de invloed van de EU op het internationale toneel, en meer in het bijzonder in Latijns-Amerika, te vergroten.

Maar over wat voor soort invloed hebben we het dan? De huidige opvatting van internationale betrekkingen laat weinig ruimte voor democratie en mensenrechten. Zou de Raad vrijhandelsovereenkomsten willen gebruiken om regimes te steunen die zich voortdurend schuldig maken aan mensenrechtenschendingen in Latijns-Amerika?

Ik zou graag het voorbeeld van Peru willen aanhalen, waar gewelddaden in Bagua op schrikbarende wijze illustreren hoe de regering onder één hoedje speelt met multinationals door land van de inheemse volken te onteigenen voor financiële doeleinden. Nu al is bijna 70 procent van het land in handen van multinationals en mijnbouwbedrijven.

Een ander notoir voorbeeld is Colombia, het gevaarlijkste land ter wereld voor vakbondsactivisten, getuige de honderden mensen die er vermoord zijn. Mijn vraag luidt als volgt: bent u van plan het mensenrechtenvraagstuk opnieuw centraal te stellen in het EU-buitenlandbeleid ten aanzien van Latijns-Amerika?

De Voorzitter. – Het spijt me zeer, maar uw vraag heeft niets te maken met de vraag ervoor. Ik weet niet zeker of u al eens hebt deelgenomen aan het Vragenuur, maar ik wijs erop dat een aanvullende vraag uitsluitend

gesteld mag worden als die met de hoofdvraag verband houdt. Het spijt me, maar uw vraag is hier geheel misplaatst. Ik raad u aan het Reglement nog eens na te lezen.

Voor zover ik weet, waren er geen aanvullende vragen toen ik de laatste vraag afsloot. Ik ga daarom verder, tenzij er nog een vraag is die betrekking heeft op de kredietschaarste/leningen voor het bedrijfsleven.

Mijnheer Zemke, als uw vraag hierover gaat, hebt u dertig seconden.

Janusz Władysław Zemke (S&D). – (PL) Ja, dat is precies waar mijn vraag over gaat.

We weten maar al te goed dat de situatie heel verschillend is in verschillende lidstaten. In verband daarmee zou ik, als we het hebben over steun aan ondernemingen, een vraag willen stellen over de situatie in Griekenland omdat de crisis in dat land nu erger is dan in enig ander land. Worden er dienaangaande speciale maatregelen voorzien?

Diego López Garrido, fungerend voorzitter van de Raad. – (ES) Dit punt komt aan de orde in een van de volgende vragen. Daarom verzoek ik de geachte afgevaardigde even te wachten. Ik zal zijn vraag beantwoorden samen met de vraag over dezelfde kwestie die in de agenda is opgenomen.

Volgens mijn lijst gaat het om vraag nummer 9, nummer 8 op de huidige lijst. De vraag is ingediend door mevrouw Kratsa-Tsagaropoulou en heeft betrekking op de economische situatie in Griekenland.

fungerend voorzitter van de Raad. – (ES) Volgens mijn lijst gaat het om vraag nummer 9, nummer 8 op de huidige lijst. De vraag is ingediend door mevrouw Kratsa-Tsagaropoulou en heeft betrekking op de economische situatie in Griekenland.

De Voorzitter. – Vraag nr. 3 van **Bernd Posselt** (H-0479/09):

Betreft: Integratie van Kosovo in de EU

Welke stappen heeft de Raad gepland om gehoor te geven aan de wens van het Europees Parlement om Kosovo te betrekken bij de EU-programma's, pretoetredingsstrategieën en het proces van Thessaloniki, ongeacht het vraagstuk van de status van Kosovo?

Diego López Garrido, fungerend voorzitter van de Raad. – (ES) De Raad heeft steeds vastgehouden aan het Europees perspectief van de Westelijke Balkan, ongetwijfeld omdat dit standpunt aansluit bij het buitenlands beleid, inzonderheid bij het nabuurschapsbeleid, en zelfs bij het uitbreidingsbeleid van de Europese Unie.

Zo is onlangs tijdens de bijeenkomst van de Raad van december 2009 opnieuw onderstreept dat het stabilisatie- en associatieproces in de Balkan moet plaatsvinden onder billijke voorwaarden.

Met betrekking tot Kosovo heeft de Raad reeds verklaard dat de lidstaten zich voor hun besluit baseren op de nationale praktijk en het internationaal recht.

Zoals u weet, is de unilaterale onafhankelijkheidsverklaring van Kosovo thans aanhangig bij het Internationaal Gerechtshof. De Raad heeft hoe dan ook steeds rekening gehouden met Kosovo in het Balkanbeleid van de Unie. Bovendien is op dit vlak een consensus bereikt tussen alle lidstaten en regeringen, bijvoorbeeld over de versoepeling van de visumplicht waarvoor Kosovo in aanmerking moet komen en waarop de Raad steeds heeft aangedrongen. Ook de mededeling van de Commissie over maatregelen om de politieke en sociaaleconomische ontwikkeling van Kosovo te bevorderen is gunstig onthaald.

De Raad heeft de Commissie verzocht de nodige maatregelen te nemen om de toenadering van Kosovo tot de Europese Unie te steunen in overeenstemming met het Europees perspectief van de regio, waaraan ik eerder heb gerefereerd.

De Raad heeft de Commissie unaniem aangespoord Kosovo te betrekken bij de programma's van de Unie door het te integreren in het kader voor economisch en begrotingstoezicht, door de tweede component van het pretoetredingsinstrument te activeren en door de dialoog in het kader van het stabilisatie- en associatieproces te versterken.

Deze conclusies zijn bekrachtigd door de laatste Europese Raad van 10 en 11 december 2009.

Bernd Posselt (PPE). – (DE) Mijnheer de voorzitter, ik heb nog twee concrete vragen. Ten eerste: denkt u dat het nog onder het Spaanse voorzitterschap zal lukken om iets te bereiken in verband met het visumstelsel voor Kosovo, zodat Kosovo geen gevangenis in een vrije Balkan blijft? En wat gaat u doen om lidstaten die

Kosovo nog niet hebben erkend eventueel over te halen om dat vroeger of later toch te doen? Het eerste punt is echter, zoals gezegd, het visumstelsel.

Diego López Garrido, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (ES) De visumregeling is eerder al ter sprake gekomen.

De Raad heeft steeds de wens uitgesproken dat ook Kosovo in aanmerking zou komen voor de visumregeling en de eventuele versoepeling van de visumplicht voor de gehele regio. Zoals u weet, werkt de Commissie de details hiervan uit. In de eerste plaats met betrekking tot de vereenvoudiging van de afgifte van visa en daarna ook de versoepeling van het visumbeleid. De Commissie zal hierover een voorstel presenteren aan de Raad. Uiteraard moet eerst aan bepaalde eisen worden voldaan. De Commissie werkt daarvoor nauw samen met de betrokken landen, inclusief Kosovo, en brengt regelmatig verslag uit aan de Raad.

Zowel de Raad als het Spaanse voorzitterschap onderschrijven het streven naar een versoepeling van de visumplicht in steeds meer buurregio's van de Europese Unie. Volgens mij hebben we hier duidelijk te maken met een van de beleidslijnen waaraan Europa de komende maanden prioritaire aandacht moet besteden, ten behoeve van de mobiliteit, de communicatiecapaciteit, het verkeer, niet alleen in de Europese Unie, maar in alle naburige regio's. Het lijkt geen twijfel dat een dergelijke regeling voordelen oplevert voor beide partijen, voor de Europese Unie, die deze visa toekent, en voor de betrokken landen, die uiteraard hetzelfde moeten doen overeenkomstig het beginsel van wederkerigheid.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Mijnheer de voorzitter, zal bij alle initiatieven die de Raad neemt in verband met Kosovo voldoende rekening worden gehouden met de informatie en de standpunten van Servië? Los van de territoriale aspecten van de kwestie Kosovo is Servië namelijk een staat die een centrale rol speelt bij de integratie van de westelijke Balkan in de EU, en die bij alle stappen zou moeten worden betrokken.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL). – (EL) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de minister, ik heb waardering voor de houding van uw land. Spanje heeft de onafhankelijkheid van Kosovo niet erkend en onlangs besloten de Spaanse troepen die tot nu toe in Kosovo waren gelegerd, terug te trekken.

Aangezien wij ons in een economische crisis bevinden wil ik een prozaïsche vraag stellen: hoeveel heeft het verblijf van die troepen Spanje gekost? Kunt u commentaar leveren op de houding van mijn eigen land, Griekenland, die dezelfde troepenmacht in Kosovo heeft en zoals bekend te kampen heeft met economische problemen? Is het juist dat deze troepen daar in Kosovo blijven?

Diego López Garrido, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (ES) Met betrekking tot de eerste vraag, over Servië, is het inderdaad zo dat Servië het sterkste land van de Westelijke Balkan is en dat daarmee bij alle beleidsmaatregelen terdege rekening moet worden gehouden, dus ook in het geval van het beleid inzake het Europees perspectief, dat het beleid van de Europese Unie voor de Westelijke Balkan is.

Er bestaat overigens een recente overeenkomst, die u wellicht bekend is, over de versoepeling van de visumplicht voor Servië. Bovendien heeft Servië onlangs ten gevolge van het weer vlot trekken van de tussentijdse partnerschapsovereenkomst een formeel verzoek om toetreding tot de Europese Unie ingediend.

Wij pleiten er in dergelijke omstandigheden steeds voor dat de communautaire regelgeving wordt toegepast, dat het verzoek ter beoordeling aan de Commissie wordt voorgelegd, dat een deskundigenadvies wordt afgegeven en dat te zijner tijd wordt beslist of het werkelijk mogelijk is toetredingsonderhandelingen te openen en of aan de zogenaamde criteria van Kopenhagen is voldaan. Samengevat: Servië is ongetwijfeld een land dat in de regio een belangrijke rol speelt en dat naar onze mening een Europees perspectief heeft. Een meerderheid van de Raad heeft zich uitgesproken voor het vlot trekken van de tussentijdse partnerschapsovereenkomst met Servië, die inmiddels in werking is getreden. Op dit moment heerst over deze kwestie zelfs consensus.

Met betrekking tot Kosovo, geachte afgevaardigde, stelt u een kwestie aan de orde die te maken heeft met het binnenlands beleid en met interne beslissingen van de Spaanse regering. Zoals u weet, vertegenwoordig ik hier de Raad, geen specifiek land, maar de Raad. Daarom lijkt het mij niet gepast om hier namens een land te spreken, zelfs als ik over concrete gegevens zou beschikken, wat in verband met het cijfer dat u noemt overigens een moeilijke zaak is. Nogmaals, ik voer hier het woord namens de Raad van de Unie, een Europese instelling die 27 landen vertegenwoordigt.

De Voorzitter. – Vraag nr. 4 van **Jim Higgins** (H-0486/09):

Betreft: Vernietiging van de tropische regenwouden

Is de Raad het er, met het oog op de uitkomst van de wereldwijde besprekingen over klimaatverandering in december in Kopenhagen, mee eens dat de Europese landbouw weliswaar bijdraagt aan de productie van CO₂-uitstoot, maar dat de vernietiging van de tropische regenwouden in het Amazonegebied vele malen zwaarder weegt dan de negatieve effecten van de Europese landbouwproductie in termen van CO₂-uitstoot?

Diego López Garrido, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (ES) De Raad is het volkomen met u eens, mijnheer Higgins, dat landbouw en ontbossing factoren zijn die de CO₂-uitstoot in de atmosfeer beïnvloeden.

Het is moeilijk te bepalen welke van de twee factoren het schadelijkst is. We hebben hier te maken met veeleer een wetenschappelijk dan een politiek debat. Hoe het ook zij, het is belangrijk om op beide gebieden tegelijkertijd actie te ondernemen en dat is altijd zo geweest.

Telkens wanneer inspanningen zijn gedaan om duurzame landbouw te bevorderen, is op beide terreinen vooruitgang geboekt. Zozeer zelfs dat een wijziging van het beleid inzake plattelandsontwikkeling van de Europese Unie heeft plaatsgevonden. Bij de herziening van de hervorming van het GLB wordt er rekening mee gehouden om uitdagingen als de beheersing van en de aanpassing aan de klimaatverandering aan te pakken en, zoals u weet, wordt het gemeenschappelijk landbouwbeleid in het kader van de ontwikkeling van het Europees beleid beschouwd als een belangrijk onderdeel van een ruimer beleid ter bestrijding van klimaatverandering.

Al in 2008 heeft de Raad zijn steun verleend voor de aanpak van de Commissie inzake ontbossing. De Commissie stelde toen voor om de voortdurende afname van het bosareaal uiterlijk in 2030 tot stilstand te brengen en de massale ontbossing in de tropen tegen 2020 in vergelijking met het huidige niveau ten minste met de helft te verminderen.

Daarom moet steun worden verleend voor een duurzaam bosbeheer. De strijd tegen ontbossing en aantasting van bossen maakt ongetwijfeld deel uit van de doelstellingen van het Spaanse voorzitterschap. Wij pleiten dan ook voor toepassing van bepaalde instrumenten van de Europese Unie, bijvoorbeeld het niet juridisch bindend instrument, op alle soorten bossen en tenuitvoerlegging van het actieplan van de Europese Unie inzake wetshandhaving, governance en handel in de bosbouw, dat onder meer voorziet in een rechtskader waarmee de invoer in de Europese Unie van illegaal gekapt hout moet worden voorkomen.

Het standpunt dat de Europese Unie in Kopenhagen heeft ingenomen, ligt in deze lijn. Ondanks de grotere of kleinere teleurstelling over het geringe aantal doelstellingen dat in Kopenhagen is bereikt, is klaarheid gebracht in sommige technische kwesties die verband houden met het nadelige effect van ontbossing in de tropen. Het is gebleken dat de aanpak van dit probleem in de ontwikkelingslanden een belangrijke factor is om CO₂-uitstoot te voorkomen.

Er zij tevens op gewezen dat de conferentie van Kopenhagen heeft besloten maatregelen te nemen om ontbossing en aantasting van bossen tegen te gaan, met name door steun te verlenen voor het versterken van de capaciteit van ontwikkelingslanden.

Jim Higgins (PPE). – (EN) Ik wens het Spaanse voorzitterschap veel succes. Ik denk dat u deze week goed van start gaat. Dus *viva España*!

Ik wil met betrekking tot de vraag zelf even zeggen dat bomen een opslagplaats voor koolstof vormen doordat ze CO₂-emissies absorberen. De tragedie van het Amazonegebied, waarvan 60 procent in Brazilië ligt, is dat het duidelijk is dat het prachtige Amazonewoud op een meedogenloze manier wordt verwoest: er is bijvoorbeeld tot nu toe 4,1 miljoen km² verwoest. Hierdoor verdwijnt de opslagplaats voor koolstof en met het uitroeien van de indianen uit het Amazonegebied wordt een manier van leven tenietgedaan. Met het oog op de landbouwproductie weten we bovendien dat de productienormen absoluut niet aan de EU-normen voldoen.

Kunnen we uiteindelijk werkelijk iets doen of praten we hier alleen maar over?

Diego López Garrido, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (ES) Mijnheer Higgins, ik kan u zeggen dat wij het helemaal eens zijn met uw beschouwingen. Het is een feit dat het Spaanse voorzitterschap op het gebied van biodiversiteit voornemens is meer werk te maken van behoud en duurzaam gebruik. Het wil met andere

woorden een geavanceerde en diepgaande visie op biodiversiteit ontwikkelen. Dit streefdoel zal in ons voorzitterschap een centrale en prioritaire plaats innemen.

Hartelijk dank voor uw opmerking over het geslaagde begin van ons voorzitterschap. Voorts wil ik u erop wijzen dat de Commissie van plan is om begin dit jaar een groenboek over de bescherming van bossen in te dienen. Het gaat hier wellicht om een zeer belangrijk initiatief. Dat is de aanpak die wij voorstaan om paal en perk te stellen aan de factoren die nadelig zijn voor bossen. U hebt er reeds enkele genoemd, maar er zijn er nog meer, bijvoorbeeld de schade die wordt aangericht door bosbranden.

Er zijn een hoop andere elementen in het spel, maar u kunt ervan op aan dat dit een beslissend moment zal zijn in de strijd tegen ontbossing. De voorgestelde benadering past overigens perfect in de strategie inzake biodiversiteit en zal dit jaar ongetwijfeld een van de prioritaire acties van de Europese Unie zijn.

Chris Davies (ALDE). – (EN) Ik heb goed nieuws want een van de positieve resultaten van de conferentie in Kopenhagen was de brede overeenstemming over een mechanisme waarmee ontwikkelde landen een financiële bijdrage kunnen leveren aan het voorkomen van de verwoesting van tropische regenwouden.

Is de minister het er daarom mee eens dat een van de doelen van het Spaanse voorzitterschap zou moeten zijn dat inhoud wordt gegeven aan deze overeenkomst en dat ervoor wordt gezorgd dat Europa duidelijk aangeeft hoeveel wij willen bijdragen om de verwoesting van de regenwouden te voorkomen?

Franz Obermayr (NI). – (DE) Mijnheer de voorzitter, het is bekend dat er certificaten zijn ingevoerd om de emissie van CO₂ te verlagen, en daarover gaat mijn vraag. Niet al te lang geleden is bekend geworden dat er flink gerommeld is met de emissiehandel. In hoeverre zijn of worden deze beschuldigingen onderzocht, en in hoeverre zijn er in dit verband veranderingen gepland?

Diego López Garrido, fungerend voorzitter van de Raad. – (ES) Ik ga akkoord met de eerste spreker. Zijn woorden sluiten aan bij wat hier eerder is gezegd. Het is noodzakelijk om de ontbossing in de tropen een halt toe te roepen. Dat is bovendien een fundamentele factor om de eigen capaciteit van ontwikkelingslanden te versterken, waarbij ook deze landen zelf gebaat zijn. Er zij op gewezen dat dit in samenwerking met de inheemse en de lokale bevolking moet gebeuren en dat het wenselijk is om in dit verband nationale controlesystemen voor bossen in te voeren.

Ik meen dat op dit vlak in Kopenhagen aanzienlijke vooruitgang is geboekt en dat niet kan worden getwijfeld aan de voortrekkersrol die de Europese Unie vervult ten aanzien van deze en andere kwesties die verband houden met de strijd tegen de klimaatverandering. De kritiek die op de Europese Unie kan worden uitgeoefend met betrekking tot Kopenhagen is dat zij veel verder is gegaan dan wat daar is bereikt.

De aanpak die de Europese Unie bepleit, gaat veel dieper en omvat uiteraard ook de vraagstukken die u opwerpt, en die nauw verbonden zijn met het optreden van de Europese Unie in de strijd tegen de klimaatverandering.

Het specifieke geval dat hier is aangekaart, houdt onmiskenbaar verband met de toepassing en tenuitvoerlegging van de maatregelen ter bestrijding van de klimaatverandering. Vanzelfsprekend moet worden voorkomen dat misbruik van de beschikbare instrumenten deze maatregelen ondermijnt. Ofschoon dit soort defecten tot de risico's van om het even welke maatregel behoort – en deze maatregel vormt daarop geen uitzondering –, hebben wij uiteraard allemaal de plicht erop toe te zien dat de spelregels worden geëerbiedigd.

De Voorzitter. – Vraag nr. 5 van **Liam Aylward (H-0487/09):**

Betreft: Maatregelen op Europees niveau om de ziekte van Alzheimer te bestrijden

Naar schatting lijden in Europa circa 8,6 miljoen mensen aan neurodegeneratieve aandoeningen zoals de ziekte van Alzheimer, en gezien de vergrijzing van de Europese bevolking zal dit aantal in de toekomst verder toenemen.

Kan de Raad nadere details geven over het onlangs aangekondigde gezamenlijke programmeringsinitiatief voor de bestrijding van deze ziekten? Hoe denkt de Raad gecoördineerde Europese maatregelen te nemen om de lasten voor patiënten, hun familie en hun verzorgers te verlichten?

Diego López Garrido, fungerend voorzitter van de Raad. – (ES) De ziekte van Alzheimer en neurodegeneratieve aandoeningen in het algemeen hebben de volle aandacht van de Raad.

De beheersing van deze ziekte moet een essentiële doelstelling van de Europese Unie zijn, temeer daar de incidentie exponentieel toeneemt met de leeftijd en vanaf 75 jaar iedere vijf jaar verdubbelt. Eurostat verwacht dat het aantal door de ziekte getroffen personen van 65 jaar of ouder in de Europese Unie tussen 1995 en 2050 zal verdubbelen.

De vraag die de geachte afgevaardigde, de heer Aylward, hier formuleert, valt uiteen in twee delen. Enerzijds bestaat er behoefte aan een proefinitiatief voor gezamenlijke programmering ter bestrijding van neurodegeneratieve aandoeningen en met name de ziekte van Alzheimer, waarmee de Raad reeds een aanvang heeft gemaakt. Dit is vervat in het u bekende programma van het Spaanse voorzitterschap. Naar aanleiding hiervan heeft de Commissie, zoals u weet, een voorstel ingediend dat in december 2009 in de conclusies van de Raad is aangenomen. De Raad heeft daarbij ook rekening gehouden met de resolutie van het Europees Parlement over dit proefproject. Anderzijds is de Raad ook voor wat de coördinatie van het Europese optreden betreft, absoluut voorstander van Europese samenwerking in de strijd tegen deze en soortgelijke ziekten, vooral omdat de lasten voor de patiënten en hun familie moeten worden verlicht. Naar schatting lijden binnen elke familie met een Alzheimerpatiënt drie personen onder de gevolgen, omdat zij de lasten van de zorg dragen. Daarom is het ook in dit verband belangrijk dat Europese samenwerking gewaarborgd is.

In het gezamenlijk verslag over sociale bescherming en sociale inclusie dat de Raad in 2008 heeft aangenomen, hebben de lidstaten zich ertoe verbonden meer toegang tot hoogwaardige diensten aan te bieden. Daartoe dient een juist evenwicht gevonden te worden tussen de verantwoordelijkheden van de overheid en van particulieren en tussen de reguliere en mantelzorg. De lidstaten zijn tot de conclusie gekomen dat thuis- en gemeenschapszorg beter is dan tehuiszorg en dus de voorkeur geniet, al blijven deze hoogwaardige diensten voor vele lidstaten een uitdaging.

De Raad en de Europese Unie hebben ervoor gezorgd dat deze richtsnoeren voor de bestrijding van de ziekte tot stand zijn gekomen.

Liam Aylward (ALDE). – (EN) Zoals u terecht hebt gezegd, zal in 2050 het aantal mensen met dementie naar verwachting in Europa zijn verdubbeld.

Daarom is het van cruciaal belang dat de regeringen van de lidstaten de specifieke behoeften van mensen met dementie aanpakken en de noodzakelijke steun bieden aan hun verzorgers.

Momenteel bestaan er in veel landen van de Europese Unie echter geen plannen voor de ontwikkeling van een nationale strategie voor dementie. Mijn vraag is daarom hoe de Raad de lidstaten specifiek zal steunen om ervoor te zorgen dat dementie binnen de volksgezondheid prioriteit krijgt.

Diego López Garrido, fungerend voorzitter van de Raad. – (ES) Het Spaanse voorzitterschap is voornemens de aanzet te geven tot een naar onze mening cruciale richtlijn over geavanceerde therapieën en bijstand in het geval van niet-overdraagbare chronische ziekten. Dit vergt een aanpak op het hoogste niveau en moet dus ook gepaard gaan met een versterking van de initiatieven ter verbetering van de kwaliteit en veiligheid van patiënten en de werkzaamheden van de groep op hoog niveau voor volksgezondheid.

Dit behoeft steun. Aangezien de Europese Unie in vele gevallen niet over de nodige bevoegdheden beschikt om steun te verlenen, moet zij richtsnoeren vaststellen en bijdragen aan de coördinatie, samenwerking en totstandbrenging van synergieën tussen de maatregelen van de lidstaten op het gebied van neurodegeneratieve aandoeningen en met name de ziekte van Alzheimer. Ook onrechtstreekse steun is nuttig.

Hoewel de verantwoordelijkheid voor meer directe steun aan bijvoorbeeld de familie of niet-gouvernementele organisaties bij de lidstaten berust, kunnen niet-gouvernementele organisaties ook in het kader van het Europese volksgezondheidsprogramma financiële steun aanvragen. Dit is een andere, nuttige manier om, al zij het indirect, hulp te verlenen aan patiënten en hun familieleden, die rechtstreeks de lasten dragen en in dit opzicht sterk getroffen worden door de ziekte van Alzheimer en andere neurodegeneratieve aandoeningen.

Jim Higgins (PPE). – (EN) Ik wil de Raad bedanken voor zijn antwoord. Mag ik de Raad vragen hoe hij staat tegenover het gebruik van sondevoeding voor patiënten met Alzheimer, wat een wijdverbreide praktijk in het Verenigd Koninkrijk en Ierland is? Ik weet niet of dit in de rest van Europa ook het geval is.

We hebben het hier over het toedienen van voedsel via een slang naar de maag. De Raad heeft over richtsnoeren gesproken. Richtsnoeren en normen zijn zeer belangrijk, maar de rechtvaardiging voor deze specifieke procedure is dat hiermee de patiënt voldoende voeding krijgt om ervoor te zorgen dat deze overleeft, ook als hij of zij aan dementie lijdt – en voedsel heeft geweigerd etc. – maar volgens mij ontstaat er dan een heel bizarre situatie. Hoe denkt u hierover en bent u van plan op dit punt normen vast te stellen?

Silvia-Adriana Țicău (S&D). – (RO) Het is bekend dat enorm veel mensen aan neurodegeneratieve ziekten lijden en dat sommige landen helaas ontoereikende faciliteiten hebben om deze ziekten te diagnosticeren en te behandelen. Daarom zou ik u willen vragen of u voorstander bent van het opzetten van Europese behandelcentra die, gezien het stijgende aantal patiënten, onderzoek op dit gebied kunnen stimuleren teneinde oplossingen te vinden om deze ziekten te voorkomen en te behandelen.

Diego López Garrido, fungerend voorzitter van de Raad. – (ES) De twee kwesties die hier door de geachte afgevaardigden te berde zijn gebracht, vereisen om zo te zeggen een wetenschappelijk deskundigenadvies. In de Europese Unie bestaan tal van groepen en initiatieven waarin de suggesties of opmerkingen die u hier hebt uiteengezet, aan de orde kunnen worden gesteld. Dat is bijvoorbeeld het geval met het proefprogramma voor de bestrijding van neurodegeneratieve aandoeningen en met name de ziekte van Alzheimer. De Commissie heeft hierover een voorstel voor een aanbeveling van de Raad ingediend dat thans in behandeling is.

Anderzijds heb ik hier, zoals u weet, al gewag gemaakt van het bestaan van de groep op hoog niveau die zich bezighoudt met een gezamenlijke planning in verband met deze ziekten, in dit geval niet-overdraagbare chronische ziekten. De groep volgt dit proefinitiatief op de voet om bepaalde punten te definiëren en te preciseren en zodoende te waarborgen dat meer specifieke en concrete besluiten worden genomen, zoals die welke u in uw uiteenzettingen hebt genoemd. Volgens mij is dat het meest geschikte kader om deze kwestie te behandelen.

Tot dusver is in de groep op hoog niveau overeenstemming bereikt over een gemeenschappelijke visie en een strategisch onderzoeksprogramma. Er nemen 24 landen aan deel en op dit moment zijn de beheersstructuur en het actieplan in de maak. De eerstvolgende bijeenkomst van de groep zal dit halfjaar tijdens het Spaanse voorzitterschap plaatsvinden. Ik veronderstel dat vanaf dan onder meer werk zal kunnen worden gemaakt van de vraagstukken die u hier op zeer concrete, directe en nauwkeurige wijze hebt uiteengezet.

Dat lijkt mij het meest geschikte kader. Uiteindelijk is dat de taak van deze groep op hoog niveau, die is opgericht om dit soort kwesties te bestuderen en vervolgens besluiten te formuleren.

De Voorzitter. – Ik kan begrijpen dat de heer Higgins hier waarschijnlijk niet gelukkig mee zal zijn, maar ik denk dat we hier te maken hebben met een moeilijk vraagstuk dat op een gegeven moment een eigen antwoord verdient.

De Voorzitter. – Vraag nr. 6 van **Harlem Désir** (H-0489/09):

Betreft: Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Naar aanleiding van de conferentie "Protect, Respect, Remedy" in Stockholm op 10 en 11 november 2009 hebben het fungerend voorzitterschap en het toekomstige Spaanse voorzitterschap de Europese Unie en de lidstaten opgeroepen om een voortrekkersrol te vervullen inzake Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO). In maart 2007 heeft het Parlement gevraagd om een mechanisme in te voeren dat slachtoffers van misbruik door ondernemingen in staat stelt gemakkelijker een schadevergoeding bij de Europese rechtbanken te vorderen, om bedrijfsleiders strenger te verplichten de negatieve impact van hun activiteiten op het milieu en de rechten van de mens tot een minimum te beperken en om op internationaal niveau precieze standaarden voor verslaggeving op te stellen. De Raad benadrukt in zijn verklaring de geboekte vooruitgang maar dringt er eveneens op aan om gemeenschappelijke kaders uit te werken die de beschermingsplicht van de staten expliciteren, de eerbiediging van de rechten van de mens door de bedrijfswereld garanderen en sancties in geval van schending voorzien.

Welke rechtsinstrumenten stelt de Raad voor om ondernemingen te verplichten de zorgvuldigheids- en verslaggevingseisen na te leven en welke sancties voorziet hij indien ze binnen hun bevoegdheidsgebied de mensen- en milieurechten schenden?

Diego López Garrido, fungerend voorzitter van de Raad. – (ES) Ik moet hier verwijzen naar de conferentie over maatschappelijk verantwoord ondernemen die op 10 en 11 november 2009 in Stockholm heeft plaatsgevonden.

Het Zweedse voorzitterschap, dat de conferentie heeft georganiseerd, en het toen toekomstige en nu huidige Spaanse voorzitterschap zijn tot de conclusie gekomen dat de Europese Unie op dit vlak een voortrekkersrol moet spelen en het voorbeeld moet geven in de belangrijke materie die de heer Désir in zijn vraag noemt: de maatschappelijke verantwoordelijkheid van ondernemingen op het gebied van marktinrichting,

corruptiebestrijding, milieubescherming en bescherming van de menselijke waardigheid en de mensenrechten op de werkplek. Immers, de Europese Unie is de grootste economie ter wereld en de voornaamste donor op het gebied van ontwikkelingssamenwerking. In Europa zijn bovendien vele multinationals gevestigd. Het is dan ook bijzonder geschikt om het voortouw te nemen.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen omvat drie elementen, namelijk *protect*, *respect*, *remedy* (beschermen, eerbiedigen, verhelpen). De staat moet bescherming bieden, en dat vereist wetten en uitvoeringsbepalingen betreffende de schending van de mensenrechten, met name door ondernemingen. Ondernemingen zijn verantwoordelijk voor het eerbiedigen van de mensenrechten en alle betrokken partijen hebben de verantwoordelijkheid om de toegang tot een passende schadeloosstelling te waarborgen teneinde de mensenrechten te beschermen en te bevorderen.

Ik wil u erop attenderen dat we thans nog een ander instrument tot onze beschikking hebben, namelijk het Handvest van de grondrechten van de Europese burgers. Dit juridisch bindende instrument garandeert dat de bescherming voor het eerst ook geldt, en bovendien op Europees niveau, voor gebieden die onder het begrip "maatschappelijke verantwoordelijkheid" vallen.

Het is noodzakelijk dat alle belanghebbende partijen deelnemen. Het is noodzakelijk dat de dialoog met de niet-lidstaten, met het maatschappelijk middenveld, met de vakverenigingen, met het bedrijfsleven, inclusief de kleine en middelgrote ondernemingen, wordt voortgezet om de eerder genoemde driedelige doelstelling van bescherming, eerbiediging en herstel in de praktijk te brengen. Het Spaanse voorzitterschap zal dit streven blijven bevorderen. Zo zal het op 25 en 26 maart aanstaande in Palma de Mallorca een conferentie organiseren over de institutionalisering van de maatschappelijke verantwoordelijkheid van ondernemingen vanuit het oogpunt van de band met de sociale dialoog.

De conferentie zal bestuderen of het mogelijk is dit kader op te nemen in de lijst van instrumenten die de Europese Unie en haar lidstaten tot hun beschikking hebben om hun maatregelen ten uitvoer te leggen, ook in een context die hier vanochtend naar aanleiding van de presentatie van het programma van het Spaanse voorzitterschap is genoemd, namelijk de Europa 2020-strategie. Ook hierin moet de doelstelling van maatschappelijke verantwoordelijkheid zijn opgenomen.

Harlem Désir (S&D). – (FR) Dank u, minister, voor uw antwoord. Ik ben blij met uw initiatief om in maart deze conferentie te organiseren in Palma de Mallorca, aangezien deze zal voortbouwen op de in Stockholm gehouden conferentie.

Het probleem is dat we te maken hebben met multinationals; zoals u al zei moet Europa het voortouw nemen bij maatschappelijk verantwoord ondernemen, maar het moet ook het voortouw nemen als het gaat om het optreden van Europese bedrijven die buiten Europa zijn gevestigd. Het probleem is dat deze dochtermaatschappijen afzonderlijke rechtspersonen zijn. Bent u bereid een rechtsinstrument in te dienen op grond waarvan moederbedrijven verplicht verantwoording zouden moeten afleggen over het gedrag van hun dochtermaatschappijen in andere delen van de wereld wanneer deze hun verplichtingen inzake het milieu of het eerbiedigen van de mensenrechten of de rechten van werknemers niet nakomen? Als deze verplichting namelijk niet wordt opgelegd, zullen Europese bedrijven zich door het optreden van hun elders in de wereld gevestigde dochtermaatschappijen onttrekken aan het maatschappelijk verantwoorde ondernemerschap dat Europa wil bevorderen.

Diego López Garrido, fungerend voorzitter van de Raad. – (ES) Ik ben van oordeel dat de Europese Unie moet bijdragen aan de bevordering van beste praktijken in Europa en dat uit die ervaring wetgevingsvoorstellen zullen voortvloeien die tot een verbetering van de situatie kunnen leiden.

Er zij op gewezen dat een deel van de maatschappelijke verantwoordelijkheid, die wij de wettelijk bindende component noemen, hoofdzakelijk verband houdt met de eerbiediging van de mensenrechten. Er zit echter ook een vrijwillige component aan vast die betrekking heeft op vrijwillige praktijken. Daarom is het belangrijk dat op Europees niveau fora worden opgericht waarin deze kwesties kunnen worden behandeld. Er bestaan er al enkele. Zo komt de groep op hoog niveau van de lidstaten bijvoorbeeld om de zes maanden bijeen om ervaringen met betrekking tot maatschappelijke verantwoordelijkheid uit te wisselen.

Bovendien lijkt het mij in de huidige economische crisis des te belangrijker deze kwestie aan te pakken en inspanningen te doen om het concurrentievermogen en de bescherming van het milieu te versterken, vooral ook met het oog op de sociale integratie. 2010 is niet voor niets het Europees Jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting.

De eerste aanzet is gegeven en het is in dit kader, dat in zekere mate nog steeds als baanbrekend moet worden aangemerkt, dat de voornoemde fora zich moeten ontwikkelen. Het is hier dat alle belanghebbenden moeten deelnemen aan een dialoog die uiteindelijk moet uitmonden in specifieke maatregelen. Mijns inziens moeten we deze absoluut noodzakelijke dialoogfase aanvatten met een gezamenlijke actie die zo goed als nieuw is.

Ádám Kósa (PPE). – (HU) Ik juich het voorstel van de minister toe om alleen de goede voorbeelden te belichten. We weten allemaal dat de Europese Unie een ernstig vergrijzende bevolking heeft, en dat de bedrijven de verantwoordelijkheid hebben om de gezondheidstoestand van de mensen die arbeidsongeschikt worden op peil te houden. Is de Raad van plan druk uit te oefenen op bedrijven om de expertise van mensen die met pensioen gaan te benutten in de maatschappelijke sector? Dat wil zeggen zodat ze actief kunnen blijven en niet tot stilstand komen na hun pensionering.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Mijnheer de minister, de kwestie die u heeft genoemd houdt ons al heel lang bezig. Veel van wat er is gezegd hadden we tien of vijftien jaar geleden ook kunnen horen. Daarom stel ik concrete vragen. Bent u het met me eens dat er moet worden voorzien in zowel aansporingen als sancties om te bewerkstelligen dat *corporate social responsibility* naar behoren ten uitvoer wordt gelegd en zichtbaar wordt gemaakt? Kunt u zich voorstellen dat de Europese Unie een stelsel van *naming and shaming* zou kunnen invoeren? Kunt u zich ook voorstellen dat er op producten duidelijke informatie komt te staan over het wel of niet respecteren van de basisregels van de *corporate social responsibility* door het bedrijf dat ze maakt? Er staat al zo veel informatie op de etiketten, daar zijn we al aan gewend, dus waarom zouden we het niet ook doen voor maatschappelijke aspecten?

Diego López Garrido, fungerend voorzitter van de Raad. – (ES) Ik ben het met de eerste spreker eens dat de essentie ligt in wat ik heb genoemd de dialoog van de Europese Unie met de niet-lidstaten, het maatschappelijk middenveld, de vakverenigingen, het bedrijfsleven en alle belanghebbenden. Uiteraard is de deelname van de personen die de geachte afgevaardigde noemt absoluut noodzakelijk.

Volgens mij zijn wij op een punt gekomen dat we moeten nadenken, onder meer over wat u aanstipt. Dat moet echter gebeuren in een omvattend, volledig kader. Waarschijnlijk zal deze kwestie voor het eerst of bijna voor het eerst op beslissende wijze worden behandeld door de eerder genoemde groep op hoog niveau en tijdens de conferentie van maart. Daar moet mijns inziens gedebatteerd worden en dat is de beste manier om de beoogde doelstellingen te verwezenlijken.

In sommige gevallen is het aangewezen om de weg van de stimuleringsmaatregelen te bewandelen en in andere gevallen zijn sancties de beste oplossing. Sancties genieten niet altijd de voorkeur. Mijns inziens vereist dit vraagstuk een studie waarbij rekening wordt gehouden met alle factoren, want wij hebben behoefte aan een geïntegreerde visie en een echt maatregelenpakket, niet aan een reeks losse, opeenvolgende acties. Het is tijd dat het probleem in al zijn aspecten integraal wordt aangepakt en dat wij deze unieke kans om maatschappelijk verantwoord te ondernemen ten volle aangrijpen.

De Voorzitter. – Vraag nr. 7 van **Hans-Peter Martin** (H-0491/09):

Betreft: Financieel toezicht door de EU

De president van de Europese Centrale Bank, Jean-Claude Trichet, verklaarde op maandag 7 december 2009 voor de Commissie economische en monetaire zaken van het Europees Parlement met betrekking tot het onderwerp financieel toezicht door de EU en het akkoord van de EU-ministers van Financiën dat dit niet per se de allerbeste oplossing is, omdat er bijvoorbeeld niet is voorzien in rechtstreekse beslissingsbevoegdheden van de geplande EU-instantie.

Hoe denkt de Raad te garanderen dat grensoverschrijdend actieve banken, verzekeringen, financiële dienstverleners, investeringsfondsen en hedgefondsen zich niet door de voortbestaande versnippering van nationale bevoegdheden aan doeltreffend toezicht kunnen onttrekken?

Diego López Garrido, fungerend voorzitter van de Raad. – (ES) Mijnheer Martin, kennelijk was er eerst een ernstige crisis nodig, maar voor mij is het duidelijk dat de Europese Unie nu een daadwerkelijke herziening van het financieel systeem op Europees niveau nastreeft. Zij doet dat met inachtneming van de twee essentiële dimensies die vervat zijn in de richtlijnen betreffende financieel toezicht, de zes richtlijnen die de Commissie vorig jaar heeft ingediend en waarover nu overeenstemming moet worden bereikt door de Raad en het Europees Parlement. Het Spaanse voorzitterschap wenst dat dit akkoord er komt. Daarom juist beschouwen wij dit Parlement als onze voornaamste gesprekspartner.

Enerzijds hebben we het zogenaamde macroprudentieel toezicht en het zogeheten Europees Comité voor systeemrisico's, dat ernstige crises moet voorkomen, de financiële stabiliteit moet waarborgen en de verstoringen van het financiële systeem moet beperken. Anderzijds is er het zogenaamde microprudentieel toezicht. Als ik het goed heb, is dat het toezicht waarnaar de heer Martin in zijn vraag verwijst.

Dit soort toezicht wordt uitgeoefend door de drie Europese autoriteiten die respectievelijk bevoegd zijn voor banken, verzekeringen en effecten. Het heeft ten doel het toezicht te verdiepen, verstoring van individuele financiële instellingen te beperken en de bescherming van de klanten van die instellingen te waarborgen.

De Raad heeft hierover reeds een gemeenschappelijk standpunt vastgesteld. Eerst heeft hij in oktober vorig jaar zijn politieke fiat en zijn politieke vertrouwen gegeven aan het macroprudentiële toezicht, en in december aan het microprudentiële toezicht en aan het gehele wetgevingspakket. Zoals ik al suggereerde, is hierop de gewone wetgevingsprocedure van toepassing en dient dus overeenstemming te worden bereikt tussen het Parlement en de Raad.

De drie toezichthoudende autoriteiten zouden al aan de slag moeten zijn. Wij zouden willen dat de richtlijnen zo mogelijk nog dit halfjaar tijdens het Spaanse voorzitterschap worden aangenomen. Zij moeten in elk geval eind 2010 van kracht zijn. Dat is het streefdoel van de Raad.

Wij hopen dan ook op een vruchtbare samenwerking met het Parlement om deze belangrijke stap voorwaarts te kunnen zetten. Het is ongetwijfeld een historische stap die bovendien in lijn is met de richtsnoeren die ook buiten Europa zijn vastgesteld, met name door de G-20, en in de Verenigde Staten is een soortgelijke regeling in de maak. Wij zijn van oordeel dat dit een van de uitdagingen is die ons te wachten staan om te voorkomen dat de huidige crisis zich herhaalt. De crisis is immers ontstaan in de financiële sector en is toe te schrijven aan de ontoereikende financiële regelgeving en het onverantwoorde optreden van sommige leidinggevende personen uit de financiële wereld.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Ik dank u voor uw betoog, mijnheer de minister. U bent ingegaan op de macroprudentiële kant en op het Comité voor systeemrisico's. U bent zich er ongetwijfeld van bewust dat daar al heel wat kritiek op is gekomen, vanwege de omvang van dit Comité, en omdat het weer is samengesteld volgens de klassieke Europese regel van de proportionaliteit. Vreest ook u, zoals veel anderen, dat daar niet efficiënt kan worden gewerkt?

Het tweede probleem bij dit Comité voor systeemrisico's is het feit dat het niet onafhankelijk is. Kunt u zich voorstellen dat u onder het Spaanse voorzitterschap van de Raad nog een stukje verder gaat, en probeert om zijn onafhankelijkheid te vergroten, en eventueel ook de omvang van het Comité te reduceren, aangezien er op deze manier nauwelijks zinvol kan worden gewerkt?

Diego López Garrido, fungerend voorzitter van de Raad. – (ES) De Commissie heeft een voorstel ingediend. Over dat voorstel is uiteindelijk een akkoord, of liever gezegd een consensus, bereikt in de Raad. Dat was allesbehalve gemakkelijk. Het Zweedse voorzitterschap en de Commissie hebben hun uiterste best moeten doen om de goedkeuring te krijgen van de Raad Ecofin. Het akkoord is er. Nu is het Europees Parlement aan zet. Het is aan het Parlement om zich uit te spreken, zoals u en andere sprekers hebben gedaan.

Dit is het kader waarin beide instellingen overeenstemming moeten zien te bereiken. Er bestaat consensus op het niveau van de Raad, maar nu moeten we nagaan hoe we tot een akkoord met het Parlement kunnen komen.

De onderwerpen die u aansnijdt, zijn net zoals tal van andere kwesties bespreekbaar en vatbaar voor discussie. Ik ben ervan overtuigd dat we erin zullen slagen overeenstemming te bereiken tussen de twee wetgevende organen van de Unie, de Raad en het Europees Parlement, want dat is absoluut noodzakelijk.

Seán Kelly (PPE). – (EN) Zou het Spaanse voorzitterschap kunnen overwegen om als onderdeel van het voorgestelde financieel toezicht aanbevelingen te doen met betrekking tot beste praktijken om salarissen van de CEO's van de belangrijkste banken aan banden te leggen, en ook paal en perk te stellen aan de groteske bonuscultuur die de aanzet was voor veel van de problemen en ons in het moeras heeft gebracht waar we ons nu in bevinden?

Nikolaos Chountis (GUE/NGL). – (EL) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de minister, ik wil het vraagstuk van het financieel toezicht door de Europese Unie in verband brengen met het speculatief optreden van beleggingsmaatschappijen, die nota bene in de Europese Unie, in de City van Londen, gevestigd zijn. Volgens persberichten willen de directeurs van die maatschappijen de euro en de Griekse en andere overheidsobligaties

verzwakken en slaan zij daarbij munt uit de schulden en tekorten, waardoor de voorwaarden voor leningen aanzienlijk verslechteren.

Kunt u mij zeggen welke concrete maatregelen genomen kunnen worden om ervoor te zorgen dat de economieën van de lidstaten van de Europese Unie worden beschermd tegen speculatieve aanvallen van hedgefondsen, die nota bene hun zetel in de Europese Unie hebben?

Diego López Garrido, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (ES) Ik denk dat het perfect mogelijk is om van gedachten te wisselen over goede praktijken in verband met de financiële instellingen. Wij hebben net een debat over de systemen voor financieel toezicht geopend en dat lijkt mij een passend kader om deze kwestie te behandelen en elementen aan te dragen die eventueel aan de richtlijnen kunnen worden toegevoegd, waaronder het onderwerp dat u hier te berde hebt gebracht, mijnheer Kelly.

Ik ben van oordeel dat ook het voorstel van de tweede spreker past in de richtlijnen die u hier in het Parlement zult kunnen bespreken, bijvoorbeeld met betrekking tot de regeling van de hedgefondsen, een van de elementen die voor toezicht in aanmerking komen. Hetzelfde geldt voor een kwestie die de huidige voorzitter van de Raad van de Unie hier vanochtend heeft genoemd, namelijk de uitbanning van belastingparadijzen.

Al deze voorstellen en suggesties kunnen zonder problemen worden besproken in het debat dat de komende maanden in dit Parlement zal plaatsvinden over een hervorming of, om het met de woorden van de Europese Raad te zeggen, een daadwerkelijke en alomvattende hervorming van het toezicht op het financiële systeem. Kortom, een diepgaande, belangrijke hervorming waarin plaats is voor alle opmerkingen en discussiepunten die hier zijn genoemd.

De Voorzitter. – Vraag nr. 9 van **Rodi Kratsa-Tsagaropoulou** (H-0496/09):

Betreft: De begrotingssituatie in Griekenland en de rol van de eurozone

Tijdens de recente EU-top werden tegenstrijdige signalen afgegeven over de ernst van de begrotingssituatie in Griekenland en over de steun aan staten die zich in een dergelijke situatie bevinden. Mevrouw Merkel benadrukte de gezamenlijke verantwoordelijkheid die alle landen van de eurozone dragen voor gebeurtenissen in één van de lidstaten, terwijl de heer Reinfeldt stelde dat de problemen in Griekenland "een intern probleem van het land betreffen die middels binnenlandse besluiten moeten worden opgelost".

Wat verstaat het voorzitterschap onder solidariteit tussen lidstaten, met name tussen leden van de eurozone, ingeval een land failliet dreigt te gaan? Acht het voorzitterschap het wenselijk dat de Europese Centrale Bank garanties en leningen verstrekt aan regeringen, om zo speculatie en de negatieve gevolgen van een eventuele verslechtering van de kredietwaardigheid van lidstaten te voorkomen en de vicieuze cirkel van staatsschuld te vermijden?

Is het voorzitterschap van mening dat naast de straf- en sanctiemaatregelen van het Stabiliteit- en groeipact meer substantiële preventieve controles en maatregelen nodig zijn om de werkgelegenheid en groei in landen met een grote schuld te bevorderen en te voorkomen dat deze landen in een zeer ongunstige begrotingssituatie terechtkomen?

Diego López Garrido, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (ES) De Verdragen van de Europese Unie voorzien in een duidelijke verdeling van de bevoegdheden. Het economisch beleid van de lidstaten is van algemeen belang voor de Unie, maar tegelijkertijd vallen de nationale begrotingen onder de verantwoordelijkheid van de lidstaten.

Gelet op het feit dat in zestien landen van de Unie een eenheidsmunt circuleert en dat dit aantal naar verwachting zal blijven groeien, aangezien het idee van een monetaire unie in het Verdrag van Maastricht wordt opgevat als een zo breed en volledig mogelijke doelstelling, is het uiteraard noodzakelijk dat de lidstaten bepaalde begrotingsregels in acht nemen, aangezien hun individuele situatie van invloed is op de gehele economie en op het Europees monetair stelsel.

Daarom moeten buitensporige begrotingstekorten worden voorkomen. Dit is essentieel om de economische en monetaire unie naar behoren te laten functioneren, al moeten we toegeven dat er tot dusver meer werk is gemaakt van de monetaire dan van de economische unie.

Vandaar het Stabiliteitspact. Vandaar ook dat destijds krachtens het Verdrag van Maastricht en nu overeenkomstig artikel 123 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie een verbod geldt op het verlenen van voorschotten in rekening-courant of andere kredietfaciliteiten bij de Europese Centrale Bank of de centrale banken van de lidstaten die de euro hanteren. Het Verdrag bepaalt ook dat noch de Unie

noch de lidstaten aansprakelijk zijn voor de verbintenissen van centrale overheden of andere overheden van een andere lidstaat.

Dit betekent dat elke lidstaat aan zijn schuldverplichtingen moet voldoen. De Raad heeft verklaard dat alle lidstaten deze plicht moeten nakomen en vertrouwt erop dat Griekenland en de overige lidstaten de nodige stappen zullen zetten om de economie weer in evenwicht te brengen en te waarborgen dat de soliditeit van het nationale economische en financiële klimaat niet in het gedrang komt.

Er zij aan herinnerd dat de procedure bij buitensporige tekorten voorziet in de mogelijkheid om het economisch beleid in gerechtvaardigde gevallen onder toezicht te stellen. De Raad zal zich – naar wij hopen – in de maand februari over de situatie in Griekenland buigen. Waarschijnlijk zullen op dat moment, afhankelijk van het initiatiefrecht van de Commissie, aanbevelingen worden vastgesteld en dus ook strategieën worden uitgewerkt. Op die manier kan de Europese Unie belangstelling en betrokkenheid tonen wanneer sommige lidstaten het hoofd moeten bieden aan moeilijke situaties of omstandigheden.

Rodi Kratsa-Tsagaropoulou (PPE). - (EL) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de fungerend voorzitter, u hebt ons herinnerd aan de artikelen van het Verdrag die van toepassing zijn op de procedure bij buitensporige tekorten. Het Parlement kent die artikelen. Ik heb echter het gevoel dat u mij meer informatie zou kunnen geven over hetgeen de heer Zapatero bedoelt als hij spreekt over solidariteit in de eurozone, over solidariteit met landen met bijzondere begrotingsproblemen. Zou het mogelijk zijn te spreken over een betere begrotingscoördinatie tussen het centrum en de regio als het gaat om subsidies? Zou het mogelijk zijn te spreken over een betere belastingcoördinatie ter voorkoming van belasting- en sociale dumping, waar de Europese Unie nu al last van ondervindt en waar bepaalde landen enorm onder te lijden hebben? Kunt u nader ingaan op hetgeen u zojuist zei en mij uitleggen wat de heer Zapatero bedoelt met solidariteit?

Diego López Garrido, fungerend voorzitter van de Raad. - (ES) De Europese Unie is een van 's werelds regio's waar duidelijk sprake is van solidariteit. In het geval van Griekenland bijvoorbeeld, en ook in het geval van mijn eigen land, Spanje, heeft de Europese Unie blij gegeven van grote solidariteit door Europees geld beschikbaar te stellen, met name door de structuurfondsen in te zetten, die een essentieel onderdeel zijn van het Europese solidariteitsbeleid en dat ook zullen blijven.

Zoiets is nergens anders ter wereld te vinden. Deze aanpak heeft ervoor gezorgd dat in vele landen aanzienlijke vooruitgang is geboekt. Alle landen hebben er baat bij, want op deze manier worden markten geopend. Bovendien wordt ook steun toegekend voor de modernisering van regio's. Dat is een onmiskenbaar voorbeeld van solidariteit. Uiteraard moet de financiële steun op correcte wijze worden gebruikt en moet de Europese Unie de nodige controle uitoefenen. Kortom, er is wel degelijk sprake van solidariteit.

Het Verdrag voorziet bovendien ook nog in een andere vorm van solidariteit. U hebt het Verdrag hier genoemd. Het verplicht de lidstaten ertoe hun economisch beleid, hun sociaal beleid en hun werkgelegenheidsbeleid te coördineren. Artikel 5 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie laat hierover geen twijfel bestaan. Het verwoordt de solidariteit van de Europese Unie, die duidelijk tot uiting komt in de gezamenlijke bespreking en de gezamenlijke aanneming van de doelstellingen van een gecoördineerd economisch beleid.

Veel van de problemen waarmee diverse Europese landen thans ten gevolge van de crisis geconfronteerd worden, zouden minder ernstig zijn geweest indien er al veel eerder een economische unie tot stand was gekomen, want de economische unie is stilgevallen. De monetaire unie heeft zich verder ontwikkeld, maar de economische unie is tot stilstand gekomen en de noodzakelijke synergie en coördinatie van het economisch beleid in de Europese Unie is uitgebleven. Dat is wat wij nodig hebben en dat is uiteindelijk ook waarop het Verdrag aandringt.

Ook de Europa 2020-strategie, de gezamenlijke doelstellingen inzake onderwijsinvesteringen, arbeidsspecialisatie en bestrijding van de klimaatverandering zijn elementen die wij allen nastreven en getuigen van solidariteit. Ook dat is een overduidelijke uiting van solidariteit van een continent, van de Europese Unie, die steeds zo hecht mogelijk verenigd moet zijn. Dit belet evenwel niet dat het Verdrag logischerwijs ook verplichtingen aan de lidstaten oplegt met betrekking tot hun schuldniveau en de leningen die zij aangaan. Deze kwestie valt uiteraard onder de verantwoordelijkheid van elke lidstaat. Desalniettemin zijn er diverse factoren, waaronder de markt, het sociaal beleid, het structuurbeleid, het regionaal beleid en in de toekomst naar ik hoop ook de coördinatie van het economisch beleid, het sociaal beleid en het werkgelegenheidsbeleid, die een klimaat van solidariteit scheppen.

Dat is de meest geschikte, meest diepgaande en meest verreikende formule voor het solidariteitsbeleid van de Unie.

Janusz Władysław Zemke (S&D). – (PL) Ik zou toch nog een vraag aan u willen stellen, minister, omdat u zei dat de zeer ernstige situatie in Griekenland aan de orde zou komen tijdens de vergadering van de Commissie in februari van dit jaar. Het is waar dat de crisis in Griekenland zeer ernstig is, maar we weten allemaal dat die crisis zich helaas kan uitbreiden. Ik wil u het volgende vragen: zou u naast het forum van de Commissie ook niet een meer materiële discussie moeten aangaan met de Europese Centrale Bank? Ik denk dat ook die instelling een belangrijk orgaan is dat hier een actievere rol moet spelen met betrekking tot de situatie in Griekenland.

Diego López Garrido, fungerend voorzitter van de Raad. – (ES) Elk orgaan heeft zijn eigen werkterrein. Dat is een van de voornaamste eigenschappen van de structuur van de Europese economische en monetaire unie, die hieraan overigens haar geloofwaardigheid ontleent.

Het is waar dat de Raad de situatie in Griekenland zal behandelen. Dat is logisch, omdat het een van de lidstaten van de Unie betreft en wij allen uiteraard de gevolgen ondervinden van de ontwikkelingen in een ander Europees land. Als we zelfs al voelen wat er buiten Europa gebeurt, is het niet te verwonderen dat de gevolgen in een regio met een interne markt en een eenheidsmunt voor zestien landen des te intenser zijn.

Het is logisch dat het geval van Griekenland behandeld wordt binnen de grenzen van het Verdrag en dat daarbij wordt uitgegaan van de begrotingsstrategie en de economische strategie die het meest aangewezen zijn in de huidige omstandigheden en die derhalve aan Griekenland moeten worden aanbevolen en waarbij Griekenland ongetwijfeld gebaat zal zijn.

De Europese Centrale Bank krijgt door het Verdrag andere taken opgelegd, met name op het gebied van de financiële stabiliteit en de prijsstabiliteit, waarbij onafhankelijkheid is vereist. De onafhankelijkheid van de Europese Centrale Bank is een essentieel beginsel van de Europese Unie en geeft ons economisch en financieel systeem en onze eenheidsmunt, de euro, een grote geloofwaardigheid. Het onafhankelijkheidscriterium moet dan ook geëerbiedigd worden, aangezien het mede ten grondslag ligt aan de economische en monetaire unie die wij enkele jaren geleden in de Europese Unie hebben aangenomen.

De Voorzitter. – Minister, hartelijk dank voor uw deelname aan het eerste vragenuur met uw voorzitterschap.

Vragen die bij gebrek aan tijd niet aan bod gekomen zijn, zullen schriftelijk worden beantwoord (zie bijlage).

Het vragenuur is gesloten.

(De vergadering wordt om 19.15 uur onderbroken en om 21.00 uur hervat)

VOORZITTER: RODI KRATSA-TSAGAROPOULOU

Ondervoorzitter

13. Samenstelling commissies: zie notulen

14. Democratisering in Turkije (debat)

De Voorzitter. - Aan de orde zijn de verklaringen van de Raad en de Commissie over democratisering in Turkije.

Diego López Garrido, fungerend voorzitter van de Raad. – (ES) Dames en heren, het is mij een genoegen ten overstaan van dit Parlement een onderwerp te behandelen dat voor de Europese Unie van uitzonderlijk belang is, namelijk de betrekkingen met Turkije en, meer in het bijzonder, de democratisering van Turkije, want daarover gaat dit debat uiteindelijk. Deze kwestie heeft rechtstreeks te maken met de Unie, niet alleen onrechtstreeks, maar ook rechtstreeks, omdat Turkije een kandidaat-lidstaat is.

Het heeft de status van kandidaat-lidstaat en het voert sinds enkele jaren toetredingsonderhandelingen met de Europese Unie. Zoals u weet, vereist een van de politieke criteria van Kopenhagen dat alle landen die tot de Europese Unie wensen toe te treden over stabiele politieke instellingen beschikken en de democratie, de rechtsstaat, de mensenrechten en de minderheden eerbiedigen.

Ook Turkije moet aan deze voorwaarden voldoen. Er zijn inmiddels verschillende hoofdstukken geopend waarover onderhandeld kan worden. Sommige hoofdstukken zijn geopend, andere niet, en over nog andere zijn de onderhandelingen vastgelopen. Eén ding is zeker, objectief gezien heeft Turkije een groot strategisch belang voor de Unie. Ten eerste omdat het een land met een Europees perspectief is en ook omdat het een groot land is met een toenemend strategisch belang op het gebied van de energievoorziening, om nog maar te zwijgen van het onmiskenbare economische en uiteraard ook politieke gewicht van het land. Bovendien maakt Turkije deel uit van de NAVO, zodat het ook vanuit dit oogpunt voor sommige landen van de Europese Unie een partner is in het kader van dit militaire bondgenootschap.

Het moet gezegd dat in Turkije positieve veranderingen hebben plaatsgevonden. Het Europees perspectief heeft Turkije extra gemotiveerd om de positieve weg van de democratiserende veranderingen en de consolidatie van de democratie te bewandelen. De huidige Turkse regering heeft zelfs een campagne onder de naam "democratisch initiatief" gelanceerd die beantwoordt aan de noodzaak om een reeks institutionele veranderingen aan te brengen in het kader van de beoogde democratisering van het Turkse politieke systeem. De belangstelling van Turkije voor de Europese Unie komt ook tot uiting in de samenstelling van de regering, met name in de persoon van minister Bağış, met wie ik verschillende keren heb gesproken. De minister is specifiek bevoegd voor de onderhandelingen met de Europese Unie. Dat is zijn portefeuille.

Dit alles heeft ertoe geleid dat in Turkije hervormingen op gang zijn gebracht, ongetwijfeld onder invloed van het Europees perspectief. Anderzijds schiet het land nog steeds tekort op het gebied dat in dit debat besproken zal worden, namelijk dat van de democratie en de eerbiediging van de fundamentele vrijheden.

Turkije biedt nog steeds onvoldoende bescherming en waarborgen voor sommige vrijheden zoals vrijheid van meningsuiting, persvrijheid en godsdienstvrijheid, rechten van vakverenigingen, rechten van minderheden, rechten van vrouwen en kinderen, bestrijding van discriminatie en gelijkheid tussen mannen en vrouwen. Daarom hebben wij Turkije in het kader van het voornoemde proces verzocht een reeks constitutionele hervormingen door te voeren die nodig zijn om op sommige van deze terreinen vooruitgang te kunnen boeken.

De Europese Unie wenst dan ook dat op dit vlak vorderingen worden gemaakt, zoals bepaald in het kader voor de onderhandelingen met Turkije. Bovendien wijst zij Turkije terecht wanneer dat nodig blijkt of wanneer zij meent dat een bepaald soort maatregelen niet in de juiste richting gaat of vooruitgang kan bemoeilijken.

Dat was het geval met de beslissing van het Turkse Constitutionele Hof van 11 december om de DTP (Demokratik Toplum Partisi - Partij voor een Democratische Samenleving) te ontbinden en een aantal democratisch gekozen vertegenwoordigers van deze partij te verbieden politieke activiteiten te ontplooiën. Het voorzitterschap van de Raad heeft toen onverwijld zijn bezorgdheid over de beslissing van het Hof uitgesproken. Kortom, de Europese Unie heeft helder en duidelijk laten horen dat de bedoelde beslissing haar ernstige zorgen baarde. Bovendien heeft zij de gelegenheid aangegrepen om aan te dringen op de hervormingen van de Turkse wetgeving die nodig zijn om de regelgeving inzake politieke partijen aan te passen aan de aanbevelingen van de zogenaamde Venetië-Commissie van de Raad van Europa en de relevante bepalingen van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, dat overigens ondertekend en geratificeerd is door de Turkse staat en in dit geval onder de jurisdictie van het Hof van Straatsburg valt.

Hiermee ben ik aan het einde van mijn toespraak gekomen, mevrouw de Voorzitter. Het voorzitterschap van de Raad zal aan deze kwestie uitzonderlijk belang blijven hechten. Alle aspecten van het hervormingsproces dat thans in Turkije aan de gang is, zullen op de voet worden gevolgd. Dit zal te allen tijde geschieden in een naar onze mening positief kader, namelijk binnen de onderhandelingen en het partnerschap voor toetreding. Wij zijn van mening dat dit een strategisch kader is dat wij moeten blijven handhaven. Het huidige Spaanse voorzitterschap stelt zich ten doel nieuwe onderhandelingshoofdstukken te openen, zoals ook vorig jaar is gebeurd, om op die manier de onderhandelingen te verdiepen.

Olli Rehn, lid van de Commissie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik ben blij met dit zeer belangrijke debat over democratisering in Turkije. Ik wil iedereen eraan herinneren dat het toetredingsproces van Turkije tot de EU voor de Europese Unie van strategisch belang blijft.

Door democratische hervormingen en de democratische transformatie van Turkije worden de stabiliteit en veiligheid in Turkije en de bredere omgeving van de EU en Turkije versterkt. Vooruitgang in Turkije inspireert hervormers en werkt als katalysator voor de democratie en mensenrechten in de hele regio.

Natuurlijk is vooruitgang niet altijd alleen maar een aaneenschakeling van positieve ontwikkelingen. Wij zien ook ontwikkelingen die ons zorgen baren en wanneer dit het geval is, voeren we hierover diepgaande besprekingen met de Turkse autoriteiten en gebruiken we de instrumenten die ons ter beschikking staan dankzij de voorwaarden die aan de toetreding tot de EU zijn verbonden.

Wanneer een samenleving als Turkije fundamentele politieke veranderingen ondergaat, is het zelden zo dat het, terwijl de ontwikkelingen nog volop gaande zijn, al volledig duidelijk is in welke richting die ontwikkelingen zullen gaan.

Een voorbeeld van een dergelijke ontwikkeling is de democratische opening van Turkije met betrekking tot de Koerdische bevolking. In de zomer van 2009 is de Turkse regering begonnen met deze democratische opening die erop is gericht om de levens- en democratische standaard voor alle Turken te verhogen. Met dit belangrijke initiatief wordt de Koerdische kwestie door middel van de dialoog en binnen het kader van de Turkse democratische instellingen aangepakt. Er is tot nu toe een aantal zeer belangrijke hervormingen doorgevoerd. Enkele hiervan waren een paar jaar geleden nog vrijwel onmogelijk, zoals de televisieprogramma's in de Koerdische taal, die nu via particuliere en publieke zenders worden uitgezonden. Dit is een veelbetekenend voorbeeld van dergelijke welkome veranderingen en transformaties.

De recente terugval in de democratische opening geeft echter zeker reden tot bezorgdheid. Wij betreuren het besluit in december van het Constitutionele Hof van Turkije om de Partij voor een Democratische Samenleving (DTP) te verbieden. Na het opheffen van de DTP zijn verschillende partijleden – met inbegrip van gekozen burgemeesters – in het kader van een antiterreuronderzoek gearresteerd. Tegelijkertijd worden door PKK-leden in het zuidoosten onverminderd terroristische aanvallen gepleegd die het leven van Turkse soldaten op het spel zetten. Het politieke klimaat is ook meer gespannen geraakt door vieringen ter gelegenheid van de terugkeer van PKK-leden en -sympathisanten uit Noord-Irak. Nationalistische kringen in Turkije hebben van deze gelegenheid gebruik gemaakt om de regering aan te vallen op haar beleid en op de democratische opening zelf.

Ik ben blij dat de Turkse regering, na dit verzet hiertegen, vorige week heeft aangekondigd door te willen gaan met de democratische opening. De democratische transformatie van Turkije is een sterk teken van de voortdurende zachte kracht die uitgaat van het vooruitzicht op de EG-toetreding, als deze maar eerlijk en volhardend en krachtig en consistent wordt aangewend.

Het is geen eenvoudig proces, maar een proces waarbij de reis minstens zo belangrijk is als de bestemming. Laten we dit proces levend houden en tot een succes maken zodat zowel de EU als Turkije hiervan kan profiteren.

Ria Oomen-Ruijten, *namens de PPE-Fractie*. – Voorzitter, geachte commissaris Rehn, ik realiseer me dat ik u in dit Turkije-debat, dit uitbreidingsdebat, wellicht de laatste keer gesproken heb. Mag ik u in elk geval danken voor datgene wat u in het overleg met ons, met mij, steeds heeft willen prijsgeven. Heel hartelijk dank.

Geachte Raadsvoorzitter, meneer López Garrido, beste collega's, het debat gaat vandaag niet over het openen van hoofdstukken. Het debat van vandaag gaat over de democratisering, met name een deel van de democratisering, omdat tijdens de eerstkomende vergaderperiode in Straatsburg het voortgangsverslag over Turkije en de visie van het Parlement aan de orde komen. Ik ben het met commissaris Rehn eens dat het ongelooflijk belangrijk is dat Turkije een weg aflegt naar democratie. Ik wil Turkije met alle inspanningen die het land al op dat terrein heeft gedaan, ook in het Koerden-dossier, nadrukkelijk feliciteren. Wie had immers tien jaar geleden, vijf jaar geleden nog kunnen denken dat we nu televisie hebben in het Koerdisch?

Toen Turkije medio 2009 met een democratische opening kwam, zoals Turkije het zelf noemt, heeft dat geleid tot een ongekend debat. Het was een debat in het parlement, maar ook een ongekend debat in de media. Ik hoopte toen dat dit debat eindelijk heel concreet en heel grondig verankerde rechten voor alle Turkse burgers zou opleveren. Ik heb toen in oktober al mijn Turkse collega's gefeliciteerd dat ze dit debat durfden te houden, tegen de publieke verdrukking in. Ik heb hen opgeroepen om na dat debat te komen met heel specifieke maatregelen die inhoud geven aan die opening. Maar na de hele positieve energie die erin gestoken was, kwam ook de schaduwzijde van Turkije weer aan het licht. Want met de uitspraak van het Constitutionele Hof kwamen er nieuwe terreuraanslagen. Er was een golf van arrestaties van DTP-leden en er zijn nu nog steeds dreigende arresten van parlementsleden. Daarmee dreigt - en ik heb dat nare gevoel - tevens een einde te komen aan die opening. Ik betreur de beslissing van het Constitutionele Hof, maar ik begrijp ook dat datzelfde Hof vraagt om het toepassen van de aanbevelingen van de Commissie van Venetië. Voorzitter, wij hebben altijd als Parlement geweld en terrorisme veroordeeld en we hebben gepleit voor

politieke oplossingen. Want alleen een dialoog in de Turkse samenleving en het garanderen, in wettelijke zin, van duurzame rechten kunnen vrede, veiligheid en welvaart brengen voor de Turkse burgers en zijn ook van groot voordeel voor ons.

Richard Howitt, *namens de S&D-Fractie*. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, door de democratische opening van vorig jaar is de hoop gewekt dat er een echte doorbraak zou komen wat betreft het waarborgen van de taal-, mensen- en culturele rechten van de Koerden in Turkije en dat er een einde zou komen aan de jaren van terrorisme en geweld.

Vanavond sluiten wij als Parlement ons echter aan bij de Raad en de Commissie en spreken wij onze diepe bezorgdheid uit over de opheffing in december, door een besluit van het Constitutionele Hof, van de politieke partij die de meerderheid van de stemmen heeft in de Koerdische meerderheidsgebieden in het land, en die door de mensenrechtenorganisatie van het land de 'natuurlijke onderhandelaar' namens de Koerden wordt genoemd.

Twee jaar geleden was ik persoonlijk als waarnemer aanwezig bij het congres van de partij, dat werd bijgewoond door zo'n 20 000 mensen, en ik heb zelf gezien en gehoord hoeveel legitimiteit de partij in de ogen van de eigen aanhang bezit.

Ik erken dat de Turkse premier zich in zijn verklaring aan de vooravond van het besluit tegen de opheffing van politieke partijen heeft verzet. Ook de Turkse pers doet nu verslag van het door de regerende partij aangekondigde voornemen om verdere ongerechtvaardigde opheffingen te voorkomen door de constitutie in overeenstemming te brengen met artikel 11 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Deze beloften moeten worden waargemaakt.

Maar het is voor ons allemaal moeilijk om de Turkse oproep aan guerrilla's om uit de bergen te komen, te rijmen met het feit dat andere leden van dezelfde gemeenschap die de weg van de democratie hebben gekozen dan in de boeien worden geslagen en naar de gevangenis worden gevoerd. Naar verluidt zijn tussen zevenhonderd en duizend partijleden in de gevangenis gezet, van wie velen slechts vanwege het feit dat zij in het openbaar hun eigen taal spreken.

In dit Europees Parlement zouden we vooral het opsluiten van negen van de gekozen burgemeesters van de partij en het verbannen van twee van haar parlementsleden moeten betreuren.

In ons Parlement is, net als in het hune, de reden dat we parlementaire immuniteit genieten dat we als vertegenwoordigers van het volk zonder angst moeten kunnen spreken. Voor degenen onder ons die willen dat Turkije zich aansluit bij de Europese Unie, is de angst die we moeten bestrijden de misplaatste angst onder sommigen van de meerderheid van de bevolking dat wat wij minderheidsrechten noemen in een multi-etnisch land een bedreiging vormt voor de eenheid van de staat. In een modern Europa is dat eenvoudigweg niet waar.

Uiteindelijk is er dus een partij verdwenen waarvan de Turkse naam vertaald kan worden met 'Partij voor een Democratische Samenleving', maar het doel van deze partij, van een democratische samenleving in een modern Turkije, mag niet verloren gaan.

Sophia in 't Veld, *namens de ALDE-Fractie*. – Voorzitter, allereerst zou ik me ook willen aansluiten bij mevrouw Oomen, die commissaris Olli Rehn hartelijk heeft gedankt voor al zijn inspanningen in de afgelopen jaren. Ik verwelkom ook het nieuwe elan dat is ingezet door het Spaanse voorzitterschap als het gaat om de onderhandelingen met Turkije.

Collega's, ook ik betreur de uitspraak van het Turkse Constitutionele Hof. Het is duidelijk een stap terug, maar laten we hopen dat het één stap terug is en dat we nu een aantal stappen vooruit gaan zetten, want we moeten ook erkennen dat de huidige Turkse regering duidelijke inspanningen heeft gedaan om de democratisering op gang te brengen en om ook de Koerden hun rechtmatige plaats in de samenleving en in het politieke bestel te geven. Collega's, ik zou er toch op willen wijzen dat, als we dat proces van democratisering, ontwikkeling en hervorming in Turkije willen steunen, we ons ondubbelzinnig zullen moeten uitspreken voor volledig lidmaatschap van Turkije. Ik denk dat we ook de bevolking van Turkije, niet alleen maar de politieke klasse, maar ook de bevolking een hart onder de riem moeten steken en niet moeten weifelen, niet moeten praten over tussenoplossingen en niet de doelpalen moeten verzetten tijdens de wedstrijd. Wij moeten ons ondubbelzinnig uitspreken. Dat geldt overigens ook voor alle Turkse politieke partijen en die zou ik dan ook willen oproepen om de strijdbijl wat dat betreft te begraven en zich eensgezind in te zetten voor de hervorming.

Als lid van de Gemengde Parlementaire Commissie ben ik daar onlangs op bezoek geweest en ik stel vast dat er in het maatschappelijk middenveld enorm veel in beweging is. Want Turkije is niet alleen maar de politiek en de onderhandelaars, Turkije dat zijn ook de mensen. Ik zie dat de Turkse mensen, de Turkse bevolking, de uitdaging wel degelijk oppakken en dat zij hard bezig zijn om hun eigen samenleving te hervormen. Dat moeten we van harte steunen. Ik zou dan ook willen aandringen op het versterken van de pijler die destijds is afgesproken. Niet alleen maar het onderhandelen, maar ook het investeren in elkaar leren kennen. Dat was uitdrukkelijk de *second strand*. Ik hoop dat dit Parlement zich ook ondubbelzinnig uitspreekt voor steun aan het toetredingsproces.

Hélène Flautre, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, commissaris Rehn, hartelijk dank dat u op dit late uur nog in ons midden verkeert voor het debat over democratisering in Turkije. U hebt met betrekking tot dit onderwerp grote inspanningen verricht, en daar ben ik u erkentelijk voor.

Toen de regering haar democratisch initiatief, haar democratische opening bekendmaakte, erkenden zeer velen van ons wat voor een verregaande stap dit was, en tegelijkertijd meenden we dat met deze enorme ambitie nog een lange weg te gaan zou zijn, een weg die waarschijnlijk bezaaid zou zijn met valkuilen: de valkuilen dienden zich al vrij snel aan.

Het eerste bedrijf, zoals u zei, was de ontbinding van de DTP, maar behalve het verbod op de DTP verdwijnen door het verbod op politieke activiteiten, dat geldt voor diverse gekozen leden van de partij, ook de figuren die het meest nadrukkelijk betrokken waren bij de democratische en politieke dialoog om het Koerdenvraagstuk op te lossen. Dat is een kritische kanttekening bij dit besluit.

En dan is er tevens de arrestatiegolf waardoor politieke leiders, en daarmee ook de gesprekspartners in dit Koerdenvraagstuk, regelrecht worden weggevaagd. Het democratiseringsproces in Turkije is echter onlosmakelijk verbonden met het Koerdenvraagstuk! In de eerste plaats omdat deze ingrijpende kwestie jarenlange ontberingen, geweld, conflicten en oorlogen vertegenwoordigt die tot op de dag van vandaag hun tragische sporen nalaten, ook in economisch, sociaal, cultureel en politiek opzicht.

Dit Koerdische vraagstuk zet ook het democratiseringsproces geweldig onder druk. Het zet de vrijheid van meningsuiting, de persvrijheid, de burgerrechten en de strijd tegen foltering onder druk. En als ik zie hoe antiterrorwetgeving wordt gebuikt als dekmantel voor politieke vergeldingsacties, zeg ik dat de tijd nu echt rijp is om deze regering te steunen en van haar te verlangen *nóg* een bijzonder ambitieus initiatief te nemen om deze situatie het hoofd te bieden, want zoals we weten hebben niet alle gevestigde groeperingen in Turkije belang bij een democratische oplossing voor de Koerdische kwestie. Daarvan zijn we ons vanaf het begin terdege bewust geweest.

Daarom heeft Turkije nu onze ondubbelzinnige steun nodig bij dit proces van democratisering. Mijn collega, mevrouw In 't Veld, heeft gelijk als ze stelt dat deze ondubbelzinnige steun gepaard moet gaan met het herhalen van de belofte van toetreding zodra het democratiseringsproces is voltooid; het is absoluut cruciaal dat we dit uitspreken.

Ook zal de regering eindelijk hervormingen moeten doorvoeren, die onvermijdelijk zullen moeten uitmonden in een voorstel voor een nieuwe grondwet. Op korte termijn zullen hervormingen uiteraard betrekking hebben op wetgeving inzake politieke partijen – dat is buitengewoon urgent – en de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht. Deze fundamentele pijlers waarop een democratische staat in Turkije steunt moeten nu onverschrokken en vastberaden worden aangebracht door de Turkse regering.

Deze regering moet daarnaast ook maatregelen nemen om consensus en verzoening te bevorderen, aangezien polarisering van de samenleving en van de politieke stromingen in Turkije ronduit funest zou zijn voor het draagvlak dat vereist is voor de goedkeuring van een nieuwe grondwet, waar we allemaal onze hoop op gevestigd hebben.

Charles Tannock, *namens de ECR-Fractie*. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, het politieke systeem van Turkije is nu zo ver ontwikkeld dat het een pluralistische democratie kan worden genoemd. Er kunnen stevige politieke debatten worden gevoerd en kiezers kunnen werkelijk een keuze maken. Bovendien is Turkije lid van de Raad van Europa, waardoor de regering zich natuurlijk aan algemene normen voor democratie, mensenrechten en de rechtsstaat moet houden.

Een stabiele en blijvende democratie is uiteraard een voorwaarde voor het eventuele lidmaatschap van de EU. Er zijn nu echter misschien twee terreinen die reden tot zorg geven.

Het eerste is de Turkse geschiedenis van militaire interventies in het politieke proces. Hoewel het leger ongetwijfeld een belangrijke garantie voor secularisme en stabiliteit biedt, zou elke poging om een gekozen regering te ondermijnen de Turkse ambities met betrekking tot de EU voorgoed om zeep helpen.

De tweede reden tot zorg is de dominantie van de AKP in het politieke landschap, waardoor sommige waarnemers vrezen dat zich in feite geleidelijk aan een eenpartijstaat aan het ontwikkelen is. Mits dat op democratische wijze gebeurt, kunnen wij hiertegen geen bezwaar maken, ook al maken sommige mensen zich zorgen over de relatief hoge kiesdrempel van 10 procent in Turkije. Hierdoor worden de kleinere partijen natuurlijk buiten het parlementaire proces gehouden.

Sommigen maken zich ook bezorgd over de mild-islamistische neigingen van de AKP en de populariteit van de partij wijst op een fundamentele omslag in het denken in de Turkse maatschappij. Tot nu toe waren de Turkse Euro-Atlantische aspiraties zeer gediend bij de seculiere Kemalistische traditie, maar de geleidelijke teloorgang hiervan vanwege demografische veranderingen lijkt erop te wijzen dat degenen die in de macht van de visie van Atatürk geloven, deze als te vanzelfsprekend hebben beschouwd. Voor het welzijn van de Turkse maatschappij moet de democratie pluralistisch en seculier zijn en steunen op een basis van eerbied voor de mensenrechten, ook die van de Koerdische minderheden.

Nog een zorg vormt natuurlijk het Turkse lidmaatschap van de Organisatie van de Islamitische Conferentie (OIC), waar de algemene westerse waarden die wij in de Europese Unie allemaal delen niet vanzelfsprekend zijn, omdat de OIC het shariarecht aanhaalt als basis voor de mensenrechten in de islamitische wereld. Ik denk dat hierdoor ook enkele serieuze belangenconflicten zullen ontstaan, mocht Turkije ooit toetreden tot de Europese Unie.

Takis Hadjigeorgiou, namens de GUE/NGL-Fractie. – (EL) Mevrouw de Voorzitter, als afgevaardigde van Cyprus voel ik mij, als ik over Turkije spreek, altijd verplicht om mijn steun uit te spreken voor de toetreding van dit land, mits het natuurlijk aan de voorwaarden voldoet en grondig gedemocratiseerd is.

Hoe kunnen wij echter helpen bij de democratisering van Turkije? Dat is de hamvraag. Ik ben van mening dat democratisering wordt bereikt als wij Turkije de waarheid zeggen. Inderdaad, Turkije zet stappen maar wel met een slakkengang, en dat moeten wij tegen Turkije zeggen.

Turkije is veranderd in een begraafplaats van politieke partijen. Dertien partijen zijn op besluit van de hoogste gerechtelijke instantie in Turkije begraven en onlangs is de DTP verboden. Tweehonderd leden van die partij zitten in de gevangenis, evenals negen burgermeesters, zes voormalige burgermeesters en twee voormalige leiders van deze partij. Kan er in een dergelijke staat sprake zijn van een democratiseringstendens enkel en alleen omdat op de televisie Koerdisch wordt gesproken? Wij zijn burens van Turkije en wij vragen u te leren uit onze ervaringen als burens en niet uit onze gevoeligheden. Turkije zal pas democratiseren als wij duidelijke en strenge taal spreken.

Nikolaos Salavrakos, namens de EFD-Fractie. – (EL) Mevrouw de Voorzitter, ik ben verheugd over de gematigde en – als ik dat zo mag zeggen – wijze analyse van zowel minister Garrido als commissaris Olli Rehn, die ik ook wil feliciteren en veel succes wil wensen bij zijn nieuwe taken.

Het lijkt geen twijfel dat Turkije een groot islamitisch land is dat strategisch heel belangrijk is. Ik zal niet de meningen herhalen van de collega's met wie ik het eens ben. Als ik echter de informatie over dit land van dichtbij bekijk, krijg ik de indruk dat er vele machtscentra zijn die niet allemaal aan hetzelfde eind van het touw trekken en dus tegenstrijdig handelen. Terwijl de regering-Erdogan zich inschikkelijk probeert te tonen stellen de strijdmachten zich agressief op tegenover zowel Griekenland, door continu het Griekse luchtruim te schenden, als Frontex door continue te intimideren.

Onlangs werd er tevens op gewezen dat de rechtbanken in het land opnieuw de neiging vertonen om de regering buiten spel te zetten en daarbij hetzelfde model volgen als tijdens de gebeurtenissen twee of drie jaar geleden met Erbakan.

Tot slot lijkt de Turkse regering momenteel niet bij machte te zijn om de volkssoevereiniteit, een kenmerk van democratie, in het land te beschermen. Kennelijk maakt zij plannen voor een nieuw soort Ottomaans gemenebest, zoals bleek uit de door de heer Davutoglu naar voren gebrachte meningen, die ook door de heer Erdogan tijdens zijn laatste reis naar Libanon werden herhaald.

Vreemd vind ik eveneens de stappen die de Turkse regering zet in de richting van openstelling tegenover Iran en het Iraans kernprogramma, waarmee Turkije het tegenovergestelde doet van wat de internationale gemeenschap en met name de Europese Unie en de VS voorstaan.

Daar komt bij dat Turkije de routekaart van Ankara en de internationale overeenkomsten schendt omdat het vervoer van illegale immigranten vanaf zijn grondgebied naar landen van de Europese Unie toestaat en misschien zelfs aanmoedigt, en omdat het zich niet houdt aan zijn verplichtingen om Cyprische schepen en vliegtuigen het recht te geven havens en luchthavens aan te doen.

Tot slot heeft het hoofd van de orthodoxe kerk, patriarch Bartholomeus, die de onbetwistbare geestelijke leider is van honderden miljoenen orthodoxen en de handschoen heeft opgenomen, op oprechte en duidelijke wijze de situatie beschreven waarin het patriarchaat verkeert en de schendingen van de godsdienstvrijheden en de minderheidsrechten aan de kaak gesteld. Daarom geloof ik dat de weg van Turkije naar toetreding tot de Europese Unie nog heel lang zal zijn.

Barbara Matera (PPE). – (IT) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, ik zit op dezelfde lijn als enkele collega's: het democratiseringsproces in Turkije is een essentiële ontwikkeling voor de toenadering van dat land tot de Europese Unie. Ons samenzijn binnen de Unie moet gebaseerd zijn op onvervreemdbare beginselen en waarden, en de erkenning daarvan is een noodzakelijke toetredingsvoorwaarde voor elke staat.

Dat geldt ook voor Turkije, dat de hervormingen moet uitvoeren die noodzakelijk zijn om de democratie, de rechtsstaat en de bescherming van de mensenrechten en de minderheden te waarborgen. Vooral het culturele, religieuze en politieke pluralisme vormen het fundament van een democratische samenleving, maar hun erkenning is een moeilijk proces dat zich verstrengt met historische, etnische en religieuze overwegingen. De gebeurtenissen rondom de opheffing door het Turkse Constitutionele Hof van de Partij voor een Democratische Samenleving, die gelieerd is aan de Koerdische minderheid, zijn daar een voorbeeld van. Ziet u, het opheffen van partijen en het uit hun functie ontheffen van gekozen vertegenwoordigers zijn altijd zeer ernstige gebeurtenissen omdat ze de individuele vrijheden en de democratische beginselen schenden.

Het democratiseringsproces van Turkije hangt zonder twijfel af van de oplossing van het Koerdische vraagstuk. De Europese Unie moet zich inzetten voor een krachtig politiek beleid, in overleg met de politieke autoriteiten van de betrokken landen, en moet gezamenlijke actie ondernemen met de Verenigde Naties. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg heeft meerdere malen bevestigd dat er geen democratie zonder pluralisme kan zijn.

Ik hoop daarom dat het Turkse politieke systeem zich snel in de richting van deze beginselen kan ontwikkelen. Als het Turkije lukt om dat te doen, kan zijn toetreding tot Europa voor ons alleen maar een grote kans betekenen.

Raimon Obiols (S&D). – (ES) Ik meen dat we vrij stellig kunnen concluderen dat het proces, sinds de opening van de toetredingsonderhandelingen met Turkije op grond van een unaniem akkoord van de Raad, over het geheel genomen gunstig kan worden beoordeeld. Het heeft bijgedragen aan de democratisering en modernisering van Turkije. Het spreekt echter vanzelf dat er nog een boel problemen zijn; nu eens wordt er vooruitgang geboekt, dan weer worden er stappen teruggezet, soms is er slecht nieuws – zoals het recente verbod op de Koerdische DTP-partij – en dat ons een lange weg vol hindernissen te wachten staat.

Wij hebben hier in het Parlement de gewoonte om anderen te zeggen wat ze moeten doen. Het lijkt mij echter een goed idee om met het oog op de verdere onderhandelingen met Turkije ook ons eigen meerderheidsstandpunt te bepalen. Ik denk dat dit standpunt tot uiting komt in het verslag van Ria Oomen-Ruijten, dat op een ruime meerderheid kan rekenen en pleit voor een onderhandelingsproces waarin niet met twee maten wordt gemeten, voor intenties die resoluut en duidelijk zijn en voor de afgifte van eenduidige signalen, want anders lopen we het risico een vicieuze cirkel in stand te houden waarin Europese terughoudendheid, dubbelzinnigheden en contradicties in Turkije voer kunnen zijn voor reactionairen of tegenstanders van het Turkse lidmaatschap van Europa, voor nationalistische of andere groeperingen die gekant zijn tegen de toetreding van Turkije tot de Europese Unie.

In dit verband wil ik dan ook mijn voldoening uitspreken over de toezeggingen van zowel de Raad als de Commissie. We moeten voortgaan op de weg die we zijn ingeslagen, we weten niet wat onze bestemming zal zijn, maar we moeten ons woord houden: *pacta sunt servanda*.

We zitten midden in een onderhandelingsproces voor de toetreding van Turkije tot de Europese Unie en we moeten helder, duidelijk en uiteraard ook voorzichtig zijn bij de tenuitvoerlegging ervan.

Sarah Ludford (ALDE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, veel van de hervormingen waar we voortdurend in Turkije om vragen, hebben betrekking op de aaneenschakeling van Koerdische politieke partijen die zijn opgeheven, met de DTP, die vorige maand werd opgeheven, als laatste in de rij.

Het voortdurend mislukken van hervormingen van de constitutie, de wet op de politieke partijen en het rechtswezen en de voortdurende betrokkenheid van het leger bij de politiek zijn allemaal van invloed op de context waarin de Koerdische politieke vertegenwoordiging steeds opnieuw wordt tegengehouden. Deze opheffingen vormen ook een belemmering voor de democratische opening die de regering-Erdogan vorig jaar heeft gelanceerd en die terecht breed is omarmd. De enige manier om het Koerdische vraagstuk in Turkije duurzaam te regelen is het bereiken van een politieke oplossing en dat is de beste manier om de PKK te bestrijden.

Commissaris Rehn heeft gezegd dat verschillende burgemeesters en DTP-politici zijn gearresteerd, maar volgens mijn informatie zitten er ongeveer 1 200 activisten in de gevangenis, met inbegrip van leden van de BDP-partij, de opvolger van de DTP. Het is mij in het geheel niet duidelijk hoe de regering haar democratische opening in deze context wil versterken. Wie is er verantwoordelijk voor deze arrestaties? Ik heb gehoord – ik geloof van Richard Howitt – dat premier Erdogan de opheffing van de DTP heeft veroordeeld, maar ik moet bekennen dat ik die ontwikkeling heb gemist. Een cynicus zou kunnen zeggen dat de opheffing van de DTP de AK-partij, electoraal gezien, wel goed uitkomt, aangezien deze partijen in het zuidoosten electorale rivalen zijn.

Ik ben het eens met mensen als mevrouw In 't Veld en mevrouw Flautre dat een solide en betrouwbare verzekering dat Turkije tot de EU kan toetreden indien het aan de criteria van Kopenhagen voldoet, het beste instrument is dat we de democratisering in Turkije kunnen bieden – hoewel ze het ook aan zichzelf verschuldigd zijn. Turkije is een belangrijk land met veel pluspunten. Het heeft democratie nodig en verdient die ook.

Tot slot wil ook ik commissaris Rehn bedanken voor alles wat hij de laatste vijf jaar voor de uitbreiding heeft gedaan, niet alleen met betrekking tot Turkije, maar – wat mij eveneens ter harte gaat – ook voor de Westelijke Balkan. Ik verheug mij erop om hem spoedig in zijn nieuwe functie te kunnen verwelkomen.

Franziska Keller (Verts/ALE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik ben het eens met degenen die hebben gezegd dat door de democratische opening meer vooruitgang mogelijk is geworden dan we in jaren hebben gezien en dat hierdoor ontwikkelingen in gang zijn gezet die we enkele jaren geleden voor onmogelijk hadden gehouden.

Ik ben het er ook mee eens dat het van groot belang is dat die democratische openingen en hervormingen doorgaan en worden versterkt. Ik zou hieraan willen toevoegen dat we moeten onderzoeken hoe die hervormingen worden uitgevoerd – niet alleen op papier in wetten, maar ook hoe ze in de praktijk worden uitgevoerd.

Omdat we het er kennelijk allemaal over eens zijn dat hervormingen heel goed zijn, moeten we die hervormingen ook steunen. Dan kunnen we niet slechts hervormingen eisen en dan zeggen dat Turkije desondanks geen kans maakt op een eerlijk toetredingsproces. Als we hervormingen wensen, moeten we laten zien dat het invoeren van die hervormingen daadwerkelijk tot enig succes leidt en tot een eerlijk toetredingsproces, waarbij het doel van dit toetredingsproces de toetreding moet zijn.

In dit verband valt het zeer te betreuren dat de heer Zapatero, zodra hij het voorzitterschap op zich had genomen, zijn eerdere toezeggingen voor een eerlijk toetredingsproces aanzienlijk heeft afgezwakt.

Aangezien we als EU die toezegging hebben gedaan, moeten we ons er volgens mij ook aan houden: we moeten een betrouwbaar buitenlands beleid voeren. Ik wil daarom graag weten of de vertegenwoordiger van het voorzitterschap duidelijk kan maken, mocht de heer Zapatero vasthouden aan zijn toezegging, hoe een en ander zijn beslag zou moeten krijgen in de Raad met andere leden die zich nogal sceptisch opstellen.

Jan Zahradil (ECR). – (CS) Ik neem nu het woord als voorstander van een volwaardig Turks lidmaatschap van de Europese Unie en niet van een geprivilegieerd partnerschap of iets anders dat ervoor in de plaats komt. Ik heb een aantal punten van kritiek voor eigen gelederen. Wij beoordelen Turkije vanuit de positie van een organisatie die dit land het volle lidmaatschap van de Europese Unie beloofd heeft, maar die tegelijkertijd niet in staat is het land te garanderen dat het, *du moment* het aan al onze voorwaarden voldoet, dit lidmaatschap ook daadwerkelijk verkrijgt.

Het standpunt van het Europees Parlement in dit verband is volstrekt helder; het heeft een duidelijk 'ja' gezegd. Het standpunt van de Europese Commissie is eveneens duidelijk en dus kan ik mij alleen maar aansluiten bij de woorden van lof aan het adres van commissaris Rehn voor zijn objectieve aanpak van deze kwestie en de grote hoeveelheid werk die hij de afgelopen vijf jaar ter zake verzet heeft. Het standpunt van de Europese

Raad daarentegen is niet helder. De regeringen van een aantal lidstaten weigeren nog altijd duidelijk aan te geven of Turkije daadwerkelijk volwaardig lid van de Europese Unie zal kunnen worden op het moment dat het aan alle door ons gestelde voorwaarden voldoet. We spelen hier dus een soort dubbelspel. Dat maakt ons tot een onbetrouwbare partner en zorgt ervoor dat we moeilijk van iemand aan wie we geen garanties weten te geven, verlangen kunnen dat deze wel zijn beloftes nakomt.

Bovendien is de Turkse democratie eenvoudigweg iets zeer eigens. Als we - uiteraard terecht - verlangen dat zij aansluiting zoekt bij de Europese standaarden en dat bijvoorbeeld de rol van het leger wordt ingeperkt, dan dienen we ons tegelijkertijd terdege te realiseren wat dat betekent en wat daarvan de gevolgen zullen zijn op de structuur van de Turkse samenleving en op het algehele karakter van de Turkse democratie. Ik ben er een beetje bang voor dat als we de democratiseringscriteria al te rigide toepassen we wel eens meer schade zouden kunnen aanrichten dan goeds doen. Ik zou dan ook willen pleiten voor een verfijndere aanpak met meer oog voor details, met meer empathie jegens Turkije in deze zaken.

Søren Bo Søndergaard (GUE/NGL). - (DA) Mijnheer de commissaris, volgens de vertaling via mijn koptelefoon zei u zojuist dat de reis net zo belangrijk is als de reisbestemming. Ik moet zeggen dat ik het daar volledig mee oneens ben. Alleen dat deel van de reis dat leidt naar een democratisch Turkije kan worden gesteund. Daarentegen moeten we ons uitspreken tegen elk deel van de reis dat in de verkeerde richting leidt. Woorden moeten worden gevolgd door actie. Ik zou graag willen weten hoe lang de Commissie voornemens is om te accepteren dat een deel van de toetredingssteun van de EU aan Turkije wordt gebruikt om de politieke vrienden van de regeringspartij te belonen, terwijl etnische en religieuze minderheden worden gediscrimineerd, zoals een nieuw onderzoek heeft uitgewezen. Daar zou de EU iets tegen moeten doen!

Ik was in het hoofdkwartier van de DTP op 29 december 2009, toen de politie Ahmet Türk kwam arresteren, maar waar was de Commissie en waar was de Raad? Zijn de Commissie en de Raad voornemens om rechtszaken bij te wonen en zich in te zetten voor de mensenrechten?

Tot slot heb ik nog een vraag met betrekking tot de burgemeester van Diyarbakir, de heer Baydemir, die de Turkse overheden hebben verhinderd naar dit Parlement te komen: zal hiertegen worden geprotesteerd bij Turkije?

Gerard Batten (EFD). - (EN) Mevrouw de Voorzitter, in Turkije worden verkiezingen gehouden maar het is naar westerse maatstaven geen democratie. Politieke partijen kunnen verboden worden, er is corruptie in het juridische stelsel, mensenrechten worden geschonden en vrijheid van meningsuiting en van vereniging bestaan niet op dezelfde manier als in landen als Groot-Brittannië of de meeste andere Europese staten.

Een kleine christelijke minderheid wordt voortdurend vervolgd, wat – helaas – in de meeste islamitische landen steeds vaker voorkomt.

De hervormingen van Kemal Atatürk in de jaren twintig van de vorige eeuw verdienen alle lof, want hiermee werd geprobeerd om afstand te nemen van het oude Ottomaanse Rijk en de ergste islamitische praktijken uit de donkere eeuwen en om Turkije vooruit te helpen, de twintigste eeuw in.

Zelfs wat er al bereikt is, wordt bedreigd, nu het wereldwijde islamitisch fundamentalisme steeds meer macht krijgt, gesteund met financiering uit landen als Saudi-Arabië – dankzij olie-inkomsten uit het Westen – en goed geholpen door de laksheid van de westerse beschaving.

Dit debat brengt Turkije natuurlijk alleen maar weer een stapje dichterbij de toestemming voor toetreding tot de Europese Unie. De Turkse toetreding tot de Europese Unie wordt enthousiast ondersteund door de Britse conservatieven, Labour en de Liberale en Democratische Fractie. Zij verheugen zich erop de honderdduizenden of zelfs miljoenen Turkse immigranten te kunnen verwelkomen die naar Groot-Brittannië zullen komen indien Turkije zich aansluit bij de EU.

Stelt u zich eens voor dat Turkije toetreedt tot de Europese Unie en dat het dan zulke gemeenschappelijke juridische procedures hanteert als het Europees aanhoudingsbevel. De Britse kiezers moeten zich maar voorstellen dat ze misschien een gratis reisje met de Turkse Midnight Express mogen maken, met dank aan de Lib Dems, Labour en de Tories, en moeten dan dienovereenkomstig hun stemgedrag bepalen.

Helaas willen de Turken toetreden tot de Europese Unie om hun handen op te houden in de hoop dat die gevuld worden met heel veel subsidiegeld van de Europese belastingbetalers. Ze zien hierin een kans om miljoenen mensen van hun arme en werkloze overvloedige bevolking kwijt te raken door ze naar westerse landen als Groot-Brittannië te exporteren, waar ze voor een laag loon zullen werken of van een uitkering zullen leven.

Dit is niet echt een positief vooruitzicht voor een trotse natie. Ik wens de Turken het beste toe en ik hoop dat ze op tijd een echte democratie worden, maar ik hoop ook dat ze het advies van de UK Independence Party opvolgen en dat ze niet tot de Europese Unie toetreden maar hun vrijheid en onafhankelijkheid behouden.

Anna Maria Corazza Bildt (PPE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil graag allereerst mijn waardering uitspreken voor de verklaringen van de Commissie en de Raad en ik wil commissaris Olli Rehn een blijk van waardering geven en hem bedanken en feliciteren voor zijn persoonlijke inspanningen voor het Turkse lidmaatschap van de Europese Unie.

De betrekkingen tussen de EU en Turkije kennen een lange geschiedenis en beide partijen profiteren hiervan. Net als andere kandidaat-lidstaten moet Turkije natuurlijk ook voldoen aan de beginselen op het gebied van democratie, vrijheid en mensenrechten en moet het zijn rechtssysteem aanpassen aan het acquis communautaire. Ik sluit me aan bij de collega's die blij zijn met de vorderingen die Turkije tot nu toe heeft gemaakt, maar ik erken ook dat er op de Turkse weg naar toetreding nog een aantal horden moeten worden genomen: bijvoorbeeld wat betreft de vrijheid van meningsuiting en de rechten van de Koerdische minderheid waarover collega's hebben gesproken.

Ik maak mij ook zorgen over het besluit van het Turkse Constitutionele Hof om de Partij voor een Democratische Samenleving op te heffen en enkele van haar democratisch gekozen vertegenwoordigers te verbannen, maar dit mag geen reden zijn voor uitstel van de toetredingsonderhandelingen met Turkije. Het Europees perspectief is een drijvende kracht achter de hervormingen. Indien we onvoldoende blijk geven van onze betrokkenheid, geven we de Turkse bevolking een negatief signaal. Onze onzekerheid is niet zonder gevolgen. Het democratische proces dat nu gaande is kan hierdoor ondermijnd worden. De drijfkracht voor het EU-beleid mag nooit angst zijn. Wij Europeanen moeten de hervormingen steunen. Dit zal tijd kosten, het gaat om complexe hervormingen en er zal ook sprake zijn van terugval, maar we mogen nooit twijfelen over de criteria van Kopenhagen. We mogen nooit twijfelen over onze toezeggingen met betrekking tot het Turkse lidmaatschap. Aan het eind van de tunnel moet het licht zijn.

Daarom roep ik Turkije op om door te gaan met het democratische hervormingsproces. Ik vind dat we moeten beloven dat we hen op deze weg zullen steunen.

Maria Eleni Koppa (S&D). – (EL) Mevrouw de Voorzitter, wij hebben steun gegeven aan het toetredingsperspectief van Turkije in de hoop dat daarmee in de eerste plaats een bijdrage zou worden geleverd aan een diepgaande democratische omschakeling in het land. De balans van de sindsdien verstreken jaren is helaas pover. De hervormingen zijn bevroren en de wel doorgevoerde hervormingen zijn in feite dode letter gebleken. Zelfs de vooruitgang in de richting van een oplossing voor het Koerdische vraagstuk, waardoor zoveel hoop was ontstaan, lijkt tot stilstand gekomen te zijn.

Om toe te kunnen treden tot de Unie moet Turkije op tastbare wijze aantonen dat het de mensenrechten, de minderheidsrechten, de godsdienstvrijheden, de politieke partijen en hun democratisch gekozen vertegenwoordigers eerbiedigt. Het Europees Parlement heeft de door de Turkse regering aangekondigde democratische opening toegejuicht, maar de repressie van de vrije meningsuiting en de arrestaties van duizenden burgers en tientallen politieke vertegenwoordigers zijn onaanvaardbaar. Daardoor wordt elke verklaring over voortzetting van de hervormingen ongeloofwaardig.

Bovendien is een volledige scheiding van politieke en militaire macht een hoofdkenmerk van democratie. Het is onaanvaardbaar dat in een kandidaat-lidstaat zelfs na zoveel jaren het leger nog steeds niet is onderworpen aan volledige politieke controle.

De Europese weg van Turkije is en moet onze toezegging zijn mits Turkije zelf zich ertoe verplicht de beginselen en doelstellingen van de Unie in de praktijk te zullen bevorderen.

Johannes Cornelis van Baalen (ALDE). - Voorzitter, Turkije moet eerlijk behandeld worden. Dan moeten we als Europese Unie ook eerlijk in de spiegel kijken. Het gaat om de criteria van Kopenhagen, die iedereen bekend zijn. Daaraan moet worden voldaan. Het toetredingsproces is een open-eindeproces. Dat is ook gezegd toen we de toetredingsonderhandelingen aanvingen. Dat betekent dat het gaat om de criteria en dan zal blijken of Turkije kan toetreden. De democratie is natuurlijk van vitaal belang. Dat betekent dat de Europese Unie er ook alles aan moet doen om de democratisering in Turkije te steunen. Dan is het heel apart om te zien dat het pretoetredingsprogramma, het steunprogramma voor de toetreding, niet goed wordt uitgevoerd. De Europese Rekenkamer heeft heel duidelijk gezegd dat er te veel prioriteiten waren en daarmee dus geen prioriteiten, en heeft met name ook gewezen op de steun aan de democratisering. Ik wil graag van de

Commissie horen hoe zij de kritiek van de Rekenkamer beoordeelt en wat ze eraan zal doen om te zorgen dat de pretoetredingssteun goed wordt geregeld.

Geoffrey Van Orden (ECR). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik weet niet precies waarom we juist op dit moment dit debat voeren. Misschien omdat het drie jaar geleden is dat Hrant Dink is overleden en omdat er in verband met die misdaad nog steeds serieuze vragen beantwoord moeten worden.

Ik heb Dink ontmoet na de rechtszaak van Orhan Pamuk. De dood van Dink was natuurlijk een grote tragedie en als vriend van Turkije heb ik meteen op de reputatieschade gewezen die Turkije oploopt doordat het de meningsvrijheid beperkt en overgevoelig is voor kritiek op de Turkse staat. Het is natuurlijk in het belang van Turkije dat het alle aspecten van zijn democratie versterkt.

Ik steun ook een visie op Turkije als een seculier en verenigd land dat al meer dan tachtig jaar zijn blik op het Westen richt. Ik erken dat Turkije een sterk leger nodig heeft en ik erken ook het zeer grote geostrategische belang van Turkije. Om die redenen moeten we Turkije volgens mij alle steun geven en moeten we niet voortdurend naar redenen zoeken om zware kritiek op het land uit te oefenen.

Natuurlijk is het over het algemeen geen goed idee om politieke partijen te verbieden, hoewel er uitzonderingen op die regel bestaan. We weten allemaal dat terroristische organisaties een politieke arm hebben en het is moeilijk te beoordelen waardoor je meer schade aanricht: door de politieke arm met rust te laten of door deze te verbieden. Natuurlijk heeft de PKK haar politieke façaden.

Ik wil nog even iets over de PKK zeggen, omdat die organisatie doorgaat met haar terroristische activiteiten. Het is duidelijk dat de PKK niet alleen doorgaat als terroristische organisatie, maar dat zij ook gebruik blijft maken van haar criminele netwerken die zich niet alleen in Turkije bevinden maar die zich tot overal in Europa uitstrekken. De PKK is een soort maffia en houdt zich bezig met criminele activiteiten, fondsenwerving en het verbreden van steun. Zij is betrokken bij alle aspecten van de georganiseerde misdaad: belastingontduiking, valsemunterij, mensenhandel – en de handel in verdovende middelen is natuurlijk een van de belangrijkste bronnen van inkomsten. Het lijkt mij dat we ons meer moeten concentreren op het oplossen van dat soort problemen in onze eigen landen en dat we de Turken op die manier moeten helpen, in plaats van voortdurend naar ze uit te halen en kritiek op ze uit te oefenen.

Jürgen Klute (GUE/NGL). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, ik wil er even aan herinneren dat - na het verbod van de DTP - in de afgelopen jaren 27 Koerdische partijen door een Turkse regering verboden zijn. Sinds dit verbod zijn meer dan duizend personen gearresteerd, dat hebben we net gehoord. Ik denk dat we een land waar partijen aan de lopende band worden verboden niet meer democratisch kunnen noemen. Het verbod van 27 partijen die Koerdische burgers vertegenwoordigen begint te lijken op een poging om in het Guinness Book of Records terecht te komen.

Ik wil er echter nogmaals op wijzen dat het niet alleen maar om de minderheden in Turkije gaat. Op dit moment staken de werknemers van de tabakfabriek in Tekel, die staking verloopt zeer heftig en escaleert. Vandaag zijn duizenden arbeiders, mannen en vrouwen, begonnen met een hongerstaking om hun rechten af te dwingen. Ze worden op grove wijze onderdrukt door de Turkse regering en door de Turkse autoriteiten. Dit aspect moet ook aan bod komen, want de bescherming van de rechten van werknemers en vakbonden is een wezenlijk onderdeel van de democratie. De vakbonden en de minderheden in Turkije wachten op een helder en duidelijk standpunt van dit Parlement.

Sari Essayah (PPE). – (FI) Mevrouw de Voorzitter, commissaris Rehn, u had in de vorige Commissie een zeer uitdagende portefeuille en uw nieuwe rol zal ook niet erg gemakkelijk zijn.

De democratische ontwikkeling in Turkije heeft de afgelopen tijd veel terugslagen gekend en de positie van de Koerden is niet de enige zorgwekkende kwestie. De positie van kinderen en vrouwen moet worden verbeterd, vooral op het platteland. Turkije heeft jarenlang weinig ondernomen om de rechten van religieuze minderheden, zoals alevieten en christenen, te beschermen.

De positie van het patriarchaat is hier al ter sprake gebracht. De orthodoxe christenen worden gediscrimineerd en er wonen nu misschien nog maar 3 000 orthodoxen in Turkije. De wet die zegt dat orthodoxe priesters, bisschoppen en patriarchen Turkse staatsburgers moeten zijn, is totaal onbegrijpelijk. Een patriarch is het hoofd van een mondiale kerk, zodat hij natuurlijk gekozen moet kunnen worden uit welke aangesloten kerk dan ook. De bescherming van kerkeigendommen moet ook worden gewaarborgd en illegaal in beslag genomen eigendom moet worden teruggegeven. Ook in dit Parlement zijn handtekeningen verzameld onder

een petitie waarin wordt opgeroepen om het priesterseminarie van Halki te heropenen. Recentelijk riep president Barack Obama nog op het seminarie van Halki te openen.

Als Turkije op deze manier de mensenrechten van de christelijke minderheid zou waarborgen, dan zou het een uitstekend voorbeeld geven aan de andere moslimlanden, zodat ook zij precies dezelfde rechten voor christenen zullen waarborgen als de christelijke landen doen voor hun moslimminderheden.

Mijnheer de commissaris, wij vragen ons vaak af of Turkije klaar is om lid te worden van de Europese Unie. Naar mijn mening zou de Europese Unie zich in alle eerlijkheid moeten afvragen of zij werkelijk bereid is Turkije als lid op te nemen. U zei ook dat de reis net zo belangrijk is als het doel. Wij moeten beseffen dat de democratische ontwikkeling in Turkije niet zozeer belangrijk is voor de Europese Unie als wel voor de burgers van Turkije. Daarom is het goed deze reis voort te zetten, ook al zijn wij het niet met elkaar eens over het doel ervan.

Emine Bozkurt (S&D). - Voorzitter, de Turkse regering is gekomen met het democratisch initiatief om het land democratischer te maken. Voor de Koerden zouden hun culturele rechten verbeterd worden. Dit is een moedige stap vooruit. Het verbieden van partijen is echter een grote stap achteruit. In een democratische rechtsstaat moet discussie altijd op een democratische manier kunnen plaatsvinden, met ruimte voor alle burgers om hun stem te laten horen. Het verbod op de DTP draagt niet bij aan de kans van slagen van het democratisch initiatief. Anderhalf jaar geleden scheelde het weinig, of hetzelfde lot zou de regeringspartij AKP getroffen hebben. Ik verwacht van Turkije dat er zo spoedig mogelijk een grondwetswijziging komt met inachtneming van de criteria van de Commissie van Venetië om het verbieden van partijen te voorkomen. Alle partijen moeten daaraan meewerken. Immers, hetzelfde kan hen ook overkomen. Daarnaast moet er een partijstelsel komen dat tot betere representatie van de Turkse bevolking leidt. Dat kan door de kiesdrempel van 10 procent drastisch naar beneden te halen. Er moet voorkomen worden dat partijen als inzet van een politiek spel verboden kunnen worden. Turkije zal zich daar onmiddellijk en zonder vertraging, met steun van Europa, voor moeten inzetten. Verder rest mij nog commissaris Rehn te bedanken voor de geweldige samenwerking. Ik wens u veel succes met uw volgende portefeuille.

Olle Schmidt (ALDE). – (SV) Dankzij de uitbreiding heeft de EU fundamentele waarden zoals democratie en mensenrechten kunnen versterken op ons continent en de voorwaarden kunnen creëren voor een rechtsstaat gebaseerd op onafhankelijke rechtbanken en gerechtelijke autoriteiten met een werkende marktdemocratie – een stabiel en vreedzaam Europa.

Die ontwikkeling moet doorgaan. Daarom moet Turkije als EU-lid worden verwelkomd. In dit Parlement en onder de regeringen van de EU zijn er te velen die onder de belofte uit proberen te komen die aan Turkije als kandidaat-lidstaat is gegeven. Dat is oneerlijk en creëert niet alleen in Turkije maar ook in andere kandidaat-lidstaten onzekerheid. Turkije kan vanzelfsprekend geen lid van de EU worden voor aan alle eisen is voldaan. De EU moet strikte criteria vastleggen, maar het land tegelijkertijd steunen zodat het de facto aan de criteria kan voldoen.

De ontwikkeling in Turkije heeft, zoals gezegd, getoond dat er vooruitgang is geboekt, maar het beeld is helaas allesbehalve eenduidig. Er zijn nog altijd grote tekortkomingen. Het arrest van het Constitutionele Hof om de grootste Koerdische partij te verbieden, is natuurlijk volkomen onaanvaardbaar en blokkeert ook het lidmaatschap.

Staat u mij ook toe een andere kwestie aan de orde te stellen in verband met het lidmaatschap van Turkije. Ik denk dat mijn collega uit Denemarken het al heeft aangesneden. Vorige week maakte de Zweedse openbare radio melding van een onderzoek dat is uitgevoerd en dat grote tekortkomingen aan het licht bracht met betrekking tot de manier waarop geld van de EU in Turkije wordt gebruikt. Het geld komt niet terecht bij degenen die het het hardst nodig hebben. Ook slechte follow-up en het feit dat de steun van de EU niet ten goede komt aan de plattelandsbevolking – minderheden zoals Koerden en Assyriërs – werden aan de kaak gesteld. Ook vrouwen zijn stiefmoederlijk behandeld. De regels voor het aanvragen van projectmiddelen zijn gecompliceerd en moeilijk te begrijpen. Mijn collega Göran Färm en ikzelf hebben de heer Rehn in zijn laatste dagen als commissaris voor de uitbreiding gevraagd om die berichten tot op de bodem uit te zoeken. We verwachten een snel antwoord. Tot slot wil ik de heer Rehn bedanken voor zijn uitstekende werk als commissaris voor de uitbreiding en hem veel succes wensen met zijn nieuwe functie.

Frieda Brepoels (Verts/ALE). - Voorzitter, de democratische opening, zoals aangekondigd door de Turkse regering, is verworpen tot een democratische ontkenning. Het verbod op de DTP heeft voor de zoveelste keer de Koerdische vrijheid van meningsuiting, van vereniging en van politieke deelname gefnuikt en dus ontkend. Het gebrek aan democratie, de grote rol van leger en politie, de zeer hoge kiesdrempel van 10

procent, maar ook het uitblijven van een hervorming van de grondwet en van de wet op de politieke partijen, het vervolgen en opsluiten van Koerdische politici en militanten, alles wijst erop dat Ankara duidelijk niet op een volwassen manier kan omgaan met de rechten van minderheden. Want telkens als Turkije een deur opent naar democratisering, smijt het een andere deur weer dicht. Ik vraag me dan ook af in hoeverre er nog sprake kan zijn van een democratische opening. Ik zou de commissaris willen vragen hoe hij dat evalueert en of hij bereid is om een concrete *timing* met de Turkse regering op te maken om een aantal cruciale hervormingen door te voeren volgens Europese normen.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL). – (EL) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de minister, mijnheer de commissaris, uw verklaringen van vandaag hebben bij ons de indruk gewekt dat u wel heel gemakkelijk over het feit heen stapt dat toen het Constitutionele Hof van Turkije het besluit nam om de Koerdisch gezinde partij buiten de wet te zetten, slechts enkele uren later de Raad Algemene Zaken en de Europese Raad besloten om in essentie het licht op groen te zetten voor een onbelemmerde voortzetting van het toetredingsproces met Turkije. Dit land schendt echter de mensenrechten en de democratische rechten, het eerbiedigt het internationaal recht niet, het erkent de Cypriotische Republiek niet. Bent u nog steeds niet tot de conclusie gekomen dat dit voortdurend schenken van vergiffenis aan Turkije het land niet tot bezinning brengt maar veeleer steeds stoutmoediger maakt? Het is een feit dat de Turkse grondwet politiek destabiliserend werkt, de religieuze en politieke vrijheden niet waarborgt en een alibi is voor interventies van de staat.

Mijn vraag luidt dan ook als volgt: welke maatregelen zult u nemen om de rechten van de Koerdische burgers te beschermen? En dan een nog essentiële vraag: zullen wij eindelijk om een grondwettelijke hervorming vragen en aandringen op een rechtskader waarmee deze vrijheden worden gewaarborgd en de Turkse staat gedwongen is al deze rechten te eerbiedigen? Dit is immers een maatstaf voor elk land dat vorderingen wil maken in het toetredingsproces.

Róza, Gräfin von Thun Und Hohenstein (PPE). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, de belofte van het lidmaatschap van de Europese Unie is lange tijd een drijfveer geweest voor democratische verandering in Turkije. Na 2005 is de steun onder de Turken voor toetreding tot de Unie echter gedaald van 70 procent tot amper 42 procent. In deze situatie vereist verdere democratisering van Turkije daarom werkelijk betere samenwerking met de Europese Unie.

Er is in Turkije veel bereikt – mijn collega-leden hebben daarover gesproken – dat onze erkenning verdient, maar er zijn nog gebieden die we met bijzondere zorg zullen moeten bestuderen. Zo is er de al genoemde kwestie van de persvrijheid, met name die van de elektronische media. De OVSE meldt bijvoorbeeld dat Turkije 3 700 internetsites heeft geblokkeerd. Een andere belangrijke zaak is de mogelijkheid voor vrouwen om deel te nemen aan het openbare leven. De Turkse grondwet onttrekt vrouwen met een traditionele hoofddoek de toegang tot de universiteit, hoewel dergelijke hoofddoeken door maar liefst 70 procent van de vrouwen worden gedragen. Deze strijd tussen secularisme en democratie is een grote uitdaging in Turkije.

Ik wil ook de Koerden noemen en pleiten voor hun erkenning als nationale minderheid. De door de Turkse regering voorgestelde oplossingen zijn niet bevredigend. Het is waar dat zij is begonnen de taal van de Koerden te erkennen, maar de Turkse grondwet bevat nog altijd artikel 42, dat het onderwijzen van het Koerdisch als moedertaal in onderwijsinstellingen verbiedt.

Het is van belang de samenwerking met zowel het parlement als de regering voortdurend verder te ontwikkelen, maar ook niet-gouvernementele organisaties, sociale initiatieven en partnerschappen met lokale overheden in Turkije te steunen. We moeten de institutionele samenwerking uitbreiden maar vooral wanneer we het hebben over de ontwikkeling van de democratie moeten we daarbij onthouden dat het in feite de betrekkingen tussen gewone burgers zijn die de wereld veranderen.

Arlene McCarthy (S&D). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik ben helaas ook van mening dat het verbieden van de DTP door het Constitutionele Hof, ondanks de enorme vorderingen die met de recente democratische initiatieven zijn gemaakt, alleen maar kan worden gezien als een stap terug in het Turkse democratiseringsproces.

De wet op grond waarvan de DTP is verboden, is – zoals al is gezegd – sinds 1982 gebruikt voor een verbod op ongeveer 27 partijen. Politieke partijen zijn echter een uitdrukking van de wil van het volk. Ze vormen het levenssap van elke democratie en het wordt tijd dat er juridische hervormingen worden ingevoerd om een eind te maken aan het verbieden van politieke partijen.

Aan de andere kant moeten alle politieke partijen en kandidaten die in democratieën voor een functie gekozen willen worden, de basisprincipes van democratie en van de rechtstaat eerbiedigen en ze mogen hun politieke

doeleinden uitsluitend op vreedzame manieren nastreven. Omdat ik in Noord-Ierland ben opgegroeid, heb ik bij het streven naar politieke doeleinden te veel mensen verminkt en vermoord zien worden. In een democratie moet de politiek via de stembus worden bedreven en niet met kogels en bommen.

Dus ik doe net als anderen een beroep op de Turkse premier en de Turkse regering om de democratie te waarborgen, de grondwet te hervormen en ervoor te zorgen dat de Turkse vorderingen in de richting van het EU-lidmaatschap, die ik en mijn fractie en regering van harte steunen, door deze actie niet ontspreken.

Charalampos Angourakis (GUE/NGL). – (EL) Mevrouw de Voorzitter, de onenigheid tussen voorstanders van toetreding van Turkije en voorstanders van een speciale relatie van Turkije met de Europese Unie weerspiegelt de interne tegenstellingen tussen de imperialisten in de Europese Unie en de wedijver met de VS en de andere grootmachten.

De aan het Europees Parlement voorgelegde voortgangsverslagen inzake Turkije zijn het resultaat van het evenwicht tussen deze machten. Deze hebben niets uit te staan met de wrede uitbuiting, onderdrukking en vervolging van de werknemers in Turkije: vakbondsleiders worden vervolgd en veroordeeld in schijnprocessen; de politieke moorden en het politiegeweld gaan onverminderd door; politieke partijen worden afgeschafte enkel en alleen omdat zij een spreekbuis zijn van de Koerdische bevolking en gekozen vertegenwoordigers worden massaal vervolgd en in de gevangenis gezet. Turkije blijft weigeren om de Koerden en andere minderheden elementaire rechten toe te kennen. Het houdt 40 procent van de Cypriotische Republiek bezet en torpedeert elke oplossing van het probleem. Het dreigt Griekenland met een casus belli en maakt territoriale aanspraken.

Toch feliciteert de Europese Unie Turkije omdat de NAVO en de Europese multinationals dat willen. Deze laatste investeren immers in de Nabucco-pijpleiding en streven economische en geostrategische doelen na in dit land en in heel het gebied van het Midden-Oosten.

Jarosław Leszek Wałęsa (PPE). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, ik ben voor het Turkse lidmaatschap van de Europese Unie maar veroordeel het besluit dat het Turkse Constitutionele Hof in december heeft genomen om de DTP te verbieden. Het besluit werd gerechtvaardigd door de vermeende banden van de partij met de terroristische organisatie PKK. Ik weet dat we in een tijd leven waarin veiligheid boven alles gaat; de burgerlijke vrijheden mogen daar echter niet onder lijden. Zoals we weten vertegenwoordigt de partij de Koerdische belangen in het Turkse parlement sinds 2007. Hoewel zij dit op symbolische wijze heeft gedaan met twintig leden, is dat de laatste jaren een belangrijke getuigenis geweest van het reguleringsproces van het Koerdische vraagstuk dat in Turkije is begonnen. De parlementaire aanwezigheid van de DTP was op geen enkele wijze gevaarlijk, maar was een van de voorwaarden voor politieke stabiliteit. Ik geloof echter niet dat we moeten spreken over destabilisatie, want het conflict met de Koerden is al oud en heeft Turkije nooit echt op zijn grondvesten doen schudden. Ik dacht niet dat dit nu zou gebeuren en verwacht ook niet dat het gaat gebeuren.

De regering heeft in het verleden vele goede gebaren gemaakt en we kunnen moeilijk spreken van een anti-Koerdische campagne. Toch heeft het Turks-Koerdische vredesproces een ernstige terugslag ondervonden. Het verbod op de activiteiten van de partij is een typisch politieke zet. Het arrest zet niet alleen de Turks-Koerdische betrekkingen vele jaren terug in de tijd, maar betekent ook een stap achteruit voor het hele democratiseringsproces.

Inés Ayala Sender (S&D). – (ES) Ik zou ook nader willen ingaan op de tegenstrijdige situatie waarin wij ons bevinden. Wij verlenen onafgebroken steun aan het toetredingsproces van Turkije omdat wij Turkije om tal van redenen nodig hebben in de Europese Unie. We zijn echter in een tegenstrijdige situatie terechtgekomen omdat het Europees Parlement enkele weken geleden zijn steun en zijn voldoening heeft uitgesproken in verband met de vooruitgang in de betrekkingen tussen Turkije en de Koerdische gemeenschap en wij nu tot onze verrassing geconfronteerd worden met deze beslissing om de voornaamste Koerdische partij in Turkije te verbieden. Uiteraard roept deze ontwikkeling opnieuw ernstige twijfels op.

Daarom moedig ik het Parlement en de Europese Unie aan, en verzoek ik de Commissie, hun inspanningen te hervatten of nog meer inspanningen te doen om opnieuw de toetredingskwesties op te nemen waarmee aanzienlijke vorderingen zijn gemaakt, bijvoorbeeld met betrekking tot de noodzakelijke consensus tussen alle politieke partijen. Uiteraard moet in dit verband bij de Turkse regering worden aangedrongen op een bevredigende oplossing voor de situatie die de Koerdische politieke partij DTP thans doormaakt.

Theodor Dumitru Stolojan (PPE). – (RO) Ik ben een groot voorstander van de toetreding van Turkije tot de Europese Unie. Ik ben het eens met de standpunten die in dit Parlement met klem zijn geuit dat Turkije de mensenrechten moet eerbiedigen. Ik zou echter willen zeggen dat ik hoop dat de inspanningen die Turkije

zich getroost om aansluiting bij de Europese Unie te vinden met dezelfde vastberadenheid zullen worden gesteund.

Ik verwelkom het standpunt van het Spaanse voorzitterschap voor wat betreft de wens de onderhandelingshoofdstukken met Turkije verder te openen.

Vorig jaar heb ik, als lid van de delegatie in de Gemengde Parlementaire Commissie EU-Turkije, een bezoek gebracht aan Turkije. Dat was twintig jaar na mijn vorige bezoek aldaar, en de vooruitgang die inmiddels in de Turkse maatschappij heeft plaatsgevonden is indrukwekkend.

Antigoni Papadopoulou (S&D). – (EL) Mevrouw de Voorzitter, er lijkt geen einde te komen aan de jaren van geweld en terreur in Turkije. Koerden, alevieten, niet-islamitische minderheden, vakbondsleiders, het oecumenisch patriarchaat, Armeniërs, Cyprioten, gevangenen, lokale overheden, homoseksuelen, vrouwen, Koerdische politieke partijen en media zouden een boekje open kunnen doen als zij hun zwijgen zouden durven te doorbreken.

Er zijn weliswaar hervormingen doorgevoerd en er zijn stappen vooruit gezet in Turkije maar heel wat wetten worden niet toegepast. De duistere kant van de zaak en de schendingen van de mensenrechten zijn uitermate reëel als het gaat om persvrijheid, gelijkheid van mannen en vrouwen, vrijheid van meningsuiting, minderheidsrechten. Daarom is Turkije ook veroordeeld door het Europese Hof voor de rechten van de mens, waar ook Turkse burgers en minderheden een beroep op hadden gedaan wegens schending van het recht op leven, wegens onmenselijke en vernederende behandelingen en een hele reeks andere schendingen.

Ik ben van mening dat de Europese Unie een katalysator kan zijn in de democratisering van Turkije als zij eist dat het communautaire acquis volledig wordt toegepast, zonder uitzonderingen, zonder baatzuchtige berekeningen en zonder met twee maten te meten. Door Turkije over het bolletje te aaien en hoofdstukken te openen dragen wij, mijnheer Rehn, niet bij aan de democratisering van het land maar alleen aan de voortzetting van zijn teugelloos en politiek immoreel gedrag.

Bogusław Sonik (PPE). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, ondanks de vooruitgang die Turkije heeft geboekt op de weg naar toetreding blijft er nog veel te wensen over wat betreft het democratiseringsproces in dat land. In een resolutie die vorig jaar door het Europees Parlement is aangenomen, werd zorg uitgesproken over de heersende situatie in Turkije met betrekking tot de vrijheid van meningsuiting, maar werd ook de beperkte voortgang op het gebied van de vrijheid van godsdienst betreurd. Het Parlement drong – en dringt – er bij de Turkse regering op aan overeenkomstig het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens wettelijke kaders te scheppen waarbinnen niet-islamitische religieuze groepen en alevieten zonder onnodige beperkingen kunnen functioneren.

Direct na het aannemen van genoemde resolutie in december 2009 werd de ongerustheid van de Unie opgewekt door het besluit van het Turkse Constitutionele Hof om de DTP (Partij voor een Democratische Samenleving) te verbieden, die met 21 leden in het Turkse parlement vertegenwoordigd was. Het voorwendsel om de partij te verbieden waren haar vermeende banden met de Koerdische PKK.

Franz Obermayr (NI). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, het arrest van het Turkse Constitutionele Hof, dat de pro-Koerdische partij ongrondwettelijk verklaart en verbiedt is een duidelijke aanwijzing dat het binnenlands beleid van Turkije niet te vergelijken is met onze Europese visie op democratie. Het is ook een duidelijk bewijs dat de rapporten van de commissie-Ahtisaari een wat al te rooskleurig beeld schetsen.

In Istanbul zijn de burgers weliswaar al heel lang ontwikkeld, verlicht en op Europa gericht, en de evenementen die in 2010 in Istanbul als culturele hoofdstad van Europa worden georganiseerd zijn ongetwijfeld fantastisch, maar dat alles is helaas niet representatief voor het hele land. Daarom moeten we de werkelijkheid onder ogen zien: wie partijen van minderheden verbiedt omdat ze zogenaamd in strijd met de grondwet zijn, die volgt geen Europese waarden. En die eindeloze halfslachtigheid is ook onbegrijpelijk, dat is zeker niet goed voor onze reputatie, en ook niet voor het vertrouwen van onze Turkse gesprekspartners.

Daarom zeg ik: we moeten stoppen met de onderhandelingen! Bovendien hoop ik werkelijk dat we stoppen met die pretoetredingsbetalingen, want wie zich laat betalen voor het overnemen van bepaalde waarden zal die zeker niet werkelijk delen.

Anna Záborská (PPE). – (SK) Democratie is afhankelijk van voorwaarden die niet door de democratie zelf kunnen worden ontwikkeld. Dit geldt evenzeer voor onze lidstaten als voor de democratie in Turkije. Hoewel er diverse problematische kwesties zijn, zal ik er hier slechts één noemen.

Hoewel de vrijheid van cultus in Turkije wordt gerespecteerd, is er de afgelopen jaren niet veel vooruitgang geboekt op het gebied van godsdienstvrijheid. De vrijheid van eredienst wordt formeel erkend, maar in werkelijkheid wordt deze beperkt, bijvoorbeeld met betrekking tot de keuze voor een gebedsplek. Tot mijn spijt slaagt de EU er niet in om deze kwestie grondig aan te pakken. In het meest recente tussentijdse verslag, dat maar liefst honderdtachtig pagina's telde, wordt dit probleem op slechts twee pagina's genoemd. Nergens worden hierin de sterke beperkingen op de autonome administratie van religieuze gemeenschappen genoemd, niet alleen op administratief en economisch niveau, maar ook op pastoraal en geestelijk niveau.

Aangezien tijdens de bijeenkomsten van de Raad van Europese Bisschoppen al geruime tijd wordt gezegd dat de godsdienstvrijheid in Turkije voortdurend wordt geschonden, zou de Europese Unie consistent moeten aandringen op respect voor mensenrechten in de context van godsdienstvrijheid.

Ismail Ertug (S&D). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, geachte collega's, Turkije is natuurlijk een emotioneel onderwerp, dat is glashelder. In dit verband mogen we één punt nooit uit het oog verliezen in verband met het verbod op bepaalde partijen, dat vandaag meerdere keren genoemd is. Dat verbod is natuurlijk volkomen onaanvaardbaar, het is echter niet uitgevaardigd door de regering, maar door de rechterlijke macht. Die dingen moeten we uit elkaar houden, om fair en eerlijk te zijn.

Ik wilde echter iets anders zeggen. Wij als Europeanen moeten toch ook de vraag beantwoorden: waar willen we eigenlijk naar toe? Wij spelen een rol op het wereldtoneel, en wanneer we een rol willen spelen mogen we ons niet beperken tot het uitdragen van economische waarden, en dat zeg ik als sociaaldemocraat, dan moeten we ook politieke waarden uitdragen, niet alleen in Europa, maar ook daarbuiten, overal ter wereld, en daarvoor hebben we uiteindelijk ook Turkije nodig. Dan kunnen we Turkije in heldere bewoordingen duidelijk maken wat er moet gebeuren. Slechts dan zullen we er in slagen om het democratiseringsproces op gang te brengen, en inhoudelijke successen boeken.

Diego López Garrido, fungerend voorzitter van de Raad. – (ES) De Raad is voornemens het vraagstuk dat wij als de betrekkingen tussen de Europese Unie en Turkije zullen bestempelen als volgt aan te pakken met het oog op het toetredingsproces.

Ten eerste zijn wij van oordeel dat wij het Europees perspectief voor Turkije moeten blijven handhaven. Immers, als Turkije ooit tot de Europese Unie toetreedt, zal het de Unie niet verzwakken maar versterken. Daarom zijn beide partijen met dit proces gebaat.

Het tweede punt betreft de onderhandelingen. Zoals de heer Obiols ook al zei, zijn de onderhandelingen een belangrijke troef om in dit proces vooruitgang te boeken en vorderingen te maken met de interne hervormingen in Turkije. Dat is reeds duidelijk gebleken. De onderhandelingen zijn een strategisch wapen en moeten worden voortgezet zoals commissaris Olli Rehn in zijn toespraak heeft uiteengezet.

Ten derde moeten wij aan Turkije een zeer duidelijk signaal afgeven. Wij moeten duidelijke taal spreken. Dat is wat de auteur, mevrouw Oomen-Ruijten, bepleit in haar ontwerpresolutie die mijns inziens zeer uitvoerig, nauwgezet en bijzonder gedetailleerd is en een uitstekend uitgangspunt voor onze werkzaamheden biedt. Zij is overigens niet de enige. Een zeer groot aantal sprekers, onder wie mevrouw Corazza, mevrouw Ludford, mevrouw Keller en vele anderen, heeft hier vanavond onderstreept dat wij aan Turkije een duidelijke boodschap moeten afgeven.

Turkije is een land dat tot de Europese Unie kan en moet toetreden indien het aan de criteria van Kopenhagen voldoet.

Op dit moment voldoet Turkije echter niet aan de vereisten. In dit verband zijn er twee essentiële factoren, namelijk democratie en mensenrechten, die in de analyse van de eventuele toekomstige toetreding van Turkije tot de Europese Unie een centrale plaats innemen. Sommige mensenrechten, specifieke dimensies van deze rechten, zijn fundamenteel om een democratie te ontwikkelen die voldoet aan de vereisten die als de criteria van Kopenhagen bekendstaan.

Rechtvaardigheid, gelijkheid tussen mannen en vrouwen, foltering en mishandeling, vrijheid van meningsuiting, eerbiediging van minderheden en pluralisme zijn allemaal elementen die in aanmerking moeten worden genomen. Zoals hier is gebleken, zijn op al deze terreinen duidelijk vorderingen gemaakt, al zijn er nog steeds tekortkomingen en is op sommige punten zelfs sprake van achteruitgang. Zo ziet de situatie er op dit moment uit. Het is maar hoe je het bekijkt. De fles is halfvol of halfleeg. Dit zijn volgens mij de elementen die niet mogen ontbreken in de aanpak van de betrekkingen tussen de Europese Unie en Turkije.

Ik ben van oordeel dat vooruitgang kan worden geboekt met het toenaderingsproces tussen Turkije en de Europese Unie. Het is een haalbaar proces. Daarom is dit proces geopend en heeft Turkije de status van kandidaat-lidstaat. Het is een noodzakelijk proces dat uiteraard zo snel mogelijk moet gaan. En in dit proces is voor het Europees Parlement een vitale rol weggelegd. Het Europees Parlement moet een essentiële rol spelen bij de ontwikkeling, de analyse, de beoordeling en de verdieping van dit proces dat wij allen graag zo vlug mogelijk in de goede richting zien evolueren.

Olli Rehn, lid van de Commissie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik ben blij dat ik een laatste woord over Turkije kan zeggen.

Ik wil u bedanken voor het echt inhoudelijke en verantwoorde debat dat we hier vandaag hebben gevoerd. Eigenlijk heb ik al in december of november afscheid van u genomen wat Turkije betreft. Ik zal dat nu niet herhalen. Ik hoop dat ik nu wat Turkije betreft in dit Parlement geen afscheid meer hoeft te nemen en dat we verder kunnen gaan en de belangrijke economische en andere uitdagingen van de Europese Unie kunnen aanpakken.

Ik wil ook van deze gelegenheid gebruikmaken om het Spaanse voorzitterschap en de Spaanse premier, de heer Zapatero, te bedanken voor de aanzet tot de Alliantie van Beschavingen, wat een zeer belangrijk initiatief is, en ik kan zeggen dat ik me graag aansluit bij die alliantie. Deze is ook van groot belang voor de betrekkingen tussen de EU en Turkije.

Het debat van vandaag was grotendeels gericht op het opheffen van een politieke partij en dat is terecht. Het is heel belangrijk dat Turkije zijn wetgeving en het hele constitutionele juridische kader van de politieke partijen hervormt in overeenstemming met de aanbevelingen van de Commissie van Venetië.

De heer Van Baalen en de heer Schmidt hebben het recente verslag van de Rekenkamer over Turkije aan de orde gesteld. Ik kan zeggen dat onze conclusie in de Commissie, in het DG Uitbreiding, overeenstemt met de conclusies in het verslag als het gaat om de manier waarop we onze financiële bijstand strategischer kunnen maken, over meer jaren kunnen spreiden en duidelijker kunnen koppelen aan de behoeften die voortvloeien uit de politieke hervormingsagenda in onze landen, in dit geval in Turkije.

Hier wordt nu aan gewerkt, en we slaan een volledig nieuwe richting in bij de voorbereiding van onze planningsdocumenten. Die zullen op meerdere jaren betrekking hebben en de programmering zal op sectoren gebaseerd zijn in plaats van op projecten. Deze nieuwe benadering behelst ook een sterkere nadruk op sectorale strategieën, die door de begunstigde landen zelf zijn ontwikkeld. Uiteindelijk zou het hierdoor voor de Commissie en de Turkse autoriteiten gemakkelijker moeten worden om gezamenlijk beleidsprioriteiten vast te stellen.

Ik geef u met alle plezier een langer en uitgebreider schriftelijk antwoord met betrekking tot deze zaken, indien u mij snel een brief stuurt, zodat ik dat nog tijdens de zittingsperiode van de huidige Commissie kan doen.

Los van opheffingen van partijen, is het volgens mij belangrijk om uitgebreider over de democratische transformatie te spreken. Dat hebt u vanavond gedaan en ik wil nog even drie punten aanroeren, wat volgens mij de belangrijkste volgende stappen zijn.

We hebben de laatste vijf jaar in Turkije een enorme transformatie gezien. Het is nu, vergeleken met pakweg vijf jaar geleden, een heel ander land. Maar het glas is natuurlijk nog niet vol en er moeten in het land nog veel belangrijke hervormingen worden doorgevoerd.

De eerste en belangrijkste hervorming betreft de burgerrechten en fundamentele vrijheden. Turkije voldoet op het punt van de vrijheid van meningsuiting niet aan de EU-normen. Veel schrijvers en journalisten worden vervolgd en veroordeeld op grond van hun werk. Het is nu de hoogste tijd voor Turkije om de nodige juridische hervormingen aan te nemen zodat dit probleem tot het verleden behoort en zich in de toekomst niet meer voordoet. Dat is van fundamenteel belang voor iedere open en democratische samenleving en het is ook van fundamenteel belang om verder te spreken over gevoelige kwesties als de Armeense kwestie, het Koerdische vraagstuk of het probleem van Cyprus.

In de tweede plaats zijn er in het afgelopen jaar belangrijke ontwikkelingen geweest in de relatie tussen de burgermaatschappij en het leger. Het Ergenekon-onderzoek dat nu gaande is, is van cruciaal belang voor de democratiseringsinspanningen van Turkije. De Turkse burgers verdienen het dat deze zaak tot de bodem wordt uitgezocht en ze verwachten terecht dat alle nodige voorzorgsmaatregelen worden genomen voor een eerlijk proces voor de beklaagden.

In de derde plaats, last but not least, kan er geen sprake zijn van echte democratie als de helft van de bevolking – vrouwen – sterk ondervetegenwoordigd is in de nationale en lokale politiek. Turkse NGO's van vrouwen blijven zich enorm inzetten voor deze agenda en dat moeten ze ook en wij staan hierin volledig achter ze. De instelling van een speciale Commissie voor Gendergelijkheid is een belangrijke stap en zal er hopelijk in belangrijke mate toe bijdragen dat de politieke vertegenwoordiging van vrouwen op alle niveaus in de Turkse samenleving sterker wordt.

Kortom, het Turkse toetredingsproces tot de EU is misschien een lange en soms kronkelige weg, maar het is van essentieel belang om het fundamentele doel, namelijk de democratische transformatie van het land, niet uit het oog te verliezen. Dat is van fundamenteel belang, niet alleen voor Turkije, maar ook voor de Europese Unie. Dit kan het best worden verwezenlijkt wanneer we tegelijkertijd rechtvaardig en streng zijn tegenover Turkije. Hierdoor behouden we onze geloofwaardigheid en de conditionaliteit als drijvende kracht achter de hervormingen voor fundamentele vrijheden in Turkije. Bij dit alles blijf ik rekenen op uw sterke steun. Die is essentieel voor het uiteindelijke welslagen van dit project.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

Schriftelijke verklaringen (artikel 149)

Kristiina Ojuland (ALDE), schriftelijk. – (ET) Mevrouw de Voorzitter, in het ontwikkelingsverslag over Turkije, dat de Europese Commissie in 2009 opstelde, wordt het doorvoeren van een constitutionele hervorming gezien als een belangrijke uitdaging in de voortzetting van het democratiseringsproces. In het verslag staat dat, ondanks de grote steun van de bevolking voor de regering en de grote parlementaire meerderheid, de stappen die tot nu toe zijn ondernomen voor het doorvoeren van politieke en constitutionele hervormingen ontoereikend zijn geweest, omdat de partijen niet in staat zijn een gemeenschappelijke taal te vinden. Zoals in elk ander democratisch land weerspiegelen de standpunten van de Turkse partijen de wensen van het electoraat. Men mag niet vergeten dat de partijen in een democratische samenleving vooral verantwoording verschuldigd zijn aan hun kiezers en in Turkije moet de Europese Unie aandacht besteden aan de ontwikkelingen onder de bevolking. Wij moeten zeer voorzichtig zijn met het hanteren van alleen maar een didactische benadering bij het sturen van het democratiseringsproces in Turkije. Een succesvolle uitvoering van de gewenste hervormingen vereist de steun van de burgers, waarvoor een grotere algemene bewustwording nodig is en begrip voor het belang van en de redenen voor de hervormingen. De van boven opgelegde hervormingen die zijn doorgevoerd, zullen niet tot het gewenste resultaat leiden zolang het gevoel bestaat dat die een gevaar vormen voor de interne stabiliteit van Turkije. De druk op de Turkse regering om haast te maken met hervormingen waarvoor de steun van de bevolking ontbreekt, kan onbedoeld leiden tot de opkomst van separatisme of religieuze vijandigheid. Ik hoop dat de Raad en de Commissie samen met de Turkse regering zullen proberen maatregelen te nemen die het mogelijk maken de Turkse bevolking aanzienlijk meer bij het democratiseringsproces te betrekken dan tot nu toe het geval is, zodat kan worden gewaarborgd dat er vruchtbare grond aanwezig is voor het doorvoeren van de hervormingen die noodzakelijk zijn voor toetreding tot de Europese Unie op basis van de criteria van Kopenhagen.

Pavel Poc (S&D), schriftelijk. – (CS) De toetredingsonderhandelingen met een kandidaat-lidstaat zouden de toetreding van het desbetreffende land tot de EU tot doel moeten hebben. In het geval van Turkije liggen de zaken echter minder eenvoudig. De toetredingsonderhandelingen zijn op drie oktober 2005 van start gegaan. Nog afgezien van de toetreding zelf zijn deze gericht op versterking van de democratie, vergroting van de vrijheid, alsook op naleving van de burger- en mensenrechten in Turkije. In plaats van met politieke verklaringen dient dit doel veeleer te worden bewerkstelligd middels wijzigingen van de wetgeving in het kader van de harmonisering met het Europees wetsbestel, maar op de allereerste plaats door als lidstaten in de dagelijkse praktijk op politiek en maatschappelijk niveau het goede voorbeeld te geven. Argumenten tegen toetreding op basis van thema's als "Europees land" en "islamitisch land" zijn niet correct en onjuist. Dat Turkije historisch gezien onderdeel uitmaakt van Europa is een uitgemaakte zaak. Turkije is overigens lid van de Raad van Europa en de Organisatie voor veiligheid en samenwerking in Europa. Bovendien bestaat er geen enkel religieus toelatingscriterium ter beoordeling van kandidaat-lidstaten. Sterker nog, de vrijheid van religie is een van de belangrijkste Europese waarden. Dientengevolge behoort de toetreding van Turkije tot de EU uitsluitend en alleen afhankelijk te worden gemaakt van de vraag of de beginselen van de rechtsstaat er worden nageleefd, de burgerlijke en minderhedenrechten er wettelijk verankerd zijn en of het alle lidstaten van de EU respecteert.

Renate Sommer (PPE), schriftelijk. – (DE) Ik ben blij dat tenminste het Europees Parlement ingaat op de kwestie van de democratisering van Turkije. De Commissie en de Raad neigen er tenslotte maar al te vaak toe om de situatie mooi te praten, hoe ernstig die ook is. Dat noemen ze "soft power". Maar wat heeft die

“soft power” nu eigenlijk opgeleverd? Dat is glashelder: sinds de onderhandelingen over de toetreding op gang zijn gekomen is er in Turkije veel meer achteruitgang dan vooruitgang geboekt. Nu is er weer eens een partij verboden, maar ook de burgerlijke vrijheden worden al ernstiger beknot, de religieuze minderheden worden onderdrukt, er wordt zelfs geprobeerd om ze te verjagen, of ze te elimineren door ze te laten doodbloeden, de vrijheid van informatie en de mediavrijheid worden beknot, er wordt geprobeerd om de oppositionele pers en de vrije vakbonden te vernietigen, en ga zo maar door. “Pacta sunt servanda” – dat wordt telkens weer gezegd wanneer het over Turkije gaat, en dat is ook waar, maar dat geldt natuurlijk ook voor Turkije! Door de onderhandelingen over de toetreding te openen heeft Turkije een verdrag met de EU gesloten over het voldoen aan de criteria van Kopenhagen. Wanneer dit land blijft weigeren om dat na te leven moet het zich laten welgevalen dat we vragen of het eigenlijk wel bereid is om Europees te worden! En de “softies” bij de Commissie, bij de Raad en bij het voorzitterschap van de Raad moeten eindelijk de daad bij het woord voegen, en in de onderhandelingen niet telkens nieuwe hoofdstukken openen.

15. Europese strategie voor de Donau-regio (debat)

De Voorzitter. - Aan de orde is de mondelinge vraag (O-0150/2009) van Silvia-Adriana Țicău, Brian Simpson, János Áder, Hannes Swoboda, Eva Lichtenberger, Michael Cramer, Saïd El Khadraoui, Mathieu Grosch, Iuliu Winkler, Victor Boștinăru, Ioan Mircea Pașcu, Marian-Jean Marinescu, Ivailo Kalfin, Norica Nicolai, Dirk Sterckx, Csaba Sándor Tabajdi, Michael Theurer, Ismail Ertug, Inés Ayala Sender, Jiří Havel, Edit Herczog, Stanimir Ilchev, Iliana Malinova Iotova, Jelko Kacin, Evgeni Kirilov, Ádám Kósa, Ioan Enciu, Eduard Kukan, Gesine Meissner, Alajos Mészáros, Nadezhda Neynsky, Katarína Neveďalová, Daciana Octavia Sârbu, Vilja Savisaar, Olga Sehnaľová, Catherine Stihler, Peter van Dalen, Louis Grech, Corina Crețu, George Sabin Cutaș, Vasilica Viorica Dăncilă, Cătălin Sorin Ivan, Tanja Fajon, Kinga Göncz, Antonyia Parvanova, Adina-Ioana Vălean en Rovana Plumb, aan de Commissie, over de Europese strategie voor de Donau-regio (B7-0240/2009).

Silvia-Adriana Țicău, auteur. – (RO) Ik zou graag alle collega's willen bedanken die mij hebben gesteund in het voorstellen van het initiatief dit debat tijdens een plenaire zitting van het Europees Parlement te houden, wat morgen zal worden opgevolgd door een stemming over de gezamenlijke resolutie.

De Donau-regio is van speciaal belang voor de Europese Unie, zowel vanwege het grote aantal landen waar de rivier doorheen stroomt als door het feit dat de Donau rechtstreeks in de Zwarte Zee uitmondt. Samen met de rivier de Rijn en het Main-Donau-kanaal vormt de Donau een verbinding tussen de Noordzee en de Rotterdamse haven, die de grootste haven in de Europese Unie is, en de Zwarte Zee en de haven van Constanța, die de tiende grootste haven in de Europese Unie is.

De Europese Raad erkent het belang van de Donau-regio, en heeft de Commissie daarom in juni 2009 gevraagd eind 2010 een Europese strategie voor de Donau-regio te hebben opgesteld. Wij verzoeken de Commissie dringend zo snel mogelijk overleg met alle landen die aan de Donau grenzen te starten en de strategie voor de Donau-regio vergezeld te laten gaan van een actieplan en een meerjarig operationeel programma die in samenwerking met de deelnemende landen op basis van het model voor de strategie voor het Oostzeegebied ten uitvoer gelegd zullen worden.

Het ontwikkelen van de vervoersinfrastructuur is van essentieel belang voor de ontwikkeling van de Donau-regio. De prioriteiten voor wat betreft de ontwikkeling van de vervoersinfrastructuur van de regio bestaan onder andere uit het moderniseren van de havens, het integreren van de navigatiesystemen voor de Donau, het opheffen van de blokkades in de waterweg Rijn/Maas-Main-Donau om de bevaarbaarheid te verbeteren, het verbeteren van de intermodaliteit in de regio en het zorgen voor een betere verbinding met de Zwarte Zee via de weg en het spoor, waarmee ik doel op corridors voor vrachtvervoer per trein en hogesnelheidslijnen.

De Donau-regio speelt een belangrijke rol in de diversificatie van energiebronnen voor de Europese Unie. De tenuitvoerlegging van gezamenlijke projecten betreffende energie-efficiëntie en hernieuwbare energiebronnen, investeringen in nieuwe technologieën en het ontwikkelen van het midden- en kleinbedrijf zal een groene economie in de gehele Donau-macroregio helpen stimuleren.

Daarnaast is het toerisme een belangrijk middel om de economische groei in de regio te bevorderen. En ten slotte, maar niet minder belangrijk, zal het ontwikkelen van ‘centres of excellence’ die op internationaal niveau kunnen concurreren, tezamen met academische en culturele uitwisselingen, bijdragen aan de territoriale cohesie binnen de Donau-regio.

De Donau-regio, en met name de Donau-delta, bevat diverse speciale beschermingsgebieden en speciale instandhoudingsgebieden in het kader van Natura 2000. We spreken hier over een uniek en kwetsbaar ecosysteem. Het beschermen van het milieu in het Donau-bekken zal van grote invloed zijn op de agrarische en plattelandsontwikkeling van de regio.

Doordat er gebruik wordt gemaakt van een gecoördineerde aanpak zal de strategie voor de Donau-regio een efficiënter gebruik en een grotere opname van de Europese financiering vergemakkelijken, zonder zich daartoe echter te beperken. Met dit doel voor ogen verzoeken wij de Commissie en de lidstaten gebruik te maken van de tussentijdse evaluatie van de financiële vooruitzichten in 2010 en de debatten over de toekomstige financiële vooruitzichten om de doelstellingen van de Europese strategie voor de Donau-regio ten uitvoer te leggen.

Tot slot zou ik graag willen zeggen dat het Europees Parlement een vaste partner zal zijn in het proces van de ontwikkeling en tenuitvoerlegging van de Europese strategie voor de Donau-regio.

Olli Rehn, lid van de Commissie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik dank u voor het aan de orde stellen van deze zeer belangrijke kwestie, namelijk de strategie voor de Donau-regio en ook voor uw algemene steun voor de macroregionale strategieën in Europa.

De Commissie werkt in deze context met de landen van het Donau-samenwerkingsproces. Dit zijn de volgende lidstaten: Duitsland, Oostenrijk, Slowakije, Tsjechië, Hongarije, Slovenië, Bulgarije en Roemenië. Daarnaast nemen de volgende derde landen deel: Kroatië, Servië, Bosnië-Herzegovina, Montenegro, Moldavië en Oekraïne.

Met betrekking tot de huidige stand van zaken kan ik zeggen dat we binnen de Commissie een interdepartementale werkgroep van meer dan twintig directoraten-generaal hebben ingesteld om de belangrijkste beleidsprioriteiten voor deze strategie vast te stellen. Parallel hieraan hebben de landen van de Donau-regio elk een nationaal contactpunt aangewezen en de eerste bijeenkomst van deze contactpunten is gehouden met de lidstaten. Er is tussen februari en juni van dit jaar een reeks evenementen gepland om momentum te creëren en de discussie met de belanghebbenden in gang te zetten. Het eerste van die evenementen wordt op 1 en 2 februari gehouden in Ulm, Duitsland.

Wat de toekomstige inhoud van de strategie betreft, wil ik onderstrepen dat we natuurlijk nog maar aan het begin staan van het uitwerkings- en voorbereidingsproces. De desbetreffende landen, de relevante belanghebbenden, de diensten van de Commissie en andere EU-instellingen zullen de komende maanden uitgebreider met elkaar over de inhoud spreken.

Desalniettemin zal de strategie naar alle waarschijnlijkheid gebaseerd zijn op de volgende drie brede pijlers of, met andere woorden, bredere beleidsprioriteiten: ten eerste, verbetering van connectiviteit en duurzame communicatiesystemen; ten tweede, milieubescherming, behoud van waterbronnen en verbetering van activiteiten op het gebied van risicopreventie; en ten derde, versterking van de sociaaleconomische ontwikkeling van mensen en instellingen. In deze drie pijlers zal een aantal concrete acties worden opgenomen die gebaseerd zijn op bijdragen van de lidstaten en de belanghebbenden en bijdragen vanuit de Commissie.

Ten slotte wil ik graag aangeven wat de volgende stappen zullen zijn. Tussen nu en juli zullen we doorgaan met het verzamelen van ideeën en voorstellen van de lidstaten, van belanghebbenden en van andere geïnteresseerden door middel van standpuntnota's, bijeenkomsten, conferenties en ook een openbare raadpleging via het internet. Daarna zal de Commissie in september prioriteiten aangeven en de ideeën op een rijtje zetten ter voorbereiding van de ontwerpmededeling voor de strategie en het bijbehorende actieplan. Dan zal de Commissie uiteindelijk in december de goedkeuring van deze documenten voorbereiden. Daarom zullen we vanaf volgend jaar – 2011 – beginnen met het instellen van de governance systemen en de uitvoering van de acties en projecten die tegen die tijd zullen zijn gepland en waarover dan besluiten zullen zijn genomen.

Ik dank u voor uw aandacht. Ik wil graag de punten horen die u in dit debat naar voren wilt brengen.

Marian-Jean Marinescu, namens de PPE-Fractie. – (RO) De Fractie van de Europese Volkspartij (Christendemocraten) hecht een speciaal belang aan de strategie voor de Donau-regio. De waterweg Rijn-Main-Donau slaat een brug tussen het oosten en het westen, tussen de Noordzee en de Zwarte Zee. De waterweg houdt direct verband met het waarborgen van de energievoorziening, verschaft een route naar Azië via de Zwarte Zee en biedt ook een verbinding met de Middellandse Zee.

Daarom zijn wij er voorstander van de strategie voor de Donau-regio dit jaar op te stellen, hetgeen overeenkomt met de door de Commissie gedane toezegging. Het doet mij genoegen dat commissaris Rehn

herbenoemd is, en wij zouden graag zien dat deze strategie, tezamen met een specifiek actieplan, uiterlijk begin 2011 wordt goedgekeurd.

Van de grootste prioriteiten die moeten worden aangepakt, noem ik hier de volgende: het waarborgen van de bevaarbaarheid van de gehele waterweg, hoofdzakelijk de verbinding tussen de Donau en de Rijn, en het standaardiseren van de navigatiesystemen, het moderniseren van de rivierhavens en het zodanig ontwikkelen van de bijbehorende infrastructures dat ze in multimodale systemen worden geïntegreerd, het efficiënt gebruikmaken van het energiepotentieel van de Donau, het ontwikkelen van irrigatiesystemen om woestijnvorming af te wenden, het introduceren van een geïntegreerd systeem voor de bewaking van het waterpeil met als doel de voorspellingen en de mogelijkheden tot preventie en ingrijpen in geval van overstroming, droogte of verontreiniging te verbeteren.

Een gezamenlijk optreden is noodzakelijk, want als slechts één oeverstaat er niet bij betrokken is, zou het gehele proces belemmerd kunnen worden. Er zijn ook financiële middelen nodig. Daarom hoop ik dat de nieuwe Europese Commissie deze kwestie in beschouwing zal nemen en niet zal afzien van financiering op basis van publiek-private partnerschappen.

Van alle oeverstaten heeft Roemenië de meeste Donau-kilometers. Daarom steunt Roemenië het zo snel mogelijk opstellen van deze strategie, die het profiel zal verhogen van het potentieel van de rivier, dat zo essentieel is voor heel Europa.

Constanze Angela Krehl, *namens de S&D-Fractie*. – (DE) Mevrouw de Voorzitter, de Fractie van de Progressieve Alliantie van Socialisten en Democraten staat achter het initiatief voor het ontwikkelen van een Donau-strategie. Dit is voor ons een belangrijk project, ook omdat het de territoriale cohesie, die nu ook in het Verdrag van Lissabon staat, op voorbeeldige wijze bevordert. Misschien kunnen we hierdoor ook duidelijk maken wat wij met territoriale cohesie bedoelen. De heer Rehn heeft allerlei partners genoemd, ik hoop dat hij er ook van uit gaat dat het Europees Parlement moet worden betrokken bij het uitwerken van de gezamenlijke Donau-strategie. Ik heb in uw toespraak de woorden “Europees Parlement” helaas niet gehoord, maar we zullen actief deelnemen aan dit debat. Ik ben blij dat we vandaag in dit Parlement een uitvoerig debat aan deze kwestie wijden, en er zullen nog andere debatten volgen.

Afgezien van de territoriale cohesie moeten we ook duidelijk maken dat er op dit vlak grensoverschrijdend wordt samengewerkt. Dat hebben we altijd geëist voor het cohesiebeleid, we hebben dat altijd gesteund, en hadden het eigenlijk tijdens dit financiële kader al sterker willen subsidiëren. Ik hoop dat ons dit onder andere door de Donau-strategie in de komende jaren nog beter zal lukken.

Ik zou er op willen wijzen dat de Donau-strategie een Europese toegevoegde waarde zal opleveren, die met name voor de burgers die in die regio wonen voelbaar zal zijn. Daarom moeten zij direct en concreet worden betrokken bij de uitwerking van dit Europese project. Ik vraag met nadruk deze strategie niet te overladen met al te veel prioriteiten, we moeten onze krachten bundelen. Het lijkt me heel belangrijk dat we de beschikbare middelen efficiënter benutten, dat we bijvoorbeeld waarschuwingssystemen opbouwen of uitbreiden voor natuurrampen zoals hoogwater en overstromingen, maar ook voor industriële ongevallen die de Donau en de omgeving kunnen vervuilen. Dat kunnen we samen aanpakken.

Een geslaagde Donau-strategie en geslaagde projecten in die regio kunnen ook een voorbeeld zijn voor andere regio's. We hoeven niet iedere keer meteen een nieuwe strategie te ontwikkelen, maar dit kan een voorbeeld zijn voor het samen en grensoverschrijdend oplossen van problemen op het Europese niveau. Wanneer we er in slagen om derde landen werkelijk bij een dergelijke strategie te betrekken kan het ook een eerste stap voor een nabuurschapsbeleid zijn. Dat is voor iedereen in de Europese Unie belangrijk en het stimuleren waard.

Michael Theurer, *namens de ALDE-Fractie*. – (DE) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de commissaris, beste collega's, hoe belangrijk het stroomgebied van de Donau is, blijkt wel uit het feit dat tachtig miljoen mensen in zes lidstaten van de EU en in vier buurlanden aan de Donau wonen. In het Zwarte Woud, op honderd kilometer hemelsbreed hier vandaan, ontspringt de Donau, en in de Donau-delta stroomt de rivier dan in de Zwarte Zee. De ALDE-Fractie staat daarom achter de eis dat er een Donau-strategie moet komen, en dit Parlement maakt vanavond ook een duidelijk gebaar door dit punt op de agenda te zetten.

Twintig jaar na de val van het IJzeren Gordijn, na het einde van het gedeelde Europa, is de Donau weer een symbool voor de hereniging. Duitsland was één van de oprichtende staten van de EU, Oostenrijk is in 1995 toegetreten, in 2004 zijn er nieuwe lidstaten in Centraal- en Oost-Europa bijgekomen, buurlanden als Kroatië zijn kandidaat voor de toetreding, andere buurlanden hopen ook op het vooruitzicht op toetreding, en al

die landen zijn door de Donau met elkaar verbonden. Langs de Donau kunnen we dus heel concreet voelen hoe Europa weer verenigd is.

Nu, beste collega's, is het moment gekomen om de nodige maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de Donau-strategie in de nieuwe programmeringsperiode één van de prioriteiten van het regionaal beleid wordt, en de ALDE-Fractie hecht daar heel veel waarde aan. Dat kan op allerlei manieren gebeuren, bijvoorbeeld door het sterker bevorderen van partnerschappen tussen kleine en middelgrote ondernemingen.

We moeten natuurlijk ook nog heel veel doen aan de infrastructuur. Dat is bijzonder belangrijk voor de ALDE-Fractie, omdat de traditionele verkeerswegen door de deling van Europa natuurlijk onderbroken waren en niet gemoderniseerd zijn. Daarom is het voor het vervoer ecologisch zinvol dat we de Donau uitbouwen voor de binnenvaart, de havens moderniseren en verbeteren, de bestaande hindernissen uit de weg ruimen en de verbinding mogelijk maken. Ook het wegnnet en het spoorwegnet kunnen nog sterk worden verbeterd. Het is van het grootste belang dat we de gemeentes en de burgers hierbij volledig betrekken.

Eva Lichtenberger, namens de Verts/ALE-Fractie. – (DE) Mevrouw de Voorzitter, beste collega's, ik sta volledig achter een ontwikkelingsstrategie voor de Donau, dat is heel belangrijk. Dit is een bijzonder moeilijke opgave, die niet te vergelijken is met alles wat we tot nu toe hebben gedaan op het gebied van de regionale ontwikkeling. De Donau is namelijk meer dan zomaar een waterweg, ze is geen straat. De Donau is een juweel van de natuur. Ik weet dat velen van u dat niet graag horen, maar juist omdat de rivier een juweel van de natuur is liggen hier ook kansen voor een duurzaam en modern toerisme dat in samenwerking met het midden- en kleinbedrijf kan worden ontwikkeld, vooral in de Donau-delta, maar ook elders langs aantrekkelijke trajecten.

De Donau als rivier heeft heel speciale kenmerken en reageert heel gevoelig op ingrepen door de mens, en dat wil ik toch wel even zeggen. Dat hebben we ook al gemerkt bij het project van de elektriciteitscentrale van Gabčíkovo; de schade daarvan is nog steeds zichtbaar. Alleen door de daadkrachtige protesten van aanwonenden en andere burgers kon worden verhinderd dat er door het verlengen van de keten van elektriciteitscentrales nog meer schade zou ontstaan. De grondwaterspiegel is daardoor namelijk gedaald, met onafzienbare gevolgen voor de landbouw. Onze collega is niet voor niets ingegaan op het duidelijke verband tussen de ondergrond van de Donau en het plaatselijke grondwater. Daarmee moeten we absoluut rekening houden.

Hieruit kunnen we een belangrijke les leren: de Donau – iedere rivier – is een levensader die moet worden beschermd en gerespecteerd, en hiervoor is een duurzame aanpak nodig. Dat betekent dat we dus niet zomaar met de graafmachine de natuurgebieden te lijf mogen gaan, dat betekent dat we de rivier serieus moeten nemen, dat we de rivier kunnen gebruiken voor de scheepvaart, maar dat we de schepen aan de rivier moeten aanpassen, en niet de rivier aan de schepen. Wanneer u een groot project wilt uitvoeren koopt u toch niet eerst de meubels, en begint dan met het bouwen van het huis voor die meubels? Voor de Donau geldt hetzelfde. We moeten een duurzaam beleid voeren, en voorzichtig omgaan met de natuur. Laten we de fouten van het verleden niet herhalen!

Oldřich Vlasák, namens de ECR-Fractie. – (CS) De Donau-regio is een uitermate specifiek en inderdaad enorm groot gebied. Zoals we allemaal weten is de Donau op de Wolga na de langste rivier van Europa. De Donau stroomt door of vormt de staatsgrens van in totaal tien landen; het totale stroomgebied ervan beslaat in totaal zelfs negentien Europese landen. Het is dan ook niet meer dan terecht dat dit gebied specifieke aandacht krijgt. Ik ben echter van mening dat wij ons hier in het Europees Parlement zouden moeten onthouden van pogingen om de concrete invulling van de Donau-strategie direct te beïnvloeden. Goede macroregionale strategieën komen altijd van beneden af tot stand. De Europese instellingen dienen dus slechts een kader te creëren, de communicatie op intracommunautair niveau te vereenvoudigen en de betrokken partijen te ondersteunen op methodologisch terrein, bijvoorbeeld met gegevensoverzichten. Het is naar mijn stellige mening niet aan de Commissie om zelf de macroregionale strategie te schrijven, maar des te meer om de totstandkoming ervan te begeleiden. De inhoud ervan dient namelijk tot stand te komen op het niveau van de lidstaten, regio's en de individuele steden en gemeenten.

Verder is het voor mij een uitgemaakte zaak dat ondanks het feit dat de Donau-strategie toekomstgericht dient te zijn, we bij de tenuitvoerlegging ervan niet ontkomen aan de erfenis van het verleden. Zo dienen we te beseffen dat de Donau tijdens de Koude Oorlog de grens vormde tussen Oost en West, zoals bijvoorbeeld in het voormalige Tsecho-Slowakije. In het stroomgebied van de Donau is dit element, dat wil zeggen de opdeling van Europa, nog altijd aanwezig. Dat vormt een rem op de Europese integratieprocessen en dientengevolge behoort de strategie eveneens op dit onderwerp gericht te zijn. Het ontwikkelingspotentieel van de Donau kan nooit volledig worden benut indien de internationale, regionale en lokale verkeersnetwerken

niet onderling met elkaar verbonden worden, indien er geen verregaande samenwerking plaatsvindt op het gebied van zowel de ruimtelijke ordening als de planning van de strategische ontwikkeling van de regio en al helemaal niet indien er hier mentale barrières bestaan. Om überhaupt op een doeltreffendere wijze vooruit te kunnen, dienen de problemen uit het verleden te worden opgelost.

Het is een goede zaak dat we het wat de macroregionale strategieën betreft niet over administratieve eenheden, individuele lidstaten of NUTS-eenheden en -regio's hebben, maar over gebieden binnen Europa. Voor deze benadering van ons is er niet alleen een wijziging nodig van de technologie of methodologie voor de tenuitvoerlegging van het cohesiebeleid, maar eerst en vooral een wijziging van de hele achterliggende filosofie. Het algemeen belang dient namelijk op meerdere niveaus behartigd te worden. Alleen zo kunnen de problemen van de gebieden worden opgelost zonder hinder te ondervinden van administratieve barrières. De macroregionale strategieën vormen een pad naar de toekomst, ze vormen in hoge mate unieke projecten zoals die nog nooit eerder in de Europese Unie tot stand zijn gebracht. Het doel ervan is te zorgen voor samenwerking tussen lidstaten, regionale overheden, lokale overheden en andere relevante spelers. Dit alles is gebaseerd op het beginsel van partnerschap en gericht op het oplossen van de problemen van de betrokken partijen.

Jaromír Kohlíček, *namens de GUE/NGL-Fractie*. – (CS) Geachte collega's, vijf jaar geleden nam een van de nieuwe afgevaardigden in het Europees Parlement, ikzelf, tijdens een debat van de Commissie vervoer en toerisme het woord en onthulde daar een groot geheim, namelijk dat de Donau de langste rivier van de Europese Unie is. Sinds dat moment vermag deze bewering mijn collega's gelukkig niet meer verbazen en het doet mij dan ook zeer deugd dat ik als een van de initiators helpen mag de werkzaamheden aan de strategische ontwikkeling van het stroomgebied van de Donau op te starten. De strategie moet uiteraard zeer veelzijdig worden met ruime aandacht voor onderwerpen als milieu en milieubescherming, duurzame economische ontwikkeling en ontwikkeling van de infrastructuur. Dat vraagt logischerwijze om de betrokkenheid van alle landen die gebruikmaken van de natuurlijke hulpmiddelen van deze waterloop. Daarbij maakt het in het geheel niets uit of ze lidstaat zijn van de Europese Unie of een buurland. Gezien het feit dat het vervoerspotentieel momenteel minimaal benut wordt en ook andere ontwikkelingsmogelijkheden onderbenut worden, dient het hele project zo snel mogelijk te worden opgestart. Daarom steun ik de relatief korte termijn in de resolutie van de Commissie en doet het mij buitengewoon deugd dat de ontwikkelingsstrategie van het stroomgebied van de Donau reeds vanaf volgend jaar een van de meest belangwekkende ontwikkelingsplannen van de Europese Unie zal zijn. De GUE/NGL-Fractie staat pal achter de in de resolutie genoemde doelstellingen en zij zal deze uiteraard eveneens volmondig steunen tijdens de stemming.

Jaroslav Paška, *namens de EFD-Fractie*. – (SK) Overeenkomstig de conclusies van de Europese Raad van juni 2009 is de Europese Commissie begonnen met het opstellen van een Europese strategie voor de Donau-regio met als doel de samenwerking tussen landen in het Donau-bekken te verbeteren om de dynamiek van economische en sociale ontwikkelingen in deze regio te vergroten.

De voorgestelde strategie dient een basis te vormen voor de coördinatie van activiteiten van de deelnemende landen binnen de context van de huidige programma's van de Europese Unie, zonder aanvullende vereisten wat betreft specifieke financiering, instellingen of regelgeving. De Europese Commissie zal hiervoor technische en coördinerende steun bieden. Binnen het project wordt ernaar gestreefd samenwerkingsmogelijkheden met niet-lidstaten van de Europese Unie te creëren.

Dames en heren, ik spreek mijn waardering en steun uit voor het initiatief van de Europese Raad om een Europese strategie voor de Donau-regio uit te werken. Ik ben ervan overtuigd dat dergelijke gecoördineerde internationale samenwerking het mogelijk zal maken de ecosystemen van de Donau efficiënter te beschermen door gezamenlijke acties van alle landen waar de rivier doorheen stroomt. Voor miljoenen Europeanen is de kwaliteit van drinkwater afhankelijk van hoe schoon de Donau is. Daarom is het vanzelfsprekend dat bescherming tegen vervuiling van de waterloop en het omliggende gebied een van de belangrijkste pijlers van de samenwerking tussen de deelnemende landen moet zijn.

Een andere ambitieuze doelstelling van de strategie voor de Donau-regio is de voltooiing van de Donau als waterweg conform de parameters die zijn aangenomen door de Donau-commissie. Hiermee zou een belangrijke nieuwe economische dimensie worden toegevoegd aan de watertransportcorridor van oost naar west en zouden enkele van de grotere zijrivieren van de Donau bevaarbaar worden. Met een dergelijke nieuwe impuls voor economische groei worden ook veel banen gecreëerd.

In een tijd waarin Europa zoekt naar hernieuwbare, schone energiebronnen biedt de Donau op dit gebied schier onuitputtelijke mogelijkheden. Het enige dat we hoeven te doen, is bepaalde plannen voor waterkrachtcentrales afstoffen, deze plannen beoordelen op hun milieueffect en rendement, en ze vervolgens uitvoeren.

Dames en heren, ik ben ervan overtuigd dat het idee om een gezamenlijke Europese strategie voor de Donau-regio uit te werken een goed idee is dat onze politieke steun verdient.

Csanád Szegedi (NI). – (HU) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, de Donau is een van de belangrijkste ecologische corridors van Hongarije en de Europese Unie en de zevende corridor van de pan-Europese rivieren. De rol van de rivier de Donau is dus van groot belang en daarom steunt de partij Jobbik de internationale verplichtingen die de Hongaarse Republiek al eerder op zich had genomen, zodat het project dat door de Europese Commissie tot 2020 als bijzondere prioriteit is aangemerkt, kan worden verwezenlijkt. Deze ontwikkeling sluit goed aan bij het concept van een zeesnelweg, dat ook is opgenomen in het Witboek verkeer van de EU. Toch attendeer ik mijn collega's erop dat de beweging Jobbik Magyarországért (Rechts voor Hongarije) dit alles, in tegenstelling tot anderen, niet wil bewerkstelligen uit winstbejag, maar om via de maximale naleving van internationale milieuregels en -normen de optimale breedte van de rivierbedding voor het wegstromen van water te waarborgen en de voor de riviervaart benodigde hoeveelheid water. Op die manier brengen we geen schade toe aan de waterbassins en de natuurschatten langs de Donau. We zijn ervan overtuigd dat de Donau-regio alleen een stabiele Europese regio kan blijven als we definitief afrekenen met de Beneš-decreten waarin Duitsers, Oostenrijkers en Hongaren worden gediscrimineerd. Ik dank u voor uw aandacht.

Lambert van Nistelrooij (PPE). - Voorzitter, af en toe heb je een kans om nieuwe wegen te gaan, ook in de Europese politiek. Tot nu toe zijn het toch, laten we eerlijk zijn, de lidstaten geweest die heel duidelijk op hun eigen territorium de prioriteiten stelden. Ik ben een Nederlander. Ik woon net aan de andere kant. Ik woon onder aan Rijn en Maas en mijn broer heeft een landbouwbedrijf, een melkveehouderij, in een gebied dat is aangewezen als overloophoeveelheid wanneer er te veel water is. Hoe komt het dat er te veel water is? Natuurlijk door de regen, maar ook omdat in het hogere stroomgebied geen maatregelen genomen zijn om dat water tijdelijk vast te houden. Dat betekent dat zijn bedrijf dan in dat gebied gevaar loopt.

Wat ik bedoel te zeggen: in essentie gaat het erom of wij samen die nieuwe doelstelling die in het Verdrag van Lissabon is vastgelegd, die van de territoriale dimensie, inhoud weten te geven. Dat betekent dus dat je over het gehele stroomgebied afspraken met elkaar wilt maken. Dat betekent dat je een stuk van die eigen zeggenschap wilt inbrengen in die programma's, ten aanzien van transport, ecologie en economie, en een en ander samen wilt aanpakken. Ik weet het, omdat we dat ook samen aan de andere kant van Europa stap voor stap hebben ingezet. In dit verband is er *no free lunch* en moet er wel degelijk van onderuit die betrokkenheid ontstaan. Daarom vind ik deze resolutie goed. In deze resolutie streven we ernaar en nodigen we ook de Commissie uit om de bestuursvraagstukken achter deze grote benadering samen aan te pakken. Ik ben het met Constanze Krehl van de socialisten eens als zij zegt dat we niet alles aan beleid in dat grote gebied in een grote mand bij elkaar moeten brengen. Nee, we moeten durven kiezen voor een aantal zaken die we op dat Europees territoriaal niveau beter kunnen aanpakken en oplossen. Daarom steun ik van harte dit initiatief en kijk ik met veel belangstelling naar de Commissie voor het stuk.

Inés Ayala Sender (S&D). – (ES) Ik dank mevrouw Țicău dat zij ervoor heeft gezorgd dat een delegatie van de Commissie vervoer en toerisme in september 2008 een reis langs de Donau heeft kunnen maken en bovendien ook de monding, waar de delta de Zwarte Zee ontmoet, heeft kunnen bezoeken.

Ik was enorm onder de indruk van de geschiedenis en het indrukwekkende potentieel van deze uitgesproken Europese rivier die tien landen verbindt, waarvan er zes deel uitmaken van de Europese Unie en de andere vier buurlanden of kandidaat-lidstaten zijn.

Ik was ook onder de indruk van de ernstige ongelijkheden en de uiteenlopende benaderingen van de verschillende lidstaten. Sommige landen beschouwen de rivier als een natuurjuweel nadat op de oevers het hoogste niveau van welzijn en ontwikkeling is bereikt. Zij voelen de noodzaak om terug te keren naar de oorsprong van een waterloop die eeuwenlang door de mens is beheerst. Anderzijds moet ik ook zeggen dat ik geschokt was bij het zien van zwermen vogels die gewoonlijk in de rivier leven, maar juist vanwege het herstel, vanwege de stappen terug, geleidelijk hun habitat zijn kwijtgeraakt en nu God weet waar hun toevlucht zoeken terwijl ze vroeger met hun poten in het water stonden.

Andere landen zien de rivier, na jaren ontwikkelingsachterstand, als een belofte voor ontwikkeling en een bron van welvaart, communicatie en energie. Dat is overigens hun volste recht nadat de rivier gedurende

zoveel jaren synoniem is geweest met gebrek aan communicatie, afzondering, onderontwikkeling of conflict. Ik ben het met hen eens dat de Donau onmiddellijk en dringend in gebruik moet worden genomen als waterweg voor duurzaam vervoer – in het kader van het tot dusver onderbenutte Marco Polo-programma –, als instrument bij uitstek voor toeristische ontwikkeling – het landschap is ronduit adembenemend – of als hernieuwbare energiebron.

Wij beschikken helaas niet over zulke uitgesproken Europese en transnationale rivieren omdat wij op een schiereiland wonen in een uithoek van de Europese Unie – al delen Portugal en Spanje rivieren en is het gezamenlijk en transnationaal beheer ervan een voorbeeld voor de rest van Europa – en wij zijn dan ook jaloers op het enorme potentieel van de Donau.

Daarom onderschrijven wij zonder enig voorbehoud de noodzaak van deze dringende strategie voor de Donau-regio ten behoeve van een vollediger, harmonieuzer en duurzamer Europa.

Filiz Hakaeva Hyusmenova (ALDE). – (BG) Dank u, mevrouw de Voorzitter, de Donau-strategie biedt de mogelijkheid om te komen tot een doeltreffende uitvoering van het cohesiebeleid in deze geografische regio. De lidstaten zijn belanghebbenden in deze zaak en zullen voor het einde van de maand voorstellen over dit onderwerp indienen. Echter, hoeveel van deze voorstellen zijn in het openbaar besproken? Hoeveel lidstaten hebben het proces van openbare raadplegingen in gang gezet?

Ik wil vooral benadrukken dat de gebieden en de steden aan de Donau een sleutelrol moeten spelen bij het opstellen van deze strategie. Ik denk daarbij aan lokale overheidsinstanties, niet-gouvernementele organisaties, bedrijven en gewone burgers. Hun betrokkenheid zal er mogelijk voor zorgen dat de strategie aan de desbetreffende eisen kan voldoen, problemen zal oplossen en zal bijdragen aan de ontwikkeling van steden en dorpen evenals van de macroregio als geheel. Ik vertrouw erop dat de Europese Commissie hun de mogelijkheid zal bieden deel uit te maken van het proces voor het opstellen van de strategie.

Ik wil waarschuwen tegen het gevaar dat bijeenkomsten, conferenties en informatie zich, in de breedste zin en na deze betrokkenheid, richten op een klein aantal belangrijke steden, terwijl andere gemeenten van deze processen zullen worden uitgesloten. Deze gemeenten kunnen nu ook bijtijds nadenken over hun positie en deelnemen aan het nemen van besluiten die ook hen aangaan. Zelfs kleinere steden en dorpen zullen in staat zijn hun maatregelen voor verandering uiteen te zetten, voorwaarden op te stellen, middelen te verzamelen en bij te dragen aan het behalen van de doelstellingen.

De grote zichtbaarheid van de strategie zal een breed opgezette, intensieve en gelijktijdige ontwikkeling in de verschillende sectoren bevorderen, wat tevens een voorwaarde is voor snelle, hoogwaardige groei. Gezien het feit dat de armste regio's in de Europese Unie tevens gelegen zijn in de beneden-Donau, dient dit de uiteindelijke doelstelling van de Donau-strategie te zijn. In het Europees Jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting moeten we duidelijk maken dat de bestrijding van armoede en ongelijkheid in de Donau-regio een uitdaging is die door middel van deze strategie moet worden aangepakt. De situatie in de armere gebieden brengt ons, gezien de ongelijkheid in termen van mogelijkheden en middelen, op de zeer belangrijke vraag omtrent investeringen. Er moet bijvoorbeeld worden nagedacht over de oprichting van een speciale Europese Donau-bank voor de betrokken landen.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, net als de heer Theurer, die eerder het woord heeft gevoerd, kom ik uit de omgeving van de Europese waterscheiding. We zijn eigenlijk Rijnlanders, en de Donau stroomt een kant op die vrij weinig met onze levensloop te maken heeft, maar toch hebben we veel belangstelling voor de Donau.

Ik zou vandaag een lans willen breken voor een andere visie op de strategie voor de Donau-regio. We kunnen dat zo zien als meerdere collega's dat vandaag al hebben beschreven, maar we kunnen het ook zien als een kans voor de culturele integratie. Juist jongeren kunnen door en met de Donau begrijpen hoe een verkeerd begrepen nationalisme kan worden vermeden, hoe we deze ongelofelijke culturele rijkdom heel anders kunnen zien en interpreteren – of het nu gaat om winnaars van de Nobelprijs voor de literatuur, de bekende avant-gardistische muziek-evenementen in Donaueschingen, of zelfs de delta. Ik doe een beroep op u, in deze vroege fase mag dat wel. Ik verzoek u om in uw strategie ook rekening te houden met het feit dat dit hele project met name voor jonge mensen ook aanleiding kan geven tot culturele identiteit en cohesie.

Evgeni Kirilov (S&D). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik sta volledig achter deze EU-strategie voor de Donau-regio. West- en Oost-Europa zijn altijd door de rivier de Donau met elkaar verbonden geweest en hierdoor is bij de bevolking van dit gebied gemeenschapszin gekweekt. We kunnen zeggen dat hierdoor al

lang voordat het idee van de Europese integratie werd geboren culturele en economische samenwerking is ontstaan.

Deze strategie biedt de gelegenheid om de waardevolle principes van solidariteit en samenwerking in de praktijk te brengen. We moeten op het document een bottom-up benadering toepassen, zoals enkele collega's, onder wie mevrouw Hyusmenova, al hebben opgemerkt. De gemeenten, districten en steden in de Donau-regio zouden moeten aangeven wat de prioriteiten zijn en het is van groot belang dat de regionale autoriteiten en het maatschappelijk middenveld de strategie herkennen als hun instrument voor betere samenwerking en coördinatie. We hebben hier dus echte betrokkenheid bij het proces nodig.

De Donau-landen hebben met dezelfde milieu- en infrastructurele problemen te maken. Ze streven naar een sterke sociaaleconomische ontwikkeling en trachten een hogere levensstandaard voor hun burgers te bereiken. Ik ben ervan overtuigd dat de Donau-strategie zal bijdragen aan de verwezenlijking van deze doelen en gemeenschappelijke problemen zal oplossen door een effectiever en efficiënter gebruik van de beschikbare fondsen. Ook denk ik dat hierdoor gemeenschappelijke projecten van de grond kunnen komen en dat de Europese burgers profijt zullen hebben van de resultaten.

Ik ben het er ook mee eens dat we een gemeenschappelijke aanpak met niet al te veel prioriteiten nodig hebben. De Donau-strategie zal een uitstekend instrument zijn om de grensoverschrijdende samenwerking in deze regio aanzienlijk te verbeteren, en ik ben er zeker van en ik hoop dat de Commissie haar volledige steun zal geven aan de uitvoering ervan, ook door toekenning van extra financiële middelen.

János Áder (PPE). – (HU) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, volgens een volkswijsheid die vaak door politici wordt geciteerd, hebben we de aarde niet van onze grootouders geërfd, maar van onze kleinkinderen in bruikleen gekregen. Het is onze verantwoordelijkheid dat onze kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen schone lucht kunnen inademen en schoon water kunnen drinken. Onder de bedding van de Donau is een gigantische zoetwatervoorraad te vinden. Ik zie het als mijn prioriteit en die van Hongarije om dit zoet water te beschermen tegen allerlei soorten vervuiling. Transport, toerisme, cultuur en het behoud van tradities zijn allemaal belangrijk, maar voor mij geniet de bescherming van onze watervoorraad prioriteit. Ik weet niet of het initiatief met betrekking tot de Donau-regio, waar dit debat over gaat, succesvol zal zijn. De zaken waarover we overeenstemming hebben bereikt, zijn eerder basisbeginselen, dingen die voor zich spreken. Maar zoals we weten, loopt het vaak stuk op de details. Daarom wil ik nu vast duidelijk aangeven dat, als we over de principekwesties heen stappen en over de details komen te spreken, er een principekwestie is waarop ik zeker niet zal inleveren. Mijn standpunt is dat er alleen mag worden ingegrepen bij de Donau en er alleen investeringen en ontwikkelingen mogen worden gedaan die de drinkwaterbassins niet in gevaar brengen. Ik wil later zonder blikken of blozen in de ogen van mijn kinderen en kleinkinderen kunnen kijken en ze zeggen dat we de Donau hebben weten te behouden zoals we hem van hen te leen hadden gekregen, en hetzelfde geldt eigenlijk ook voor andere Europese rivieren, zoals de Tisza. We hebben hem niet kapot gemaakt, ook zij kunnen hier gerust gebruik van maken.

Nadezhda Neynsky (PPE). – (BG) Mevrouw de Voorzitter, ik begin mijn betoog met een uiteenzetting van Erhard Busek, speciaal coördinator van het Stabiliteitspact, die eens zei, en ik citeer uit mijn hoofd: "We kunnen niet toestaan dat ook maar één burger die aan de oevers van de Donau woont een gevoel van provincialisme ontwikkelt". De waarheid is dat er sindsdien een aanzienlijke tijd verstreken is en dat de ontwikkeling van een Europese strategie voor de Donau-regio nog altijd een werk in opbouw is, waarbij zeer weinig bekend is over de huidige stand van zaken.

De doelstelling van de Donau-strategie is in werkelijkheid dat gemeenten, regio's en landen aan de Donau zich samen ontwikkelen. Dit initiatief omvat veertien landen met een bevolking van meer dan tweehonderd miljoen inwoners. Deze landen verschillen echter wat betreft hun economische ontwikkeling. De landen van de beneden-Donau hebben de laagste economische status. Laat mij u wijzen op een drietal zaken die voor mijn land, Bulgarije, van belang zijn en die naar onze mening, los van de herinvoering van tolbruggen en de uitbreiding door Bulgarije van de wegen tussen Byala-Rousse en Rousse-Sjoemen, een oplossing behoeven.

Het Bulgaarse deel van de rivier – als we de steden Rousse (de enige met een brug die de twee oevers van de Donau verbindt), Vidin en Silistra buiten beschouwing laten – is wellicht het gebied waar de gemeenten economisch gezien het meest onderontwikkeld zijn. Deze gemeenten, waarvan er in totaal 39 zijn, bevinden zich in de periferie, en voor hen vertegenwoordigt de Donau nog altijd een onoverkomelijke barrière in plaats van een mogelijkheid. Ter vergelijking, alleen in Boedapest zijn er al negen bruggen die de beide oevers van de Donau met elkaar verbinden, terwijl er in heel Bulgarije slechts één brug is. Deze analyse vormt de

basis van het voorstel dat door de burgemeesters van de aan de Donau gelegen Bulgaarse gemeenten is ingediend, inzake de uitvoering van een project dat gericht is op het tot stand brengen van een panoramische route die de steden aan de oevers van de Donau met elkaar verbindt. Dit project is reeds onder de aandacht van de ministers voor regionale ontwikkeling gebracht. Het tweede onderwerp houdt verband met het oplossen van problemen van geologisch-ecologische aard aan de Donau en met waterzuiverheid. Dank u.

Olga Sehnalová (S&D). - (CS) De Europese strategie voor de Donau-regio is van groot belang voor de ontwikkeling van het hele stroomgebied van de Donau. Er zijn talloze gemeenschappelijke thema's. Ik zou hier graag stil willen staan bij een aantal daarvan, thema's die eveneens van belang zijn voor landen die onder de bredere definitie van de Donau-regio vallen, zoals bijvoorbeeld de Tsjechische Republiek. Ik heb het hier bijvoorbeeld over een kwestie als waterhuishouding, met inbegrip van voorzieningen tegen overstromingen. Er komen in dit gebied namelijk regelmatig vernietigende overstromingen voor, wat dringend roept om een geïntegreerde benadering van dit onderwerp.

Een ander thema betreft grote investeringsactiviteiten ter verbetering van zowel de onderlinge verbondenheid van de verkeersnetwerken in het gebied als de aansluiting op de aangrenzende regio's. Het strekt tot aanbeveling dit macroregionale aspect eveneens in de voorbereide herziening van het TEN-T-netwerk op te nemen. De verschillende projecten zouden elkaar niet mogen beconcurreren en ook dienen er duidelijke prioriteiten te worden gesteld. De projecten dienen bovendien duurzaam van karakter te zijn, niet al te zeer belastend voor het milieu en de ondubbelzinnige steun te genieten van de lokale en regionale overheden en het publiek. Duurzame ontwikkeling van de Donau-regio is alleen mogelijk als er samengewerkt wordt op supranationaal niveau; losse, ongecoördineerde acties leiden nergens toe. De Europese strategie voor de Donau-regio kan tevens als een helder en stabiliserend ontwikkelingskader dienen voor zowel EU-lidstaten als landen buiten de Europese Unie die ofwel als kandidaat-lidstaat, ofwel in het kader van het nabuurschapsbeleid wensen samen te werken.

Franz Obermayr (NI). - (DE) Mevrouw de Voorzitter, de strategie voor de Donau-regio is op dit moment één van de belangrijkste projecten van het Europees regionaal beleid. De Donau is namelijk altijd al een levensader geweest voor de landen in Centraal- en Oost-Europa, die vroeger al een basis vormde voor de economische samenwerking, maar ook voor culturele uitwisseling. Ik denk daarbij ook aan de verworvenheden van de oude Oostenrijks-Hongaarse monarchie.

Wat verwachten wij van dit project? Wij verwachten heel veel: de milieuvriendelijke mobiliteit bevorderen, het goederenvervoer van de weg overhevelen naar de binnenwateren en de spoorwegen, de industriële structuren moderniseren en bundelen waar dat zinvol is, samenwerken voor milieubescherming en toerisme, met name ecologisch toerisme, dat wordt al belangrijker, natuurlijk ook prioriteiten vastleggen voor onderzoek en ontwikkeling, en nog veel meer. Ik verwacht echter ook dat we efficiënt gebruik maken van de middelen, van de financiële middelen, maar ook van de mankracht. We moeten de ervaring en de kennis van de mensen in deze regio samenvatten en bundelen. Ik verwacht dat we het welzijn zullen verhogen en allerlei goede en spannende ideeën zullen beluisteren.

Eduard Kukan (PPE). - (SK) Als Slowaaks parlements lid neem ik met voldoening kennis van het initiatief om een Europese strategie voor de Donau-regio op te stellen, aan te nemen en uit te voeren. Ik denk dat dit project de regio zal helpen zich op actievare wijze te ontwikkelen. Het verheugt mij ook dat deze strategie werd opgenomen in het programma voor achttien maanden voor de komende voorzitterschappen van de Europese Unie. Ik hoop dat deze strategie echte prioriteit zal krijgen gedurende de komende periode.

Ik ben er tevens van overtuigd dat dit project zal bijdragen aan de ontwikkeling van het vervoer en de milieubescherming en op vele gebieden een geschikt platform zal worden voor hechtere samenwerking tussen de betrokken regio's. Tegelijkertijd zou ik graag uw aandacht willen vragen voor het feit dat bij het opstellen van deze strategie meer nadruk moet worden gelegd op milieubescherming, met name op de bescherming van drinkwater. Het zal waarschijnlijk niet lang duren voordat drinkwaterbronnen een zeer groot strategisch belang krijgen, niet alleen vanuit een lokaal perspectief maar ook vanuit een Europees perspectief.

Binnen deze context moet in de toekomstige strategie aandacht worden besteed aan een verbetering van ondergrondse drinkwaterbronnen en aan het stoppen van de vervuiling van de Donau. Ook wil ik graag mijn steun uitspreken voor het voorstel om bepaalde niet-lidstaten van de Europese Unie bij dit project te betrekken, met name Kroatië, Servië, Bosnië-Herzegovina en Montenegro, en twee aanvullende landen. Ik hoop dat dit project de samenwerking tussen de Europese Unie en deze landen in de regio zal verbeteren.

Tot slot wil ik de Commissie vragen zo verantwoordelijk mogelijk te werk te gaan bij het werk aan deze strategie en deze te baseren op realistische doelstellingen en middelen, te meer daar bepaalde landen momenteel onrealistische verwachtingen van de strategie koesteren.

Zigmantas Balčytis (S&D). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik ben heel blij met de inspanningen van mijn collega's voor een strategie voor de Donau-regio.

Ik kom uit Litouwen en ik weet heel goed dat de lidstaten alleen niet in staat zijn om belangrijke vorderingen te maken op het punt van economische ontwikkeling, milieubescherming, duurzaam vervoer en toerisme, energie en vele andere gebieden. Ik weet zeker dat regionale strategieën effectiever kunnen zijn en dat deze gestimuleerd moeten worden, omdat lidstaten dan in het algemeen belang handelen.

Ik wens mijn collega's de vastbeslotenheid die nodig is om hun doelen te verwezenlijken en ik denk wel dat de Commissie naar hen zal luisteren, vooral omdat regionale ontwikkeling een van de topprioriteiten op de agenda van de Commissie is.

Miroslav Mikolášik (PPE). – (SK) Van oudsher is de Donau-regio altijd een macroregio geweest met een geweldig economisch, sociaal en cultureel potentieel waarvan de integratie en duurzame economische groei systematisch en effectief moeten worden uitgebreid. Daarom verwelkom en steun ik de stappen die moeten leiden tot de ontwikkeling van een coherente en uitgebreide strategie voor de Donau-regio op Europees niveau.

Ik denk dat de inhoud van de strategie voor de Donau-regio een echt resultaat van deskundige besprekingen zal zijn, gebaseerd op een eerlijke benadering van alle partners, zodat geen enkele lidstaat of groep landen speciale voordelen of een speciale behandeling krijgt.

Naar mijn mening zijn vervoersinfrastructuur, duurzame economie en milieubescherming daarom de belangrijkste aandachtsgebieden. Als Europese transportroute moet de waterweg van de Donau de basis vormen voor een netwerk van transportcorridors voor alle vormen van vervoer. Hierdoor zou het wegvervoer worden ontlast en tegelijkertijd worden vervangen door vervoer over het water, wat een geringere belasting voor het milieu en de economie oplevert.

Om van de Donau een drijvende kracht voor economische ontwikkeling te maken, zal het noodzakelijk zijn om bepaalde zijrivieren bevaarbaar te maken en verbindingen met andere belangrijke transportcorridors te voltooien. De ontwikkeling van de infrastructuur zou een einde moeten maken aan het isolement van grensregio's, kleine en middelgrote ondernemingen moeten bevorderen en moeten bijdragen aan ontwikkelingen op sociaal gebied.

Bij het formuleren van de strategie mogen we de kwesties van transportveiligheid, milieuveiligheid, bescherming tegen overstromingen en de strijd tegen grensoverschrijdende misdaad echter niet vergeten. Het kan niet zo zijn dat door meer onderlinge verbindingen tussen landen die geen deel uitmaken van de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid, de toestroom van internationale misdaad wordt bevorderd en smokkel en mensenhandel gemakkelijker worden gemaakt. Ook wil ik graag benadrukken dat bij de tenuitvoerlegging van de strategie de rechten van de lidstaten en het regionaal en lokaal zelfbestuur moeten worden gerespecteerd, aangezien deze dicht bij de burgers staan en de behoeften van burgers kennen.

Evelyn Regner (S&D). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, de strategie voor de Donau-regio zou een prachtig voorbeeld voor een regionale strategie kunnen worden; daardoor kunnen we in een regio met een geografische en culturele identiteit de beschikbare middelen op gecoördineerde wijze benutten, problemen oplossen en vooral barrières in de hoofden slechten.

In dit verband zou ik twee kwesties met name willen noemen. Ten eerste moeten we ervoor zorgen dat de arbeidsmarkt niet alleen maar open is, maar ook op een zinvolle manier op basis van samenwerking geregeld is. *Brain drain* en stromen van forenzen zijn een alledaags fenomeen in de Donau-regio, de arbeidsmarkt staat onder druk, en vanaf 2011 zal de Donau-regio een min of meer geïntegreerde arbeidsmarkt zijn. We moeten zorgen voor de nodige coördinatie en voor compensatiemechanismen. De tweede bijzonder belangrijke kwestie in dit verband is dat dit een kans is voor samenwerking op het gebied van onderzoek en innovatie. Daarbij denk ik vooral aan de binnenvaart, die dringend behoefte heeft aan de impuls die uit kan gaan van nieuwe ecologische technologieën.

Ádám Kósa (PPE). – (HU) Graag verwelkom ik de Donau-strategie. Ook bij het opstellen van verschillende soorten EU-beleid wordt hier aandacht aan besteed. Deze strategie heeft betrekking op het toerisme, aangezien het uitermate belangrijk is dat het ook zinvol is om maatschappelijke organisaties bij deze strategie te

betrekken, en dat aspect moet ook terugkomen in het voorstel voor een resolutie. Als we het hebben over de ontwikkeling van de Donau mogen ook de onderwerpen onderwijs en maatschappelijke integratie niet worden vergeten. In de strategie staat verwoord dat de TEN-T- netwerken moeten worden gesteund. Tevens wil ik het belang van het ecotoerisme onderstrepen, aangezien juist hierdoor de toekomst van de Donau kan worden zeker gesteld.

In mijn ogen is de Donau een schakel tussen culturen, ook meerderheidsculturen: een van de basisbeginselen van de Europese Unie. Tevens wil ik benadrukken dat we realistisch moeten blijven. We moeten geen luchtkastelen bouwen, maar alleen haalbare doelen in de strategie verwerken. We weten immers al sinds 1830 dat een supranationaal beleid nodig is. Dat beleid kwam er ook en het was graaf Széchenyi, een van de belangrijkste Hongaren ooit, die heel veel gedaan heeft om dat beleid van de grond te krijgen. De Donau-strategie bewijst dat de Donau inderdaad boven nationaliteiten uitstijgt.

Karin Kadenbach (S&D). – (DE) Mevrouw de Voorzitter, ik ben van mening dat het in het algemeen het doel van de politiek is om voorwaarden te creëren voor het bereiken van maximaal welzijn. Zo zie ik ook de Europese strategie voor de Donau-regio. De Donau is een levensader, dat hebben we vandaag gehoord. De Donau-regio is een leefruimte. De Donau is een verkeersader en een energiebron, vanwege de talloze elektriciteitscentrales. De Donau-regio is een natuureservaat, ze dient te worden beschermd met het oog op de biodiversiteit, maar ze is ook een beschermd gebied voor vrije tijd en toerisme. De Donau is een bron van leven, voor de landbouw, voor de visserij, en ook voor de toekomstige werkgelegenheid, dat heeft mevrouw Regner net al gezegd. De Donau is echter ook een bron van gevaren, wanneer ik denk aan de overstromingen van de afgelopen jaren.

We kunnen het net genoemde welzijn voor alle burgers die in de Donau-regio wonen alleen maar vergroten wanneer we door een gezamenlijke, duurzame en vooral milieuvriendelijke aanpak van de hele Donau-regio een Europese sleutelregio van de 21ste eeuw maken. Het moet ons doel zijn om de beschikbare middelen voor de territoriale samenwerking nog efficiënter te benutten.

Petru Constantin Luhan (PPE). – (RO) Ik ben van mening dat het opstellen van een goed doordachte strategie en het verschaffen van de benodigde financiële middelen de levenskwaliteit van de mensen die in het Donau-bekken wonen aanzienlijk kunnen verbeteren. Op dit moment zijn er financiële instrumenten beschikbaar voor projecten op het gebied van infrastructuur en economische ontwikkeling of voor milieubescherming, maar alleen de lidstaten en hun aangrenzende landen kunnen van deze middelen gebruikmaken.

Aan dit aspect moet speciale aandacht worden besteed, en in de toekomst moeten we de mogelijkheid niet uitsluiten naast EU-financiering ook andere financieringsbronnen te zoeken. Het is bekend dat de andere landen niet over de benodigde financiële middelen beschikken, wat elke gebundelde ontwikkeling langs de Donau in infrastructureel en economisch opzicht onmogelijk maakt. Dat is dan ook de reden waarom regionale autoriteiten verschillend reageren op de problemen waarmee ze te kampen hebben.

Voor zover wij weten, overweegt de Commissie overleg te plegen met plaatselijke partners met het oog op het garanderen van een duurzame ontwikkeling. De vraag is of de Commissie ook samenwerking overweegt met teams van deskundigen op regionaal niveau om de strategie op te stellen. Het is nog steeds onzeker of de doelstellingen van deze strategie als onderdeel van het introduceren van cohesie moeten fungeren, waarbij het potentieel van de Donau op economisch en transportgebied wordt ingezet, en de rivier, zijn ecosysteem en waterkwaliteit worden beschermd.

Ik zou ook graag willen vermelden dat de Donau binnen TEN-T (het Trans-Europese Vervoersnetwerk) prioritair project 18 is, en de Commissie heeft pas een uitgebreid proces gestart voor het evalueren van het beleid voor het Trans-Europese Vervoersnetwerk, terwijl er volgens de planning in mei 2010 een mededeling over dit onderwerp zal verschijnen.

Hiermee rijst de vraag hoe we verwachten dat de aspecten met betrekking tot het vervoersbeleid dat van toepassing is in de lidstaten van de Europese Unie op één lijn zullen liggen met deze strategie, die natuurlijk ook rekening houdt met de landen in de Donau-regio die niet tot de EU behoren.

Monika Smolková (S&D). – (SK) Slowakije verwelkomt dit initiatief. Het feit dat de vicepremier van Slowakije de nationale coördinator van dit initiatief is, benadrukt het belang dat Slowakije hecht aan de strategie voor de Donau-regio. De eerste ontwerpversie van Slowakije's standpunt inzake de strategie voor de Donau-regio is besproken door de Raad, ministeries, regio's met zelfbestuur, gemeenten en bedrijven die blijven werken aan de strategie.

De drie pijlers zoals voorgesteld door de Commissie - verbindingen, milieubescherming en sociaaleconomische ontwikkeling - moeten de basis van de gehele strategie vormen. Naar mijn mening moeten we naast deze pijlers ook nadruk leggen op samenwerking tussen lidstaten en niet-lidstaten van de Europese Unie in het Donau-bekken. Om een uitgebreide oplossing voor de ontwikkeling van het Donau-gebied te vinden, moeten de prioriteiten van landen worden aangepakt op basis van gelijkheid en binnen een wederzijdse context.

Daarom zou ik graag willen weten welke vorm van samenwerking de niet-lidstaten hebben aangekondigd, en daarbij ben ik vooral geïnteresseerd in Moldavië en Oekraïne.

Iosif Matula (PPE). – (RO) Ik vind dat we duidelijk moeten maken dat we de Europese strategie voor de Donau-regio steunen, des te meer omdat de toetreding tot de EU van Roemenië en Bulgarije gunstig is geweest vanuit het oogpunt dat een groot gedeelte van de rivier, die meer dan 2 800 km beslaat, momenteel door het grondgebied van de EU stroomt.

De strategie voor het Oostzeegebied heeft geholpen bij het ontplooiën van het idee van macroregio's. De strategie voor de Donau-regio betekent een volgende stap in dezelfde richting. Een van de prioriteiten van de strategie voor de Donau-regio moet zijn zich te richten op de economische sector, met name op het ontwikkelen van de energiec capaciteit die zowel de Donau als het daaraan grenzende gebied te bieden hebben. Door de gascrisis in januari 2009 is Roemenië al op Europees niveau bezig zijn gasnetwerken te koppelen aan die in aangrenzende landen door middel van de projecten Arad-Szeged, Giurgiu-Ruse, Isaccea en Negru Vodă. Er zijn echter ook meer activiteiten nodig om alternatieve, hernieuwbare bronnen te vinden.

Ik juich het feit toe dat de Europese strategie voor de Donau-regio de analyse en geschiktheid in beschouwing moet nemen van de doelstellingen, zoals het ontwikkelen van infrastructuur voor de energievoorziening, met name nieuwe vervoersnetwerken en een nieuwe productiecapaciteit voor elektrische energie, het bevorderen van de energieproductie uit hernieuwbare bronnen, nieuwe waterkrachtinstallaties, windturbines, biobrandstoffen en het voortzetten van programma's voor het ontwikkelen van kernenergiecentrales, zoals die in Cernavodă.

De allergrootste prioriteit moet zijn het milieu in het Donau-bekken te beschermen. Vanuit die gedachte moet de Europese Unie zich, samen met de oeverstaten, inzetten voor het behoud van het ecosysteem van de Donau-delta, hetgeen ook inhoudt dat het project van het Băstroe-kanaal volledig moet worden stopgezet. We kunnen niet toestaan dat misplaatste economische belangen van een land dat aan de EU grenst een ecologische ramp in de Donau-delta veroorzaken.

Danuta Maria Hübner (PPE). – (EN) Mevrouw de Voorzitter, veel van de huidige uitdagingen houden niet op aan de grens, noch in politiek opzicht, noch in administratief opzicht. Er zijn in Europa meer gemeenschappelijke problemen en uitdagingen gekomen en daarmee is het ook noodzakelijker geworden om ze met gezamenlijke inspanningen aan te pakken.

Daarom heeft de Europese Commissie, geïnspireerd door het Europees Parlement en in antwoord op het besluit van de Raad, de strategie voor het Oostzeegebied uitgewerkt en is ze nu begonnen met de voorbereiding van de strategie voor de Donau-regio. Door deze strategieën kunnen de betrokken regio's en landen gezamenlijk reageren op de bestaande problemen en gezamenlijk gebruikmaken van de bestaande mogelijkheden. Dankzij deze strategieën is er een kans op meer en verdergaande samenwerking en cohesie in de Unie en dit kan weer leiden tot meer groei en banen, een betere concurrentiepositie en een betere kwaliteit van leven voor onze burgers.

Wij in de Commissie regionale ontwikkeling van het Europees Parlement verwachten dat de strategie voor de Donau-regio een op actie gerichte strategie zal zijn, die is gebaseerd op een betere coördinatie tussen de belanghebbenden en het beter benutten van synergie tussen beleid en beschikbare fondsen. Als voorzitter van de Commissie regionale ontwikkeling, de leidende EP-commissie voor deze strategie, kan ik u verzekeren, commissaris, dat we u zullen steunen en dat we in alle stadia van de strategie voor de Donau-regio goed met de Commissie zullen samenwerken.

Jan Olbrycht (PPE). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, na het beluisteren van dit debat heb ik de indruk dat de meesten van ons spreken over doelen, richtingen en prioriteiten, terwijl er toch fundamentele vragen zijn opgeworpen over de wijze van uitvoering. Gaan we uit van een horizontaal beleid, waarbij de instrumenten van verschillende beleidsterreinen worden gebruikt terwijl één beleid leidend is, of gaan we in plaats daarvan uit van een stelsel van partnerschap en samenwerking zonder afzonderlijke speciale instrumenten en zonder afzonderlijk institutioneel stelsel? Dit zijn heel belangrijke vragen, omdat we niet willen dat de uitkomsten van de strategie achterblijven bij de verwachtingen. We moeten precies weten of we te maken hebben met

een nieuwe macroregionale methode of met een stelsel van uitgebreide territoriale samenwerking. Op deze vragen moeten we zo snel mogelijk een antwoord vinden.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D). – (HU) Mevrouw de Voorzitter, zoet water en voeding worden binnen één à twee decennia strategische goederen zoals nu aardolie en aardgas dat zijn. Daarom zijn waterbeheer en waterbehoud bij uitstek belangrijk voor de gehele Europese Unie, maar vooral voor de Donau-regio. We kampen tegenwoordig met overstromingen en waterovervloed, maar de aanvoer van rivierwater door onze landen stroomt gewoon weg, terwijl er bijvoorbeeld in de zandvlakte Homokhátság tussen de Donau en de Tisza in Hongarije een zeer ernstige verwoestijning plaatsvindt.

Daarom is het zo belangrijk om een Donau-strategie op te stellen, die de prioriteit vormt van het Hongaarse EU-voorzitterschap in 2011. Ik ben dan ook blij met het debat van vandaag, omdat we met een complexe benadering de aspecten van het regionale beleid, milieubescherming, bevaarbaarheid, economische groei, het creëren van banen en toerisme tegelijk tot hun recht laten komen. En zoals in het debat van vandaag ook naar voren is gekomen, kan de Donau vrede brengen tussen landen die op gespannen voet staan met elkaar, zoals onze beroemde dichter Attila József al zei.

Elena Băsescu (PPE). – (RO) Al sinds het moment dat ik mijzelf verkiesbaar stelde als kandidaat voor het Europees Parlement heb ik het gevoel dat de Donau voor de EU een belangrijk potentieel vormt, dat niet optimaal benut is geweest. De vervoerswaterweg Rijn-Main-Donau, die de Noordzee via de Rotterdamse haven verbindt met de Zwarte Zee via de haven van Constanța, kan de ruggengraat van Europa worden.

Het ziet er naar uit dat de nieuwe strategie voor de Donau-regio goedgekeurd zal worden, waarschijnlijk onder het Hongaarse voorzitterschap. Daarmee wordt de aandacht gericht op zaken zoals vervoer, economische ontwikkeling en milieubescherming. Een van de voornaamste hindernissen voor de ontwikkeling van het vervoer op de waterweg Rijn-Main-Donau wordt gevormd door de verschillende normenstelsels die schippers moeten toepassen. Helaas ontbreekt de politieke wil die benodigd is om deze regelingen te harmoniseren tot nu toe.

De conferentie in Ulm, die ik op 1 en 2 februari zal bijwonen, betekent een eerste stap in het overlegproces. Roemenië heeft aangeboden een aantal conferenties over dit onderwerp te organiseren, waaronder de ministeriële conferentie in juni 2010.

Ivaylo Kalfin (S&D). – (BG) Mevrouw de Voorzitter, commissaris, er zijn de afgelopen jaren talrijke initiatieven gelanceerd om samenwerking op onder andere het gebied van vervoer, milieu, cultuur, onderwijs en handel aan Europa's grootste rivier tot stand te brengen. Al deze verschillende projecten stellen ons echter op dit moment voor een probleem: zij bieden geen oplossing. De uitkomst is volstrekt het tegenovergestelde van wat werd verwacht. Er is een gebrek aan adequate en doeltreffende samenwerking, en er is geen sprake van coördinatie, gemeenschappelijke doelstellingen of gezamenlijke inspanningen. Wat wij graag door middel van de door de Europese Commissie tot stand gebrachte synergieën verwezenlijkt willen zien, is dat dit initiatief niet één instrument wordt in een reeks van instrumenten voor samenwerking aan de Donau, maar dat het in feite het instrument wordt dat gemeenschappelijke synergieën tot stand brengt, coördinatie bevordert en de mogelijkheden van de diverse in deze regio bestaande initiatieven bundelt. Dit, in combinatie met de deelname van een zo breed mogelijke groep belanghebbenden, waaronder het Europees Parlement en de burgers, is de enige wijze waarop synergieën tot stand kunnen worden gebracht die ten gunste komen aan alle burgers van de veertien aan de Donau grenzende landen. Deze boodschap wil ik u mede overbrengen vanuit een belangrijke conferentie die een aantal weken geleden is gehouden door studenten van de universiteit van Rousse. Dank u.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Mevrouw de Voorzitter, de kracht van de Europese Unie schuilt in de samenwerking van staten en regio's bij het oplossen van gemeenschappelijke problemen en het uitvoeren van ontwikkelingsprogramma's. We kennen een aantal goede voorbeelden van zulke gezamenlijke actie. Zo is er bijvoorbeeld het Middellandse partnerschap, de Oostzeestrategie en het programma dat we vandaag bespreken, de strategie voor de Donau-regio. Dit idee is een heel goed voorbeeld van territoriaal cohesiebeleid dat is gebaseerd op het duurzame karakter van de natuurlijke omgeving, de economie en de samenleving. Het initiatief zal beslist bijdragen tot verdere samenwerking tussen de oude en de nieuwe en mogelijke toekomstige lidstaten. We kennen veel van dit soort initiatieven en samenwerkingsvormen. We moeten daarom streven naar harmonisatie van het beleid van de Unie en ons concentreren op versterking van het gezamenlijke karakter van de strategie. Hoe is de Unie van plan de bestaande samenwerkingsprogramma's in de regio te versterken en te integreren? Hoe ver is het werk aan de strategie en de uitvoering ervan gevorderd?

Katarína Neveďalová (S&D). – (SK) In het verleden was de Donau een symbool van vrijheid voor de Slowaken. Tegenwoordig beschouwen we de rivier als een symbool van samenwerking. De rivier brengt lidstaten en niet-lidstaten van de Europese Unie samen, en regionale samenwerking in de Donau-regio biedt een zeer goede basis en voorwaarden voor samenwerking, waardoor deze niet-lidstaten kunnen integreren in de Europese Unie.

Voor deze regio is het erg belangrijk om een strategie te hebben, niet alleen vanwege de noodzaak om een transportcorridor en verbinding tussen de Noordzee en de Zwarte Zee te realiseren, maar ook omdat deze regio het grootste zoetwaterreservoir van Europa is. Met het oog op de opwarming van de aarde en klimaatverandering zal dit aspect steeds belangrijker worden.

De Donau-regio moet worden beschermd tegen overstromingen en duurzame ontwikkeling van de regio moet worden gewaarborgd voor toekomstige generaties. De Donau moet ook voor toekomstige generaties een symbool blijven. De rivier verbindt diverse hoofdsteden met elkaar, waaronder de twee dichtst bij elkaar gelegen hoofdsteden ter wereld, Bratislava en Wenen, maar ook Bratislava en Boedapest, en dit is een zeer belangrijk en symbolisch feit voor ons, de mensen in Midden-Europa. Ik wil Silvia-Adriana Țicău graag bedanken voor het feit dat dit debat dankzij haar enthousiasme kon plaatsvinden in het Europees Parlement.

Csaba Sógor (PPE). – (HU) De Donau geeft vorm aan levens en de geschiedenis in Midden- en Zuidoost-Europa. In 1823 kregen Andrews en Prichard het exclusieve recht om in Oostenrijkse wateren te varen. Ze richtten een naamloze vennootschap op met een hoofdkantoor in Wenen. Als resultaat van het Vredesverdrag van Parijs dat in 1856 werd getekend, werd de Beneden-Donau bevaarbaar gemaakt, wat eraan bijdroeg dat de regio economisch opbloede. Vandaag de dag betekent de door de EU gecreëerde toestand van langdurige vrede en welvaart een garantie om uitdagingen aan te kunnen. Gezien de voorgeschiedenis kunnen we ons afvragen waarom de eerste stap nogal aarzelend is gezet. Ik doel nu op de interfractiewerkgroep. Misschien omdat het niet gelukt is de Hongaarse, Roemeense, Duitse en Oostenrijkse belangen met elkaar te verzoenen. Onze geschiedenis geeft het antwoord. De regio ontwikkelde zich goed als het lukte om de vaak tegengestelde belangen met elkaar te verenigen zonder dat daarbij waarden verloren gaan.

Kinga Göncz (S&D). – (HU) Ook ik ben verheugd met de hier getoonde toewijding die misschien de eerste stap is op weg naar de verwezenlijking van de onderwerpen die we hier vandaag bespreken. Voor Hongarije is de Donau van cruciaal belang. Dit komt ook tot uiting in de prioriteiten van het voorzitterschap van 2011. Hongarije is het land dat geheel en al in het stroomgebied van de Donau ligt, met alle gevaren en mogelijkheden van dien. Over een aantal daarvan hebben we het al gehad. Graag noem ik een ander aspect, dat tevens her en der ter sprake kwam in het debat van vandaag. Als deze strategie succesvol is, zal deze kunnen bijdragen aan de vorming van een Donau-identiteit, die kan helpen bij de verwerking van historische grieven en trauma's, bij het samenleven van volkeren langs de Donau en om ervoor te zorgen dat de samenwerking onder de burgers veel intensiever wordt dan tot nu toe het geval was. We hopen van harte dat we voortgaan op de ingeslagen weg.

Olli Rehn, lid van de Commissie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil graag alle afgevaardigden bedanken voor hun deelname aan dit debat op dit nogal late tijdstip.

Ik wil u feliciteren met uw grote interesse en inzet voor het onderwerp. Ik moet ook zeggen dat ik onder de indruk ben van de uitgebreide kennis en ervaring met betrekking tot de Donau-regio waarvan in dit debat blijkt is gegeven. Ik denk dat dit voor de Unie een groot pluspunt is bij de voorbereiding van de strategie voor de Donau-regio. Ik ben ervan overtuigd dat de Commissie en het Parlement in deze voorbereidingsfase nauw zullen samenwerken. Dit is mijn antwoord aan mijn vriendin en ex-collega Danuta Hübner en vele anderen van u die zich bezorgd hebben getoond over de samenwerking tussen de Commissie en het Parlement.

Onze gemeenschappelijke uitdaging is de verbetering van duurzame communicatiesystemen, wegen en bruggen en de milieubescherming en het behoud van waterbronnen in de Donau-regio. We moeten 'die schöne blaue Donau' en haar wijdere omgeving beschermen en verrijken.

Ten slotte wil ik u bedanken voor uw steun voor de strategie voor de Donau-regio. Laten we samenwerken. De Commissie is graag bereid om aandachtig naar uw verdere voorstellen te luisteren en om de komende maanden samen te werken om vorderingen te maken met deze zeer belangrijke strategie.

(Applaus)

De Voorzitter. – Er zijn vijf ontwerp-resoluties ingediend⁽¹⁾ overeenkomstig artikel 115, lid 5, van het Reglement, tot besluit van het debat. Het debat is gesloten. De stemming vindt donderdag 21 januari 2010 plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 149)

Ioan Mircea Pașcu (S&D), schriftelijk. – (EN) Het gebied rond de Zwarte Zee, waarvoor de EU slechts een Synergy heeft gemaakt, waarmee zijn geostrategische 'brugpositie' werd onderstreept, maar ook de eigen aarzeling om de geopolitieke complexiteit van dit gebied aan te pakken, kan niet los worden gezien van de Donau. We moeten niet vergeten dat een van de resultaten in 1856 was dat de Donau op Europees niveau onder toezicht werd gesteld, terwijl dit gebied daarvoor wereldwijd belangstelling genoot. In 1856 is ook de Donau-commissie ingesteld – een instantie die nog steeds bestaat – en de maritieme sector van de rivier opgebouwd. Op dezelfde manier komt ook nu de Donau onder de aandacht zodra de EU fysiek een actor in het Zwarte Zeegebied is geworden. Alleen staat de Donau, anders dan het Zwarte Zeegebied, bijna volledig onder controle van de EU. Nu de voornaamste blokkade van de rivier – de situatie in Servië – wordt weggenomen, moeten we deze kans niet missen en moeten we onze volledige en serieuze aandacht aan de rivier schenken, zodat we er de echt Europese waterweg van maken waar we allemaal van zullen profiteren.

Richard Seeber (PPE), schriftelijk. – (DE) In de loop van de Europese geschiedenis heeft de Donau een sleutelrol gespeeld. Al lang voor de oprichting van de Europese Unie vond er tussen de oeverstaten een levendige uitwisseling plaats. Daarom lijkt het me een belangrijke stap dat we deze landen nu ook in het kader van het regionaal beleid en in de vorm van de Donau-strategie nog nader tot elkaar kunnen brengen. Er zijn in dat opzicht allerlei raakvlakken. Ik denk daarbij natuurlijk aan de economie, maar ook aan de cultuur, het milieubeleid, de voorzieningszekerheid en het nabuurschapsbeleid. Macroregio's zijn ideale instrumenten om grensoverschrijdende uitdagingen aan te pakken. We moeten een degelijke en goed voorbereide planning op de lange termijn garanderen om van de Donau-regio als macroregio een permanent succes te maken. De Europese toegevoegde waarde van een macroregio zal vooral zichtbaar worden op het gebied van de bescherming van de biodiversiteit en de duurzame opwekking van energie.

Om de slaagkans van de samenwerking te vergroten ligt het voor de hand om dit project te vergelijken met de strategie voor het Oostzeegebied, die nu al als een Europese *success story* mag worden beschouwd. Als Oostenrijker, als strijder voor het regionaal beleid en als rapporteur voor talloze wetsontwerpen van de EU in verband met water pleit ik met nadruk voor dit initiatief. Ik hoop dat de Donau-strategie nieuwe perspectieven biedt voor de territoriale cohesie tussen de Donau-landen.

Georgios Stavrakakis (S&D), schriftelijk. – (EL) De aanneming van de strategie voor de Donau-regio is de kroon op de samenwerking die tot stand was gebracht tussen landen, lokale overheden, NGO's, maatschappelijk middenveld en andere, zowel nationale als regionale instanties in het gebied. Essentieel in deze samenwerking was het feit dat een spontane koers werd gevolgd en daarbij nationale, regionale, lokale en zelfs administratieve grenzen werden doorbroken. Deze koers is namelijk een antwoord op de daadwerkelijke, dagelijkse behoeften van de volkeren in het gebied, en dit antwoord krijgt nu vorm via initiatieven en de participatie van diverse bestuursniveaus en wordt niet van bovenaf opgelegd. Daaruit blijkt dat een uit meerdere lagen bestaand bestuur tastbare oplossingen kan bieden op lokaal niveau. Ondanks het feit dat het Donau-gebied niet alleen EU-lidstaten omvat maar ook kandidaat-lidstaten en landen die rechtstreeks verbonden zijn met het Europees nabuurschapsbeleid, toont de werkelijkheid aan dat ook indien niet alle betrokken partijen deel uitmaken van de EU, zij voor gemeenschappelijke uitdagingen staan. Deze uitdagingen stoppen niet bij de grens maar vereisen veeleer gemeenschappelijk optreden om efficiënt aangepakt te kunnen worden. Met de aanneming van de strategie laat de EU zien dat zij streeft naar een verdere valorisatie van al hetgeen tot nu toe met Europese middelen in het gebied is bereikt.

Iuliu Winkler (PPE), schriftelijk. – (HU) Dames en heren, ik verwelkom het door meerdere partijen ingediende voorstel voor een resolutie inzake de Europese strategie voor de Donau-regio, aangezien dit perfect aansluit op de nieuwe Europese processen die van start zijn gegaan na het van kracht worden van het Verdrag van Lissabon. Het Europees Parlement bewijst via het uitgebreidere takenpakket zijn initiatiefbereidheid bij zwaarwegende onderwerpen als de Donau-strategie. In mijn optiek moeten we in verband met de strategie echter meer onderwerpen aanroeren dan de som van economische, milieu-, verkeers- en toeristische factoren en juist daarom onderstreep ik het politieke belang van de strategie, namelijk dat alle Donau-landen moeten worden betrokken bij het proces van planning en samenwerking, dus ook landen die nog geen lid zijn van

⁽¹⁾ 1 Zie notulen.

de Europese Unie, zoals Servië en Oekraïne. Voor deze landen is hun rol in de Donau-strategie een belangrijk instrument om dichterbij Europa te komen, waarmee tegelijkertijd hun toetredingsproces vooruit wordt geholpen. Als Hongaars Parlements lid uit Roemenië ben ik ervan overtuigd dat dankzij dit initiatief en het potentieel van het nabuurschapsbeleid de levensomstandigheden van de Hongaarse gemeenschappen in Servië en Oekraïne zullen worden verbeterd. Graag voeg ik hieraan toe dat de Hongaarse afgevaardigden in het Europees Parlement zich gezamenlijk inzetten voor de Europese toekomst van de Hongaarse gemeenschappen in het Karpatenbekken, maar ook buiten de grenzen van de Europese Unie. Langs de Donau is een van de meest veelzijdige, multiculturele regio's te vinden. Het behoud en de verspreiding van historische en gemeenschapstradities, de culturele dialoog en de gemeenschappelijke bescherming van monumenten kunnen stuk voor stuk onderdelen zijn van de Donau-strategie die de regio versterkt en uniek maakt.

16. Agenda van de volgende vergadering: zie notulen

17. Sluiting van de vergadering

(De vergadering wordt om 23.55 uur gesloten)